

ЗАКОН

О ИЗВРШЕЊУ И ОБЕЗБЕЂЕЊУ

ДЕО ПРВИ

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се поступак у коме судови и јавни извршитељи принудно намирају потраживања извршних поверилаца заснована на извршним и веродостојним исправама (извршни поступак), поступак обезбеђења потраживања и положај јавних извршитеља.

Значење појединих израза

Члан 2.

Поједини изрази који се користе у овом закону имају следеће значење:

1) „потраживање” означава право извршног повериоца да захтева од извршног дужника одређено давање, чињење, нечињење или трпљење;

2) „извршни поверилац” означава лице чије се потраживање намираје у извршном поступку или обезбеђује у поступку обезбеђења;

3) „извршни дужник” означава лице према коме се потраживање намираје у извршном поступку или обезбеђује у поступку обезбеђења;

4) „странка” означава извршног повериоца и извршног дужника;

5) „учесник у поступку” означава лице које у извршном поступку или поступку обезбеђења остварује неко своје право или правни интерес, а није странка у поступку;

6) „треће лице” означава учесника у поступку који тврди да на предмету извршења има право које спречава спровођење извршења;

7) „решење о извршењу” означава решење суда којим се усваја предлог за извршење на основу извршне исправе;

8) „решење о извршењу на основу веродостојне исправе” означава решење суда или јавног извршитеља којим се усваја предлог за извршење на основу веродостојне исправе;

9) „организација за принудну наплату” означава посебан организациони део Народне банке Србије који, поступајући по налогу суда или јавног извршитеља, налаже банкама да пренесу новчана средства са рачуна извршног дужника;

10) „хартија од вредности” означава писмену исправу којом се њен издавалац обавезује да испуни обавезу уписану на тој исправи њеном законитом имаоцу;

11) „финансијски инструменти” јесу хартије од вредности, инструменти тржишта новца и други финансијски инструменти у дематеријализованом облику одређени законом којим се уређује тржиште капитала и уписани у Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности (у даљем тексту: Централни регистар хартија од вредности);

12) „овлашћени учесник на тржишту капитала” означава инвестиционо друштво (брокерско-дилерско друштво и овлашћену банку) према закону којим се уређује тржиште капитала, којима је Комисија за хартије од вредности издала дозволу за обављање инвестиционих услуга и активности.

Покретање и вођење извршног поступка и поступка обезбеђења

Члан 3.

Извршни поступак и поступак обезбеђења покрећу се тако што извршни поверилац подноси предлог за извршење на основу извршне или веродостојне исправе или предлог за обезбеђење, а по службеној дужности покрећу се само ако је законом одређено.

О предлогу за извршење на основу извршне или веродостојне исправе и предлогу за обезбеђење одлучује суд.

О предлогу за извршење на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности одлучује јавни извршитељ.

Када се донесе решење о извршењу или обезбеђењу, спроводи се извршење.

Надлежност за спровођење извршења

Члан 4.

Суд је искључиво надлежан за извршење заједничке продаје непокретности и покретних ствари, чињења, нечињења или трпљења (чл. 359–367) и извршење извршних исправа у вези с породичним односима и враћањем запосленог на рад.

Јавни извршитељи јесу искључиво надлежни за извршење осталих извршних исправа, решења о извршењу на основу веродостојне исправе, решења о усвајању предлога за противизвршење и решења о извршењу решења о изреченим судским пеналима.

Одредбе до дела трећег овог закона којима се уређују само овлашћења јавних извршитеља, а не и суда, примењују се само на овлашћења суда ако је суд искључиво надлежан да спроводи извршење (прекид поступка, о више средстава и предмета извршења, промена и додавање средстава и предмета извршења, приговор трећег лица, одлагање извршења, обустава извршног поступка и сл.).

Формални легалитет

Члан 5.

При одлучивању о предлогу за извршење суд и јавни извршитељ везани су извршном и веродостојном исправом.

Суд није овлашћен да испитује законитост и правилност извршне исправе.

Стварна надлежност судова за одлучивање о предлогу за извршење или обезбеђење

Члан 6.

О предлогу за извршење или обезбеђење одлучују у првом степену основни или привредни суд.

О жалби против решења основног или привредног суда одлучује виши суд или Привредни апелациони суд, у зависности од тога ко је донео решење које се побија.

Општа месна надлежност за одлучивање о предлогу за извршење или обезбеђење

Члан 7.

За одлучивање о предлогу за извршење или обезбеђење опште месно надлежан је суд на чијем подручју извршни дужник има пребивалиште или боравиште, односно седиште.

Месна надлежност ако је у предлогу за извршење или обезбеђење назначено више средстава или предмета извршења или обезбеђења

Члан 8.

Ако је у предлогу за извршење или обезбеђење новчаног потраживања назначено више средстава или предмета извршења или обезбеђења, за одлучивање о предлогу за извршење, односно обезбеђење месно је надлежан суд који је надлежан да одлучује о средству извршења или обезбеђења које је прво назначено.

Ако је између више средстава или предмета назначена и непокретност, за одлучивање о предлогу за извршење, односно обезбеђење искључиво месно је надлежан суд на чијем се подручју налази непокретност.

Месна надлежност суда за доношење решења у току спровођења извршења

Члан 9.

Суд који је донео решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе месно је надлежан да у току извршења које спроводи јавни извршитељ доноси решења о изрицању новчане казне, решења о замени новчане казне у казну затвора, решења о захтеву за изузеће јавног извршитеља и решења о приговорима, изузев о приговору трећег лица.

Ако извршење спроводи суд, искључиво месно надлежан да доноси решења у току спровођења извршења јесте суд који спроводи извршење.

Месна надлежност јавног извршитеља

Члан 10.

Јавни извршитељ спроводи извршење решења о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе и решења о претходној или привременој мери које донесе суд за чије подручје је именован (месна надлежност јавног извршитеља).

Он може да предузима радње и изван подручја суда за које је именован, сам или преко јавног извршитеља с другог подручја.

Забрана предлога странке за делегацију месне надлежности суда

Члан 11.

Предлог странке за делегацију месне надлежности суда није дозвољен.

Састав суда

Члан 12.

Решења и закључке у извршном поступку и поступку обезбеђења у првом степену доноси судија појединац.

О приговору и жалби одлучује веће од троје судија.

Судијски помоћник може предузимати поједине судске радње у извршном поступку или поступку обезбеђења.

Изузеће судије

Члан 13.

Кад извршење спроводи јавни извршитељ, изузеће судије може да се захтева док не истекне рок за доношење решења о жалби против решења донетог о предлогу за извршење на основу извршне исправе или рок за приговор или жалбу у поступку одлучивања о законитости и правилности решења о извршењу на основу веродостојне исправе.

Кад извршење спроводи суд, као и у поступку обезбеђења, изузеће судије може да се захтева до окончања извршног поступка, односно поступка обезбеђења.

О захтеву за изузеће судије одлучује се у року од пет дана од дана пријема захтева.

Против решења о одбацивању или одбијању захтева за изузеће судије дозвољен је приговор.

Захтев за изузеће судије не одлаже извршење или обезбеђење.

Није дозвољен захтев за изузеће судског извршитеља.

Начело писмености и усмености

Члан 14.

Суд и јавни извршитељ поступају, по правилу, на основу поднесака и других писмена, али могу и да саслушају странку или учесника у поступку изван рочишта ради разјашњења појединих питања или изјашњења о предлогу странке.

Рочиште се одржава код заснивања заложног права на непокретностима и покретним стварима по споразуму странака (чл. 427-430), а може да се одржи при извршењу одлука у вези с породичним односима (члан 371. став 2) и одлучивању о предлогу за одређивање привремене мере. Уместо записника о току рочишта може да се сачини службена белешка.

Изостанак странке или учесника у поступку с рочишта или неодржавање ради саслушавања не спречава суд и јавног извршитеља да даље поступају.

Начело хитности и рокови

Члан 15.

Извршни поступак и поступак обезбеђења јесу хитни.

У извршном поступку и поступку обезбеђења није дозвољен застој у поступку.

Рок у коме су странке и друга лица дужни да по налогу суда или јавног извршитеља предузму радње не може бити дужи од осам дана, ако овим законом није одређен друкчији рок.

Суд и јавни извршитељ дужни су да о захтеву или предлогу странке или другог лица одлуче у року од осам дана и да донету одлуку отправе у наредних пет радних дана, ако овим законом није одређен краћи или дужи рок.

Дисциплинска повреда

Члан 16.

Непоступање судија у роковима за доношење одлука који су одређени овим законом представља дисциплински прекршај судије.

Старање да се не повреди право на суђење у разумном року

Члан 17.

Непоступање судија првостепеног или другостепеног суда по приговору или жалби у роковима који су одређени овим законом увек се узима у обзир у поступку за заштиту права на суђење у разумном року.

Председник суда посебно је дужан да пази на то.

Редослед поступања и намирења

Члан 18.

Предмети се узимају у рад према редоследу пријема, ако природа потраживања или посебне прилике не налажу одступање, чему мора да претходи писмена сагласност председника суда.

Више извршних поверилаца који намирују новчано потраживање према истом извршном дужнику и на истом предмету извршења намирују се редоследом којим су стекли право на намирење.

Забрана располагања предметом извршења или обезбеђења

Члан 19.

Немају правно дејство акти правног или фактичког располагања предметом извршења или обезбеђења од тренутка кад извршни дужник прими решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе или решење о обезбеђењу.

Намирење истог повериоца применом различитих закона на непокретности оптерећеној хипотеком

Члан 20.

Поверилац чији уговор о хипотеци и заложна изјава представљају извршне исправе има право избора: да се намири применом закона којим се уређује хипотека или применом овог закона.

Сматра се да је поверилац изабрао намирење применом закона којим се уређује хипотека када се донесе решење о упису забележбе хипотекарне продаје, а за намирење применом овог закона када поднесе предлог за извршење.

Суд одбацује предлог за извршење поднет после доношења решења о упису забележбе хипотекарне продаје.

Против решења о одбацивању предлога дозвољен је приговор.

Намирење више поверилаца применом различитих закона на непокретности оптерећеној хипотеком

Члан 21.

Ако различити повериоци истовремено воде поступак намирења применом закона којим се уређује хипотека и применом овог закона, а решење о упису забележбе хипотекарне продаје донето је пре решења о извршењу, предност има намирење применом закона којим се уређује хипотека. Редослед намирења извршног повериоца у том случају одређује се према дану кад је стекао право на намирење у извршном поступку.

Извршни поступак наставља се ако непокретност није продата у поступку намирења применом закона којим се уређује хипотека.

Ако је решење о извршењу донето пре решења о упису забележбе хипотекарне продаје, предност има намирење применом овог закона, у ком случају забележба хипотекарне продаје губи дејство.

Извршење на имовини стране државе

Члан 22.

Извршни поступак и поступак обезбеђења не могу да се воде на имовини стране државе или међународне организације у Републици Србији без писмене сагласности министарства надлежног за спољне послове, изузев ако страна држава или међународна организација нису изричито пристале на то.

Одлуке у извршном поступку и поступку обезбеђења

Члан 23.

Суд и јавни извршитељ доносе решења и закључке.

Решењем се одлучује о предлогу за извршење или обезбеђење, затим о приговору, жалби и у другим случајевима одређеним овим законом.

Решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе не мора бити образложено.

Закључком се налаже предузимање извршних радњи и управља извршним поступком.

Правни лекови у извршном поступку

Члан 24.

Правни лекови у извршном поступку јесу жалба и приговор.

Жалбом се побија решење првостепеног суда или јавног извршитеља, ако овим законом није одређено да жалба није дозвољена или да се такво решење побија приговором.

Приговор се подноси против решења донетог о предлогу за извршење на основу веродостојне исправе, против других решења првостепеног суда или јавног извршитеља одређених овим законом, и као приговор трећег лица (члан 108).

Против решења донетог о приговору против решења дозвољен је приговор само код приговора трећег лица (члан 110. став 2), а жалба само против решења донетог по приговору против решења о извршењу на основу веродостојне исправе.

Против закључка нису дозвољени ни приговор, ни жалба. Приговор или жалба који су поднети против закључка одбацују се у решењу или закључку којим се окончава извршни поступак.

Рок за жалбу и приговор и одсуство одложног дејства жалбе и приговора

Члан 25.

Жалба се подноси у року од осам дана од дана достављања решења.

У истом року се подноси и приговор, изузев приговора трећег лица.

Жалба и приговор одлажу извршење само кад је то овим законом одређено.

Забрана укидања првостепеног решења и упућивања предмета на поновно решавање

Члан 26.

Одлучујући о приговору и жалби суд не може да укине првостепено решење и да предмет упути на поновно решавање.

Недозвољеност ванредних правних лекова

Члан 27.

Решење донето о жалби јесте правноснажно.

Кад решење може да се побија искључиво приговором, правноснажно је решење донето о приговору.

Против правноснажног решења нису дозвољени ревизија, нити понављање поступка.

Враћање у пређашње стање

Члан 28.

Враћање у пређашње стање дозвољено је због пропуштања рока за приговор или жалбу у поступку побијања решења о извршењу на основу веродостојне исправе.

Против решења донетог о предлогу за враћање у пређашње стање дозвољен је приговор.

Прекид поступка

Члан 29.

Ако извршни поступак буде прекинут по сили закона, јавни извршитељ, на предлог странке или по службеној дужности, поставља привременог заступника странци, и наставља поступак и пре него што престане разлог због кога је прекинут.

Ово не важи за прекид поступка који је настао наступањем правних последица стечајног поступка.

Идентификациони подаци о извршном дужнику и извршном повериоцу

Члан 30.

Идентификациони подаци о извршном дужнику и извршном повериоцу који је физичко лице јесу:

- 1) име и презиме и пребивалиште;

2) датум рођења и јединствени матични број грађана.

Идентификациони подаци о извршном дужнику и извршном повериоцу који је правно лице јесу:

- 1) пословно име;
- 2) матични број и порески идентификациони број.

Идентификациони подаци о извршном дужнику и извршном повериоцу који је страном правно лице јесу:

- 1) пословно име и седиште;
- 2) одговарајући идентификациони број.

Идентификациони подаци о извршном дужнику и извршном повериоцу који је предузетник или физичко лице које обавља делатност јесу:

- 1) пословно име или име и презиме;
- 2) матични број и порески идентификациони број.

Дужност давања података

Члан 31.

Државни органи, имаоци јавних овлашћења, друга правна лица и предузетници дужни су да суду и јавном извршитељу бесплатно доставе, на њихов захтев, следеће податке о извршном дужнику:

- 1) име и презиме или пословно име;
- 2) адресу пребивалишта или боравишта;
- 3) датум рођења;
- 4) јединствени матични број грађана;
- 5) порески идентификациони број;
- 6) податке о висини зараде и других сталних новчаних примања и њиховим исплатиоцима и податке о пленидби зараде или административној забрани на заради и другим сталним новчаним примањима;
- 7) бројеве рачуна, штедних улога и депозита код банака, стање и промет на њима и податке о пленидбама на њима;
- 8) податке о платним рачунима и издатом електронском новцу код пружалаца платних услуга и издавалаца електронског новца, стање и промет на тим рачунима, односно у вези са електронским новцем, и податке о пленидбама на њима;
- 9) бројеве рачуна финансијских инструмената и стање на њима;
- 10) податке о уделима у привредним друштвима или другом учешћу у правним лицима и добити коју је извршни дужник на основу тога остварио у последњој години;
- 11) податке о непокретностима на којима или поводом којих извршни дужник има имовинска права;
- 12) податке из евиденције регистрованих моторних и прикључних возила;
- 13) податке из Регистра ваздухоплова Републике Србије и Евиденције ваздухоплова Републике Србије и одговарајућег регистра пловила;

- 14) податке из евиденција о покретним стварима;
- 15) податке о пензијском и здравственом осигурању;
- 16) податке из матичних књига о личним стањима;
- 17) податке о животном и имовинском осигурању;
- 18) податке пореске управе о пореским пријавама за последње три године;

19) идентификационе податке (члан 30) о странама које су закључиле правни посао, препис исправе о правном послу, а ако исправе нема, податке о садржини правног посла или радње који се односе на:

а) теретна располагања којима је извршни дужник у последњој години чињењем или нечињењем располагао својом имовином у корист других лица,

б) теретна располагања којима је извршни дужник у последње три године чињењем или нечињењем располагао својом имовином у корист супружника, ванбрачног партнера, сродника у правој линији или у побочној линији до четвртог степена сродства или тазбинског сродника до четвртог степена сродства,

в) бесплатна располагања у последње три године, изузев уобичајених пригодних поклона, наградних поклона или поклона из захвалности чија је вредност сразмерна имовинским могућностима извршног дужника.

Да би добио податке, јавни извршитељ мора да покаже решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе или решење о извршењу на основу веродостојне исправе ради намирења потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности.

Добијене податке суд и јавни извршитељ могу да обрађују само ради утврђивања имовине извршног дужника и спровођења извршења.

Суд и јавни извршитељ има право да од државних органа, ималаца јавних овлашћења, других правних лица и предузетника бесплатно добије и друге податке који су му потребни за делотворно вођење извршног поступка.

Државни органи, имаоци јавних овлашћења, друга правна лица и предузетници дужни су да извршном повериоцу који наведе потраживање ради чијег намирења или обезбеђења намерава да води извршни поступак или поступак обезбеђења и приложи извршну исправу у којој је садржано потраживање, бесплатно доставе све податке које су дужни да доставе и суду и јавном извршитељу, изузев података из пореске пријаве за последње три године (став 1. тачка 18. овог члана). Под истим условима дужност достављања података постоји и према адвокату као пуномоћнику извршног повериоца. Добијене податке извршни поверилац и адвокат извршног повериоца могу да користе само за потребе извршног поступка, а податке о правним пословима и радњама (став 1. тачка 19. овог члана) само за побијање правних радњи извршног дужника у сврхе спровођења извршења.

Подаци морају да се доставе у року од осам дана од дана пријема захтева за достављање.

Ограничења дужности давања података

Члан 32.

Дужност давања података не важи ако се о податку води јавни регистар који је бесплатно доступан суду, јавном извршитељу, извршном повериоцу или адвокату као његовом пуномоћнику.

Када имовина извршног дужника прелази висину потраживања извршног повериоца, државни орган, ималац јавних овлашћења, друго правно лице и предузетник дужан је да суд, јавног извршитеља, извршног повериоца или адвоката као његовог пуномоћника обавесте само о томе да је имовина извршног дужника довољна да се извршни поверилац намири.

Трошкови поступка

Члан 33.

Трошкове извршног поступка и поступка обезбеђења претходно сноси извршни поверилац.

Он је дужан да суду, односно јавном извршитељу предујми трошкове извршног поступка или поступка обезбеђења на начин, у висини и року који они одреде. Јавни извршитељ одређује предујам према Јавноизвршитељској тарифи.

Извршни поверилац није дужан да положи предујам ако је ослобођен од плаћања судске таксе.

Извршни поступак или поступак обезбеђења обуставља се ако извршни поверилац не положи предујам у року који је одредио суд, односно јавни извршитељ.

Трошкове поступка који је покренуо по службеној дужности предујмљује суд из својих средстава, а надокнађује их извршни дужник.

Кад је овим законом одређена обавеза копирања списка предмета, трошкови копирања улазе у трошкове поступка.

Одлучивање о трошковима поступка

Члан 34.

Извршни дужник дужан је да извршном повериоцу, на његов захтев, накнади трошкове који су извршном повериоцу били потребни ради вођења извршног поступка, односно поступка обезбеђења.

Извршни поверилац дужан је да накнади извршном дужнику трошкове које му је неосновано проузроковао.

О накнади трошкова поступка одлучује се решењем. На захтев странке суд, односно јавни извршитељ доносе закључак о намирењу трошкова, у истом поступку у коме су донели и решење о накнади трошкова.

Накнада трошкова поступка може да се захтева у року од осам дана од окончања извршног поступка, односно поступка обезбеђења, иначе се трошкови не признају.

Против решења о накнади трошкова поступка дозвољен је приговор.

Полагање јемства

Члан 35.

Кад је овим законом одређено полагање јемства, оно се полаже се у домаћем или страном новцу, у депозит јавног извршитеља.

Изузетно, уз сагласност противне странке, јемство може да се положи у облику банкарске гаранције или хартија од вредности, драгоцености или покретних ствари чија се вредност лако утврђује на тржишту, а које брзо и једноставно могу да се уновче.

О полагању јемства у извршном поступку закључком одлучује јавни извршитељ, а у поступку обезбеђења суд.

Доказ о полагању јемства јесте основ за стицање заложног права уписом у Регистар заложног права на покретним стварима и правима (у даљем тексту: Регистар залог) или друге јавне регистре, на захтев лица у чију корист је јемство одређено.

Ако суд, односно јавни извршитељ решењем одреди противној странци накнаду штете или трошкова поступка који су повезани с радњом због које је положено јемство, истим решењем, на њен предлог, одређује и да се штета или трошкови поступка накнаде из положеног јемства. Против тог решења дозвољен је приговор.

Достављање извршном дужнику

Члан 36.

Извршном дужнику који је правно лице или предузетник писмена се достављају на адресу седишта или адресу за пријем поште које су уписане у регистру Агенције за привредне регистре или другом јавном регистру, а физичком лицу – на адресу пребивалишта или боравишта која је уписана код органа који води евиденцију о личним картама.

Ако достављање не успе, писмено се наредног радног дана истиче на огласну таблу суда који је донео решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе, а кад је реч о решењу о извршењу на основу веродостојне исправе, достављање се понавља још једном по истеку рока од осам дана од претходног достављања, а ако ни поновљено достављање не успе, решење се наредног радног дана истиче на огласну таблу суда.

Достављач оставља у поштанском сандучету извршног дужника или на другом месту на адреси извршног дужника обавештење које садржи лично име извршног дужника, својство у поступку, назнаку да ће писмено наредног радног дана бити истакнуто на огласној табли суда, назив и адресу тог суда и упозорење да се по истеку рока од осам дана од истицања писмена на огласној табли суда сматра да је достављање извршено.

Сматра се да је достављање извршено истеком осам дана од дана истицања писмена на огласну таблу суда.

Одредбе овог члана сходно се примењују и на достављање извршном повериоцу и другим учесницима у поступку.

Надлежност за достављање и директно достављање јавном извршитељу

Члан 37.

Акте суда и јавног извршитеља и писмена странака и других учесника у извршном поступку и поступку обезбеђења доставља јавни извршитељ, ако суд није искључиво надлежан за извршење, у ком случају достављање обавља суд.

Суд преко чије огласне табле јавни извршитељ доставља акте и писмена води посебну евиденцију о томе када су акт или писмено истакнути на огласној табли и када су скинути с ње, и о томе издаје службену потврду јавном извршитељу. Евиденција садржи пословни број судског предмета и предмета јавног извршитеља и име и презиме или пословно име странака у поступку.

Када јавни извршитељ спроводи извршење, директно њему достављају се поднесци и други акти странака и других лица.

Новчана казна за непоштовање суда, јавног извршитеља и другог учесника

Члан 38.

Суд изриче новчану казну странци, учеснику у поступку или другом лицу које својим понашањем вређа суд, јавног извршитеља странке и друге учеснике у поступку, па и кад извршење спроводи јавни извршитељ.

Новчана казна изриче се, побија и извршава под условима одређеним овим законом (чл. 131. и 132).

Сходна примена закона којим се уређује парнични поступак

Члан 39.

У извршном поступку и поступку обезбеђења сходно се примењује закон којим се уређује парнични поступак.

ДЕО ДРУГИ

ОПШТА ПРАВИЛА ИЗВРШНОГ ПОСТУПКА

Глава прва

ИЗВРШНА И ВЕРОДОСТОЈНА ИСПРАВА

1. Основи за доношење решења о извршењу

Члан 40.

Решење о извршењу доноси се на основу извршне или веродостојне исправе.

2. Извршна исправа

Врсте извршних исправа

Члан 41.

Извршне исправе јесу:

- 1) извршна судска одлука и судско поравнање који гласе на давање, чињење, нечињење или трпљење;
- 2) извршна одлука донета у прекршајном или управном поступку и управно поравнање који гласе на новчану обавезу ако посебним законом није друкчије одређено;
- 3) извод из Регистра залогe и извод из Регистра финансијског лизинга;
- 4) уговор о хипотеци и заложна изјава;
- 5) план реорганизације у стечајном поступку чије је усвајање решењем потврдио суд;
- 6) јавнобележничке исправе које имају снагу извршне исправе;
- 7) споразум о решавању спора путем посредовања, који испуњава услове одређене законом којим се уређује посредовање у решавању спорова;
- 8) исправа која је другим законом одређена као извршна исправа.

Уговор о хипотеци и заложна изјава јесу извршне исправе ако су закључени, односно дати у форми коју одређује закон којим се уређује хипотека, ако садрже одредбе које он предвиђа и ако су уписани у катастар непокретности као извршна вансудска хипотека.

Судска и управна одлука и поравнање

Члан 42.

Судском одлуком сматрају се пресуда, решење и друга одлука донета у поступку пред судом, домаћим арбитражним судом и судом части при привредној комори, а судским поравнањем сматра се поравнање закључено пред судом, домаћим арбитражним судом или судом части при привредној комори.

Управном одлуком сматрају се решење или закључак донети у управном поступку, а управним поравнањем – поравнање закључено у управном поступку.

Извршност судске и управне одлуке и јавнобележничке исправе која има снагу извршне исправе

Члан 43.

Судска одлука која гласи на давање или чињење постаје извршна ако је постала правноснажна и ако је протекао рок за добровољно испуњење обавезе. Рок за добровољно испуњење обавезе тече од када је извршни дужник примио судску одлуку, ако законом није друкчије одређено. Судска одлука у којој је одређен услов за испуњење обавезе постаје извршна кад услов наступи.

Судска одлука која гласи на нечињење или трпљење постаје извршна када постане правноснажна, ако у њој није друкчије одређено.

Извршност управне одлуке цени се према правилима управног поступка, а извршност јавнобележничке исправе која има снагу извршне исправе – према закону којим се уређује јавно бележништво.

Решење о извршењу доноси се и када судска одлука није постала правноснажна или управна одлука коначна, ако је законом одређено да жалба или други правни лек не одлажу њихово извршење.

Потврда о извршности одлуке

Члан 44.

Потврдом о извршности утврђује се да је одлука постала извршна.

На предлог странке, ову потврду издаје суд или други орган који је донео извршну исправу у првом степену, или јавни бележник тако што потврду ставља на извршну исправу.

Неосновану потврду о извршности укида решењем суд или други орган који је издао, или јавни бележник, на предлог странке или по службеној дужности.

Извршност судског и управног поравнања и јавнобележничког записника о поравнању

Члан 45.

Судско и управно поравнање и јавнобележнички записник о поравнању постају извршни кад доспе потраживање из поравнања.

Доспелост се доказује записником о поравнању или јавном или по закону овереном исправом.

На извршност поравнања примењују се одредбе о извршности судске и управне одлуке.

Извршење стране извршне исправе

Члан 46.

Страна извршна исправа извршава се исто као домаћа, ако гласи на приватноправно потраживање и призната је пред домаћим судом.

Извршни поверилац може поднети предлог за извршење стране извршне исправе која није призната пред домаћим судом.

У том случају суд који је надлежан да донесе решење о извршењу одлучује о признању стране извршне исправе као о претходном питању.

Такво решење о извршењу може да се побија жалбом и због тога што нису били испуњени законом одређени услови за признање стране извршне исправе.

Подобност извршне исправе за доношење решења о извршењу

Члан 47.

Извршна исправа подобна је да се на основу ње донесе решење о извршењу ако садржи податке о извршном повериоцу, извршном дужнику и предмет, врсту и обим испуњења обавезе. Ако у извршној исправи није одређен рок за добровољно испуњење обавезе, он износи осам дана од достављања извршне исправе извршном дужнику.

Ако доспелост обавезе не може да се утврди из извода из Регистра залогe, извршни поверилац подноси писмени доказ о томе да је извршном дужнику оставио накнадни рок да испуни обавезу.

Решење о извршењу може се донети кад је само део судске или управне одлуке или поравнања или јавнобележничке исправе постао извршан, у односу на тај део.

Прелаз потраживања и обавезе

Члан 48.

Извршни поступак води се и на предлог и у корист лица које као извршни поверилац није означено у извршној или веродостојној исправи, ако јавном или по закону овереном исправом докаже да је потраживање из извршне или веродостојне исправе прешло на њега, а ако такав доказ није могућ – ако прелаз потраживања докаже правноснажном или коначном одлуком донетом у парничном, прекршајном или управном поступку.

Кад после доношења решења о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе потраживање пређе са извршног повериоца на друго лице, на предлог стицаоца закључком се утврђује да је он ступио на место извршног повериоца, ако прелаз докаже јавном или по закону овереном исправом.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана сходно се примењују и кад се извршни поступак води према лицу које у извршној или веродостојној исправи није означено као дужник, као и када после доношења решења о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе обавеза извршног дужника пређе на друго лице, као стицаоца обавезе.

Стицалац ступа у извршни поступак у стању у коме се налази у часу ступања.

Условна и узајамна обавеза

Члан 49.

Када обавеза извршног дужника зависи од претходног или истовременог испуњења обавезе извршног повериоца или од наступања услова, решење о извршењу доноси се ако извршни поверилац писмено изјави да је испунио или обезбедио испуњење своје обавезе или да је услов наступио.

Сматра се да је извршни поверилац испунио своју обавезу или обезбедио испуњење своје обавезе ако је њен предмет положио код суда или јавног извршитеља, или је са истим циљем поступио на други погодан начин.

Ако извршни дужник наведе у жалби против решења о извршењу да извршни поверилац није испунио своју обавезу или није обезбедио њено испуњење или да услов није наступио, а међу странкама су спорне чињенице, жалба се одбија ако извршни поверилац јавном или по закону овереном исправом докаже да је испунио или обезбедио испуњење своје обавезе или да је услов наступио.

Ако жалба извршног дужника буде усвојена, извршни поверилац може да покрене парнични поступак ради утврђења да је извршном исправом овлашћен да тражи безусловно испуњење обавезе извршног дужника.

Алтернативна обавеза по избору извршног дужника

Члан 50.

Ако извршни дужник, према извршној исправи, има право избора између више предмета своје обавезе, извршни поверилац дужан је да у предлогу за извршење назначи један предмет којим се намирује.

Право избора извршног дужника траје док извршни поверилац у целини или делимично не прими предмет који је назначио у предлогу за извршење.

Факултативно овлашћење извршног дужника

Члан 51.

Извршни дужник који је у извршној исправи обавезан да испуни неновчану обавезу, уз право да се ње ослободи плаћањем одређеног новчаног износа или чињењем наведеним у извршној исправи, може да плати новчани износ или да предузме чињење док извршни поверилац делимично не прими испуњење неновчане обавезе.

3. Веродостојна исправа

Врсте веродостојних исправа

Члан 52.

Решење о извршењу на основу веродостојне исправе доноси се ради намирења новчаног потраживања.

Веродостојне исправе јесу:

1) меница и чек домаћег или страног лица, са протестом ако је потребан за заснивање потраживања;

2) извод из Централног регистра хартија од вредности о стању на рачуну законитог имаоца обвезница или инструмента тржишта новца (трезорски, благајнички и комерцијални записи) и одлука о њиховом издавању;

3) рачун домаћег или страног лица, са отпремницом или другим писменим доказом о томе да је извршни дужник обавештен о његовој обавези;

- 4) извод из пословних књига о извршеним комуналним или сродним услугама;
- 5) обрачун или извод из пословних књига за потраживање таксе за јавни медијски сервис;
- 6) јавна исправа која ствара извршиву новчану обавезу;
- 7) банкарска гаранција;
- 8) акредитив;
- 9) оверена изјава извршног дужника којом овлашћује банку да с његовог рачуна пренесе новчана средства на рачун извршног повериоца;
- 10) обрачун камате са доказом о основу доспелости и висини потраживања;
- 11) привремена или окончана ситуација о извршеним грађевинским радовима;
- 12) обрачун о награди и накнади трошкова адвоката.

Подобност веродостојне исправе за доношење решења о извршењу на основу веродостојне исправе

Члан 53.

Веродостојна исправа подобна је да се на основу ње донесе решење о извршењу на основу веродостојне исправе ако садржи податке о извршном повериоцу и извршном дужнику и предмет, врсту, обим и доспелост обавезе извршног дужника.

Ако доспелост обавезе не може да се утврди из веродостојне исправе, извршни поверилац дужан је да уз веродостојну исправу приложи писмени доказ да је извршном дужнику оставио накнадни рок да испуни обавезу.

Глава друга

СРЕДСТВА И ПРЕДМЕТ ИЗВРШЕЊА

Средства извршења

Члан 54.

Средства извршења су радње којима се намирује потраживање извршног повериоца.

Средства извршења ради намирења новчаног потраживања јесу: продаја непокретности извршног дужника, продаја покретних ствари извршног дужника, пренос новчаног потраживања извршног дужника, пренос зараде извршног дужника, пренос новчаних средстава с рачуна извршног дужника код банке, пренос средстава са штедног улога или текућег рачуна извршног дужника, продаја финансијских инструмената извршног дужника, продаја удела извршног дужника у привредним субјектима и пренос потраживања извршног дужника да му се предају или испоруче покретне ствари или преда непокретност.

Средства извршења ради остваривања неновчаног потраживања јесу: предаја покретних ствари извршног дужника, испражњење и предаја непокретности извршног дужника, чињење, нечињење или трпљење извршног дужника, предаја детета и извршење других одлука у вези с породичним односима, враћање запосленог на рад, деоба сувласничке ствари и издејствовање изјаве воље.

Предмети извршења

Члан 55.

Предмети извршења су ствари и права извршног дужника на којима се спроводи извршење.

Предмет извршења не могу бити ствари изван промета, објекти, оружје и опрема који су намењени одбрани и безбедности Републике Србије, нити ствари које су овим или другим законом изузете од извршења.

Начело сразмере

Члан 56.

Јавни извршитељ дужан је да приликом избора средства и предмета извршења ради намирења новчаног потраживања води рачуна о сразмери између висине обавезе извршног дужника и средства и вредности предмета извршења.

Више средстава и предмета извршења

Члан 57.

У решењу о извршењу ради намирења новчаног потраживања одређују се, по правилу, средство и предмет извршења који су назначени у предлогу за извршење.

Ако је у предлогу за извршење назначено више средстава и предмета извршења која истовремено треба да се спроведу, у решењу о извршењу одређују се само она која су довољна да се извршни поверилац намири.

Ако је у решењу о извршењу одређено више средстава и предмета извршења тако да се следећа спроведу тек ако претходна нису довољна да се извршни поверилац намири, јавни извршитељ може закључком, на предлог извршног дужника, ограничити извршење на само нека средства и предмете који су довољни да се извршни поверилац намири.

Ако нису довољни да се извршни поверилац намири, јавни извршитељ закључком налаже спровођење извршења следећим средством и предметом извршења.

Промена и додавање средства и предмета извршења

Члан 58.

Ако намирење није могуће из средстава и предмета извршења који су већ одређени, јавни извршитељ може, на предлог извршног повериоца, закључком променити средство и предмет извршења или одредити да се извршење настави и другим средствима и предметима поред већ одређених.

Јавни извршитељ може, на предлог извршног дужника, закључком да промени већ одређено средство и предмет извршења, ако су средство и предмет извршења које је извршни дужник предложио довољни да се извршни поверилац намири.

Глава трећа

ПРЕДЛОГ ЗА ИЗВРШЕЊЕ И РЕШЕЊЕ О ИЗВРШЕЊУ

1. Предлог за извршење

Предлог за извршење на основу извршне исправе

Члан 59.

У предлогу за извршење назначавају се идентификациони подаци о извршном повериоцу и извршном дужнику (члан 30), извршна исправа, потраживање извршног повериоца, једно средство или један предмет или више средстава и предмета извршења, и други подаци који су потребни за спровођење извршења.

Уз предлог за извршење прилаже се извршна исправа у оригиналу, овереној копији или препису, и друга исправа одређена овим законом, с тим што извршна исправа мора да садржи потврду о извршности.

Али ако се предлог за извршење подноси суду који је у првом степену одлучивао о потраживању извршног повериоца, уз њега се не прилаже извршна исправа, а и ако се приложи, не мора да садржи потврду о извршности.

Предлог за извршење подноси се најмање у четири примерка.

Предлог за извршење на целокупној имовини извршног дужника

Члан 60.

Извршни поверилац који захтева извршење ради намирења новчаног потраживања није дужан да у предлогу за извршење назначи средство и предмет извршења (извршење на целокупној имовини извршног дужника).

У том случају, за одлучивање о предлогу за извршење месно је надлежан суд на чијем подручју извршни дужник има пребивалиште или боравиште, односно седиште.

У решењу о извршењу не наводе се средство и предмет извршења, већ се извршење одређује на целокупној имовини извршног дужника.

Предлог за доношење решења које има дејство решења о извршењу

Члан 61.

Кад је овим законом одређено да се у току спровођења извршења на заради и другим сталним новчаним примањима, ради предаје индивидуално одређених покретних ствари, ради испоруке замењивих ствари и ради враћања запосленог на рад може донети решење које има дејство решења о извршењу (чл. 295, 345, 346, 349, 350, 352. и 384) оно се доноси на предлог извршног повериоца.

Извршни поверилац дужан је да у предлогу захтева да суд, односно јавни извршитељ, решењем обавезе извршног дужника да у року од осам дана од дана пријема решења намири потраживање извршног повериоца и одреди средство и предмет извршења ако потраживање не буде намирено у року.

Суд, односно јавни извршитељ, решењем одбацује предлог који не садржи захтев да се извршни дужник обавезе да намири потраживање или у коме није назначено средство и предмет извршења, без претходног враћања предлога на допуну.

Против решења о одбацивању предлога дозвољен је приговор.

Предлог за извршење на основу веродостојне исправе

Члан 62.

У предлогу за извршење на основу веродостојне исправе назначавају се идентификациони подаци о извршном повериоцу и извршном дужнику (члан 30), веродостојна исправа, потраживање извршног повериоца, једно средство или један предмет, или више средстава и предмета извршења, и други подаци и исправе који су потребни за спровођење извршења.

Предлог за извршење на основу веродостојне исправе садржи и захтев да суд обавезе извршног дужника да намири новчано потраживање извршног повериоца с одмереним трошковима поступка у року од осам дана, а у меничним споровима у року од пет дана од дана достављања решења, и захтев да се одреди извршење ради намирења новчаног потраживања извршног повериоца и трошкова поступка.

Извршни поверилац дужан је да уз предлог приложи веродостојну исправу у оригиналу, овереној копији или препису. Страну веродостојну исправу судски преводилац претходно преводи на језик који је у службеној употреби у суду.

Ако су странке закључиле споразум о месној надлежности, извршни поверилац може тражити у предлогу за извршење да се, ако поступак буде настављен као по приговору против платног налога, настави пред судом који је надлежан по споразуму о месној надлежности. Извршни поверилац дужан је да уз предлог приложи споразум о месној надлежности.

Назначивање јавног извршитеља

Члан 63.

Извршни поверилац дужан је да у предлогу за извршење на основу извршне или веродостојне исправе назначи конкретно одређеног и месно надлежног јавног извршитеља да спроведе извршење.

Рок за одлучивање о предлогу за извршење и одлуке о предлогу

Члан 64.

О предлогу за извршење на основу извршне или веродостојне исправе суд одлучује у року од осам дана од дана пријема предлога.

Суд доноси решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе, или решење о одбацивању или одбијању предлога за извршење на основу извршне или веродостојне исправе.

Суд отправља решење у року од три радна дана од дана доношења.

Повлачење предлога за извршење

Члан 65.

Извршни поверилац може у току целог извршног поступка, па и после правноснажности решења о извршењу, да повуче предлог за извршење без пристанка извршног дужника.

У том случају извршни поступак се обуставља.

Извршни поверилац може поново да поднесе предлог за извршење.

2. Решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе

Садржина решења о извршењу

Члан 66.

У решењу о извршењу наводе се суд, извршни поверилац и извршни дужник с идентификационим подацима (члан 30), извршна исправа, потраживање извршног повериоца, средства и предмети извршења, упутство о праву на изјављивање правног лека и други подаци који су потребни за спровођење извршења.

Ако извршни поверилац у предлогу за извршење није назначио средство и предмет извршења јавни извршитељ, без предлога извршног повериоца, доноси закључак којим после идентификовања имовине извршног дужника одређује средство и предмет извршења.

Садржина решења о извршењу на основу веродостојне исправе

Члан 67.

У решењу о извршењу на основу веродостојне исправе обавезује се извршни дужник да у року од осам дана од дана достављања решења, а у меничним и чековним споровима у року од пет дана, намира новчано потраживање извршног повериоца са одмереним трошковима поступка.

Истим решењем одређују се и средство и предмет извршења ради намирења новчаног потраживања извршног повериоца и трошкова поступка.

Одређивање јавног извршитеља и изузеће

Члан 68.

У решењу о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе одређује се да извршење спроводи јавни извршитељ кога је извршни поверилац назначио у предлогу за извршење. Против одређивања јавног извршитеља жалба, односно приговор дозвољени су само ако јавни извршитељ није месно надлежан.

Извршни дужник може захтевати изузеће јавног извршитеља до окончања извршног поступка. О захтеву за изузеће одлучује суд решењем у року од пет дана од дана пријема захтева.

Ако усвоји захтев за изузеће јавног извршитеља, суд одмах позива извршног повериоца да у року од пет дана назначи другог јавног извршитеља, иначе се извршни поступак обуставља.

Против решења о одбацивању или одбијању захтева за изузеће јавног извршитеља дозвољен је приговор.

Захтев за изузеће јавног извршитеља не одлаже извршење или обезбеђење.

Спреченост јавног извршитеља да спроведе извршење

Члан 69.

Јавни извршитељ може обавестити суд да је спречен да прихвати спровођење извршења, у року од пет дана од дана пријема решења које треба да изврши.

Суд одмах прослеђује обавештење извршном повериоцу и позива га да у одређеном року назначи другог јавног извршитеља, иначе се извршни поступак обуставља.

Ако извршни поверилац благовремено назначи другог јавног извршитеља, суд доноси решење којим у том погледу мења решење о извршењу.

Против тог решења дозвољен је приговор, али само ако други јавни извршитељ није месно надлежан.

Ко и коме доставља решење о извршењу

Члан 70.

Решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе доставља се јавном извршитељу, са копијом исправе потребних да спроведе извршење, који решење даље доставља извршном повериоцу и извршном дужнику.

Решење о одбацивању или одбијању предлога за извршење на основу извршне или веродостојне исправе доставља суд, само извршном повериоцу.

Решење о извршењу које се, осим странкама, доставља и другима (дужнику извршног дужника, организацији за принудну наплату, Централном регистру хартија од вредности и сл.) доставља јавни извршитељ.

Ако је суд искључиво надлежан за извршење, решење о извршењу свима њима доставља суд.

Ненадлежност суда да спроведе извршење

Члан 71.

Ако суд који је донео решење о извршењу није надлежан да спроведе извршење, а суд је искључиво надлежан за извршење, суд упућује решење о извршењу и списе предмета суду који је за то надлежан и који доставља странкама решење о извршењу и спроводи извршење.

3. Решење које има дејство решења о извршењу

Члан 72.

У решењу које има дејство решења о извршењу суд или јавни извршитељ, обавезује извршног дужника да у року од осам дана од дана пријема решења намира потраживање извршног повериоца и одређује средство и предмет извршења ако извршни дужник не намира потраживање у року.

На остале састојке решења сходно се примењују одредбе о садржини решења о извршењу (члан 66. став 1).

Решење које има дејство решења о извршењу извршава суд или јавни извршитељ, зависно од тога ко спроводи извршење решења о извршењу поводом кога је донето решење које има дејство решења о извршењу.

Против решења које има дејство решења о извршењу дозвољен је приговор.

На приговор се сходно примењују одредбе о жалби против решења о извршењу, изузев одредаба о обавезном достављању жалбе на одговор.

Глава четврта

ЖАЛБА

1. Жалба против решења донетог о предлогу за извршење на основу извршне исправе

Члан 73.

Извршни дужник може да побија жалбом решење о извршењу.

Извршни поверилац може жалбом да побија решење о одбацивању предлога за извршење или решење о одбијању предлога за извршење или решење о извршењу којим је прекорачен његов захтев.

Ако се побија само део решења о извршењу којим су одмерени трошкови извршног поступка, чини се то приговором.

2. Жалба извршног дужника против решења о извршењу

Разлози за побијање решења о извршењу

Члан 74.

Извршни дужник може жалбом да побија решење о извршењу због битне повреде поступка, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права, као и због разлога који спречавају спровођење извршења, нарочито:

- 1) ако исправа на основу које је донето решење о извршењу нема својство извршне исправе;
- 2) ако је извршна исправа на основу које је донето решење о извршењу поништена, укинута, преиначена, стављена ван снаге или није извршна;
- 3) ако су судско или управно поравнање или јавнобележнички записник о поравнању на основу којих је донето решење о извршењу поништени или на други начин стављени ван снаге;
- 4) ако није протекао рок за испуњење обавезе извршног дужника;
- 5) ако обавеза извршног дужника зависи од претходног или истовременог испуњења обавезе извршног повериоца или од наступања услова, а извршни поверилац није испунио своју обавезу или није обезбедио њено испуњење или услов није наступио;
- 6) ако је потраживање престало на основу чињенице која је настала у време када извршни дужник више није могао да је истакне у поступку из кога потиче извршна исправа или после закључења судског или управног поравнања или јавнобележничког записника о поравнању;
- 7) ако потраживање није прешло на извршног повериоца или ако обавеза није прешла на извршног дужника;
- 8) ако је протекао рок у коме може да се захтева извршење;
- 9) ако је извршење одређено на стварима и правима који су изузети од извршења или на којима је извршење ограничено;
- 10) ако је потраживање које је досуђено у извршној исправи застарело;
- 11) ако је у решењу о извршењу одређен месно ненадлежан јавни извршитељ.

Садржина жалбе извршног дужника

Члан 75.

Извршни дужник дужан је да у жалби наведе разлоге због којих побија решење о извршењу, чињенице и доказе којима поткрепљује разлоге за побијање решења о извршењу и да приложи све писмене доказе на које се позива у жалби.

У супротном, жалба се решењем одбацује као непотпуна, без претходног враћања на допуну.

Поступање првостепеног суда по жалби извршног дужника

Члан 76.

Жалба се подноси првостепеном суду који је донео решење о извршењу.

Првостепени суд решењем одбацује жалбу која није благовремена, потпуна или дозвољена, у року од пет дана од дана пријема жалбе и решење отправља у року од наредна три радна дана. Против решења о одбацивању жалбе извршни дужник има право на жалбу у року од три дана од дана пријема решења.

Ако извршни дужник поднесе жалбу против решења о одбацивању жалбе, првостепени суд је доставља другостепеном суду наредног радног дана од њеног пријема. Ако другостепени суд усвоји жалбу против решења о одбацивању жалбе, он доставља жалбу против решења о извршењу на одговор извршном повериоцу (члан 78) и потом одлучује о њој (члан 79).

Копија списка предмета увек остаје првостепеном суду.

Достављање жалбе против решења о извршењу на одговор

Члан 77.

Првостепени суд који не одбаци жалбу против решења о извршењу доставља жалбу на одговор извршном повериоцу, у року од пет дана од дана пријема жалбе.

Рок за одговор на жалбу јесте осам дана од достављања жалбе извршном повериоцу.

Одлучивање другостепеног суда о жалби извршног дужника

Члан 78.

Првостепени суд доставља жалбу, одговор на жалбу и списе предмета другостепеном суду наредног радног дана од пријема одговора на жалбу или истека рока за одговор на жалбу.

Копија списка предмета остаје првостепеном суду.

Другостепени суд испитује првостепено решење у границама разлога наведених у жалби, пазећи по службеној дужности на правилну примену материјалног права, да ли је суд надлежан за доношење решења о извршењу, на стварну и месну надлежност суда, да ли исправа на основу које је донето решење о извршењу има својство извршне исправе, да ли је протекао рок у коме може да се захтева извршење и да ли је извршење одређено на ствари која је изван правног промета.

Ако у жалби против решења о извршењу буду наведене повреде поступка на које суд не пази по службеној дужности (став 3. овог члана), другостепени суд дужан је да оцени да ли су оне заиста и утицале на законитост и правилност решења о извршењу.

Одлуке о жалби

Члан 79.

Другостепени суд решењем одбацује, усваја или одбија жалбу у року од 15 дана од дана пријема жалбе, одговора на жалбу и списка предмета и решење отправља у наредна три радна дана од доношења.

Ако је другостепени суд доставио жалбу на одговор, рок за одлучивање о жалби је 25 дана.

Суд је дужан да усвоји жалбу ако извршни дужник правноснажном одлуком или јавном или по закону овереном исправом докаже постојање разлога који спречава спровођење извршења.

Последице усвајања жалбе

Члан 80.

Решењем о усвајању жалбе обуставља се извршни поступак, преиначава првостепено решење о извршењу и одбија предлог за извршење, или се укида првостепено решење о извршењу и одбацује предлог за извршење. Извршни поступак не обуставља се ако се првостепени суд оглашава стварно или месно ненадлежним и списи предмета уступају надлежном суду.

Ако је спровођење извршења почело, поред обуставе извршног поступка укидају се и све спроведене извршне радње, али ако је жалба усвојена због стварне или месне ненадлежности првостепеног суда, само суд коме су уступљени списи предмета може да укине спроведене извршне радње и само ако је то потребно ради правилног вођења извршног поступка.

Парнични поступак за утврђивање недозвољености извршења

Члан 81.

Ако се решење о одбијању жалбе заснива на чињеницама које су међу странкама спорне и које се односе на само потраживање, извршни дужник може у року од 30 дана од дана достављања решења о одбијању жалбе да покрене парнични поступак за утврђивање недозвољености извршења.

Тужба не одлаже извршење.

Парнични поступак има првенство у одлучивању и хитан је.

Независно од означене вредности предмета спора, примењују се одредбе о споровима мале вредности из закона којим се уређује парнични поступак, а ревизија није дозвољена.

Ако извршни поступак није још окончан, а суд је правноснажном одлуком утврдио недозвољеност извршења, јавни извршитељ, на предлог извршног дужника, обуставља извршни поступак и укида решење о извршењу и све спроведене радње.

Ако је извршење окончано тако што је извршни поверилац намирен, а главна расправа пред првостепеним судом није још закључена, извршни дужник као тужилац има право да преиначи тужбу и без пристанка извршног повериоца и да захтева да суд обавезе извршног повериоца као туженог да му да врати оно што је примио извршењем и накнади трошкове извршног поступка.

3. Жалба против осталих решења суда и решења јавног извршитеља

Одлучивање о жалби

Члан 82.

О жалби против осталих решења суда одлучује другостепени суд.

О жалби против решења јавног извршитеља одлучује другостепени суд који је месно надлежан да одлучује о жалби против решења о извршењу.

Жалилац је дужан да наведе у жалби све разлоге због којих побија решење и чињенице и доказе на којима заснива жалбу.

У супротном, жалба се решењем одбацује као непотпуна, без претходног враћања на допуну.

Подношење жалбе и дужности првостепеног суда и јавног извршитеља

Члан 83.

Жалба се подноси првостепеном суду или јавном извршитељу ако се побија његово решење.

Жалба може да се достави на одговор, а рок за одговор је осам дана од достављања жалбе.

На поступање првостепеног суда сходно се примењују одредбе о поступању првостепеног суда по жалби против решења о извршењу (члан 76).

Јавни извршитељ чије се решење побија жалбом задржава копију списка предмета за себе.

Поступање другостепеног суда

Члан 84.

Другостепени суд пази по службеној дужности на правилну примену материјалног права, да ли је суд надлежан да донесе решење, и на стварну и месну надлежност суда.

Другостепени суд је дужан да оцени да ли су повреде поступка које су наведене у жалби заиста и утицале на законитост и правилност решења само ако се побија решење о одбацивању или одбијању предлога за извршење на основу извршне исправе.

У свему осталом, на поступање другостепеног суда сходно се примењују одредбе о жалби против решења о извршењу (чл. 78–80).

4. Приговор и жалба против решења о предлогу за извршење на основу веродостојне исправе

а) Основне одредбе, приговор и жалба

Члан 85.

Извршни дужник може приговором да побија решење о извршењу на основу веродостојне исправе, а извршни поверилац решење о одбацивању или одбијању предлога за извршење на основу веродостојне исправе.

Странке приговором могу да побијају и само део решења којим су одмерени трошкови поступка.

Странке могу жалбом да побијају решење које је донето о приговору, изузев када су побијале само део решења којим су одмерени трошкови поступка, у ком случају жалба није дозвољена.

На приговор и жалбу извршног повериоца и на поступак по њима сходно се примењују одредбе о приговору и жалби извршног дужника.

б) Приговор и жалба извршног дужника

Основне одредбе

Члан 86.

Извршни дужник подноси приговор и жалбу судији појединцу који је донео решење о извршењу на основу веродостојне исправе.

О приговору одлучује веће суда, а о жалби другостепени суд.

Приговор и жалба извршног дужника одлажу извршење решења о извршењу на основу веродостојне исправе до правноснажности, изузев ако је донето на основу менице.

Ако извршни дужник не поднесе приговор, судија појединац у року од три радна дана од истека рока за приговор доставља списе предмета јавном извршитељу да спроведе извршење.

Рок за одлучивање о приговору и жалби и о чему суд води рачуна по службеној дужности

Члан 87.

Веће је дужно да одлучи о приговору у року од 15 дана од када му судија појединац достави приговор и списе предмета, а другостепени суд да одлучи о жалби у року од 15 дана од дана пријема жалбе, решења већа и списка предмета.

Веће и другостепени суд испитују решење у границама разлога наведених у приговору или жалби, а пазе по службеној дужности на примену материјалног права, да ли је суд надлежан за доношење решења, на стварну и месну надлежност првостепеног суда, да ли исправа на основу које је донето решење има својство веродостојне исправе и да ли је извршење одређено на ствари која је изван правног промета.

Решење донето о приговору и жалби отправља се у року од три радна дана од дана доношења.

Обим испитивања решења о извршењу на основу веродостојне исправе

Члан 88.

Ако извршни дужник побија само део решења у коме је обавезан да намири новчано потраживање или само део решења у коме су одређени средство и предмет извршења, испитује се само део решења који се побија.

Ако се решење побија у целини, најпре се испитује законитост и правилност дела решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање.

Ако у приговору није означено који се део решења побија, испитује се само део решења у коме су одређени средство и предмет извршења.

в) Побијање решења о извршењу на основу веродостојне исправе само у делу у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање

Разлози за побијање и садржина приговора

Члан 89.

Део решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање може да се побија само ако потраживање из веродостојне исправе није настало или није доспело, ако је у веродостојну исправу унет неистинит садржај, ако је обавеза из веродостојне исправе испуњена или на други начин престала да постоји или ако је потраживање застарело.

Извршни дужник дужан је да у приговору наведе разлоге због којих решење побија и чињенице и приложи доказе на којима заснива приговор, иначе се приговор одбацује као непотпун, без претходног враћања на допуну.

Извршни дужник може да приложи искључиво писмене доказе.

Извршни дужник није дужан да приложи доказ да обавеза из веродостојне исправе није настала.

Поступање судије појединца по приговору

Члан 90.

Судија појединац није овлашћен да одбаци приговор који није благовремен, потпун или дозвољен.

Ако извршни дужник побија решење зато што обавеза из веродостојне исправе није настала, судија појединац наредног радног дана од пријема приговора доставља приговор извршном повериоцу, који може да у року од пет дана одговори на приговор.

Достављање приговора, решења и списка предмета већу

Члан 91.

Судија појединац доставља већу приговор, решење и списе предмета наредног радног дана од пријема одговора на приговор или од истека рока за одговор на приговор.

Ако извршни дужник није поднео приговор зато што обавеза из веродостојне исправе није настала већ из другог разлога, судија појединац дужан је да приговор, решење и списе предмета достави већу наредног радног дана од пријема приговора.

Поступање већа

Члан 92.

Веће одбацује приговор који није благовремен, потпун или дозвољен, у року од пет дана од дана пријема приговора, решења и списка предмета, и то решење отправља у року од наредна три радна дана.

Против решења већа о одбацивању приговора извршни дужник има право на жалбу у року од три дана од дана пријема решења, иначе судија појединац одмах после истека рока за жалбу доставља списе предмета јавном извршитељу да спроведе извршење.

Веће усваја или одбија приговор у зависности од тога ко је своје тврдње учинио вероватнијим и у зависности од оцене разлога наведених у приговору и разлога о којима пази по службеној дужности.

Последице одбијања и усвајања приговора

Члан 93.

Ако веће одбије приговор, судија појединац одмах после правноснажности решења доставља списе предмета јавном извршитељу да спроведе извршење.

Ако усвоји приговор, веће ставља ван снаге део решења којим су одређени средство и предмет извршења и укида спроведене радње. После правноснажности решења о усвајању приговора поступак се даље наставља као по приговору против платног налога, а ако суд за то није стварно или месно надлежан, списи предмета одмах се достављају надлежном суду.

Жалба против решења већа

Члан 94.

Против решења већа о одбијању приговора извршни дужник има право на жалбу, а извршни поверилац има право на жалбу против решења већа о усвајању приговора.

Ако извршни дужник не поднесе жалбу, судија појединац у року од три радна дана од истека рока за жалбу доставља списе предмета јавном извршитељу да спроведе извршење.

Поступање судије појединца по жалби

Члан 95.

Судија појединац није овлашћен да одбаци жалбу која није благовремена, потпуна или дозвољена.

Он је дужан да жалбу, решење већа и списе предмета достави другостепеном суду наредног радног дана од дана пријема жалбе.

Поступање другостепеног суда и преиначење од другостепеног суда

Члан 96.

Другостепени суд одбацује жалбу која није благовремена, потпуна или дозвољена у року од пет дана од дана пријема жалбе, решења већа и списка предмета и то решење отправља у року од наредна три радна дана. Судија појединац у том случају одмах доставља списе предмета јавном извршитељу да спроведе извршење.

Исто важи и ако другостепени суд одбије жалбу против решења већа о одбацивању приговора.

Ако другостепени суд усвоји жалбу против решења већа о одбацивању приговора, он одмах одлучује о жалби против решења већа о одбијању приговора.

У случају да другостепени суд преиначи решење већа донето о приговору, сходно се примењују одредбе о последицама одбијања или усвајања приговора (члан 93).

г) Побијање решења о извршењу на основу веродостојне исправе само у делу у коме су одређени средство и предмет извршења

Садржина приговора извршног дужника

Члан 97.

Извршни дужник дужан је да у приговору којим побија само део решења у коме су одређени средство и предмет извршења наведе разлоге због којих решење побија и чињенице и доказе на којима заснива приговор, иначе се приговор одбацује као непотпун, без претходног враћања на допуноу.

Поступање судије појединца по приговору

Члан 98.

На забрану судији појединцу да одбаци приговор и на достављање приговора, решења и списка предмета већу примењују се одредбе о забрани судији појединцу да одбаци приговор (члан 90. став 1) и сходно примењују одредбе о достављању приговора, решења и списка предмета већу (члан 91. став 2) које важе када се побија само део решења о извршењу на основу веродостојне исправе у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање.

Судија појединац не доставља приговор извршном повериоцу на одговор.

Последице одбијања или усвајања приговора

Члан 99.

Ако веће одбије приговор, судија појединац одмах после правноснажности решења о извршењу на основу веродостојне исправе доставља списе предмета јавном извршитељу да спроведе извршење.

Ако веће усвоји приговор, судија појединац одмах после правноснажности решења о усвајању приговора обавештава извршног повериоца да је део решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање постао извршна исправа на основу које може поново да се захтева извршење, у истом или другом поступку.

Жалба против решења већа и поступање судије појединца по жалби

Члан 100.

На право на жалбу против решења већа и на поступање судије појединца по жалби сходно се примењују одредбе о жалби против решења већа (члан 94) и о поступању судије појединца по жалби (члан 95) које важе када се побија само део решења о извршењу на основу веродостојне исправе у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање.

Поступање другостепеног суда и преиначење од другостепеног суда

Члан 101.

Ако другостепени суд преиначи решење већа донето по приговору, сходно се примењују одредбе о последицама усвајања или одбијања приговора (члан 99).

У свему осталом на поступање другостепеног суда сходно се примењују одредбе о поступању другостепеног суда (члан 96) које важе када се побија

само део решења о извршењу на основу веродостојне исправе у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање.

д) Побијање решења о извршењу на основу веродостојне исправе у целини

Садржина приговора

Члан 102.

Извршни дужник дужан је да у приговору којим у целини побија решење о извршењу на основу веродостојне исправе наведе разлоге због којих решење побија и чињенице и да наведе, односно приложи доказе на којима заснива приговор, како у погледу дела решења у коме је обавезан да намири новчано потраживање, тако и у погледу дела решења у коме су одређени средство и предмет извршења.

У супротном, приговор се одбацује као непотпун, без претходног враћања на допуну.

Поступање судије појединца по приговору

Члан 103.

На поступање судије појединца по приговору и на достављање приговора, решења и списка предмета већу сходно се примењују одредбе о поступању судије појединца по приговору (члан 90) и о достављању приговора, решења и списка предмета већу (члан 91) које важе када се побија само део решења о извршењу на основу веродостојне исправе у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање.

Редослед испитивања решења и одлуке већа

Члан 104.

Веће најпре испитује законитост и правилности дела решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање и, ако утврди да је он законит и правилан, испитује законитост и правилност дела решења у коме су одређени средство и предмет извршења.

Потом веће, у зависности од тога ко је своје тврдње учинио вероватнијим и у зависности од оцене разлога наведених у приговору и разлога о којима пази по службеној дужности, доноси:

1) решење о одбијању приговора у целини – ако утврди да су оба дела решења законита и правилна;

2) решење о усвајању приговора у целини – ако утврди да део решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање није законит или правилан;

3) решење о одбијању приговора против дела решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање и о истовременом усвајању приговора против дела решења у коме су одређени средство и предмет извршења – ако утврди да је први део решења законит и правилан, а други није.

Последице усвајања и одбијања приговора

Члан 105.

Ако веће у целини одбије приговор судија појединац одмах после правноснажности решења о извршењу на основу веродостојне исправе доставља списе предмета јавном извршитељу да спроведе извршење.

Ако у целини усвоји приговор, веће ставља ван снаге део решења којим су одређени средство и предмет извршења и укида спроведене радње. После правноснажности решења о усвајању приговора у целини поступак се даље наставља као по приговору против платног налога, а ако суд за то није стварно или месно надлежан, списи предмета одмах се достављају надлежном суду.

После правноснажности решења о одбијању приговора против дела решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање и о истовременом усвајању приговора против дела решења у коме су одређени средство и предмет извршења, судија појединац одмах обавештава извршног повериоца да је део решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање постао извршна исправа на основу које може поново да се захтева извршење, у истом или другом поступку.

Жалба против решења већа и поступање судије појединца по жалби

Члан 106.

На право на жалбу против решења већа и на поступање судије појединца по жалби сходно се примењују одредбе о жалби против решења већа (члан 94) и о поступању судије појединца по жалби (члан 95) које важе када се побија само део решења о извршењу на основу веродостојне исправе у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање.

Преиначење од другостепеног суда

Члан 107.

Ако другостепени суд преиначи решење већа којим се у целини одбија или усваја приговор примењују се одредбе о последицама усвајања и одбијања приговора у целини (члан 105. ст. 1. и 2).

Ако другостепени суд преиначи решење о одбијању приговора против дела решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање и о истовременом усвајању приговора против дела решења у коме су одређени средство и предмет извршења тако да усвоји приговор против првог дела решења, примењују се одредбе о последицама усвајања приговора у целини (члан 105. став 2).

Ако другостепени суд преиначи решење о одбијању приговора против дела решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање и о истовременом усвајању приговора против дела решења у коме су одређени средство и предмет извршења тако да одбије приговор против дела решења у коме су одређени средство и предмет извршења, судија појединац одмах доставља списе предмета јавном извршитељу да спроведе извршење.

5. Приговор трећег лица

Претпоставке за приговор и садржина приговора

Члан 108.

Треће лице које тврди да на предмету извршења има неко право које спречава извршење може јавном извршитељу поднети приговор којим захтева да се извршење утврди недозвољеним на том предмету.

Приговор трећег лица може да се поднесе до окончања извршног поступка.

Треће лице дужно је да у приговору наведе разлоге за приговор и да уз приговор приложи исправе којима доказује постојање свога права, иначе се приговор одбацује као непотпун, без претходног враћања на допуноу.

Приговор се доставља извршном повериоцу да се о њему изјасни у року од осам дана, уз упозорење на последице пропуштања (члан 109. став 1), а доставља се и извршном дужнику.

Одлуке о приговору трећег лица

Члан 109.

Ако се извршни поверилац благовремено не изјасни о приговору или не оспори приговор или ако треће лице докаже приговор правноснажном одлуком или јавном или по закону овереном исправом приговор се решењем усваја, а извршни поступак се у погледу предмета извршења обуставља уз укидање решења о извршењу и свих спроведених радњи.

У осталим случајевима, приговор се решењем одбија.

Правни лекови

Члан 110.

Против решења о одбацивању или усвајању приговора дозвољен је приговор.

Против решења о одбијању приговора жалба није дозвољена.

Ако усвоји приговор против решења о одбацивању приговора, веће одмах одлучује о основаности приговора.

Парнични поступак за утврђивање недозвољености извршења

Члан 111.

Треће лице може у року од 30 дана од дана пријема правноснажног решења о одбијању приговора да покрене парнични поступак против извршног повериоца ради утврђења да је извршење на предмету недозвољено.

Покретање парничног поступка не одлаже извршење.

Извршни дужник који оспорава право трећег лица мора да буде обухваћен тужбом.

На парнични поступак примењују се одредбе о парничном поступку за утврђивање недозвољености извршења (члан 81).

Ако извршни поступак није још окончан, а суд је правноснажном одлуком утврдио недозвољеност извршења на предмету, јавни извршитељ, на предлог трећег лица, у погледу тог предмета обуставља извршни поступак и укида решење о извршењу и све спроведене радње.

Када не може да се захтева да се извршење утврди недозвољеним

Члан 112.

Сувласник чији удео на покретној ствари не прелази половину њене вредности не може захтевати да се извршење на ствари у погледу његовог удела прогласи недозвољеним.

Из износа који се добије продајом ствари он има право да захтева исплату дела цене који је сразмеран његовом уделу пре свих других лица која имају право на намирење и пре намирења трошкова извршног поступка, или

право да захтева да му се ствар уступи ако положи јемство у висини удела извршног дужника на ствари.

Ако је његов удео на ствари оспорен, може да поднесе тужбу против извршног повериоца ради утврђења постојања његовог удела.

Глава пета

ПРОТИВИЗВРШЕЊЕ

Предлог за противизвршење

Члан 113.

Извршни дужник може, када је извршење већ окончано, поднети суду предлог за противизвршење.

У предлогу за противизвршење садржан је захтев да суд донесе решење којим обавезује извршног повериоца да врати извршном дужнику оно што је примио извршењем у року од осам дана и одреди средство и предлог извршења ако извршни поверилац не врати што је примио у року.

Надлежни суд

Члан 114.

Предлог за противизвршење подноси се суду који је месно надлежан да извршном дужнику принудно врати оно што је извршни поверилац примио.

Исти суд и одлучује о предлогу.

Суд решењем одбацује предлог за противизвршење који не садржи захтев да се извршни поверилац обавезе да врати оно што је примио или у коме нису назначени средство и предмет извршења, без претходног враћања предлога на допуну.

Разлози за противизвршење

Члан 115.

Предлог за противизвршење подноси се ако је:

1) извршна исправа правноснажно или коначно укинута, преиначена, поништена, стављена ван снаге или је на други начин утврђено да нема дејство – у року од 30 дана од када је извршни дужник примио одлуку о томе;

2) у току извршног поступка извршни дужник добровољно намирио потраживање извршног повериоца мимо суда тако да је извршни поверилац двоструко намирен – у року од 30 дана од окончања извршног поступка;

3) решење о извршењу укинута или преиначено тако да је предлог за извршење одбачен или одбијен – у року од 30 дана од када је извршни дужник примио одлуку;

4) правноснажном судском одлуком утврђена недозвољеност извршења – у року од 30 дана од када је извршни дужник примио одлуку;

5) извршни поверилац примио више од свог потраживања или ако при извршењу на заради и другим сталним новчаним примањима нису поштоване одредбе о ограничењу извршења – у року од 30 дана од окончања извршног поступка.

Извршни дужник не може да остварује потраживање у парничном поступку док не истекне рок у коме може да предложи противизвршење.

Поступак по предлогу за противизвршење

Члан 116.

Предлог за противизвршење доставља се извршном повериоцу да се о њему изјасни у року од осам дана, уз упозорење на последице пропуштања.

Ако се извршни поверилац благовремено не изјасни о предлогу или предлог не оспори, предлог се усваја.

Благовремено оспорени предлог усваја се или одбија, у зависности од околности.

Садржина решења о усвајању предлога за противизвршење и жалба

Члан 117.

У решењу о усвајању предлога за противизвршење суд обавезује извршног повериоца да врати извршном дужнику оно што је примио извршењем у року од осам дана и одређује средство и предлог извршења ако извршни поверилац не врати што је примио у року.

Жалба којом извршни поверилац побија цело решење или део решења којим је обавезан да извршном дужнику врати што је примио одлаже извршење дела решења којим се одређују средство и предмет извршења само ако извршни поверилац уз жалбу положи јемство у висини потраживања извршног дужника.

Жалба којом се побија само део решења којим се одређују средство и предмет извршења не одлаже извршење решења којим се усваја предлог за противизвршење.

У свему осталом, на жалбу против усвајања предлога за противизвршење сходно се примењују одредбе о жалби против решења о извршењу, изузев одредаба о обавезном достављању жалбе на одговор.

Немогућност противизвршења

Члан 118.

Предлог за противизвршење одбија се ако су на предмету наступиле такве стварне или правне промене да враћање предмета више није могуће.

Извршни дужник може у том случају своје право одмах да остварује у парничном поступку.

Сходна примена на треће лице

Члан 119.

Предлог за противизвршење може поднети и треће лице, ако је извршење спроведено на предмету на коме је правноснажном судском одлуком утврђена недозвољеност извршења, у року од 30 дана од када је треће лице примило одлуку.

У свему осталом сходно се примењују одредбе о противизвршењу на предлог извршног дужника.

Глава шеста**ОДЛАГАЊЕ ИЗВРШЕЊА****Одлагање на предлог извршног повериоца****Члан 120.**

На предлог извршног повериоца, јавни извршитељ решењем против кога жалба није дозвољена, одлаже извршење које није још почело.

Ако је спровођење извршења почело, а извршни дужник се успротиви одлагању у остављеном року, јавни извршитељ одбија предлог извршног повериоца.

Ако извршење може да се захтева само у одређеном року, извршни поверилац може предложити одлагање само док тај рок не истекне, иначе јавни извршитељ одбацује предлог.

Против решења о одбацивању или одбијању предлога извршног повериоца жалба није дозвољена.

Споразум странака о одлагању**Члан 121.**

Ако се странка сагласи с одлагањем предложеним од противне странке или ако се странке сагласе с одлагањем које је предложило треће лице, решењем се утврђује да је извршење одложено споразумом странака.

Решење се у том случају доноси без испитивања разлога за одлагање.

Ако одлагање предложи извршни дужник или треће лице, споразум је могућ до правноснажности решења о предлогу за одлагање.

Ако је извршење одложено споразумом странака, време на које је одложено извршење не рачуна се у трајање поступка у погледу заштите права на суђење у разумном року.

Против решења о одлагању споразумом странака жалба није дозвољена.

Одлагање извршења на предлог извршног дужника**Члан 122.**

Извршни дужник може једном у току извршног поступка да предложи јавном извршитељу да се одложи извршење.

Извршење може у том случају да се одложи ако извршни дужник учини вероватним да би услед извршења претрпео ненадокнадиву или тешко надокнадиву штету, која је већа од оне коју би због одлагања претрпео извршни поверилац, и ако одлагање оправдавају нарочити разлози које извршни дужник докаже јавном или по закону овереном исправом.

На предлог извршног повериоца, који је могућ до доношења решења о предлогу извршног дужника, јавни извршитељ условљава одлагање полагањем јемства од стране извршног дужника, изузев ако би полагање јемства довело извршног дужника или чланове његове породице у тешку оскудицу.

Сматра се да је предлог за одлагање повучен ако извршни дужник не положи јемство у року који је одредио јавни извршитељ.

Одлагање на предлог трећег лица

Члан 123.

На предлог трећег лица које је поднело приговор да се извршење на неком предмету извршења прогласи недозвољеним, јавни извршитељ одлаже извршење, само једном у току извршног поступка, ако треће лице доказује своје право правноснажном одлуком или јавном или по закону овереном исправом.

Рок за одлучивање и приговор

Члан 124.

Јавни извршитељ дужан да решење о предлогу за одлагање извршног дужника или трећег лица донесе у року од пет дана од његовог пријема и да решење отпрати у року од три радна дана од дана доношења.

Против решења донетог о предлогу за одлагање извршног дужника или трећег лица дозвољен је приговор.

Дејство одлагања извршења

Члан 125.

Решење о одлагању извршења производи дејство од доношења.

Док траје одлагање не предузимају се радње којима се спроводи извршење.

Изузетно, после доношења решења о одлагању у поступку намирења новчаног потраживања предузимају се радње на основу којих извршни поверилац стиче заложно право или право намирења на предмету извршења, и процењује вредност предмета извршења.

Време на које се одлаже извршење

Члан 126.

Одлагање на предлог извршног повериоца траје колико је извршни поверилац предложио. Ако извршење може да се захтева само у одређеном року, одлагање траје док рок не истекне.

Када је извршење одложено на предлог извршног дужника, трајање одлагања одређује јавни извршитељ у зависности од околности.

Настављање одложеног извршења

Члан 127.

Извршење се наставља по службеној дужности чим истекне време на које је одложено.

На предлог извршног повериоца, извршење може да се настави пре истека времена на које је одложено, ако извршни поверилац учини вероватним да су престали разлози за одлагање или ако положи јемство.

Ако је трајање одлагања одређено споразумом странака или странака и трећег лица, извршење се наставља пре истека времена на које је одложено само уз сагласност свих њих.

Против решења о настављању извршења пре истека времена на које је одложено дозвољен је приговор.

Глава седма**ОКОНЧАЊЕ ИЗВРШНОГ ПОСТУПКА****Начини окончања извршног поступка****Члан 128.**

Извршни поступак окончава се обуставом или закључењем.

Извршни поступак окончан је и кад решење о одбацивању или одбијању предлога за извршење постане правноснажно.

Обустава извршног поступка**Члан 129.**

Јавни извршитељ по службеној дужности решењем обуставља извршни поступак:

- 1) ако је извршна исправа на основу које је донето решење о извршењу правноснажно или коначно укинута, преиначена или стављена ван снаге;
- 2) ако је потврда о извршности одлуке правноснажно укинута;
- 3) ако странка премине, а потраживање није наследиво;
- 4) ако странка која је правно лице престане да постоји, а нема правног следбеника;
- 5) ако потраживање престане да постоји;
- 6) ако је извршење постало немогуће или не може да се спроведе из других разлога (пропао је предмет извршења, извршни дужник нема имовину и сл.);
- 7) из других разлога одређених овим или другим законом.

Решењем о обустави укидају се и све спроведене радње, ако се тиме не дира у стечена права других лица.

Радње којима је извршни поверилац стекао заложно право у извршном поступку не укидају се ако је поступак обустављен због стечаја над извршним дужником.

Закључење извршног поступка**Члан 130.**

Извршни поступак закључује се после намирења извршног повериоца тако што се закључком утврђује да је предузета последња извршна радња.

Изузетно, кад су Република Србија или организација за социјално осигурање извршни дужници новчане обавезе, извршни поступак сматра се закљученим када Народна банка Србије обавести јавног извршитеља да је извршење спроведено у целини.

Извршни поверилац у том случају може да предложи јавном извршитељу наставак извршног поступка ако сматра да није правилно или у целини намирен, у року од 30 дана од када се извршни поступак сматра закљученим.

Против решења о предлогу за наставак извршења дозвољен је приговор.

Глава осма**НОВЧАНА КАЗНА****Изрицање новчане казне****Члан 131.**

Новчана казна изриче се извршном дужнику који отуђује, скрива, оштећује или умањује своју имовину или предузима радње које могу нанети непоправљиву или тешко поправљиву штету извршном повериоцу, који спречава суд или јавног извршитеља да предузму поједине радње извршења или обезбеђења, понаша се противно решењу о обезбеђењу, омета рад организације за принудну наплату, или послодавца или било кога ко извршава решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе, или спречава или омета преглед непокретности или попис покретних ствари или процену њихове вредности.

Извршном дужнику, дужнику извршног дужника, банци, послодавцу извршног дужника, Агенцији за привредне регистре, Централном регистру хартија од вредности, Републичком геодетском заводу и органу старатељства може да се изрекне новчана казна ако не поступи по налогу или забрани суда или јавног извршитеља, а банци и ако не поступи по налогу или забрани организације за принудну наплату.

Новчану казну изриче суд решењем, на сопствену иницијативу или на предлог извршног повериоца или јавног извршитеља, водећи рачуна о значају радње или пропуштања због којих се изриче казна. Лице коме је изречена новчана казна поучава се у решењу да може да му се изрекне нова новчана казна, а извршни дужник и о могућности да се новчана казна замени мером затвора.

Физичком лицу, физичком лицу које обавља делатност, предузетнику и одговорном лицу у правном лицу или у државном органу, изриче се новчана казна од 10.000 до 200.000 динара, а правном лицу или државном органу од 100.000 до 2.000.000 динара.

Новчана казна може поново да се изриче, док не престану разлози за њено изрицање.

Против решења о изрицању новчане казне дозвољен је приговор.

Замена новчане казне у меру затвора**Члан 132.**

Рок за плаћање новчане казне јесте осам дана од достављања решења о њеном изрицању.

Ако новчана казна не буде плаћена у року, суд који је изрекао новчану казну одмах доноси решење о извршењу новчане казне и трошкова њеног изрицања и извршења, против кога је дозвољен приговор.

Решење о извршењу извршава суд или јавни извршитељ, зависно од тога ко спроводи извршење решења о извршењу поводом кога је донето решење о изрицању новчане казне.

Ако јавни, односно судски извршитељ обавести суд да не може да се спроведе извршење новчане казне, суд који ју је изрекао одмах доноси решење којим сваких 1.000 динара новчане казне замењује једним даном мере затвора, а највише до 60 дана. Мера затвора извршава се према закону којим се уређује извршење кривичних санкција.

Ако престану разлози због којих је новчана казна изречена, суд може решењем против кога није дозвољена жалба наложити да се новчана казна снизи или не изврши. О томе се извршни дужник поучава у решењу о изрицању новчане казне.

Против решења којим се новчана казна замењује мером затвора дозвољен је приговор, који одлаже извршење решења.

Глава девета

СПРОВОЂЕЊЕ ИЗВРШЕЊА

Почетак спровођења извршења

Члан 133.

Извршење почиње да се спроводи пре правноснажности решења о извршењу.

Извршење решења о извршењу на основу веродостојне исправе спроводи се после његове правноснажности, изузев кад је донето на основу менице.

Границе извршења

Члан 134.

Извршење се спроводи у границама које су одређене решењем о извршењу.

Намирење извршног повериоца пре правноснажности решења о извршењу на основу извршне исправе

Члан 135.

Извршни поверилац може да се намири и пре правноснажности решења о извршењу на основу извршне исправе.

Али непокретности или покретне ствари на којима се намирује новчано потраживање не могу бити продате пре правноснажности решења о извршењу.

Спровођење извршења од јавног извршитеља и суда

Члан 136.

Јавни извршитељ почиње да спроводи извршење када, с обзиром на средство извршења, предузме прву радњу одређену овим законом.

Ако је суд искључиво надлежан за извршење, он прелази на спровођење извршења по службеној дужности када, с обзиром на средство извршења, предузме прву радњу одређену овим законом.

Дужност посредовања јавног извршитеља

Члан 137.

Јавни извршитељ дужан је да посредује између странака ради споразумног намирења извршног повериоца.

Однос извршног повериоца и јавног извршитеља

Члан 138.

Јавни извршитељ изводи своја овлашћења из закона и стара се о томе да се извршни поверилац што брже и повољније намири уз поштовање закона и права извршног дужника.

Јавни извршитељ није дужан да се повинује предлогу извршног повериоца да предузме или не предузме неку радњу на коју је само јавни извршитељ овлашћен. Ако су и један и други овлашћени да предузму исту радњу, један не може да опозове радњу другог.

Јавни извршитељ не може извршном повериоцу отказати спровођење извршења.

Промена јавног извршитеља

Члан 139.

Извршни поверилац може назначити да извршење настави други јавни извршитељ уместо већ одређеног.

У том случају јавни извршитељ доноси закључак о обустави спровођења извршења пред њим и одређивању другог јавног извршитеља, и уступа списе предмета другом јавном извршитељу, који одмах доноси закључак о настављању извршења.

Спреченост јавног извршитеља да настави извршење

Члан 140.

Јавни извршитељ који је одређен да настави извршење, а спречен је да прихвати спровођење извршења, дужан је да у року од пет дана од дана пријема списка предмета обавести о томе извршног повериоца и позове га да у наредних пет дана назначи новог јавног извршитеља, иначе обуставља извршни поступак.

Време спровођења извршења

Члан 141.

Извршење се спроводи сваког дана од 7 до 22 часа.

Извршење се може спровести изван тог времена ако извршни дужник избегава испуњење обавезе или то налажу нарочито оправдани разлози.

Организација за принудну наплату спроводи извршење на новчаним средствима извршног дужника сваког радног дана од 9 до 16 часова.

Поступање при спровођењу извршења

Члан 142.

Јавни извршитељ дужан је да извршне радње, посебно претраживање стана и пословне или друге просторије извршног дужника или одеће коју он носи предузме с дужном пажњом према личности извршног дужника и члановима његовог домаћинства.

Извршним радњама (попису и процени покретних ствари и сл) у стану извршног дужника којима не присуствује извршни дужник, његов законски заступник, пуномоћник или одрасли члан његовог домаћинства, обавезно присуствују два пунолетна лица као сведоци.

Јавни извршитељ може да отвори закључану просторију само у присуству два пунолетна лица као сведока, ако извршни дужник није присутан или неће да је отвори.

Лица која службено присуствују извршној радњи не могу бити сведоци њеног предузимања.

Захтев за пружање полицијске помоћи

Члан 143.

Јавни извршитељ дужан је да најмање пет дана пре извршења радње писмено захтева полицијску помоћ надлежне организационе јединице полиције, ако је у току извршења већ пружен отпор или се основано очекује, и да у захтеву наведе због чега је потребна. Уз захтев се прилаже копија решења о извршењу.

У хитним случајевима полицијска помоћ може да се захтева усмено, а писмени захтев се доставља у року од 48 часова. Хитни случај постоји кад је полицијска помоћ потребна ради отклањања опасности по живот или здравље људи или имовину већег обима.

Поступање полиције по захтеву за пружање помоћи

Члан 144.

Полиција је дужна да по захтеву за пружање помоћи одмах изврши све безбедносне провере, привремено одузме легално оружје од лица која могу угрозити извршење радње и да предузме друге законом одређене радње којима се стварају услови за безбедно извршење радње.

Пре почетка извршења радње, полиција је дужна да извршног дужника и остала присутна лица упозори да ће употребити средства принуде ако буду ометала или спречавала извршење радње и предузети друге мере и радње које према закону могу да се предузму у току извршења, самоиницијативно или на захтев јавног извршитеља.

Ако се при извршењу радње основано очекује нарушавање јавног реда и мира или насиље већег обима, руководилац надлежне организационе јединице полиције може најкасније 48 часова пре почетка извршења радње писмено захтевати од јавног извршитеља да застане са извршењем, како би се предузеле мере и радње потребне за безбедно извршење радње. Јавни извршитељ дужан је да заједно са руководиоцем надлежне организационе јединице полиције одреди да се радња изврши у року који не може бити дужи од десет дана.

Ако руководилац надлежне организационе јединице полиције не извршава обавезе одређене овим чланом, јавни извршитељ о томе обавештава министарство надлежно за унутрашње послове и надлежног јавног тужиоца, ради вођења законом одређеног поступка утврђивања одговорности.

Расписивање потернице за извршним дужником

Члан 145.

Суд који је донео решење о извршењу може, на предлог јавног извршитеља, да нареди да се изда потерница за извршним дужником ако је по одредбама овог закона неопходно његово присуство а он је у бекству или на други начин избегава спровођење извршења.

Суд доставља наредбу органима полиције на извршење. Наредба садржи назив суда који је издао наредбу, назив организационе јединице полиције којој се наредба доставља, име и презиме, јединствен матични број грађана и пребивалиште или боравиште извршног дужника, разлог због чега се наређује издавање потернице, назив суда коме извршни дужник треба да се доведе и службени печат и потпис судије који је издао наредбу.

Потерницу расписује полиција надлежна према месту суда који је донео решење о извршењу.

Расписивање објаве

Члан 146.

Кад у извршном поступку треба да се пронађу моторна возила или други предмети извршења јавни извршитељ може да изда наредбу да се изда објава.

Јавни извршитељ доставља наредбу органима полиције на извршење. Наредба садржи име и презиме јавног извршитеља који је издао наредбу, назив организационе јединице полиције којој се наредба доставља, идентификационе податке о предмету објаве, налог о начину поступања са пронађеним предметом и службени печат и потпис јавног извршитеља који је издао наредбу.

Објаву расписује полиција надлежна према месту суда који је донео решење о извршењу.

Полиција је дужна да привремено одузме моторно возило, другу ствар или предмет извршења. Јавни извршитељ мора да преузме одузете предмете у року од 24 часа од пријема обавештења о томе да су одузети.

Трошкови пружања полицијске помоћи и предузимања полицијских радњи

Члан 147.

Трошкове пружања полицијске помоћи и предузимања полицијских радњи по захтеву или наредби суда или јавног извршитеља представљају трошкови ангажовања полицијских службеника и коришћења превозних средстава и опреме полиције, чија висина је одређена прописом којим се одређује висина накнаде за услуге које пружа министарство надлежно за унутрашње послове.

Надлежна организациона јединица полиције која пружа полицијску помоћ или предузима полицијске радње у извршном поступку дужна је да достави обрачун трошкова јавном извршитељу. Обрачун трошкова улази у трошкове извршног поступка.

Износ трошкова уплаћује се на рачун који је прописан за уплату јавних прихода Републике Србије.

Неправилности у спровођењу извршења

Члан 148.

Странка и учесник у поступку могу захтевати да се отклоне неправилности које су настале у току и поводом спровођења извршења. Неправилности могу да се састоје од недоношења одлуке и предузимања или пропуштања радње.

Захтев за отклањање неправилности може да се поднесе у року од 15 дана од дана када је одлука требало да буде донета, или радња предузета, или требало да буде предузета.

Захтев се подноси суду или јавном извршитељу, зависно од тога ко спроводи извршење, који је дужан да о њему одлучи у року од пет дана, и не одлаже извршење.

О захтеву за отклањање неправилности одлучује се решењем.

Ако о захтеву не буде одлучено у року од пет дана од дана пријема захтева или захтев буде одбачен или одбијен, дозвољен је приговор.

Основаност захтева за отклањање неправилности

Члан 149.

Кад је захтев за отклањање неправилности основан, суд, односно јавни извршитељ, утврђује да је неправилност учињена, укида предузете радње и предузима или налаже предузимање радњи којима се отклањају последице предузетих радњи.

Када је захтев основан, а неправилност се огледа у недоношењу одлуке или пропуштању радње, суд, односно јавни извршитељ, утврђује да је неправилност учињена и доноси одлуку или предузима или налаже предузимање пропуштене радње.

Суд, односно јавни извршитељ, обавештава министарство надлежно за правосуђе (у даљем тексту: министарство) и Комору јавних извршитеља (у даљем тексту: Комора) о томе да је утврђено да је јавни извршитељ учинио неправилност у спровођењу извршења.

ДЕО ТРЕЋИ

ИЗВРШЕЊЕ РАДИ НАМИРЕЊА НОВЧАНОГ ПОТРАЖИВАЊА

Глава прва

ИЗВРШЕЊЕ НА НЕПОКРЕТНОСТИМА

1. Основна правила

Месна надлежност

Члан 150.

За одлучивање о предлогу за извршење ради намирења новчаног потраживања на непокретности искључиво месно је надлежан суд на чијем се подручју налази непокретност.

Ако се непокретност налази на подручју различитих судова, месно је надлежан суд коме је првом поднет предлог за извршење, а ако се више непокретности налази на подручју различитих судова – суд на чијем се подручју налази непокретност која је прва наведена у предлогу за извршење.

Извршне радње

Члан 151.

Извршење новчаног потраживања на непокретности спроводи се уписом забележбе решења о извршењу у катастар непокретности, проценом вредности непокретности, продајом непокретности и намирењем извршног повериоца из продајне цене.

Доказ о својини извршног дужника

Члан 152.

Извршни поверилац дужан је да уз предлог за извршење новчаног потраживања на непокретности поднесе извод из катастра непокретности којим доказује да је непокретност уписана као својина извршног дужника.

Ако је као власник непокретности уписано неко друго лице, извршни поверилац подноси уз предлог за извршење исправу подобну да се упише својина извршног дужника.

Право својине извршног дужника уписује се у катастар непокретности на захтев суда.

После уписа права својине извршног дужника суд доноси решење о извршењу.

**Извршење кад се после стицања заложног права промени
власник непокретности**

Члан 153.

Ако се после стицања заложног права на непокретности промени власник непокретности, заложни поверилац назначава у предлогу за извршење залогодавца као извршног дужника, а нови власник дужан је да трпи намирење на непокретности.

Акти суда и јавног извршитеља и писмена странака и других учесника у поступку достављају се и новом власнику непокретности.

Решење о извршењу кад је непокретност у сусвојини

Члан 154.

Кад је непокретност у сусвојини, у решењу о извршењу одређује се извршење на сувласничком делу извршног дужника.

Решењем о извршењу може се, уз сагласност свих сувласника, одредити да се цела непокретност прода другом лицу или неком сувласнику.

У том случају остали сувласници намирују се из продајне цене пре трошкова извршног поступка, сразмерно висини сувласничког дела.

Тиме се не дира у право прече куповине сувласника.

**Стицање права извршног повериоца на намирење на
непокретности**

Члан 155.

Јавни извршитељ одмах доставља решење о извршењу органу који води катастар непокретности, ради уписа забележбе решења о извршењу на непокретности.

Орган који води катастар непокретности дужан је да упише забележбу решења о извршењу у року од 72 часа од пријема захтева за упис, иначе се сматра да је забележба уписана истеком 72 часа од пријема захтева за упис.

Уписом забележбе решења о извршењу извршни поверилац стиче право да се намири на непокретности (право на намирење) и ако друго лице касније стекне својину на њој.

Извршни поверилац који пре уписа забележбе решења о извршењу није стекао заложно право, стиче од уписа забележбе право да се намири пре сваког ко после тога стекне заложно право или право на намирење на непокретности.

Промена власника непокретности током извршног поступка

Члан 156.

Од уписа забележбе решења о извршењу није дозвољено да се у катастар непокретности упише промена права својине на непокретности, нити које друго стварно право засновано на располагању власника, без обзира када је располагање учињено.

Ако се у току извршног поступка промени власник непокретности, а промена није заснована на располагању претходног власника, поступак се наставља према новом власнику као извршном дужнику. Све радње које су пре тога предузете остају на снази и нови власник не може предузети радње које не би могао да предузме ни претходни да до промене није дошло.

Јавни извршитељ доноси, на предлог извршног повериоца, закључак о настављању извршног поступка против новог власника као извршног дужника.

Приступање извршном поступку

Члан 157.

После уписа најстарије забележбе решења о извршењу не може се водити посебан извршни поступак ради намирења неког другог потраживања на истој непокретности.

Нови извршни поверилац ступа у већ покренути извршни поступак, а право на намирење стиче уписом забележбе решења о извршењу којим је ступио у извршни поступак.

Приступање извршном поступку могуће је до доношења закључка о додељивању непокретности купцу.

О приступању извршном поступку јавни извршитељ обавештава извршног повериоца чија је забележба решења о извршењу најстарија и извршне повериоце који су већ приступили извршном поступку.

Последице приступања извршном поступку

Члан 158.

Извршни поверилац приступа извршном поступку у стању у коме се он налази и не може предузети радње које су пре тога могле да се предузму.

Разлог за обуставу извршног поступка који делује према једном извршном повериоцу не делује према осталима.

Извршни поступак се не одлаже ако се разлози за одлагање тичу само једног извршног повериоца, већ се при доношењу закључка о намирењу одлаже његово намирење док се поступак према њему не настави. Ако се поступак према њему не настави, средства која су чувана за његово намирење предају се осталим извршним повериоцима или извршном дужнику.

Заложна права

Члан 159.

Заложни повериоци намирују се у извршном поступку и ако нису поднели предлог за извршење, нити пријавили потраживање у извршном поступку.

Заложно право престаје доношењем закључка о предаји непокретности купцу, па и када заложни поверилац није у целини намирен.

Купац непокретности и заложни поверилац могу, до истека рока за плаћање продајне цене, писмено да уговоре да заложно право остане на непокретности и после њене предаје купцу, а да купац преузме дуг извршног дужника према заложном повериоцу у износу у коме би се заложни поверилац намирио из продајне цене. Продајна цена смањује се за износ преузетог дуга.

Споразум купца и заложног повериоца мора да одобри јавни извршитељ закључком.

Службености и стварни терети

Члан 160.

Стварне службености на непокретности не гасе се продајом непокретности.

Продајом непокретности не гасе се ни личне службености ни стварни терети који су уписани у катастар непокретности пре најстаријег заложног права на непокретности или најстаријег решења о извршењу.

Остале личне службености и стварни терети гасе се доношењем закључка о предаји непокретности.

Имаоци личних службености и стварних терета који су угашени имају право на накнаду.

Закуп непокретности

Члан 161.

Продајом непокретности не престаје закуп на њој ако је уговор о закупу уписан у катастар непокретности пре најстаријег заложног права на непокретности или најстаријег решења о извршењу.

Купац ступа у права и обавезе закупадавца.

Закуп станова на неодређено време

Члан 162.

Продајом непокретности не престаје закуп стана на неодређено време који је стечен према закону којим се уређује становање.

Купац ступа у права и обавезе закупадавца.

Разгледање непокретности

Члан 163.

У закључку о продаји одређује се време у коме лица заинтересована за куповину могу да разгледају непокретност.

Изузимање појединих непокретности од извршења

Члан 164.

Не може бити предмет извршења пољопривредно земљиште земљорадника површине до 10 ари.

То не важи кад се намирује новчано потраживање које је обезбеђено уговорном хипотеком или заложном изјавом.

Процена вредности непокретности

Члан 165.

Вредност непокретности процењује се према тржишној цени на дан процене.

Јавни извршитељ може одлучити и да се непокретност процени на основу писменог обавештења о цени коју добије од одговарајућих организација, институција или правних и физичких лица одговарајуће струке.

Јавни извршитељ може да прихвати и процену вредности непокретности коју предложи извршни поверилац ако није старија од шест месеци и потиче од одговарајуће организације, институције или правних и физичких лица одговарајуће струке.

Смањење вредности непокретности

Члан 166.

При процени вредности непокретности води се рачуна о томе колико мање она вреди због тога што одређена права на њој остају и после продаје.

Закључак о утврђивању вредности непокретности

Члан 167.

Вредност непокретности утврђује се закључком.

Обустава извршног поступка због недостатка покрића

Члан 168.

Свако ко има право да се намири на непокретности, а по редоследу намирања долази пре извршног повериоца чија је забележба решења о извршењу најстарија, може предложити да се извршни поступак обустави ако процењена вредност непокретности не покрива потраживање извршног повериоца.

Предлог за обуставу извршног поступка подноси се у року од осам дана од дана доношења закључка о утврђивању вредности непокретности.

Ко не може бити купац непокретности

Члан 169.

Купац непокретности не може бити, ни на јавном надметању, ни непосредном погодбом, извршни дужник, јавни извршитељ, заменик јавног извршитеља, помоћник јавног извршитеља или друго лице које је запослено код јавног извршитеља, свако друго лице које службено учествује у поступку, нити лице које је њихов крвни сродник у правој линији а у побочној линији до четвртог степена сродства, супружник, ванбрачни партнер или тазбински сродник до другог степена или старатељ, усвојитељ, усвојеник или хранитељ.

Право прече куповине

Члан 170.

Ималац законског права прече куповине непокретности има првенство над најповољнијим понудиоцем ако одмах после објављивања који је понудилац најповољнији, а пре доношења закључка о додељивању непокретности, изјави да купује непокретност под истим условима као најповољнији понудилац.

Ималац уговорног права прече куповине непокретности које је уписано у катастар непокретности остварује своје право као и ималац законског права прече куповине, ако не постоји законско право прече куповине, или постоји а није искоришћено.

Ако се непокретност продаје непосредном погодбом јавни извршитељ позива имаоца законског права прече куповине и имаоца уговорног права прече куповине које је уписано у катастар непокретности да се у року од осам дана писмено изјасне да ли намеравају да користе своје право под условима из закључка о додељивању непокретности непосредном погодбом.

Имаоци права прече куповине полажу јемство као и друга лица.

2. Продаја непокретности

а) Начин продаје непокретности

Члан 171.

Непокретност се продаје на усменом јавном надметању или непосредном погодбом.

Јавни извршитељ може одредити само продају на јавном надметању.

Странке могу да се споразумеју о продаји непосредном погодбом.

б) Продаја непокретности на јавном надметању

Доношење закључка о продаји непокретности на јавном надметању

Члан 172.

Закључак о продаји непокретности на јавном надметању доноси се одмах после правноснажности решења о извршењу.

Садржина закључка о продаји непокретности на јавном надметању

Члан 173.

Закључком се одређују, пре свега, услови продаје на јавном надметању и од када и како непокретност може да се прода непосредном погодбом по споразуму странака.

Услови продаје непокретности, пре свега, садрже:

- 1) ближи опис непокретности са припацима;
- 2) назнаку да ли је непокретност слободна од лица и ствари или да у њој живи извршни дужник с породицом или неки други непосредни држалац непокретности;
- 3) права трећих лица која остају на непокретности и после њене продаје;
- 4) стварне и личне службености и стварне терете које купац преузима;
- 5) процењену вредност непокретности и дан процене;
- 6) време и место првог јавног надметања и почетну цену непокретности на првом јавном надметању;
- 7) рок у коме је купац дужан да плати продајну цену;
- 8) износ јемства које се полаже, рок у коме се полаже и коме се полаже.

Рок за плаћање продајне цене не може бити дужи од 15 дана од дана доношења закључка о додељивању непокретности.

У условима продаје наводи се и да непокретност може бити додељена купцу који на јавном надметању није био најповољнији понудилац (члан 192. став 2).

Објављивање и достављање закључка о продаји непокретности на јавном надметању

Члан 174.

Закључак о продаји непокретности на јавном надметању објављује се на огласној табли Коморе и на други уобичајени начин.

Странка може о свом трошку да објави закључак у средствима јавног обавештења и да о закључку обавести посреднике у продаји.

Закључак о продаји непокретности на јавном надметању доставља се странкама, заложним повериоцима, учесницима у поступку, имаоцу законског права прече куповине и имаоцу уговорног права прече куповине на непокретности које је уписано у катастар непокретности.

Јавно надметање одржава се у канцеларији јавног извршитеља, ако он друкчије не одреди.

Полагање јемства за учешће на јавном надметању

Члан 175.

На јавном надметању могу као понудиоци да учествују само лица која су положила јемство до објављивања јавног надметања.

Јемство износи десетину процењене вредности непокретности.

Извршни поверилац и заложни поверилац не полагају јемство ако њихова потраживања досежу износ јемства и ако би, с обзиром на њихов редослед намирења и процењену вредност непокретности, износ јемства могао да се намири из продајне цене.

Јавно надметање са једним понудиоцем

Члан 176.

Јавно надметање се одржава и ако је присутно само једно лице које је положило јемство и које не спори да је могући понудилац, па и ако не стави понуду (један понудилац).

На предлог извршног повериоца који се подноси пре објављивања јавног надметања, јавни извршитељ може у том случају одложити јавно надметање.

Ако јавном надметању присуствује само један понудилац који не стави понуду, јавни извршитељ утврђује да јавно надметање није успело.

Прво и друго јавно надметање

Члан 177.

Одржавају се највише два јавна надметања.

Прво јавно надметање одржава се у року који не може бити краћи од 15, нити дужи од 30 дана од дана објављивања закључка о продаји непокретности на јавном надметању на огласној табли Коморе.

Ако непокретност не буде продата на првом јавном надметању јавни извршитељ утврђује да оно није успело и на лицу места заказују друго јавно надметање.

Друго јавно надметање мора да почне у року од најмање 15, а највише 30 дана од дана првог јавног надметања.

Продајна цена на јавном надметању

Члан 178.

Непокретност не може на првом јавном надметању бити продата испод 70% процењене вредности непокретности (почетна цена).

На другом јавном надметању не може бити продата испод 50% процењене вредности непокретности (почетна цена).

На заједнички предлог странака или извршног повериоца јавни извршитељ је дужан да одреди да почетна цена на првом јавном надметању буде виша од 70% процењене вредности непокретности.

Ток јавног надметања

Члан 179.

Пре почетка јавног надметања утврђује се да ли су испуњени услови за то.

Јавно надметање почиње објављивањем јавног надметања, па се саопштава почетна цена и учесници позивају да ставе понуду.

Понудилац је дужан да понуди цену вишу од цене коју је понудио претходни понудилац. Ниједан понудилац не може да понуди цену нижу од почетне.

Понудилац је везан понудом док не буде дата понуда с вишом ценом.

Јавно надметање закључује се када ниједан понудилац упркос двоструком позиву јавног извршитеља не понуди већу цену.

О јавном надметању води се записник.

Закључак о додељивању непокретности

Члан 180.

Када закључи јавно надметање јавни извршитељ испитује пуноважност понуда, објављује ко је најповољнији понудилац и после могућег изјашњења о коришћењу права прече куповине доноси закључак о додељивању непокретности.

Најповољнији понудилац јесте понудилац који је понудио највишу цену.

Садржина закључка о додељивању непокретности

Члан 181.

Закључак о додељивању непокретности садржи, поред осталог, име и презиме или пословно име прва три најповољнија понудиоца.

У закључку се наводи да ће непокретност бити додељена понудиоцу који је понудио непосредно нижу цену од најповољнијег понудиоца (други по реду понудилац) или понудиоцу који је понудио непосредно нижу цену од другог по реду понудиоца (трећи по реду понудилац), ако најповољнији и други по реду понудилац не плате понуђену цену у року који је одређен закључком о продаји непокретности. Они се наводе у закључку и ако је ималац права прече куповине изјавио да купује непокретност под истим условима као најповољнији понудилац.

Закључак се објављује на огласној табли Коморе, и доставља свима којима и закључак о продаји непокретности на јавном надметању, као и понудиоцима на јавном надметању.

Враћање и задржавање положеног јемства код јавног надметања

Члан 182.

Понудиоцима чија понуда није пуноважна или која није прихваћена јемство се враћа одмах после закључења јавног надметања.

Другом и трећем по реду понудиоцу враћа се јемство кад најповољнији понудилац плати понуђену цену у року, а трећем по реду понудиоцу и кад други по реду понудилац плати понуђену цену у року. Из јемства понудиоца који није платио понуђену цену намирују се трошкови јавног надметања и разлика између цене коју је он понудио и плаћене цене.

Ако прва три понудиоца не плате понуђену цену у року, из њиховог јемства намирују се трошкови другог јавног надметања и разлика у цени постигнутој на првом и другом јавном надметању.

Исто важи и ако је ималац права прече куповине изјавио да купује непокретност под истим условима као најповољнији понудилац.

Неуспех јавног надметања

Члан 183.

Јавно надметање није успело ако нема понудилаца, ако ниједан понудилац не стави понуду или не понуди продајну цену која је једнака почетној цени или виша од ње у року од десет минута од почетка јавног надметања и ако ниједна понуда није пуноважна.

Јавно надметање није успело ни ако прва три понудиоца са списка из закључка о додељивању непокретности не плате цену коју су понудили у року.

Неуспех јавног надметања закључком утврђује јавни извршитељ.

Право избора извршног повериоца после неуспеха другог јавног надметања

Члан 184.

Ако друго јавно надметање није успело јавни извршитељ одмах позива извршног повериоца да у року од 15 дана изабере намирање продајом непокретности непосредном погодбом или преносом права својине на непокретности.

Извршни поступак обуставља се ако извршни поверилац пропусти рок за избор.

в) Продаја непокретности непосредном погодбом

Случајеви продаје непокретности непосредном погодбом

Члан 185.

Непокретност може да се прода непосредном погодбом ако се странке тако споразумеју или ако после неуспеха другог јавног надметања то изабере извршни поверилац (члан 184. став 1).

Уговор о продаји непокретности непосредном погодбом закључују у писменом облику купац и јавни извршитељ, у име и за рачун извршног дужника, или лице које обавља комисионе послове продаје, у своје име а за рачун извршног дужника. Уговор се доставља пореској управи и јединици локалне самоуправе, према месту налажења непокретности.

Јемство, у износу десетог дела процењене вредности непокретности, купац полаже непосредно пре закључења уговора о продаји.

Споразум о продаји непокретности непосредном погодбом и уговор о продаји непосредном погодбом не подлежу солемнизацији од јавног бележника.

**До када странке могу да се споразумеју о продаји
непокретности непосредном погодбом**

Члан 186.

Споразум странака о продаји непокретности непосредном погодбом могућ је у распону од објављивања закључка о продаји непокретности на јавном надметању, па до доношења закључка о додељивању непокретности после јавног надметања или доношења закључка којим се утврђује да друго јавно надметање није успело.

Споразум није дозвољен док траје јавно надметање, а ако се непокретност прода на првом јавном надметању – док се не утврди да оно није успело иако је ствар продата (члан 183. став 2). После тога, споразум је опет дозвољен док не почне друго јавно надметање.

Споразумом странака одређују се рок за закључење уговора о продаји непосредном погодбом и продајна цена, која не може бити нижа од 70% процењене вредности непокретности, а могу да се одреде и други услови.

**Закључак о продаји непокретности непосредном погодбом по
споразуму странака. Закључак о додељивању непокретности**

Члан 187.

Одмах после споразума странака доноси се закључак о продаји непокретности непосредном погодбом по споразуму странака, којим се одређују и рок за закључење уговора и рок за плаћање продајне цене. На садржину, објављивање и достављање закључка сходно се примењују одредбе о закључку о продаји непокретности на јавном надметању.

Уговор о продаји може да се закључи у року од 20 дана од дана објављивања закључка о продаји непокретности непосредном погодбом по споразуму странака, а рок за плаћање цене не може бити дужи од 15 дана од дана доношења закључка о додељивању непокретности.

Закључак о додељивању непокретности доноси се одмах после закључења уговора о продаји, пошто јавни извршитељ утврди да уговор испуњава све услове из закључка о продаји непокретности непосредном погодбом по споразуму странака и остале услове који су потребни за његову пуноважност.

**Измена споразума странака. Одустанак од споразума и
последнице одустања**

Члан 188.

Ако се уговор не закључи у року одређеном закључком о продаји непокретности непосредном погодбом по споразуму странака, странке могу у наредна три дана да измене споразум и тако смање продајну цену на 50% процењене вредности непокретности и продуже рок за закључење уговора.

У том случају јавни извршитељ одмах доноси нови закључак о продаји непокретности непосредном погодбом по споразуму странака којим се, поред осталог, предвиђа да уговор може да се закључи у року од десет дана од дана објављивања новог закључка, а да рок за плаћање продајне цене не може бити дужи од десет дана од дана доношења закључка о додељивању непокретности.

Ако нека странка писмено одустане од споразума, или странке не измене споразум у року, или уговор не буде закључен у року, или продајна цена не буде плаћена у року – јавни извршитељ утврђује да непокретност није продата непосредном погодбом по споразуму странака и наставља извршни поступак у стању у ком се налазио кад су се странке споразумеле о продаји непосредном погодбом.

Продаја непокретности непосредном погодбом по избору извршног повериоца

Члан 189.

Закључак о продаји непокретности непосредном погодбом по избору извршног повериоца доноси се одмах пошто извршни поверилац изабере такво намирење. Закључком се одређују и рок за закључење уговора о продаји, почетна цена непокретности и рок за плаћање продајне цене. На садржину, објављивање и достављање закључка сходно се примењују одредбе о закључку о продаји непокретности на јавном надметању.

Уговор о продаји може да се закључи у року од 30 дана од дана објављивања закључка о продаји непокретности непосредном погодбом по избору извршног повериоца. Цена непокретности се слободно уговора, а рок за плаћање цене не може бити дужи од 15 дана од дана доношења закључка о додељивању непокретности.

Ако се непокретност прода непосредном погодбом, извршни поверилац сматра се намиреним у висини постигнуте цене, али ако је она нижа од 30% процењене вредности непокретности, сматра се намиреним у износу од 30% од процењене вредности непокретности.

Закључак о додељивању непокретности доноси се одмах после закључења уговора о продаји.

г) Намирење преносом права својине на непокретности

Случајеви намирења преносом права својине

Члан 190.

Ако уговор о продаји непокретности непосредном погодбом по избору извршног повериоца не буде закључен у року који је одређен закључком о продаји ствари непосредном погодбом по избору извршног повериоца, или ако цена не буде плаћена у року који је одређен, јавни извршитељ утврђује да непокретност није продата непосредном погодбом по избору извршног повериоца.

Извршни поверилац позива се да у року од осам дана захтева намирење преносом права својине на непокретности, а ако пропусти рок, извршни поступак се обуставља.

Поверилац се намирује преносом права својине на непокретности и ако после неуспеха јавног надметања изабере намирење преносом права својине на непокретности (члан 184. став 1).

Полагање износа за намирење

Члан 191.

О преносу права својине на непокретности доноси се закључак.

У закључку се, поред осталог, извршни поверилац обавезује да у одређеном року положи новчани износ потребан да се намире остала лица која имају право на намирење.

Ако извршни поверилац положи износ у року, доноси се закључак о предаји непокретности, а ако то пропусти, извршни поступак се обуставља.

Извршни поверилац коме је пренесено право својине на непокретности сматра се намиреним у износу од 50% од процењене вредности непокретности, умањене за новчани износ који је положио за намирење осталих лица која имају право на намирење.

Ако му и после тог умањења преостане више од његовог потраживања, разлику исплаћује извршном дужнику у року који одреди јавни извршитељ, иначе се закључак о предаји непокретности ставља ван снаге.

д) Остале одредбе о продаји непокретности

Плаћање продајне цене

Члан 192.

Купац је дужан да плати продајну цену у року одређеном закључком о продаји непокретности.

Ако најповољнији понудилац с јавног надметања не плати понуђену цену у року, закључком се оглашава да је продаја без дејства према њему и непокретност се додељује другом по реду понудиоцу уз одређивање рока за плаћање понуђене цене. Ако ни он цену не плати у року, закључком се оглашава да је продаја без дејства према њему и непокретност додељује трећем по реду понудиоцу уз одређивање рока за плаћање понуђене цене. Исто важи и ако је ималац права прече куповине изјавио да купује непокретност под истим условима као најповољнији понудилац.

Ако ни трећи по реду понудилац не плати цену у року јавни извршитељ утврђује да јавно надметање није успело.

Ако је купац извршни поверилац чије потраживање не досеже износ продајне цене и ако би се, с обзиром на његов ред првенства, могао намирити из ње, он плаћа на име цене само разлику између потраживања и продајне цене.

Закључак о предаји непокретности купцу

Члан 193.

Закључак о предаји непокретности купцу доноси се одмах после исплате продајне цене и доставља свима којима и закључак о продаји непокретности на јавном надметању, односно непосредном погодбом, као и пореској управи и јединици локалне самоуправе, према месту налажења непокретности.

Закључак о предаји непокретности садржи налог непосредном држаоцу непокретности да у одређеном року преда купцу државину непокретности, време када купац стиче државину на непокретности, утврђење да су се угасила заложна права, стварне службености и стварни терети који се гасе продајом непокретности, налог да се стицање својине купца на непокретности упише у катастар непокретности, као и налог да се из катастра непокретности бришу права и терети који су се угасили куповином или које купац није преузео.

Ако се против закључка о предаји непокретности поднесе захтев за отклањање неправилности при спровођењу извршења, решење о усвајању захтева има само дејство основа за накнаду штете.

Стицање државине купца

Члан 194.

Непосредни држалац непокретности предаје купцу државину у року одређеном закључком о предаји непокретности, ако законом или споразумом с купцем није друкчије одређено.

Ако се непокретност налазила и остаје у државини другог лица или извршног дужника, купац стиче државину доношењем закључка о предаји непокретности.

Исељење непосредног држаоца непокретности

Члан 195.

Ако непосредни држалац непокретности не преда купцу државину непокретности у року који је одређен закључком о предаји непокретности јавни извршитељ, на предлог купца, доноси закључак који се спроводи према одредбама о извршењу ради испражњења и предаје непокретности (чл. 354–358).

Не могу бити принудно исељени имаоци личних службености које се не гасе продајом непокретности, закупци чији уговор о закупу не престаје продајом непокретности и закупци стана на неодређено време који су стекли закуп на основу закона којим се уређује становање.

3. Намирење

Када почиње намирење

Члан 196.

Намирење почиње одмах после доношења закључка о предаји непокретности купцу.

О намирењу се доноси закључак.

Јавни извршитељ дужан је да у року од 30 дана од дана доношења закључка о намирењу пренесе средства остварена продајом непокретности са свога наменског рачуна на рачун лица која се намирују.

Закључак о намирењу

Члан 197.

Закључак о намирењу заснива се на стању ствари из списка предмета, катастра непокретности и других јавних књига.

При томе се узимају у обзир само потраживања садржана у решењу о извршењу које је постало правноснажно пре доношења закључка о намирењу.

Потраживања садржана у решењу о извршењу које није постало правноснажно до доношења закључка о намирењу, намирују се после правноснажности решења о извршењу, из продајне цене која можда преостане.

Остатак цене предаје се извршном дужнику.

Ко се намирује из продајне цене и како

Члан 198.

Из продајне цене намирује се извршни поверилац чија је забележба решења о извршењу најстарија, извршни повериоци који су приступили извршном поступку, заложни повериоци и лица која имају право на накнаду због

гашења личних службености и стварних терета продајом непокретности ако су потраживања накнаде пријавила до доношења закључка о намирењу.

Првенствено намирење

Члан 199.

Из продајне цене првенствено се намирују, следећим редоследом:

1) трошкови извршног поступка који су пријављени до доношења закључка о намирењу;

2) потраживања на основу законског издржавања која се доказују извршном исправом и пријављена су до доношења закључка о додељивању непокретности.

Потраживања на основу законског издржавања намирују се тек ако се продајна цена не исцрпе намирењем трошкова извршног поступка.

Ако сви трошкови извршног поступка не могу да се намире у целини, намирују се сразмерно њиховој висини, а то важи и за потраживања на основу законског издржавања.

Редослед намирења осталих потраживања

Члан 200.

Пошто се намире потраживања која се првенствено намирују, остала се разврставају на три реда намирења:

1) потраживања заложних поверилаца;

2) потраживања лица која имају право на накнаду због гашења личних службености и стварних терета продајом непокретности;

3) потраживања извршних поверилаца.

Намирење наредног реда намирења почиње кад се повериоци из претходног реда намире у целини.

Ако продајна цена није довољна да се намире сви повериоци из истог реда намирења, они се намирују према редоследу стицања права на намирење, а ако су право на намирење стекли истовремено, намирују се сразмерно висини својих потраживања.

Заложни повериоци стичу право на намирење према времену стицања заложног права, повериоци накнаде због гашења личних службености и стварних терета према времену уписа личних службености и стварних терета у катастар непокретности, а извршни повериоци према времену уписа забележбе њиховог решења о извршењу у катастар непокретности.

Трошкови који су досуђени у извршној исправи имају исти редослед намирења као главно потраживање, што важи и за камате које су одређене законом којим се уређује хипотека.

Висина накнаде за личне службености и стварне терете

Члан 201.

Ако лица која имају право на накнаду због гашења личних службености и стварних терета продајом непокретности и извршни повериоци писмено не уговоре висину накнаде до доношења закључка о намирењу, накнаду одређује јавни извршитељ.

При томе првенствено узима у обзир време у коме би лична службеност или стварни терет још трајали, њихову вредност и животну доб њихових ималаца.

Купац непокретности и ималац права личне службености или стварног терета могу, до краја рока за плаћање продајне цене, писмено да уговоре да купац преузме личну службеност или стварни терет, а да се износ накнаде дате за преузимање одбије од продајне цене.

Оспоравање потраживања

Члан 202.

Лице које се намирује из продајне цене може пред јавним извршитељем, писмено или усмено на записник, оспорити постојање потраживања другог лица, његову висину и редослед намирења, ако то чини повољнијим његове изгледе за намирење.

Оспоравање је могуће до доношења закључка о намирењу.

Упућивање на парницу после оспоравања потраживања

Члан 203.

Јавни извршитељ или решењем одлучује о оспоравању или закључком упућује лице које оспорава потраживање да покрене парнични поступак у року од 15 дана.

Јавни извршитељ одлучује о оспоравању ако међу странкама нису спорне чињенице или ако се оспоравање доказује правноснажном одлуком или јавном или по закону овереном изјавом. Против решења жалба није дозвољена.

Ако прихвати оспоравање јавни извршитељ закључком упућује лице чије је потраживање оспорено да покрене парнични поступак у року од 15 дана од прихватања оспоравања. Ако не прихвати оспоравање јавни извршитељ закључком упућује лице које оспорава потраживање да покрене парнични поступак у року од 15 дана од неприхватања оспоравања.

Износ оспореног потраживања полаже се у депозит јавног извршитеља.

Ако лице које је упућено на парницу не покрене парнични поступак у року који је одредио јавни извршитељ, сматра се да није оспорило потраживање, односно да је одустало од намирења потраживања у извршном поступку.

Тиме се не дира у право лица које је упућено на парницу да после окончања извршног поступка покрене парнични поступак против лица чије је потраживање оспорено, односно лица које је оспорило потраживање.

Пресуда која се донесе у парници о оспореном потраживању делује према извршном дужнику и свим повериоцима.

Полагање јемства

Члан 204.

Јавни извршитељ може, на предлог лица чије је потраживање оспорено, условити одлагање доношења закључка о намирењу и намирење оспореног потраживања полагањем јемства за штету коју оно може претрпети због одлагања намирења.

Ако лице које је оспорило потраживање не положи јемство у року који је одредио јавни извршитељ сматра се да није оспорило потраживање.

Лице чије је потраживање неосновано оспорено и које услед тога претрпи штету има право да је наплати из положеног јемства.

4. Посебне одредбе о намирењу појединих потраживања

Потраживање заложног повериоца које није доспело

Члан 205.

Потраживање заложног повериоца које није доспело до доношења закључка о намирењу издваја се и депонује код јавног извршитеља и испуњава према роковима доспећа.

Ипак, заложни поверилац може захтевати да се намири пре доспелости потраживања, на основу закључка о намирењу, према редоследу намирења заложних поверилаца.

У том случају потраживање заложног повериоца за које није уговорена камата, намирује се тако што се од главног дуга одбија износ који одговара затезној камати обрачунатој од доношења закључка о намирењу до доспелости потраживања, а потраживање заложног повериоца за које је уговорена камата намирује се заједно с уговореном каматом обрачунатом до доношења закључка о додељивању непокретности.

Недоспело потраживање појединих повремених давања

Члан 206.

Потраживања повремених примања на основу накнаде штете због нарушења здравља, новчане ренте због потпуне или делимичне неспособности за рад и новчане ренте за издржавање које је изгубљено услед смрти дужника издржавања, која су обезбеђена залогом, а доспевају после доношења закључка о намирењу, намирују се пре доспелости само на захтев повериоца, према редоследу намирења заложних поверилаца.

Поверилац може да захтева намирење до доношења закључка о намирењу.

Висина потраживања повремених давања израчунава се исто као висина накнаде за личне службености и стварне терете.

Потраживање под условом

Члан 207.

Потраживање које је обезбеђено заложним правом, а које зависи од услова који треба да наступи или да не наступи после доношења закључка о намирењу, издваја се и депонује код јавног извршитеља. Код јавног извршитеља издваја се и депонује и потраживање повериоца чије заложно право није уписано у катастар непокретности иако је захтев за упис заложног права поднет пре захтева за упис најстарије забележбе решења о извршењу, с тим што упис заложног права има дејство наступања одложеног услова.

Оба потраживања исплаћују се кад одложни услов наступи или кад постане извесно да раскидни услов неће наступити, и без захтева заложног повериоца, према редоследу намирења заложних поверилаца.

Ако одложни услов не наступи или раскидни услов наступи, из издвојеног износа намирују се извршни повериоци чија потраживања уопште нису намирена или нису потпуно намирена, а ако њих нема или ако се издвојени износ не исцрпе њиховим намирењем – извршном дужнику предаје се цео износ или његов остатак.

Предбележба заложног права и забележба покретања спора

Члан 208.

Ако лице у чију је корист у катастар непокретности уписана предбележба заложног права пре уписа најстарије забележбе решења о извршењу на непокретности, докаже да је у току поступак за оправдавање предбележбе или да није протекао рок за његово покретање, потраживање на које се предбележба односи намирује се као потраживање под одложним условом.

Потраживање за које је у катастар непокретности уписана забележба спора ради брисања заложног права или забележба спора о основу уписа заложног права, намирује се као потраживање под раскидним условом.

5. Посебне одредбе о извршном поступку на непокретностима које нису уписане у катастар непокретности

Доказивање својине извршног дужника на непокретности

Члан 209.

Ако непокретност није уписана у катастар непокретности извршни поверилац мора уз предлог за извршење поднети исправе подобне да се на основу њих упише својина на непокретности у корист извршног дужника. Суд је дужан да поднету исправу одмах проследи органу који води катастар непокретности и застане с поступком до уписа својине извршног дужника.

Ако је у предлогу за извршење као предмет извршења назначена непокретност или део непокретности који нису уписани у катастар непокретности и на којима не може да се упише својина, извршни поверилац даје изјаву да упис својине није могућ и прилаже је уз предлог за извршење. У том случају суд доноси решење о извршењу на непокретности која је у ванкњижној својини извршног дужника, под условом да извршни поверилац уз предлог за извршење достави или назначи, као доказ о ванкњижној својини, грађевинску дозволу која гласи на извршног дужника, или ако не постоји или не гласи на извршног дужника – друге исправе којима се доказује ванкњижна својина извршног дужника.

На предлог извршног повериоца, суд налаже извршном дужнику или другом лицу да достави исправе којима се доказује ванкњижна својина извршног дужника, под претњом изрицања новчане казне.

Пописивање непокретности

Члан 210.

Пошто суд донесе решење о извршењу на непокретности која је у ванкњижној својини извршног дужника, јавни извршитељ у делу о условима продаје унутар закључка о продаји непокретности, посебно наводи да је непокретност у ванкњижној својини, после чега се она пописује.

Непокретност пописује јавни извршитељ на састанку за попис, на који позива извршног повериоца, извршног дужника, лица чије се непокретности граниче с непокретношћу и непосредног држаоца непокретности ако то није извршни дужник.

Записник о попису непокретности за коју се утврди да је у својини извршног дужника има дејство као упис забележбе решења о извршењу у катастар непокретности и објављује се на огласној табли Коморе.

6. Посебне одредбе о заједничкој продаји непокретности и покретних ствари

Месна надлежност

Члан 211.

За одлучивање о предлогу за извршење и за спровођење извршења ради намирења новчаног потраживања заједничком продајом непокретности и покретних ствари искључиво месно је надлежан суд на чијем подручју се налази непокретност.

Решење о извршењу и појам заједничке продаје

Члан 212.

У решењу о извршењу одређује се да се непокретности и покретне ствари заједнички продају ако се покретне ствари налазе на непокретности или унутар ње или ако су у функционалној вези са непокретношћу.

Заједничка продаја огледа се у томе што се непокретности и покретне ствари продају на истој продаји, заједнички и по једној укупној цени и тако да куповина непокретности буде условљена претходном куповином покретних ствари и обратно.

Начин заједничке продаје

Члан 213.

Непокретности и покретне ствари продају се искључиво на јавном надметању, пошто се претходно процени њихова заједничка вредност и донесе закључак о заједничкој продаји непокретности и покретних ствари на јавном надметању.

На заједничку продају сходно се примењују одредбе о томе ко не може бити купац (члан 169), о објављивању и достављању закључка о продаји непокретности на јавном надметању (члан 174), о полагању јемства за учешће на јавном надметању (члан 175), о јавном надметању с једним понудиоцем (члан 176), о првом и другом јавном надметању (члан 177), о продајној цени на јавном надметању (члан 178), о току јавног надметања (члан 179), о закључку и садржини закључка о додељивању непокретности (чл. 180. и 181), о враћању и задржавање положеног јемства код јавног надметања (члан 182) и о неуспеху јавног надметања (члан 183).

Ако ни друго јавно надметање не успе, извршни поступак се раздваја на поступак продаје непокретности и поступак продаје покретне ствари.

Одвојено намирење

Члан 214.

Пошто купац плати укупну продајну цену у року који је одређен у закључку о заједничкој продаји ствари, стални судски вештак утврђује који део укупне цене отпада на куповину непокретности, а који део на куповину покретне ствари, а намирење извршних поверилаца и других лица који имају право на намирење одвија се одвојено за непокретности, а одвојено за покретне ствари.

Поступак оба намирења води исти судија.

Спајање поступка

Члан 215.

Ако се један или више јавних извршитеља води један или више извршних поступака ради намирења новчаног потраживања продајом

непокретности и покретних ствари које испуњавају услове за заједничку продају суд, на предлог извршног повериоца или по службеној дужности, доноси закључак о спајању поступака и о заједничкој продаји непокретности и покретних ствари и наставља спровођење извршења.

Закључак о спајању поступка може да се донесе најкасније до објављивања закључка о продаји непокретности или покретних ствари, у зависности од тога који је закључак раније објављен.

Сходна примена

Члан 216.

На сва остала питања сходно се примењују одредбе о извршењу ради намирења новчаног потраживања продајом непокретности или покретних ствари.

Глава друга

ИЗВРШЕЊЕ НА ПОКРЕТНИМ СТВАРИМА

1. Основна правила

Месна надлежност

Члан 217.

За одлучивање о предлогу за извршење ради намирења новчаног потраживања на покретним стварима месно је надлежан и суд на чијем се подручју налазе покретне ствари.

Ако се покретне ствари налазе на подручју различитих судова, месно надлежан је суд коме је првом поднет предлог за извршење.

Изузимање од извршења

Члан 218.

Не могу бити предмет извршења:

- 1) одећа, обућа и други предмети за личну употребу, постелне ствари, посуђе, део намештаја који је неопходан извршном дужнику и члановима његовог домаћинства, шпорет, фрижидер и пећ за грејање;
- 2) храна и огрев који су извршном дужнику и члановима његовог домаћинства потребни за три месеца;
- 3) готов новац извршног дужника који има стална месечна примања до месечног износа који је законом изузет од извршења, сразмерно времену до наредног примања;
- 4) ордење, медаље, ратне споменице и друга одликовања и признања, лична писма, рукописи и други лични списи и породичне фотографије извршног дужника;
- 5) помагала која су особи са инвалидитетом или другом лицу с телесним недостацима неопходна за обављање животних функција;
- 6) кућни љубимац.

Извршне радње

Члан 219.

Извршење новчаног потраживања на покретним стварима спроводи се пописом и проценом ствари, продајом ствари и намирењем извршног повериоца из продајне цене.

Процена ствари може да се одвоји од пописа, ако због посебне вредности ствари није могуће да се ствар процени истовремено с пописом.

2. Попис и процена покретних ствари

Предаја решења о извршењу. Обавештење о попису покретних ствари

Члан 220.

Извршном дужнику се решење о извршењу предаје непосредно пре почетка пописа, па се он позива да испуни потраживање с каматом и трошковима извршног поступка.

Решење које није могло да се преда извршном дужнику при попису доставља се његовим прибијањем на месту пописа.

О месту и времену пописа обавештава се извршни поверилац и упозорава да ће ствар бити пописана и без његовог присуства.

Одсуство странака није сметња да се ствар попише.

Странка која није присуствовала попису обавештава се о томе да је попис извршен.

Предмет пописа

Члан 221.

Пописују се ствари које су у државини извршног дужника и ствари које су у својини извршног дужника, али у државини извршног повериоца или другог лица.

Пописују се и ствари на које је треће лице ставило примедбу да на њима има неко право које спречава извршење.

Обим пописа

Члан 222.

Пописује се онолико ствари колико је потребно да се намири извршни поверилац и трошкови извршења, независно од тога да ли су у решењу о извршењу одређене ствари које су предмет извршења.

Пре свега, пописују се ствари које могу најлакше да се продају, ствари на које треће лице није ставило примедбу да на њима има права која спречавају извршење и ствари које нису подложне брзом кварењу или знатном смањењу вредности.

Забрана располагања пописаним стварима

Члан 223.

Извршни дужник и лица која имају државину или притежање на пописаним стварима не смеју да њима располажу ни правно, ни фактички.

Повреда забране располагања повлачи одсуство дејства акта располагања у извршном поступку у коме је настала.

Забрана располагања и кривичноправне последице њене повреде уносе се у решење у извршењу.

Записник о попису. Дејство пописа

Члан 224.

О попису ствари саставља се записник.

Записник о попису јесте основ да извршни поверилац упише заложно право на пописаним стварима.

Измена пописа

Члан 225.

Извршни поверилац може, у року од осам дана од дана окончања пописа, предложити да се попис измени.

Јавни извршитељ дужан је да одлучи о предлогу у року од пет дана од његовог пријема.

Ако се попис измени, доноси се закључак о коначном попису.

Закључак о коначном попису јесте основ да извршни поверилац упише заложно право на стварима које су унете у попис тек у закључку о коначном попису.

Публиковање пописа

Члан 226.

Записник о попису и закључак о коначном попису достављају се извршном повериоцу и истичу на видном месту у просторији у којој се пописана ствар налази у време пописа.

На пописаним стварима које се остављају на чување извршном дужнику видно се означава да су пописане.

Лицу које уклони копију записника о попису, закључка о коначном попису или ознаку да су ствари пописане, изриче се новчана казна.

Достављање података за упис заложног права

Члан 227.

Извршни поверилац доставља оригинал или оверену копију записника о попису и закључка о коначном попису Агенцији за привредне регистре, ради уписа заложног права у Регистар залогe.

Осим тога, извршни поверилац доставља Агенцији за привредне регистре и предлог за извршење и решење о извршењу, као и податке који су одређени прописима о упису заложног права на покретним стварима у Регистар залогe.

Стицање заложног права на пописаној ствари и права на намирење

Члан 228.

Извршни поверилац стиче заложно право на пописаној ствари у тренутку уписа заложног права у Регистар залогe, када стиче и право на намирење на покретној ствари.

Кад је заложно право на истој покретној ствари уписано у корист више извршних поверилаца, редослед стицања права на намирење одређује се према времену пријема (дан, час и минут) захтева за упис у Регистар залогe.

Кад је време пријема захтева за упис у Регистар исто за више извршних поверилаца, редослед стицања права на намирење одређује се према дану кад су поднети предлози за извршење, а ако су поднети истог дана, сви извршни повериоци имају исти редослед намирења.

Чување пописаних ствари

Члан 229.

Пописане ствари остављају се на чување извршном дужнику, или извршном повериоцу, или другом лицу које већ има државину ствари.

Готов новац, хартије од вредности и драгоцености чувају се у депозиту јавног извршитеља или лица које обавља комисионе послове продаје.

У депозит јавног извршитеља или лица које обавља комисионе послове продаје, предају се на чување и друге ствари веће вредности које су подесне да их чувају.

Промена чувара пописаних ствари

Члан 230.

Јавни извршитељ може, на предлог извршног повериоца који је могућ до доношења закључка о додељивању ствари, одузети ствари извршном дужнику и поверити их на чување извршном повериоцу или другом лицу које извршни поверилац одреди.

У том случају трошкове чувања ствари претходно сноси извршни поверилац или лице које је он одредио, извршни дужник им надокнађује те трошкове, а ризик пропасти или оштећења ствари сноси извршни поверилац, изузев ако су последица више силе или случаја.

Ако пропаст или оштећење ствари не могу да се припишу вишој сили или случају, сматра се да је извршни поверилац намирен до висине вредности ствари која је пропала или до висине вредности оштећења ствари.

Исто важи и када ствар чува извршни поверилац или ако јавни извршитељ, на предлог извршног повериоца, наложи да се ствар повери лицу које је одредио извршни поверилац да је чува уместо извршног повериоца или другог лица.

Безуспешан попис

Члан 231.

Попис је безуспешан ако се не нађу ствари које могу бити предмет извршења.

Јавни извршитељ обавештава о томе извршног повериоца ако није присуствовао попису.

Право извршног повериоца на избор после безуспешног пописа

Члан 232.

Извршни поверилац може, у року од осам дана од дана пријема обавештења о безуспешном попису или од безуспешног пописа коме је присуствовао, предложити јавном извршитељу или да понови попис или да одреди друго средство и предмет извршења, иначе се извршни поступак обуставља у наредних осам дана.

Извршни поступак се обуставља и ако извршни поверилац на време предложи поновни попис, али се опет не нађу ствари које могу бити предмет извршења, у року од осам дана од дана окончања поновног пописа.

Процена ствари

Члан 233.

По правилу, ствари се процењују када се и пописују. Ствари процењује јавни извршитељ.

Ствар се процењује према њеној тржишној цени у месту процене на дан процене.

Јавни извршитељ, може да процени ствар на основу писменог обавештења о цени које добије од одговарајућих организација, институција или правних и физичких лица одговарајуће струке.

Извршни поверилац и извршни дужник могу споразумно да одреде вредност ствари.

Записник о попису и процени

Члан 234.

Кад се ствар истовремено пописује и процењује сачињава се записник о попису и процени.

У записнику се наводе име јавног извршитеља који пописује и процењује ствари, имена странака и лица која су присуствовала попису и процени, број предмета извршења, датум пописа и процене, висина и доспелост потраживања извршног повериоца, подаци којима се ближе одређују пописане ствари и њихова процењена вредност, изјаве странака и учесника у поступку и примедбе трећих лица о постојању права на ствари која спречавају извршење.

Ако јавни извршитељ одреди да се ствар процени после пописа, а на основу писменог обавештења о цени, о процени се сачињава посебан записник.

Извршни поверилац може да о свом трошку објави записник о попису и процени у средствима јавног обавештавања.

Забелешка уместо пописа и процене ствари. Приступање извршном поступку

Члан 235.

После пописа и процене ствари не може да се води посебан извршни поступак ради намирења другог потраживања на истој ствари.

Ако се после пописа и процене ствари донесе ново решење о извршењу на пописаним и процењеним стварима за намирење другог потраживања, ствар се поново не пописује и не процењује, већ се у наставку записника о попису и процени само забележавају подаци из новог решења о извршењу.

Ова забелешка јесте основ да нови извршни поверилац упише заложно право на пописаним стварима. Он ступа у већ покренути извршни поступак у стању у коме се он налази и не може предузети процесне радње које су пре приступања могле да се предузму.

Приступање извршном поступку дозвољено је до доношења закључка о додељивању ствари купцу.

3. Продаја покретне ствари

а) Начини продаје ствари и закључак о продаји ствари

Начини продаје ствари

Члан 236.

Ствари могу да се продају на усменом јавном надметању или непосредном погодбом.

Начин продаје одређује се у закључку о продаји покретне ствари, а јавни извршитељ је при томе дужан да води рачуна о постизању најповољније цене.

Продаја јавним надметањем одређује се ако ствар има већу вредност или се очекује да се прода по цени већој од процењене вредности.

Независно од начина продаје коју је одредио јавни извршитељ, странке могу да се споразумеју о продаји ствари непосредном погодбом.

Доношење закључка о продаји покретне ствари

Члан 237.

Закључак о продаји покретне ствари доноси се после правноснажности решења о извршењу, а од објављивања закључка на огласној табли Коморе, па до првог јавног надметања не може протећи мање од 15, нити више 30 дана.

Пре тога, ствари могу да се продају ако се странке споразумеју или ако су подложне брзом кварењу, или ако постоји опасност од знатног смањења вредности ствари, а извршни поверилац положи јемство за штету коју извршни дужник може претрпети због раније продаје.

Садржина закључка о продаји покретне ствари

Члан 238.

Закључком о продаји покретне ствари одређује се да ли се ствар продаје јавним надметањем или непосредном погодбом, услови продаје и од када и како ствар може да се прода непосредном погодбом по споразуму странака.

Услови продаје ствари, пре свега, садрже:

- 1) ближи опис ствари;
- 2) процењену вредност ствари и дан процене вредности;
- 3) време и место првог јавног надметања и почетну цену ствари на првом јавном надметању;
- 4) рок за закључење уговора о продаји непосредном погодбом и почетну цену ствари;
- 5) рок у коме је купац дужан да плати продајну цену;
- 6) износ јемства које се полаже, рок у коме се полаже и коме се полаже.

Рок за плаћање продајне цене не може бити дужи од 15 дана од доношења закључка о додељивању покретне ствари.

У условима продаје ствари наводи се и под којим условима ствар може бити додељена купцу који на јавном надметању није био најповољнији понудилац (члан 241. став 1).

Објављивање и достављање закључка о продаји ствари**Члан 239.**

Закључак о продаји покретне ствари објављује се на огласној Коморе, и на други уобичајени начин.

Закључак се доставља истим лицима као закључак о продаји непокретности на јавном надметању (члан 174. став 3).

б) Продаја на јавном надметању**Садржина закључка о додељивању ствари после јавног надметања****Члан 240.**

Закључак о додељивању ствари садржи и име и презиме или пословно име понудилаца који су понудили цену једнаку почетној цени или вишу од ње, почев од најповољнијег понудиоца па надаље.

У закључку се наводи да ће ствар бити додељена другом по реду понудиоцу ако најповољнији понудилац не плати понуђену цену у року одређеном закључком о продаји ствари или трећем по реду понудиоцу ако други по реду не плати понуђену цену у року о одређеном закључком о продаји и тако редом док се не исцрпе сви понудиоци са списка.

Плаћање продајне цене после јавног надметања**Члан 241.**

Ако најповољнији понудилац с јавног надметања не плати понуђену цену у року, закључком се оглашава да је продаја без дејства према њему и ствар додељује другом по реду понудиоцу уз одређивање рока за плаћање понуђене цене и тако редом док се не исцрпе сви понудиоци са списка из закључка о додељивању ствари.

Ако ниједан понуђач не плати понуђену цену у року, јавни извршитељ утврђује да јавно надметање није успело.

Сходна примена одредаба о јавном надметању код продаје непокретности**Члан 242.**

На продају покретне ствари на јавном надметању примењују се следеће одредбе које важе кад се намирује новчано потраживање на непокретности: о полагању јемства за учешће на јавном надметању (члан 175), јавном надметању с једним понудиоцем (члан 176), о првом и другом јавном надметању (члан 177), продајној цени на јавном надметању (члан 178), току јавног надметања (члан 179), закључку о додељивању непокретности после јавног надметања (члан 180), објављивању и достављању закључка о додељивању непокретности (члан 181), о враћању и задржавању положеног јемства код јавног надметања (члан 182) и о неуспеху јавног надметања (члан 183).

в) Право избора извршног повериоца после неуспеха другог јавног надметања**Члан 243.**

Ако друго јавно надметање није успело јавни извршитељ одмах позива извршног повериоца да у року од 15 дана изабере намирење продајом ствари непосредном погодбом или преносом права својине на ствари.

Извршни поступак обуставља се ако извршни поверилац пропусти рок за избор.

г) Продаја ствари непосредном погодбом
Случајеви продаје ствари непосредном погодбом

Члан 244.

Ствар може да се прода непосредном погодбом ако је тако одређено у закључку о продаји покретне ствари (члан 238), ако се странке тако споразумеју или ако после неуспеха другог јавног надметања тако изабере извршни поверилац (члан 243. став 1).

Уговор закључују иста лица која закључују уговор о продаји непокретности непосредном погодбом, у писменом облику, и прослеђују га пореској управи.

Споразум о продаји покретне ствари непосредном погодбом и уговор о продаји не подлежу солемнизацији од јавног бележника.

До када странке могу да се споразумеју о продаји покретне ствари непосредном погодбом

Члан 245.

Ако је закључком о продаји покретне ствари одређено да се ствар продаје на јавном надметању, странке могу да се споразумеју о продаји ствари непосредном погодбом у истом року као кад се продаје непокретност (члан 186. ст. 1. и 2).

Али ако је закључком о продаји покретне ствари одређено да се ствар продаје непосредном погодбом, странке могу да се споразумеју о продаји непосредном погодбом у распону од објављивања закључка о продаји покретне ствари, па док извршни поверилац не изабере намирење преносом права својине на ствари.

На садржину споразума странака примењују се одредбе о споразуму странака о продаји непокретности непосредном погодбом (члан 186. став 3).

Примена одредаба о продаји непокретности непосредном погодбом по споразуму странака

Члан 246.

На садржину закључка о продаји покретне ствари непосредном погодбом по споразуму странака, рок за закључење уговора, рок за плаћање продајне цене и објављивање и достављање закључка примењују се одредбе о закључку о продаји непокретности непосредном погодбом по споразуму странака (члан 187. ст. 1. и 2).

На закључак о додељивању покретне ствари у овом случају примењују се одредбе о закључку о додељивању непокретности (члан 187. став 3).

На измену споразума странака о продаји покретне ствари непосредном погодбом, као и на нови споразум, овлашћење јавног извршитеља, случај када се утврђује да непокретност није продата непосредном погодбом по споразуму странака и последице које из тога произлазе, примењују се одредбе о измени споразума странака, одустанку странака од споразума и последицама одустанка код продаје непокретних ствари (члан 188).

Продаја ствари непосредном погодбом у осталим случајевима

Члан 247.

Када се ствар продаје непосредном погодбом по закључку о продаји покретне ствари (члан 236), уговор може да се закључи у року од 30 дана од дана објављивања закључка, а рок за плаћање цене не може бити дужи од 15 дана од дана доношења закључка о додељивању ствари.

Кад се ствар продаје непосредном погодбом по избору извршног повериоца примењују се одредбе које се у том случају примењују код намирења новчаног потраживања на непокретности (члан 189).

У оба случаја непосредне погодбе извршни дужник не може да утиче на цену, нити на друге услове продаје.

Закључак о додељивању покретне ствари доноси се одмах после закључења уговора о продаји непосредном погодбом.

Почетна цена ствари не може бити нижа од 50% од процењене вредности ствари.

д) Намирење преносом права својине на ствари

Члан 248.

Ако уговор о продаји непосредном погодбом по закључку о продаји покретне ствари или по избору извршног повериоца не буде закључен у року, или ако продајна цена не буде плаћена у року, јавни извршитељ утврђује да ствар није продата непосредном погодбом по избору извршног повериоца или по закључку о продаји покретне ствари.

У свему осталом примењују се одредбе о намирењу преносом права својине на непокретности (чл. 190. и 191).

ђ) Остале одредбе о продаји покретне ствари

Ко не може бити купац покретне ствари

Члан 249.

Купац покретне ствари не може бити, ни на јавном надметању, ни непосредном погодбом, лице које не може бити ни купац непокретности (члан 169).

Закључак о предаји покретне ствари купцу

Члан 250.

Закључак о предаји покретне ствари купцу доноси се одмах пошто буде плаћена продајна цена и доставља свима којима и закључак о продаји покретне ствари, као и пореској управи. Закључак о предаји покретне ствари овлашћује купца да је региструје на своје име у свим јавним регистрима.

Закључак о предаји покретне ствари може да се донесе и ствар преда купцу и пре плаћања продајне цене ако се, на свој ризик, с тим сагласе извршни поверилац и лица која имају првенство у намирењу из продајне цене, у граници износа који би им намирењем припао.

Ако купац коме је предата ствар не плати продајну цену у року, извршни поверилац и лица која имају првенство у намирењу из продајне цене могу затражити од јавног извршитеља да у истом извршном поступку принудно наплати продајну цену.

Престанак и брисање залогe

Члан 251.

Заложно право на покретној ствари престаје доношењем закључка о предаји покретне ствари.

У закључку се купац овлашћује да захтева брисање заложног права из Регистра залогe.

4. Намирење

Закључак о намирењу

Члан 252.

Закључак о намирењу доноси се одмах после закључка о предаји покретне ствари.

Заснива се на стању ствари из списка предмета и јавних регистара.

При доношењу закључка узимају се у обзир само потраживања садржана у решењу о извршењу које је постало правноснажно пре доношења закључка о намирењу.

Првенствено намирење потраживања на основу законског издржавања

Члан 253.

Пре свих намирују се потраживања на основу законског издржавања која буду доказана извршном исправом и пријављена до доношења закључка о додељивању ствари.

Ако више потраживања на основу законског издржавања не могу да се намире у целини, намирују се сразмерно њиховој висини.

Намирење осталих потраживања

Члан 254.

Пошто се намире потраживања на основу законског издржавања, остала потраживања се разврставају на три реда намирења:

- 1) потраживања заложних поверилаца;
- 2) потраживања извршних поверилаца који су стекли заложно право;
- 3) потраживања извршних поверилаца који нису стекли заложно право.

Намирење наредног реда намирења почиње кад се повериоци из претходног реда намире у целини.

Ако продајна цена није довољна да се намире сви повериоци из истог реда намирења, они се намирују према редоследу стицања права на намирење, а ако су истовремено стекли право на намирење – намирују се сразмерно висини потраживања.

Извршни повериоци који су стекли заложно право намирују се према редоследу одређеним овим законом (члан 228), а извршни повериоци који нису стекли заложно право намирују се према времену кад су поднели предлог за извршење.

Трошкови извршног поступка, трошкови који су досуђени у извршној исправи и камате које су досуђене у извршној исправи имају исти редослед намирења као главно потраживање.

Вишак продајне цене који преостане по намирењу предаје се извршном дужнику.

Примена одредаба овог закона о спровођењу извршења на непокретностима

Члан 255.

На све што није изричито уређено одредбама ове главе закона сходно се примењују одредбе о извршењу ради намирења новчаног потраживања на непокретности (чл. 151–210).

Глава трећа

ИЗВРШЕЊЕ НА НОВЧАНОМ ПОТРАЖИВАЊУ ИЗВРШНОГ ДУЖНИКА

1. Основна правила

Месна надлежност

Члан 256.

За одлучивање о предлогу за извршење ради намирења новчаног потраживања на новчаном потраживању извршног дужника месно је надлежан – ако извршни дужник нема пребивалиште или боравиште у Републици Србији – и суд на чијем је подручју пребивалиште дужника извршног дужника, а ако он нема пребивалиште у Републици Србији – суд на чијем подручју је боравиште дужника извршног дужника.

Одредба става 1. овог члана о пребивалишту и боравишту сходно се примењује и на седиште правног лица.

На исти начин месна надлежност се одређује и за одлучивање о предлогу за извршење ради намирења новчаног потраживања на новчаним средствима на рачуну извршног дужника, на средствима из штедног улога и на средствима са текућег рачуна извршног дужника.

Изузимање од извршења

Члан 257.

Не могу бити предмет извршења:

- 1) примања на основу законског издржавања, накнаде штете због нарушења здравља, новчане ренте због потпуне или делимичне неспособности за рад и новчане ренте за издржавање које је изгубљено услед смрти дужника издржавања;
- 2) примања на основу новчане накнаде за телесно оштећење према прописима о инвалидском осигурању;
- 3) примања која се остварују према прописима о социјалној заштити;
- 4) примања на основу привремене незапослености;
- 5) примања на основу додатка на децу;
- 6) примања на основу стипендије и помоћи ученицима и студентима;
- 7) потраживања чији је пренос законом забрањен.

Ограничење извршења

Члан 258.

Извршење на заради или плати, накнади зараде, односно накнади плате и пензији може да се спроведе у висини до две трећине зараде, накнаде зараде, плате, накнаде плате и пензије, односно до њихове половине, ако је њихов износ једнак или мањи од минималне зараде утврђене у складу са законом.

Исто важи и за плату официра, подофицира, војника по уговору, војног службеника и примања лица у резервном саставу за време војне службе.

Извршење на минималној заради и минималној пензији спроводи се до њихове половине.

Извршење на примањима ратних и мирнодопских војних инвалида на основу инвалиднине, ортопедског додатка и инвалидског додатка може да се спроведе само до њихове половине, и само да би се намирила потраживања на основу законског издржавања, накнаде штете због нарушења здравља, новчане ренте због потпуне или делимичне неспособности за рад и новчане ренте за издржавање које је изгубљено услед смрти дужника издржавања.

Извршење на примању на основу накнаде штете у облику новчане ренте која нису изузета од извршења, затим по уговору о доживотном издржавању и уговору о осигурању живота, може да се спроведе само на делу примања који прелази износ највише сталне социјалне помоћи која се исплаћује на подручју на коме извршни дужник има пребивалиште, односно боравиште.

Извршне радње

Члан 259.

Извршење на новчаном потраживању извршног дужника спроводи се пленидбом и преносом потраживања ради намирења извршног повериоца.

Предлог за извршење

Члан 260.

У предлогу за извршење може да се захтева пленидба потраживања и пренос потраживања, са одређивањем или без одређивања врсте преноса, или само пленидба потраживања.

Извршни поверилац који је у предлогу за извршење захтевао само пленидбу потраживања дужан је да предложи врсту преноса у року од десет дана од дана пријема изјашњења дужника извршног дужника или обавештења да се дужников дужник није изјаснио.

У супротном извршни поступак се обуставља.

Решење о извршењу

Члан 261.

У решењу о извршењу одређују се пленидба и пренос потраживања извршног дужника, али не и врста преноса.

У решењу о извршењу наводи се која су дејства пленидбе потраживања (члан 263. став 2) и када она наступа.

Решење о извршењу доставља се и дужнику извршног дужника.

Дужник извршног дужника нема право на жалбу против решења о извршењу.

Обим пленидбе и преноса

Члан 262.

Потраживање извршног дужника може да се заплени и пренесе само у висини потребној да се намири потраживање извршног повериоца, изузев код недељивог потраживања.

Ако више извршних поверилаца захтева извршење на истом дељивом потраживању довољном да се сви намире, пленидба и пренос одређују се посебно у корист сваког, у одговарајућим износима.

2. Пленидба потраживања извршног дужника и стицање заложног права

Пленидба потраживања

Члан 263.

Потраживање извршног дужника заплењено је када се решење о извршењу достави дужнику извршног дужника.

Пленидбом се забрањује дужнику извршног дужника да испуни потраживање извршном дужнику, а извршном дужнику да наплати или располаже њиме и залогом којом је оно обезбеђено.

За повреду тих забрана може да се изрекне новчана казна.

Стицање заложног права и права на намирење на потраживању

Члан 264.

Извршни поверилац стиче заложно право на потраживању извршног дужника у тренутку његове пленидбе, када стиче и право на намирење.

Заложно право простире се и на камату која доспева после пленидбе.

Ако је потраживање обезбеђено хипотеком или залогом

Члан 265.

Ако је потраживање извршног дужника обезбеђено хипотеком или залогом који су уписани у катастар непокретности или Регистар залогe, јавни извршитељ налаже да се решење о извршењу упише у катастар непокретности или Регистар залогe у које су већ уписани хипотека или залога, чиме извршни поверилац ступа на место извршног дужника.

Извршни поверилац тиме стиче и право да се после преноса потраживања извршног дужника намири пре извршног дужника на предмету хипотеке или залогe, према редоследу намирења извршног дужника.

Ако је заплењено потраживање обезбеђено ручном залогом и јемством

Члан 266.

Ако је потраживање извршног дужника обезбеђено ручном залогом, он предаје извршном повериоцу предмет ручне залогe само ако се залогодавац с тиме сагласи.

Ако извршни дужник одбије да преда предмет ручне залогe извршном повериоцу, државина се преноси на извршног повериоца тако што се ствар одузима извршном дужнику.

Јемац потраживања извршног дужника остаје гарант потраживања обезбеђеног јемством.

Изјашњење дужника извршног дужника

Члан 267.

Јавни извршитељ налаже дужнику извршног дужника да се у року до пет дана од дана достављања решења о извршењу изјасни о томе да ли и у ком износу признаје потраживање, да ли је вољан да потраживање намири и да ли је његова обавеза условљена испуњењем неке друге обавезе.

Изјашњење дужника извршног дужника одмах се доставља извршном повериоцу.

Ако дужник извршног дужника пропусти рок за изјашњење, јавни извршитељ обавештава извршног повериоца да се дужник извршног дужника није изјаснио.

Одговорност дужника извршног дужника

Члан 268.

Дужник извршног дужника одговара извршном повериоцу за штету изазвану тиме што се није изјаснио или се није тачно и потпуно изјаснио.

Јавни извршитељ упозорава дужника извршног дужника на обавезу тачног и потпуног изјашњења, и на последице повреде те обавезе.

Дужник извршног дужника дужан је да о заложном праву на потраживању извршног дужника које није уписано у Регистар залог обавести јавног извршитеља, одмах после достављања решења о извршењу.

Редослед намирења

Члан 269.

Прво се намирују потраживања на основу законског издржавања која буду доказана извршном исправом и пријављена до доношења закључка о преносу потраживања.

После тога се намирују потраживања на којима је заложно право засновано пре покретања извршног поступка. Ако је заложно право уписано у Регистар залог, поверилац се намирује и ако није пријавио потраживање у извршном поступку, а ако заложно право није уписано у Регистар залог – намирује се само ако је потраживање пријавио до доношења закључка о преносу потраживања.

Потом се намирују извршни повериоци (члан 270).

Трошкови извршног поступка и трошкови и камате који су досуђени у извршној исправи имају исти редослед намирења као главно потраживање.

Редослед намирења извршних поверилаца

Члан 270.

Ако је више извршних поверилаца поднело предлог за извршење на истом потраживању, а сви не могу да се намире у целини, редослед њиховог намирења одређује се према дану пријема предлога за извршење у суду. Наредни извршни поверилац намирује се када се претходни намири у целини.

Више извршних поверилаца које је поднело предлог за извршење истог дана намирује се истовремено. Ако у том случају сви извршни повериоци не могу да се намире у целини, намирују се сразмерно висини потраживања.

3. Пренос новчаног потраживања извршног дужника

а) Општа правила

Врсте преноса

Члан 271.

Потраживање се преноси на извршног повериоца ради наплаћивања или уместо испуњења, по избору извршног повериоца.

Кад је врста преноса одређена у предлогу за извршење

Члан 272.

Кад је у предлогу за извршење већ одређена врста преноса, извршни поверилац у року од пет дана од дана пријема изјашњења дужника извршног дужника или од истека рока за то изјашњење, саопштава да ли остаје при већ одређеној врсти преноса или је мења.

Јавни извршитељ одређује врсту преноса према саопштењу извршног повериоца, а ако је он пропустио саопштење – према предлогу за извршење.

Кад врста преноса није одређена у предлогу за извршење

Члан 273.

Кад у предлогу за извршење није одређена врста преноса, извршни поверилац дужан је да јавном извршитељу предложи врсту преноса у року који је одређен овим законом (члан 260. став 2).

Закључак о преносу. Време преноса

Члан 274.

О преносу потраживања на извршног повериоца доноси се закључак.

Потраживање је пренесено на извршног повериоца када се закључак о преносу достави дужнику извршног дужника.

Кад се намирује више лица, у закључку о преносу одређује се ко се све намирује, у којој висини и којим редоследом (чл. 269. и 270).

Закључак о преносу доставља се и извршном дужнику и лицима која се намирују.

Пренос недељивог потраживања кад је један извршни поверилац

Члан 275.

Потраживање које из неког разлога не може да се подели у погледу преноса или намирења (недељиво потраживање), преноси се у целини на извршног повериоца који је, ако је његово потраживање мање од потраживања које се преноси, дужан да пре преноса положи јемство у висини разлике између потраживања.

Осим тога, дужан је да пре преноса потраживања положи јемство у износу потребном да се намире остала лица која имају право на намирење.

Ако је на потраживању које се преноси извршење ограничено, пренос је дозвољен ако извршни поверилац положи јемство у износу потраживања на коме не може да се спроведе извршење.

Пренос недељивог потраживања кад је више извршних поверилаца

Члан 276.

Ако је више извршних поверилаца предложило пренос недељивог потраживања, оно се преноси на оног који је први поднео предлог за пренос, а ако је више њих предлог поднело истог дана – преноси се на оног чије је потраживање највеће.

Потраживање се на њега преноси ако положи јемство у износу потребном да се намире остала лица која имају право на намирење, а ако је на потраживању ограничено извршење – и јемство у износу потраживања на коме не може да се спроведе извршење.

Пренос потраживања не заснива првенство у намирењу, нити мења редослед у намирењу.

Обавезе извршног повериоца и извршног дужника

Члан 277.

Извршни дужник обавезан је да у року који одреди јавни извршитељ пружи извршном повериоцу потребна објашњења о намирењу из пренесеног потраживања и преда му исправе о пренесеном потраживању.

На предлог извршног повериоца, јавни извршитељ спроводи извршење против извршног дужника ради предаје исправа које извршни дужник сам не преда.

Предају исправа које су код другог лица може да захтева извршни поверилац тужбом, ако би то могао и извршни дужник.

На исправи која се предаје извршном повериоцу јавни извршитељ бележи да је потраживање пренесено.

Извршни поверилац на кога је пренесен само део потраживања дужан је да, на захтев извршног дужника и у року који одреди јавни извршитељ положи јемство да ће извршном дужнику вратити исправе после намирења.

Полагање новца код јавног извршитеља

Члан 278.

Ако право на намирење полагају, осим извршног повериоца и друга лица, дужник извршног дужника може у њихову корист положити јавном извршитељу цело пренесено потраживање или његов део који је доспео.

Извршни поверилац на кога је пренесено потраживање на коме друга лица полагају право на намирење може преко јавног извршитеља позвати дужника извршног дужника да положи пренесено потраживање код јавног извршитеља.

Полагањем пренесеног потраживања дужник извршног дужника ослобађа се испуњења обавезе до висине пренесеног потраживања које је положио.

б) Пренос новчаног потраживања ради наплаћивања

Овлашћења извршног повериоца

Члан 279.

После преноса потраживања ради наплаћивања извршни поверилац овлашћен је да од дужника извршног дужника захтева исплату пренесеног

потраживања ако је доспело, затим да предузме све што је потребно за очување и намирење потраживања, користи права у вези са обезбеђењем пренесеног потраживања и да се обрати јемцу дужника извршног дужника онако како приличи врсти јемства.

Извршни поверилац не сме да са дужником извршног дужника закључи поравнање на терет извршног дужника, отпусти дуг дужнику извршног дужника или да на други начин располаже потраживањем, нити сме да се са дужником извршног дужника споразуме да о потраживању, ако је спорно, одлучи избрани суд.

Дужник извршног дужника може извршном повериоцу на кога је пренесено потраживање да истакне приговоре које би могао да истакне извршном дужнику.

Пренос ради наплаћивања потраживања уписаног у катастар непокретности или Регистар залог

Члан 280.

Пренос ради наплаћивања потраживања обезбеђеног хипотеком или залогом уписује се у катастар непокретности или Регистар залог у који су уписани хипотека и залог, по налогу јавног извршитеља.

Условљеност испуњења обавезе дужника извршног дужника предајом ствари

Члан 281.

Ако је извршном исправом утврђено да је обавеза дужника извршног дужника условљена обавезом извршног дужника да му преда ствар у његовој државини јавни извршитељ, на предлог извршног повериоца, налаже извршном дужнику да преда ствар у одређеном року јавном извршитељу, да би је он предао дужнику извршног дужника.

По истеку рока, а на предлог извршног повериоца, јавни извршитељ налаже извршном дужнику да ствар преда јавном извршитељу, што се извршава према одредбама о извршењу потраживања на предају одређене покретне ствари или испоруку одређене количине покретних ствари (чл. 328–336).

Обавештавање о тужби за наплату пренесеног потраживања

Члан 282.

Извршни поверилац који је поднео тужбу или предлог за извршење ради наплате пренесеног потраживања дужан је да о томе без одлагања обавести извршног дужника.

У супротном одговара за штету коју му нанесе тим пропуштањем.

Несавесно поступање с пренесеним потраживањем

Члан 283.

Извршни поверилац који се с дужном пажњом не стара о наплати недељивог пренесеног потраживања одговара за штету коју тиме нанесе извршном дужнику, другом извршном повериоцу и другом лицу које се намирује из пренесеног потраживања.

Јавни извршитељ може, на предлог другог извршног повериоца или извршног дужника, укинути закључак о преносу потраживања на несавесног извршног повериоца и пренети потраживање на другог извршног повериоца.

Намирење и висина намирења извршног повериоца**Члан 284.**

Извршни поверилац на кога је пренесено потраживање ради наплаћивања намирен је када прими исплату од дужника извршног дужника или када прими новац који је дужник извршног дужника положио код јавног извршитеља.

Намирен је у висини у којој је потраживање наплатио.

Наплата већа од потраживања извршног повериоца код недељивог потраживања**Члан 285.**

Извршни поверилац који је из пренесеног недељивог потраживања наплатио више од износа који му припада на име намирења, дужан је да вишак положи јавном извршитељу.

Јавни извршитељ намирује из тог вишка остала лица која имају право на намирење.

Извршном повериоцу који је наплаћени вишак положио јавном извршитељу враћају се јемства која је положио (чл. 275. и 276).

в) Пренос новчаног потраживања уместо испуњења**Општа правила****Члан 286.**

Преносом уместо испуњења потраживање прелази на извршног повериоца до износа који је пренесен, с дејством уступања потраживања уз накнаду.

Ако је пренесено потраживање обезбеђено хипотеком или залогом који су уписани у катастар непокретности или други јавни регистар јавни извршитељ налаже пренос хипотеке и залог са извршног дужника на извршног повериоца и брисање хипотеке или залог извршног дужника.

Извршни поверилац на кога је пренесено потраживање уместо испуњења сматра се намиреним у тренутку преноса потраживања, до висине пренесеног потраживања.

Тиме се не дира у правила о одговорности извршног дужника за истинитост и наплативост пренесеног потраживања.

Ако је потраживање недељиво**Члан 287.**

Ако је потраживање које је пренесено недељиво, а више лица полаже право да се из њега намири, извршни поверилац на кога је потраживање пренесено ради испуњења сматра се као извршни поверилац на кога је потраживање пренесено ради наплаћивања.

Глава четврта**ИЗВРШЕЊЕ НА ЗАРАДИ И ДРУГИМ СТАЛНИМ
НОВЧАНИМ ПРИМАЊИМА****Примена одредаба. Појам зараде****Члан 288.**

На извршење на заради и другим сталним новчаним примањима извршног дужника примењују се одредбе о извршењу на новчаном потраживању извршног дужника (чл. 256–287), ако одредбама ове главе закона није другачије одређено.

Зарада обухвата сва примања запосленог по основу рада, без пореза и доприноса који се плаћају из зараде.

Решење о извршењу**Члан 289.**

У решењу о извршењу на заради одређује се пленидба дела зараде извршног дужника и налаже послодавцу да заплешени износ исплаћује извршном повериоцу док се потраживање извршног повериоца не намири у целини.

Повећање зараде**Члан 290.**

Решење о извршењу на заради протеже се и на повећање зараде које уследи после достављања решења о извршењу, независно од тога када је рад обављен.

**Намирење извршних поверилаца законског издржавања и
новчане ренте****Члан 291.**

Ако више извршних поверилаца потражује од истог извршног дужника законско издржавање, новчану ренту због потпуне или делимичне неспособности за рад или новчану ренту за издржавање које је изгубљено услед смрти дужника издржавања, а њихова потраживања премашују део зараде који може бити предмет извршења, решење о извршењу доноси се и спроводи у корист сваког од њих, сразмерно висини потраживања.

Ако после почетог извршења наведених потраживања (достављања решења о извршењу послодавцу) уследи нови предлог за извршење ради намирења исте врсте потраживања, суд мења раније решење о извршењу и одређује износ који се убудуће, сразмерно висини потраживања, исплаћује сваком извршном повериоцу.

Решење којим се мења раније решење о извршењу доставља се и извршном повериоцу на чији предлог је донето раније решење, који има право на приговор против решења.

**Првенство у намирењу потраживања законског издржавања
и новчане ренте****Члан 292.**

Извршни повериоци који потражују законско издржавање, новчану ренту због потпуне или делимичне неспособности за рад или новчану ренту за издржавање које је изгубљено услед смрти дужника издржавања имају

првенство у намирењу над осталим извршним повериоцима и када је извршење ради намирења осталих извршних поверилаца већ почело.

Место исплате

Члан 293.

Потраживања за која није прописано безготовинско плаћање извршни поверилац наплаћује на благајни на којој се извршном дужнику исплаћује зарада.

У том случају извршни поверилац има право да му се заплени део зараде исплаћује о трошку извршног дужника преко поште на адресу коју означи или на рачун код банке, по одбитку поштанских трошкова.

Заплени део зараде уплаћује се на наменски рачун јавног извршитеља, који одмах преноси уплаћени износ на рачун извршног повериоца.

Промена послодавца

Члан 294.

Решење о извршењу делује и према новом послодавцу извршног дужника, и то од тренутка када се новом послодавцу достави решење о извршењу.

Послодавац код кога је извршном дужнику престао радни однос дужан је да одмах препорученом пошиљком с повратницом достави решење о извршењу новом послодавцу и да о томе обавести јавног извршитеља. Ако му није познато ко је нови послодавац, о томе одмах обавештава јавног извршитеља.

Јавни извршитељ дужан је да начини увид у евиденцију запослених и здравственог осигурања, да достави решење о извршењу новом послодавцу извршног дужника и о томе обавести извршног повериоца.

Али, ако после тог увида утврди да извршни дужник нема стална новчана примања, позива извршног повериоца да у року од осам дана предложи додавање новог средства и предмета извршења или промену средства и предмета извршења.

Ако извршни поверилац ништа не предложи у року, извршни поступак се обуставља.

Одговорност послодавца за неисплаћивања доспелих оброка

Члан 295.

Извршни поверилац може, до окончања извршног поступка, предложити јавном извршитељу да донесе решење које има дејство решења о извршењу и којим се послодавац обавезује да намири извршном повериоцу оброке зараде које послодавац није запленио и наплатио и одређује средство и предмет извршења ако послодавац не намири оброке у року.

Решење извршава онај ко спроводи извршење на заради извршног дужника.

Одговорност послодавца за штету извршном повериоцу

Члан 296.

Послодавац одговара за штету коју извршни поверилац претрпи зато што послодавац није поступао према решењу о извршењу или што после окончања радног односа извршног дужника није новом послодавцу одмах

доставио решење о извршењу препорученом пошиљком с повратницом или што није одмах обавестио јавног извршитеља да не зна ко је нови послодавац извршног дужника.

Забрана са пристанком извршног дужника (административна забрана)

Члан 297.

Забрана исплате зараде са пристанком извршног дужника (административна забрана) има дејство решења о извршењу на заради.

Упркос административној забрани, извршни повериоци који потражују законско издржавање, новчану ренту за издржавање које је изгубљено услед смрти дужника издржавања и новчану ренту због потпуне или делимичне неспособности за рад намирују се пре поверилаца у чију корист је уведена административна забрана, до пуног износа или сразмерно висини потраживања и ако је извршење ради намирења потраживања обухваћеног административном забраном већ почело.

Друга стална новчана примања извршног дужника

Члан 298.

Одредбе које се односе на извршење на заради сходно се примењују и на примања на основу социјалног осигурања и друга стална новчана примања извршног дужника.

Глава пета

ИЗВРШЕЊЕ НА НОВЧАНИМ СРЕДСТВИМА НА РАЧУНУ ИЗВРШНОГ ДУЖНИКА

Обим извршења на рачуну извршног дужника

Члан 299.

Извршење ради намирења новчаног потраживања према извршном дужнику који је правно лице, предузетник или физичко лице које обавља делатност, спроводи организација за принудну наплату на свим динарским и девизним средствима на рачунима извршног дужника, изузев оних који су законом изузети од извршења.

Поступак и начин на који се спроводи извршење одређен је прописима којима се уређује платни промет.

Додатна садржина предлога за извршење

Члан 300.

Осим идентификационих података (члан 30) у предлогу за извршење назначавају се и бројеви динарског рачуна извршног повериоца и број рачуна извршног дужника који није изузет од принудног извршења.

Ако је у предлогу за извршење као извршни дужник назначена Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, извршни поверилац дужан је да, поред рачуна извршења буџета, назначи директног корисника буџетских средстава због чијег рада је настало потраживање које се намирује и јединствен број корисника јавних средства који припада том директном кориснику буџетских средстава.

Ако је у предлогу за извршење као извршни дужник назначен индиректни корисник буџетских средстава, извршни поверилац дужан је да назначи рачун

преко кога индиректни корисник буџетских средстава послује, његов матични број и његов порески идентификациони број.

Решење о извршењу

Члан 301.

У решењу о извршењу налаже се организацији за принудну наплату да наложи банкама да блокирају рачуне извршног дужника и да пренесу новчана средства на рачун извршног повериоца у висини његовог потраживања.

Решење о извршењу има дејство као решење о извршењу којим је одређена пленидба новчаног потраживања и пренос новчаног потраживања ради наплаћивања.

Решење о извршењу доставља се извршном повериоцу, извршном дужнику и организацији за принудну наплату.

Наплата будућих повремених давања

Члан 302.

Решење о извршењу којим је одређена наплата повремених давања која доспевају у одређеним временским размацима (законско издржавање, новчана рента због потпуне или делимичне неспособности за рад, новчана рента за издржавање које је изгубљено услед смрти дужника издржавања и сл.) извршава се тако што организација за принудну наплату налаже банци или надлежном државном органу да извршном повериоцу исплаћује будућа давања по њиховој доспелости.

Редослед наплате будућих повремених давања одређује се према времену кад је организација за принудну наплату примила решење о извршењу.

Организација за принудну наплату води посебну евиденцију решења о извршењу којима је одређена наплата будућих повремених давања.

Застајање са извршењем

Члан 303.

На захтев извршног повериоца или јавног извршитеља који докажу да је предлог за извршење повучен, организација за принудну наплату налаже банци, односно надлежном државном органу да застане са извршењем, до доношења решења о обустави извршног поступка.

Спровођење извршења према солидарним дужницима

Члан 304.

Ако према извршној исправи два или више извршних дужника солидарно одговарају, суд доноси, према свима или само некима, а према предлогу за извршење, једно решење о извршењу.

Организација за принудну наплату дужна је да блокира рачуне свих солидарних извршних дужника.

Потраживање се наплаћује са свих рачуна солидарних извршних дужника у исто време тако да се од сваког наплати једнаки износ, с тим што збир износа не може прећи потраживање извршног повериоца.

Ако на рачуну неког солидарног дужника нема средстава да се потраживање намири у исто време, извршни поверилац се намирује са рачуна било којег извршног дужника на коме има средстава.

Обустава извршног поступка

Члан 305.

Организација за принудну наплату дужна је да извести јавног извршитеља о извршењима која су спроведена у целини.

Ако извршење није спроведено у року од 15 дана од дана пријема решења о извршењу, јавни извршитељ позива извршног повериоца да се у року од осам дана изјасни о томе да ли остаје при намирењу на новчаним средствима на рачуну извршног дужника или предлаже додавање новог средства и предмета извршења или промену средства и предмета извршења.

Ако се извршни поверилац не изјасни у року, извршни поступак се обуставља.

Враћање решења о извршењу

Члан 306.

Ако решење о извршењу садржи непотпуне или нетачне податке, те по њему не може да се поступа, организација за принудну наплату одмах враћа решење суду и обавештава га о разлозима враћања.

Глава шеста

ИЗВРШЕЊЕ НА СРЕДСТВИМА ИЗ ШТЕДНОГ УЛОГА

Извршне радње

Члан 307.

Извршење на средствима из штедног улога извршног дужника спроводи се пленидбом и преносом средстава из штедног улога ради намирења извршног повериоца.

Додатна садржина предлога за извршење

Члан 308.

Извршни поверилац дужан је да у предлогу за извршење назначи број штедног улога извршног дужника, назив банке која га води и друге податке о штедном улогу који су потребни за спровођење извршења.

Пленидба средства и намирење

Члан 309.

Средства из штедног улога заплена су када јавни извршитељ достави решење о извршењу банци код које се води штедни улог.

Јавни извршитељ доставља извршном дужнику решење о извршењу тек када од банке прими извештај да је пленидба спроведена.

Извршни поверилац намирује се према одредбама о извршењу на новчаном потраживању извршног дужника (чл. 256–287).

Глава седма

ИЗВРШЕЊЕ НА СРЕДСТВИМА СА ТЕКУЋЕГ РАЧУНА ИЗВРШНОГ ДУЖНИКА

Члан 310.

Решење о извршењу на текућем рачуну извршног дужника који је физичко лице има дејство као решење о извршењу којим је одређена пленидба новчаног потраживања и пренос новчаног потраживања ради наплаћивања.

Одредбе о извршењу из штедног улога извршног дужника (чл. 307–309) сходно се примењују и на намирење са текућег рачуна извршног дужника.

Глава осма

ИЗВРШЕЊЕ НОВЧАНИХ ПОТРАЖИВАЊА НА ФИНАНСИЈСКИМ ИНСТРУМЕНТИМА, УДЕЛИМА У ПРИВРЕДНОМ ДРУШТВУ И ХАРТИЈАМА ОД ВРЕДНОСТИ

1. Извршење новчаног потраживања на финансијским инструментима

Месна надлежност

Члан 311.

За одлучивање о предлогу за извршење ради намирења новчаног потраживања продајом финансијских инструмената месно је надлежан суд који је надлежан за извршење на новчаном потраживању извршног дужника (члан 256).

Садржина решења о извршењу

Члан 312.

У решењу о извршењу суд налаже Централном регистру хартија од вредности да упише забрану располагања финансијским инструментима који су предмет извршења и заложно право извршног повериоца на њима, и одређује њихову продају.

Решење о извршењу обавезно садржи и пословно име инвестиционог друштва које води рачун финансијских инструмената извршног дужника и податке о наменском новчаном рачуну извршног повериоца на који се уплаћују новчана средства добијена продајом.

Коме се доставља решење о извршењу

Члан 313.

Решење о извршењу доставља се извршном повериоцу, извршном дужнику, Централном регистру хартија од вредности и инвестиционом друштву које води рачун финансијских инструмената извршног дужника.

Забрана располагања финансијским инструментима и стицање залоге на њима

Члан 314.

Централни регистар хартија од вредности уписује из решења о извршењу:

- 1) назив суда који је донео решење о извршењу;
- 2) пословни број решења о извршењу;
- 3) датум доношења решења о извршењу;
- 4) матични број и назив издаваоца финансијског инструмента;
- 5) CFI и ISIN број финансијског инструмента;
- 6) бројност финансијских инструмената;
- 7) матични број, пословно име или име и презиме извршног дужника;
- 8) матични број, пословно име или име и презиме извршног повериоца;

9) висину потраживања.

Истовремено са тиме, Централни регистар хартија од вредности уписује забрану располагања финансијским инструментима који су предмет извршења и заложно право извршног повериоца на њима.

Продаја финансијских инструмената

Члан 315.

Јавни извршитељ доноси закључак о продаји финансијских инструмената који су предмет извршења када га Централни регистар хартија од вредности обавести да је уписао забрану располагања и заложно право.

Финансијске инструменте продаје инвестиционо друштво које води рачун финансијских инструмената извршног дужника.

Финансијски инструменти продају се на регулисаном тржишту или на мултилатералној трговачкој платформи према закону којим се уређује тржиште капитала, а на ОТЦ тржишту само ако се претходно процени њихова вредност и ако продаја на регулисаном тржишту или на мултилатералној трговачкој платформи остане без успеха.

Финансијски инструменти којима се не тргује на регулисаном тржишту или на мултилатералној трговачкој платформи искључиво се продају на ОТЦ тржишту, пошто се претходно процени њихова вредност.

Процена вредности финансијских инструмената

Члан 316.

Вредност финансијских инструмената који се котирају на берзи јесте њихова просечна цена на берзи у последњих 30 дана пре процене, утврђена на основу берзанског извештаја.

У осталим случајевима јавни извршитељ поверава процену вредности финансијских инструмената овлашћеним лицима, према закону којим се уређују привредна друштва.

Сходна примена одредаба о намирењу на покретној ствари

Члан 317.

Намирење извршног повериоца преносом права својине на финансијском инструменту није дозвољено.

На остала питања која су у вези с продајом финансијских инструмената и на намирење извршног повериоца из продајне цене, сходно се примењују одредбе о извршењу ради намирења новчаног потраживања на покретној ствари (чл. 218–255).

2. Извршење на уделима у привредном друштву

Извршне радње

Члан 318.

Извршење новчаног потраживања на уделу у привредном друштву спроводи се пленидбом удела, уписом заложног права на уделу, проценом вредности удела и продајом удела ради намирења извршног повериоца.

Пленидба удела и стицање заложног права на њему

Члан 319.

Решење о извршењу на уделу у друштву с ограниченом одговорношћу, ортачком друштву и командитном друштву доставља се извршном повериоцу, извршном дужнику и Агенцији за привредне регистре.

У Регистар залогe уписују се из решења о извршењу:

- 1) назив суда који је донео решење о извршењу;
- 2) пословни број решења о извршењу;
- 3) датум доношења решења о извршењу;
- 4) пословно име привредног друштва на чијем уделу се спроводи извршење;
- 5) удео који је предмет извршења;
- 6) пословно име или име и презиме извршног дужника;
- 7) висина потраживања.

Истовремено са тиме, у Регистар залогe уписује се заложно право извршног повериоца на уделу, а у Регистар привредних субјеката уписује се пленидба удела и забележба покретања извршног поступка ради продаје удела.

Процена и продаја удела у привредном друштву

Члан 320.

На процену вредности и продају удела сходно се примењују одредбе о извршењу ради намирења новчаног потраживања на покретним стварима (чл. 218–255).

Право прече куповине чланова друштва с ограниченом одговорношћу

Члан 321.

На право прече куповине чланова друштва с ограниченом одговорношћу примењују се одредбе о праву прече куповине код намирења новчаног потраживања на непокретности (члан 170).

3. Извршење на хартијама од вредности

Месна надлежност и извршне радње

Члан 322.

За одлучивање о предлогу за извршење ради намирења новчаног потраживања на хартијама од вредности месно је надлежан и суд који је надлежан за извршење на новчаном потраживању извршног дужника (члан 256).

Извршење се спроводи пленидбом потраживања које је садржано у хартији од вредности и преносом потраживања ради намирења извршног повериоца.

Пленидба потраживања садржаног у хартији од вредности

Члан 323.

Новчано потраживање из хартије од вредности плени се тако што јавни извршитељ одузима хартију од вредности извршном дужнику и задржава је.

Правне радње потребне за очување или вршење потраживања из одузете хартије од вредности врши лице одређено закључком јавног извршитеља.

Пренос потраживања из хартије од вредности

Члан 324.

Потраживање је пренето када јавни извршитељ стави изјаву о преносу на хартију од вредности и преда је извршном повериоцу.

Потраживање је недељиво и преноси се на извршног повериоца у целини.

Извршни поверилац чије је потраживање мање од потраживања које се преноси, дужан је да пре преноса положи јемство да ће вишак предати јавном извршитељу.

Ако је више извршних поверилаца предложило пренос, потраживање се преноси на извршног повериоца који је први поднео предлог за пренос, а ако је више њих предлог поднело истог дана – преноси се на извршног повериоца чије је потраживање највеће.

Сходна примена

Члан 325.

Одредбе о преносу новчаног потраживања ради наплаћивања и преносу новчаног потраживања уместо испуњења, сходно се примењују на пренос потраживања из хартије од вредности.

Примена на хартије од вредности које садрже неновчано потраживање

Члан 326.

Одредбе о извршењу на хартијама од вредности у којима је садржано новчано потраживање примењују се и на извршење на хартијама од вредности у којима је садржано неновчано потраживање.

Глава девета

ИЗВРШЕЊЕ НА ПОТРАЖИВАЊУ ИЗВРШНОГ ДУЖНИКА ДА МУ СЕ ПРЕДА НЕПОКРЕТНОСТ ИЛИ ПРЕДАЈУ ИЛИ ИСПОРУЧЕ ПОКРЕТНЕ СТВАРИ

1. Опште одредбе

Месна надлежност

Члан 327.

За одлучивање о предлогу за извршење ради намирења новчаног потраживања на потраживању извршног дужника да му се преда непокретност или одређена покретна ствар или испоручи одређена количина покретних ствари, месно је надлежан и суд на чијем се подручју налазе ствари. Код предаје непокретности, та надлежност је искључива.

Ако се покретна ствар налази на подручју више судова, месно је надлежан суд коме је првом поднет предлог за извршење.

Ако се потраживање састоји од предаје непокретности и покретних ствари које се налазе на подручју различитих судова, искључиво месно је надлежан суд на чијем се подручју налази непокретност.

Извршне радње

Члан 328.

Извршење на потраживању извршног дужника да му се преда непокретност или покретна ствар спроводи се пленидбом потраживања, преносом потраживања, предајом непокретности или покретне ствари извршном повериоцу и продајом ствари ради намирења извршног повериоца.

Дељив и недељив предмет обавезе дужника извршног дужника

Члан 329.

Кад је предмет обавезе дужника извршног дужника дељив, потраживање може и делимично да се пренесе на извршног повериоца.

Ако је предмет обавезе недељив, а потраживање извршног повериоца мање од потраживања које се преноси, извршни поверилац дужан је да пре преноса положи јемство у висини разлике између његовог потраживања и вредности предмета обавезе.

Стицање заложног права

Члан 330.

Извршни поверилац стиче заложно право на потраживању извршног дужника кад наступи пленидба потраживања.

Садржина закључка о преносу потраживања. Дејство преноса

Члан 331.

Јавни извршитељ доноси по службеној дужности закључак о преносу потраживања.

У њему се право на наплату потраживања преноси на извршног повериоца, а дужнику извршног дужника налаже предаја непокретности или покретне ствари извршном повериоцу или лицу које он одреди.

Пренос потраживања има дејство као пренос новчаног потраживања ради наплаћивања.

Недоспелост потраживања извршног дужника

Члан 332.

Ако потраживање извршног дужника није још доспело, закључком о преносу потраживања налаже се предаја ствари после доспелости.

Тужба против дужника извршног дужника

Члан 333.

Извршни поверилац може тужбом захтевати да му извршни дужник преда ствар.

Ако је обавеза дужника извршног дужника на предају ствари извршном дужнику утврђена извршном исправом, извршни поверилац може против дужника извршног дужника поднети предлог за извршење ради предаје ствари.

Примена одредаба о извршењу на новчаном потраживању

Члан 334.

На извршење на потраживању извршног дужника да му се преда непокретност или одређена покрета ствар или испоручи одређена количина

покретних ствари, сходно се примењују одредбе о извршењу ради намирења новчаног потраживања на новчаном потраживању извршног дужника (члан 257–287), ако одредбама ове главе закона није друкчије одређено.

2. Покретне ствари

Заложно право на предатој покретној ствари

Члан 335.

Предаја ствари јесте основ да извршни поверилац стекне заложно право на покретној ствари уписом у Регистар залогe.

Редослед првенства његовог заложног права одређује се према дану пленидбе потраживања извршног дужника.

На чување покретне ствари сходно се примењују одредбе о чувању пописаних покретних ствари (чл. 229. и 230).

Продаја ствари и намирење извршног повериоца

Члан 336.

Покретне ствари се продају и извршни поверилац намирује из продајне цене сходном применом одредаба о извршењу ради намирења новчаног потраживања на покретној ствари (чл. 218–255).

Закључак о продаји покретне ствари доноси се после закључка о преносу потраживања извршног дужника.

3. Непокретности

Предаја непокретности извршном повериоцу. Заложно право на предатој непокретности

Члан 337.

Извршни поверилац дужан је да управља непокретношћу као добар домаћин, у име и за рачун извршног дужника.

Предаја непокретности јесте основ да извршни поверилац стекне заложно право на непокретности уписом у катастар непокретности.

Редослед првенства његовог заложног права одређује се према дану пленидбе потраживања извршног дужника.

Продаја и намирење извршног повериоца

Члан 338.

Извршни поверилац дужан је, ради намирења потраживања, да јавном извршитељу предложи доношење закључка о продаји непокретности у року од 30 дана од дана доношења закључка о преносу потраживања, иначе се извршни поступак обуставља.

Непокретности се продају и извршни поверилац намирује из продајне цене сходном применом одредаба о извршењу ради намирења новчаног потраживања на непокретности (чл. 151–210).

ДЕО ЧЕТВРТИ
ИЗВРШЕЊЕ РАДИ ОСТВАРЕЊА НЕНОВЧАНОГ
ПОТРАЖИВАЊА

Глава прва

СУДСКИ ПЕНАЛИ

Месна надлежност

Члан 339.

За одлучивање о предлогу за изрицање судских пенала месно је надлежан суд на чијем подручју извршни дужник има пребивалиште или боравиште, односно седиште.

Решење о изрицању судских пенала

Члан 340.

Ако извршни дужник не испуни обавезу на чињење, нечињење или трпљење утврђену извршном исправом, суд може у извршном поступку, на предлог повериоца као извршног повериоца, да наложи извршном дужнику да у року од осам дана испуни своју обавезу (накнадни рок) и изрекне му да, ако обавезу не испуни у накнадном року, плати извршном повериоцу одређени износ новца за сваки дан задоцњења или неку другу јединицу времена (судски пенали), за распон времена од истека накнадног рока па док извршни поверилац не поднесе предлог за извршење извршне исправе.

Накнадни рок почиње да тече од дана када извршни дужник прими решење о изрицању судских пенала, а приговор не утиче на ток рока.

Извршни поверилац може поднети предлог за изрицање судских пенала све док не поднесе предлог за извршење извршне исправе којом је утврђена неновчана обавеза извршног дужника.

Решење којим се изричу судски пенали јесте извршна исправа.

Против решења је дозвољен приговор.

Престанак обавезе на плаћање судских пенала и измена
решења о изрицању судских пенала

Члан 341.

Извршни дужник који најкасније у року од 15 дана од дана пријема решења о изрицању судских пенала испуни обавезу, може у року од осам дана од дана испуњења обавезе предложити суду да у истом извршном поступку смањи судске пенале. Подношење тог предлога не утиче на извршење решења о изрицању судских пенала.

О његовом предлогу решењем одлучује суд који је изрекао судске пенале, водећи рачуна о сврси због које их је изрекао.

Против решења је дозвољен приговор.

Обавеза да се плате судски пенали престаје кад извршни дужник испуни обавезу или кад извршни поверилац поднесе предлог за извршење извршне исправе којом је утврђена неновчана обавеза извршног дужника.

Извршење ради наплаћивања судских пенала

Члан 342.

Суд који је изрекао судске пенале доноси, на предлог извршног повериоца и у истом извршном поступку, решење о извршењу решења о изреченим судским пеналима, пре његове правноснажности.

Против решења о извршењу дозвољен је приговор.

Глава друга

ПРЕДАЈА ПОКРЕТНИХ СТВАРИ

1. Месна надлежност

Члан 343.

За одлучивање о предлогу за извршење ради предаје индивидуално одређених покретних ствари или испоруке одређене количине заменљивих ствари, месно је надлежан и суд на чијем се подручју налазе покретне ствари.

2. Предаја индивидуално одређених покретних ствари

Кад се ствари налазе код извршног дужника или другог лица

Члан 344.

Индивидуално одређене покретне ствари које се налазе код извршног дужника јавни извршитељ одузима извршном дужнику и предаје извршном повериоцу уз потврду.

На исти начин спроводи се извршење и кад се ствар налази код другог лица које је вољно да је преда.

Јавни извршитељ обавештава извршног повериоца о времену и месту одузимања ствари.

Ако индивидуално одређена ствар није нађена код извршног дужника

Члан 345.

Ако ствари нису нађене код извршног дужника, извршни поверилац може у року од осам дана од када је обавештен о томе предложити да се ствар процени и потом јавни извршитељ донесе решење које има дејство решења о извршењу којим се извршни дужник обавезује да плати извршном повериоцу процењену вредност ствари.

Ако извршни поверилац не поднесе предлог у року, извршни поступак се обуставља.

Ствар процењује јавни извршитељ.

Право избора извршног повериоца ако друго лице не преда индивидуално одређену покретну ствар

Члан 346.

Ако друго лице није вољно да преда ствар или тврди да ствар није код њега, извршни поверилац може у року од осам дана од када је обавештен о томе предложити јавном извршитељу да донесе закључак којим на извршног повериоца преноси потраживање извршног дужника на предају ствари.

Уместо тога, али у истом року, извршни поверилац може да предложи да се ствар процени и да јавни извршитељ донесе решење које има дејство

решења о извршењу којим се извршни дужник обавезује да плати извршном повериоцу процењену вредност ствари.

Ако извршни поверилац не поднесе ниједан предлог у року, извршни поступак се обуставља.

Сходна примена

Члан 347.

На поступак по решењу о извршењу ради преноса потраживања извршног дужника на предају ствари примењују се одредбе о извршењу потраживања на предају одређене покретне ствари или испоруку одређене количине покретних ствари (чл. 328–336).

3. Испорука заменљивих ствари

Кад се заменљиве ствари налазе код извршног дужника или трећег лица

Члан 348.

Кад извршна исправа гласи на испоруку одређене количине заменљивих ствари које се налазе код извршног дужника или другог лица, извршење се спроводи као да се предаје индивидуално одређена покретна ствар.

Куповина ствари на другој страни

Члан 349.

Ако заменљиве ствари нису нађене код извршног дужника или друго лице није вољно да их преда или тврди да нису код њега, јавни извршитељ може, на захтев извршног повериоца, овластити извршног повериоца да купи ствар на другој страни и одредити му рок за то.

Извршни поверилац који купи ствар на другој страни може у року од осам дана од куповине предложити да јавни извршитељ донесе решење које има дејство решења о извршењу којим се извршни дужник обавезује да му плати вредност ствари коју је купио.

Полагање новчаног износа за куповину ствари на другој страни

Члан 350.

Извршни поверилац има право да у року од осам дана од када је обавештен да ствари нису нађене код извршног дужника, да друго лице није вољно да их преда или тврди да нису код њега, предложи да јавни извршитељ донесе решење које има дејство решења о извршењу којим се извршни дужник обавезује да код суда, односно јавног извршитеља положи новчани износ потребан да извршни поверилац купи ствар на другој страни.

Закључак о полагању новчаног износа јавни извршитељ извршава по службеној дужности.

Могућност обуставе извршног поступка

Члан 351.

Извршни поступак обуставља се ако извршни поверилац у року не поднесе предлог да се извршни дужник обавезе да му плати вредност ствари коју је купио на другој страни, нити предлог да се извршни дужник обавезе да код јавног извршитеља положи новчани износ потребан да извршни поверилац ствар купи на другој страни.

Ако заменљиве ствари нису могле да се купе на другој страни

Члан 352.

Извршни поверилац има право да у року од осам дана од када је обавештен да ствари нису нађене код извршног дужника, да друго лице није вољно да их преда или тврди да нису код њега, предложи да јавни извршитељ донесе решење које има дејство решења о извршењу којим се извршни дужник обавезује да код јавног извршитеља положи новчани износ потребан да извршни поверилац купи ствар на другој страни.

Предлог може да се поднесе у року од осам дана од када је истекао рок за куповину ствари на другој страни или у року који је јавни извршитељ одредио у случају да је извршни поверилац учини вероватним да ни на другој страни ствар не би могла да се купи.

Извршни поступак обуставља се ако извршни поверилац не поднесе ниједан предлог у року.

Глава трећа

ИСПРАЖЊЕЊЕ И ПРЕДАЈА НЕПОКРЕТНОСТИ

Месна надлежност

Члан 353.

За одлучивање о предлогу за извршење ради испражњења и предаје непокретности искључиво месно је надлежан суд на чијем се подручју налази непокретност.

Извршне радње

Члан 354.

Извршење ради испражњења и предаје непокретности спроводи се исељавањем лица и уклањањем ствари из непокретности и предајом непокретности извршном повериоцу у државину или само предајом непокретности извршном повериоцу у државину ако исељавање лица или уклањање ствари није потребно или само исељавањем лица и уклањањем ствари из непокретности која је већ у државини извршног повериоца.

Спровођење извршења

Члан 355.

Извршење почиње да се спроводи када истекне осам дана од када је извршни дужник примио решење о извршењу.

Извршни поверилац дужан је да обезбеди потребну радну снагу и превозна средства, на захтев јавног извршитеља.

Захтев му се саопштава најкасније осам дана пре приступања извршењу.

Уклањање покретних ствари

Члан 356.

Покретне ствари које су уклоњене предају се извршном дужнику, а у његовом одсуству одраслом члану његовог домаћинства или његовом пуномоћнику.

Ако уклањању ствари није присутан нико коме ствари могу да се предају или је присутан па одбија да прими ствари, оне се предају на чување другом

лицу или извршном повериоцу на терет извршног дужника, о чему јавни извршитељ сачињава записник.

Јавни извршитељ доноси закључак којим обавештава извршног дужника о томе да су покретне ствари продате на чување и о трошковима чувања, и одређује рок у коме извршни дужник може да накнади трошкове чувања ствари и потом затражи њихову предају.

Истим закључком извршни дужник се упозорава да ће ствари бити продате после истека одређеног рока и да ће се из продајне цене намирити трошкови чувања и продаје ствари.

Продаја покретних ствари

Члан 357.

Ако извршни дужник у одређеном року не накнади трошкове чувања ствари или не затражи да му се оне предају, доноси се закључак о продаји ствари за рачун извршног дужника.

Део продајне цене који преостане после намирења трошкова чувања и трошкова продаје ствари, полаже се у корист извршног дужника код јавног извршитеља.

Ствар се продаје према одредбама о извршењу ради намирења новчаног потраживања на покретној ствари (чл. 218–255).

Извршење ради наплате трошкова извршног повериоца

Члан 358.

Извршни поверилац може да у предлогу за извршење или касније, до окончања извршног поступка, затражи да суд, односно јавни извршитељ одреди да се трошкови извршног поступка наплате продајом покретних ствари извршног дужника које треба да се уклоне са непокретности.

Извршење се у том случају спроводи према одредбама о извршењу ради намирења новчаног потраживања на покретној ствари (чл. 218–255).

Глава четврта

ИЗВРШЕЊЕ ЧИЊЕЊА, НЕЧИЊЕЊА ИЛИ ТРПЉЕЊА

Месна надлежност

Члан 359.

За одлучивање о предлогу за извршење и за спровођење извршења ради предузимања неке радње извршног дужника (чињење), уздржања од одређене радње (нечињење) или трпљења одређене радње месно је надлежан и суд на чијем подручју извршни дужник треба да испуни своју обавезу.

Радња коју може предузети и друго лице

Члан 360.

Ако радњу може предузети и друго лице, не само извршни дужник, извршни поверилац се у решењу о извршењу овлашћује да у одређеном року и о трошку извршног дужника сам предузме радњу или да је повери другом лицу.

Извршни поступак се обуставља ако извршни поверилац или друго лице не предузму радњу у року одређеном у решењу о извршењу.

Предујмљивање трошкова радње

Члан 361.

На предлог извршног повериоца садржан у предлогу за извршење, суд може донети закључак којим се извршни дужник обавезује да код суда предуми износ потребан за покриће трошкова радње (закључак о предумљивању трошкова). У том закључку одређује се и рок за предузимање радње, који тече од предумљивања трошкова.

Закључак о предумљивању трошкова јесте саставни део решења о извршењу који суд извршава по службеној дужности.

Извршни поступак обуставља се ако извршни поверилац или друго лице коме је поверио радњу не предузму радњу у року одређеном у закључку о предумљивању трошкова.

Коначни трошкови радње које може предузети и друго лице

Члан 362.

Коначне трошкове радње одређује суд на предлог странке.

Ако су трошкови које је извршни дужник предуми виши од износа којим су плаћени трошкови радње и извршног поступка суд, на предлог извршног дужника, враћа разлику извршном дужнику ако њоме располаже.

Ако њоме не располаже, закључком обавезује извршног повериоца да врати разлику извршном дужнику у одређеном року. На тај закључак сходно се примењују правила о закључку о предумљивању трошкова (члан 361).

Радња коју може предузети само извршни дужник

Члан 363.

Кад радњу може предузети само извршни дужник, у решењу о извршењу одређује се примерени рок за радњу и извршном дужнику изриче новчана казна ако радњу не предузме у року, после чега суд по службеној дужности доноси решење о извршењу новчане казне.

Истовремено, а на предлог извршног повериоца, суд доноси ново решење којим одређује нови примерени рок за радњу и изриче нову новчану казну извршном дужнику, вишу од претходне, ако радњу не предузме у року. Ако дужник опет пропусти рок, суд по службеној дужности опет доноси решење о извршењу новчане казне.

Све то понавља се док извршни дужник не предузме радњу.

Извршни дужник који предузме радњу у року, дужан је да о томе одмах суду приложи несумњиве доказе. Таквим доказом сматра се оверена писмена изјава извршног повериоца или записник суда о томе да је радња предузета, налаз и мишљење судског вештака, предаја суду предмета насталог радњом и слично.

Ако радња коју може предузети само извршни дужник не зависи искључиво од његове воље (стварање одређених уметничких дела и сл.), извршни поверилац не може захтевати извршење радње, већ само накнаду штете.

Против решења којим се одређује нови примерени рок и изриче нова новчана казна и против решења о извршењу новчане казне дозвољен је приговор.

Нечињење и трпљење

Члан 364.

Ако се извршни дужник понаша противно обавези из извршне исправе да се уздржи од одређене радње (нечињење) или да трпи одређену радњу, у решењу о извршењу налаже му се да се понаша сагласно обавези и изриче новчана казна ако настави да се понаша противно обавези.

Ако се и после тога извршни дужник понаша противно обавези суд, на предлог извршног повериоца, доноси решење о извршењу новчане казне, новим решењем изриче извршном дужнику нову новчану казну, вишу од претходне, ако се поново буде понашао противно обавези. На предлог извршног повериоца, суд поново доноси решење о извршењу новчане казне и новим решењем изриче извршном дужнику нову новчану казну, вишу од претходне, ако понови понашање које је противно обавези.

Све то понавља се док се извршни дужник понаша противно обавези.

Против решења којим се извршном дужнику изриче нова новчана казна и против решења о извршењу новчане казне дозвољен је приговор.

Извршење ради успостављања пређашњег стања

Члан 365.

Ако понашање извршног дужника које је противно обавези из извршне исправе (на нечињење или трпљење и сл.) изазове од настанка извршне исправе промену која није у складу с правом извршног повериоца суд, на предлог извршног повериоца, доноси закључак којим овлашћује извршног повериоца да сам или уз помоћ другог лица, успостави пређашње стање о трошку и на ризик извршног дужника.

На предујмљивање износа потребног за покриће трошкова радње и на коначне трошкове радње примењују се одредбе о трошковима радње коју, осим извршног дужника, може предузети и друго лице (чл. 361. и 362).

Поновно сметање државине

Члан 366.

Ако је извршни дужник добровољно испунио обавезу из извршне исправе донесене у поступку због сметања државине или је на основу ње спроведено извршење, па поново начини сметање државине које се у суштини не разликује од ранијег суд, на предлог извршног повериоца и на основу исте извршне исправе, доноси ново решење о извршењу којим налаже враћање ствари у државину извршног повериоца или извршном дужнику изриче новчану казну према одредбама о повреди обавезе на нечињење (члан 364).

Предлог за извршење може се поднети у року од 30 дана од дана сазнања за поновно сметање државине, а најкасније у року од једне године од поновног сметања.

Против решења којим се извршном дужнику изриче новчана казна дозвољен је приговор.

Право на накнаду штете

Члан 367.

Одредбе ове главе закона не искључују право извршног повериоца да у парничном поступку захтева накнаду штете због тога што је извршни дужник повредио обавезу да предузме, уздржи се или трпи одређену радњу.

Глава пета**ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА У ВЕЗИ С ПОРОДИЧНИМ
ОДНОСИМА****1. Предаја детета****Месна надлежност****Члан 368.**

За одлучивање о предлогу за извршење ради предаје детета месно је надлежан суд према пребивалишту, односно боравишту или седишту странке која је поднела предлог за извршење или према пребивалишту, односно боравишту или седишту странке према којој се спроводи извршење или суд на чијем подручју се налази дете.

Принудно одузимања детета спроводи суд на чијем се подручју дете затекне, по службеној дужности или на захтев странке која је поднела предлог за извршење.

Суд надлежан за одлучивање о предлогу за извршење може одређене извршне радње поверити суду који није надлежан за спровођење извршења.

Легитимација за подношење предлога за извршење**Члан 369.**

Предлог за извршење може поднети родитељ коме је поверено вршење родитељског права, друго лице или установа којој је дете поверено на чување и васпитавање и орган старатељства.

Посебно о предлогу за извршење**Члан 370.**

У предлогу за извршење ради предаје детета не мора да буде назначено средство извршења, а ако је и назначено суд није њиме везан.

Заштита интереса детета**Члан 371.**

Суд посебно води рачуна о томе да се што боље заштити интерес детета.

Суд може изузетно заказати рочиште, ако је то у најбољем интересу детета.

Решење о извршењу**Члан 372.**

Ако у извршној исправи није наложена предаја детета, у решењу о извршењу налаже се странци према којој се спроводи извршење да дете одмах преда или преда у одређеном року.

Предаја детета може да се решењем о извршењу наложи и лицу на које се односи извршна исправа, лицу од чије воље зависи предаја детета и сваком другом лицу код кога се дете затекне у време доношења решења о извршењу или у току спровођења извршења.

Налог да се дете одмах преда даје се пре свега ако су угрожени живот, здравље или психофизички развој детета или је извршном исправом одређена предаја незаконито одведеног или задржаног детета ради његовог повратка у

страну државу (грађанскоправна отмица деце), или поновног успостављања односа старања или виђања родитеља и детета у страниј држави.

Средства извршења

Члан 373.

Пошто процени околности, суд у решењу о извршењу одређује следећа средства извршења:

- 1) принудно одузимање и предају детета;
- 2) новчану казну;
- 3) казну затвора.

Она могу да се одреде и спроведу према лицу које противно налогу суда одбија да преда дете, лицу које отежава или спречава предају детета, лицу код кога се дете налази или лицу од чије воље зависи предаја детета.

Суд може мењати средства извршења док се извршење не оконча.

Новчана казна и казна затвора

Члан 374.

Новчана казна изриче се и извршава према одредбама о изрицању новчане казне ради предузимања радње коју може предузети само извршни дужник (члан 363).

Новчана казна не може бити замењена казном затвора.

Казна затвора изриче се док се дете не преда, а најдуже до 60 дана и извршава према закону којим се уређује извршење кривичних санкција.

Достављање решења о извршењу органу старатељства.

Улога психолога органа старатељства

Члан 375.

Најкасније десет дана пре почетка извршења, решење о извршењу доставља се надлежном органу старатељства, у чије име у извршном поступку учествује психолог.

Школи, породичном саветовалишту и другим специјализованим установама за посредовање у породичним односима доставља се позив да учествују у извршном поступку ако је то неопходно.

Психолог органа старатељства дужан је да утврди емоционални статус детета, начин његовог реаговања на стрес и механизме преовладавања, брзину прилагођавања на промене, емоционалне односе детета и лица са којим дете живи и лицем коме треба да буде предато и друге чињенице значајне за само организовање радњи извршења, као и да обави информативно саветодавни рад са лицем са којим дете живи и покуша да издејствује добровољну предају детета (уознавање са тиме да се добровољном предајом детета избегавају трауматско реаговање детета и штетне последице по његов раст и развој и сл.).

На основу резултата рада свог психолога, орган старатељства може предложити судији подробније услове уређења простора у коме се спроводи извршење и начин предаје детета.

Психолог органа старатељства дужан је да се и пре извршења и у току самог извршења руководи заштитом најбољег интереса детета.

Принудно одузимање и предаја детета

Члан 376.

Суд обавештава странку која је поднела предлог за извршење и лице коме треба да се преда дете о времену и месту одузимања и предаје детета, по правилима о личном достављању.

Дете принудно одузима и предаје судија у сарадњи са психологом органа старатељства, школом, породичним саветовалиштем или другим специјализованим установама за посредовање у породичним односима.

Психолог органа старатељства је дужан да у току одузимања и предаје детета прати понашање и реакције детета и лица коме се дете одузима, да утиче на спречавање или смањење понашања која могу изазвати сукоб или трауматско реаговање детета, да саветује судију како да се одузимање и предаја детета остваре са што мање штете по раст и развој детета и да сам предузима све потребне радње у те сврхе и да унесе своја запажања у записник о одузимању и предаји детета и потпише га.

Спровођење извршења ако је наложено да се дете одмах преда

Члан 377.

Кад је решењем о извршењу наложено да се дете одмах преда, решење о извршењу предаје се лицу од кога се дете одузима при предузимању прве извршне радње. Ако то лице није присутно при одузимању детета, решење о извршењу доставља му се накнадно.

Ако се дете одузима од лица на које се не односи извршна исправа, њему се предају решење о извршењу и записник о одузимању детета.

Одсутност лица од кога се дете одузима не спречава одузимање детета.

Поновљено извршење

Члан 378.

На предлог странке, суд поново извршава исто решење о извршењу ако се дете, противно решењу о извршењу, у року од 60 дана од предаје опет затекне код лица од кога је одузето.

2. Извршење ради одржавања личних односа са дететом

Члан 379.

У извршном поступку ради одржавања личних односа са дететом сходно се примењују поједине одредбе ове главе закона (чл. 368, 370, 371, 375, 376. и 377).

3. Извршење ради заштите од насиља у породици, заштите права детета и других одлука у вези с породичним односима

Члан 380.

У извршном поступку ради заштите од насиља у породици, заштите права детета или извршења других одлука у вези с породичним односима, сходно се, у зависности од обавезе извршног дужника, примењују одредбе ове главе закона.

Глава шеста**ИЗВРШЕЊЕ РАДИ ВРАЋАЊА ЗАПОСЛЕНОГ НА РАД****Месна надлежност****Члан 381.**

За одлучивање о предлогу за извршење и спровођење извршења обавезе послодавца да врати запосленог на рад или да га распореди на одређене послове, месно је надлежан и суд на чијем се подручју налази седиште послодавца.

Рок за подношење предлога за извршење**Члан 382.**

Предлог за извршење не може да се поднесе кад истекне 60 дана од када је извршни поверилац стекао право да поднесе предлог.

Начин спровођења извршења**Члан 383.**

Извршење ради враћања запосленог на рад или ради његовог распоређивања на одређене послове спроводи се изрицањем новчане казне послодавцу и његовом одговорном лицу, према одредбама о изрицању новчане казне ради предузимања радње коју може предузети само извршни дужник (члан 363).

Изрицање новчане казне престаје када суд утврди да је запослени почео да ради на одговарајућим пословима или да му је то омогућено иако је одбио да ради, односно да је распоређен на послове одређене у извршној исправи.

Накнада изгубљене зараде код враћања запосленог на рад**Члан 384.**

Суд може, на предлог извршног повериоца који је захтевао враћање на рад, донети решење које има дејство решења о извршењу којим се послодавац обавезује да извршном повериоцу исплати месечне износе зараде која је доспела од правноснажности пресуде до враћања извршног повериоца на рад (накнада изгубљене зараде).

Накнада изгубљене зараде одређује се у износу који би извршни поверилац примио да је био на раду, с порезима и доприносима који се исплаћују из зараде.

Предлог за накнаду изгубљене зараде може да поднесе с предлогом за извршење ради враћања на рад или касније, до окончања извршног поступка.

Послодавац може предложити суду да стави ван снаге решење о накнади изгубљене зараде ако се после доношења решења измене околности на којима је заснован.

Могућност парничног поступка**Члан 385.**

Ако суд не усвоји или само делимично усвоји предлог за накнаду изгубљене зараде, извршни поверилац може да зараду или њен остатак потражује у парничном поступку.

Глава седма**ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКЕ О ДЕОБИ СУВЛАСНИЧКЕ СТВАРИ****Месна надлежност****Члан 386.**

За одлучивање о предлогу за извршење ради деобе ствари на којој постоје сувласници, месно је надлежан и суд на чијем се подручју налази ствар.

Физичка деоба ствари**Члан 387.**

Физичку деобу ствари спроводи јавни извршитељ.

Он позива све учеснике у извршном поступку да присуствују деоби.

Деоба продајом ствари**Члан 388.**

Ако према извршној исправи ствар треба да се прода ради деобе, сходно се примењују одредбе о извршењу ради намирења новчаног потраживања на непокретности или покретној ствари, ако се странке о појединим питањима друкчије не споразумеју.

Извршни дужник може да купи ствар, а у поступку продаје ствари не плаћа јемство.

У поступку деобе продајом непокретности или покретне ствари не примењују се одредбе о намирењу новчаног потраживања преносом ствари у својину извршног повериоца (чл. 190, 191. и 248).

Трошкови извршног поступка**Члан 389.**

Трошкове извршног поступка носе сви сувласници, сразмерно висини удела на ствари.

Сувласник који је изазвао посебне трошкове другом сувласнику дужан је да их накнади.

Глава осма**ИЗДЕЈСТВОВАЊЕ ИЗЈАВЕ ВОЉЕ****Безусловно потраживање****Члан 390.**

Извршни дужник који је обавезан на давање изјаве воље, сматра се да је дао у часу правноснажности одлуке.

Ако је извршни дужник обавезан судским или управним поравнањем или јавнобележничким записником о поравнању на давање изјаве воље, сматра се да је дао када је доспела његова обавеза.

Условно потраживање**Члан 391.**

Ако давање изјаве воље зависи од испуњења неке обавезе извршног повериоца или од наступања услова, сматра се да је извршни дужник дао изјаву када извршни поверилац испуни своју обавезу или када услов наступи.

Наступање услова доказује се јавном или по закону овереном исправом.

Јавни извршитељ, на захтев извршног повериоца, утврђује када је изјава воље дата.

ДЕО ПЕТИ

НАМИРЕЊЕ НОВЧАНИХ ПОТРАЖИВАЊА НАСТАЛИХ ИЗ КОМУНАЛНИХ И СРОДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

1. Основне одредбе

Појам комуналне и сродне делатности

Члан 392.

Под комуналном делатношћу сматра се делатност која је као таква одређена посебним законом.

Сродна делатност, у смислу овог закона, јесте делатност од општег интереса којом се континуирано пружају услуге већем броју лица на одређеном подручју и периодично наплаћују.

Подношење предлога за извршење

Члан 393.

Извршни поверилац дужан је да пре подношења предлога за извршење на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности, захтева од Коморе да одреди јавног извршитеља коме ће поднети предлог за извршење. Захтев, поред осталог, садржи име и презиме или пословно име странака, пребивалиште, односно боравиште странака и матични број и порески идентификациони број ако је странка правно лице, предузетник или физичко лице које обавља делатност.

Комора је дужна да одговори на захтев извршног повериоца у року од пет дана од дана пријема захтева, водећи рачуна о томе да се јавни извршитељи одређују равномерно, према азбучном реду уписа у Именик јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља и да је за поступање по предлогу за извршење искључиво надлежан јавни извршитељ на чијем подручју извршни дужник има пребивалиште, боравиште или седиште.

Ако Комора не одговори на захтев извршног повериоца у року од пет дана, извршни поверилац самостално одређује јавног извршитеља на чијем подручју извршни дужник има пребивалиште, боравиште или седиште.

Јавни извршитељ дужан је да одбаци предлог за извршење ако му извршни поверилац уз предлог за извршење не достави одговор Коморе из кога произлази да је за јавног извршитеља одређен управо он, или ако не достави доказ да Комора није одговорила на захтев извршног повериоца у року од пет дана. Против решења о одбацивању предлога за извршење дозвољен је приговор.

Подношење и садржину захтева извршног повериоца Комори, садржину одговора Коморе и начин на који Комора доставља одговор извршном повериоцу подробније прописује Комора.

Посебне одредбе

Члан 394.

Решење се извршава после његове правноснажности.

Веродостојну исправу представља рачун и извод из пословних књига о извршеним комуналним или сродним услугама.

Веродостојна исправа мора да буде подобна за доношење решења о извршењу на основу веродостојне исправе (члан 53).

Одлагање извршења на предлог извршног повериоца или по споразуму странака не може трајати дуже од три месеца.

Одбацивање или одбијање предлога за извршење

Члан 395.

Јавни извршитељ одбацује предлог за извршење који није дозвољен или није уредан или одбија предлог који није основан.

Решење о одбацивању или одбијању предлога доставља се извршном повериоцу, не и извршном дужнику.

Приговор извршног повериоца

Члан 396.

Извршни поверилац може приговором да побија решење о одбијању или одбацивању предлога за извршење или само део решења којим су одмерени трошкови поступка.

Приговор се подноси суду који би одлучивао о предлогу за извршење да је за то надлежан суд.

Исти суд одлучује о приговору.

Решење које је донето о приговору не може да се побија жалбом.

На приговор извршног повериоца и на поступак о приговору извршног повериоца сходно се примењују одредбе о приговору извршног дужника.

Садржина решења

Члан 397.

Јавни извршитељ који оцени да је предлог за извршење дозвољен, уредан и основан доноси решење о извршењу на основу веродостојне исправе.

У решењу се обавезује извршни дужник да намира потраживање извршног повериоца у року од осам дана од дана достављања решења са одмереним трошковима поступка и одређују средство и предмет извршења ради намирања потраживања извршног повериоца и трошкова поступка.

2. Приговор извршног дужника

а) Основне одредбе

Приговор

Члан 398.

Извршни дужник може приговором да побија решење, или само део решења којим су одмерени трошкови поступка.

Приговор се подноси суду који би одлучивао о предлогу за извршење да је за то надлежан суд.

Исти суд одлучује о приговору.

Решење које је донето о приговору не може да се побија жалбом.

Ако извршни дужник не поднесе приговор, јавни извршитељ у року од три радна дана од истека рока за приговор почиње да спроводи извршење.

Обим испитивања решења**Члан 399.**

На обим испитивања решења примењују се одредбе о обиму испитивања решења о извршењу на основу веродостојне исправе (члан 88).

Рок за одлучивање већа и о чему веће води рачуна по службеној дужности**Члан 400.**

Веће је дужно је да донесе решење о приговору у року од 15 дана од када му судија појединац достави приговор и списе предмета и да решење отпрати у року од три радна дана од доношења.

Веће испитује првостепено решење у границама разлога наведених у приговору, а пази по службеној дужности на примену материјалног права, да ли је суд надлежан за доношење решења, на стварну и месну надлежност првостепеног суда, да ли исправа на основу које је донето решење има својство веродостојне исправе и да ли је извршење одређено на ствари која је изван правног промета.

б) Побивање решења само у делу у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање**Поступање судије појединца****Члан 401.**

Судија појединац одбацује приговор који није благовремен, потпун или дозвољен, у року од пет дана од дана пријема приговора, решења и списка предмета, и решење о одбацивању приговора отправља у року од наредна три радна дана.

Против решења о одбацивању приговора извршни дужник има право на приговор већу у року од три дана од дана пријема решења, иначе судија појединац одмах после истека рока за приговор доставља списе предмета јавном извршитељу да спроведе извршење.

Ако приговор не буде одбачен, а извршни дужник побива решење зато што обавеза из веродостојне исправе није настала, судија појединац наредног радног дана од пријема приговора доставља приговор извршном повериоцу, који може да у року од пет дана одговори на приговор.

Достављање приговора, решења и списка предмета већу**Члан 402.**

Судија појединац доставља већу приговор, решење и списе предмета наредног радног дана од пријема приговора против решења о одбацивању приговора, или од пријема одговора на приговор или од истека рока за одговор на приговор.

Ако извршни дужник није поднео приговор зато што обавеза из веродостојне исправе није настала већ из другог разлога, судија појединац дужан је да приговор, решење и списе предмета достави већу наредног радног дана од дана пријема приговора.

Поступање већа**Члан 403.**

Ако је судија појединац то пропустио, веће решењем одбацује приговор који није благовремен, потпун или дозвољен, у року од пет дана од дана

пријема приговора, решења и списка предмета и решење о одбацавању приговора отпавља у року од наредна три радна дана. Судија појединац у том случају одмах доставља списе предмета јавном извршитељу да спроведе извршење.

Исто важи и ако веће одбије приговор против решења судије појединца о одбацавању приговора.

Ако веће усвоји приговор против решења судије појединца о одбацавању приговора, оно одмах одлучује о приговору извршног дужника против решења.

Веће усваја или одбија приговор у зависности од тога ко је своје тврдње учинио вероватнијим и у зависности од оцене разлога наведених у приговору и разлога о којима пази по службеној дужности.

Последице одбијања и усвајања приговора

Члан 404.

Ако веће одбије приговор, судија појединац одмах доставља списе предмета јавном извршитељу да спроведе извршење.

Ако усвоји приговор, веће ставља ван снаге део решења којим су одређени средство и предмет извршења и укида спроведене радње, а поступак се даље наставља као по приговору против платног налога, а ако суд за то није стварно или месно надлежан, списи предмета одмах се достављају надлежном суду.

Примена одредаба о приговору против решења о извршењу на основу веродостојне исправе

Члан 405.

На разлоге за побијање решења само у делу у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање и на садржину приговора примењују се одредбе о разлозима за побијање и о садржини приговора (члан 89) које важе када се побија само део решења о извршењу на основу веродостојне исправе у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање.

в) Побиање решења само у делу у коме су одређени средство и предмет извршења

Последице одбијања или усвајања приговора

Члан 406.

Ако веће одбије приговор, судија појединац одмах доставља списе предмета јавном извршитељу да спроведе извршење.

Ако веће усвоји приговор, судија појединац одмах обавештава извршног повериоца да је део решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање постао извршна исправа на основу које може поново да се захтева извршење, у истом или другом поступку.

Примена одредаба о приговору против решења о извршењу на основу веродостојне исправе

Члан 407.

На садржину приговора извршног дужника примењују се одредбе о садржини приговора извршног дужника (члан 97) које важе када се побија само део решења о извршењу на основу веродостојне исправе у коме су одређени средство и предмет извршења.

**Примена одредаба о побијању решења само у делу којим је
извршни поверилац обавезан да намири новчано
потраживање**

Члан 408.

На поступање судије појединца, на достављање приговора, решења и списа предмета већу и на поступање већа сходно се примењују одредбе о поступању судије појединца (члан 401), о достављању приговора, решења и списа предмета већу (члан 402) и о поступању већа (члан 403) које важе када се побија само део решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање.

Судија појединац не доставља приговор извршном повериоцу на одговор.

г) Побиање решења у целини

Поступање већа

Члан 409.

На поступање већа и судије појединца пошто веће прими приговор, решење и списе предмета, сходно се примењују одредбе о поступању већа и судије појединца (члан 403. ст. 1–3) које важе када се побија само део решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање.

Одлучивање већа

Члан 410.

На редослед испитивања решења и на одлуке већа примењују се одредбе о редоследу испитивања и одлукама већа (члан 104) које важе када се побија цело решење о извршењу на основу веродостојне исправе.

Последице усвајања и одбијања приговора

Члан 411.

Ако веће у целини одбије приговор судија појединац одмах доставља списе предмета јавном извршитељу да спроведе извршење.

Ако веће у целини усвоји приговор, ставља ван снаге део решења којим су одређени средство и предмет извршења и укида спроведене радње, а поступак се даље наставља као по приговору против платног налога. Ако суд за то није стварно или месно надлежан, списи предмета одмах се достављају надлежном суду.

Ако веће донесе решење о одбијању приговора против дела решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање и о истовременом усвајању приговора против дела решења у коме су одређени средство и предмет извршења, судија појединац одмах обавештава извршног повериоца да је део решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање постао извршна исправа на основу које може поново да се захтева извршење, у истом или другом поступку.

**Примена одредаба о приговору против решења о извршењу
на основу веродостојне исправе**

Члан 412.

На садржину приговора извршног дужника примењују се одредбе о садржини приговора извршног дужника које важе када се у побија цело решење о извршењу на основу веродостојне исправе (члан 102).

**Примена одредаба о побијању решења само у делу којим је
извршни поверилац обавезан да намири новчано
потраживање**

Члан 413.

На поступање судије појединца и на достављање приговора, решења и списа предмета већу сходно се примењују одредбе о поступању судије појединца (члан 401) и о достављању приговора, решења и списа предмета већу (члан 402) које важе када се побија само део решења у коме је извршни дужник обавезан да намири новчано потраживање.

ДЕО ШЕСТИ

ОБЕЗБЕЂЕЊЕ

Глава прва

ОПШТА ПРАВИЛА

Средства обезбеђења

Члан 414.

Средства обезбеђења јесу стицање заложног права на непокретности и покретној ствари по споразуму странака, стицање заложног права на непокретности и покретној ствари, претходне мере и привремене мере.

Предлог за обезбеђење

Члан 415.

Поступак обезбеђења покреће се предлогом странке, а предлогом других лица или органа само кад је то законом одређено.

У предлогу за обезбеђење прецизно се назначавају потраживање чије се обезбеђење захтева, законски разлози за обезбеђење, чињенице и докази из којих произлази вероватност постојања законских разлога за обезбеђење и врста средства обезбеђења.

Предлог за обезбеђење претходном и привременом мером

Члан 416.

У предлогу за одређивање претходне или привремене мере назначава се и врста претходне или привремене мере и њено трајање, а у предлогу за одређивање привремене мере и средство и предмет којим се она извршава.

Код назначивања средства и предмета којима се привремена мера извршава сходно се примењују одредбе о средствима и предметима извршења ради остваривања потраживања на основу решења о извршењу.

Предлог за одређивање привремене мере одбацује се решењем ако не садржи средство и предмет којим се привремена мера извршава, без претходног враћања на допуну.

Извршни поверилац дужан је да у предлогу назначи конкретно одређеног и месно надлежног јавног извршитеља који спроводи извршење.

Више претходних и привремених мера

Члан 417.

Извршни поверилац може предложити да се одреди једна или више претходних или привремених мера тако да се извршавају истовремено или тако

да се следећа мера изврши ако претходна није била довољна да обезбеди потраживање.

Сходно се примењују одредбе које уређују случај кад је у предлогу за извршење назначено више средстава и предмета извршења (члан 57).

Одлучивање о предлогу за обезбеђење

Члан 418.

О предлогу за обезбеђење суд одлучује решењем којим одбацује, одбија или усваја предлог.

Предлог за обезбеђење усваја се решењем о обезбеђењу.

Искључива надлежност суда за доношење решења и закључака о полагању јемства

Члан 419.

Суд је искључиво надлежан да у поступку обезбеђења доноси решења, као и закључке о полагању јемства.

Садржина решења о обезбеђењу

Члан 420.

Решење о обезбеђењу садржи врсту средства обезбеђења, кратко образложење законских разлога због којих је предлог за обезбеђење усвојен, поуку о томе да жалба не одлаже извршење решења, рок за жалбу, коме се жалба подноси и ко о њој одлучује и друге састојке одређене овим законом.

Достављање решења о претходној и привременој мери

Члан 421.

На достављање решења о претходној или привременој мери сходно се примењују одредбе о томе ко и коме доставља решење о извршењу (члан 70).

Дејство и извршење решења о обезбеђењу

Члан 422.

Решење о обезбеђењу има дејство решења о извршењу, и извршава се пре његове правноснажности.

Претходна и привремена мера постају извршне кад се решење којим су одређене, достави оном ко је обавезан да нешто учини, не учини или трпи.

Привремена мера у којој је одређен рок да извршни дужник или неко други нешто учини, постаје извршна кад одређени рок безуспешно истекне.

Претходну и привремену меру извршава јавни извршитељ.

Решење о стицању заложног права на непокретностима и покретним стварима извршава суд.

Жалба и приговор у поступку обезбеђења

Члан 423.

Странке имају право на жалбу против решења донетог о предлогу за обезбеђење и против решења о обустави поступка обезбеђења.

Ако се побија само део решења донетог о предлогу за обезбеђење којим су одмерени трошкови поступка чини се то приговором.

Приговор је дозвољен и против решења којим је одлучено о предлогу за продужење трајања претходне мере (члан 443. ст. 1. и 2) или привремене мере (члан 456. ст. 3. и 4).

Против решења донетог о приговору жалба није дозвољена.

На жалбу против решења о обезбеђењу сходно се примењују одредбе о жалби против решења о извршењу, изузев одредаба о обавезном достављању жалбе на одговор, а на жалбу против осталих решења у поступку обезбеђења сходно се примењују одредбе о жалби против осталих решења суда у извршном поступку (чл. 82–84).

Посебна процесна правила о поступку обезбеђења

Члан 424.

Суд може одлучити о предлогу за обезбеђење пре него што га достави извршном дужнику и омогући му се да о њему изјасни:

- 1) ако би извршни поверилац, због одлагања, могао претрпети ненадокнадиву или тешко надокнадиву штету;
- 2) ради отклањања непосредне опасности противправног оштећења ствари или губитка или тешког угрожавања права;
- 3) ради спречавања насиља.

Суд разматра и утврђује само чињенице које су странке изнеле и изводи само доказе које су странке предложиле, изузев кад се примењује принудни пропис.

У поступку обезбеђења потраживања из брачних и породичних односа искључена је јавност.

Недозвољеност обезбеђења

Члан 425.

Није дозвољено обезбеђење на стварима и правима која су изузети од извршења.

Сходна примена

Члан 426.

На поступак обезбеђења сходно се примењују одредбе закона којим се уређује парнични поступак и одредбе овог закона, ако одредбама овог дела закона није друкчије одређено.

Глава друга

ЗАЛОЖНО ПРАВО НА НЕПОКРЕТНОСТИМА И ПОКРЕТНИМ СТВАРИМА ПО СПОРАЗУМУ СТРАНАКА

Месна надлежност

Члан 427.

За одлучивање о предлогу за обезбеђење новчаног потраживања стицањем заложног права на непокретности или покретној ствари по споразуму странака и за спровођење обезбеђења месно је надлежан суд на чијем се подручју налази непокретност или покретна ствар.

Предлог за обезбеђење

Члан 428.

Странке могу сагласно предложити суду да одреди упис заложног права на непокретности или покретној ствари извршног дужника, ради обезбеђења новчаног потраживања извршног повериоца.

Рочиште и споразум странака

Члан 429.

На предлог странака, суд заказује рочиште на коме уноси у записник споразум странака о постојању новчаног потраживања и времену његовог доспећа и сагласност странака да се потраживање обезбеди заложним правом на непокретности или на покретним стварима после њиховог пописа.

Потписани записник о споразуму странака има снагу судског поравнања и основ је за упис заложног права на непокретности или покретној ствари.

Странка доставља записник о споразуму странака органу који води катастар непокретности, односно Регистар залогe.

Заложно право стиче се у тренутку уписа записника о споразуму странака у катастар непокретности или Регистар залогe.

Сходна примена

Члан 430.

На стицање заложног права на непокретности која није уписана у катастар непокретности сходно се примењују одредбе о извршењу ради намирења новчаног потраживања на непокретности која није уписана у катастар непокретности (чл. 209. и 210).

Глава трећа

ЗАЛОЖНО ПРАВО НА НЕПОКРЕТНОСТИМА И ПОКРЕТНИМ СТВАРИМА НА ОСНОВУ НОВЧАНОГ ПОТРАЖИВАЊА ИЗ ИЗВРШНЕ ИСПРАВЕ

1. Стицање заложног права на непокретности

Месна надлежност

Члан 431.

За одлучивање о предлогу за обезбеђење новчаног потраживања стицањем заложног права на непокретности и за спровођење обезбеђења месно је надлежан суд на чијем се подручју налази непокретност.

Решење о предлогу за обезбеђење

Члан 432.

На предлог извршног повериоца заснованог на извршној исправи која гласи на новчано потраживање, суд налаже да се у катастар непокретности упише заложно право извршног повериоца на непокретности извршног дужника.

Предлог за обезбеђење има садржину као предлог за извршење.

Извршни поверилац дужан је да уз предлог приложи извод из катастра непокретности којим доказује да је непокретност уписана као својина извршног дужника или исправу подобну за упис својине извршног дужника, ако је у катастар непокретности као власник уписано друго лице.

Начин стицања заложног права на непокретности

Члан 433.

Заложно право на непокретности стиче се у тренутку уписа у катастар непокретности.

Сходна примена

Члан 434.

На стицање заложног права на непокретности која није уписана у катастар непокретности сходно се примењују одредбе о извршењу ради намирења новчаног потраживања на непокретности која није уписана у катастар непокретности (чл. 209. и 210).

2. Стицање заложног права на покретним стварима уписом у Регистар залогe

Месна надлежност

Члан 435.

За одлучивање о предлогу за обезбеђење новчаног потраживања стицањем заложног права на покретној ствари и за спровођење обезбеђења месно је надлежан суд на чијем се подручју налази покретна ствар.

Решење о обезбеђењу

Члан 436.

На предлог извршног повериоца заснованом на извршној исправи која гласи на новчано потраживање, суд налаже Регистру залогe да о трошку извршног повериоца упише његово заложно право на покретној ствари.

Стицање заложног права и чување покретне ствари

Члан 437.

Заложно право на покретној ствари стиче се у тренутку уписа заложног права у Регистар залогe.

На чување покретне ствари примењују се одредбе о чувању покретне ствари код извршења ради намирења новчаног потраживања на покретној ствари (чл. 229. и 230).

Глава четврта

ПРЕТХОДНЕ МЕРЕ

Месна надлежност

Члан 438.

За одлучивање о предлогу за одређивање претходне мере месно је надлежан суд који би био надлежан за одлучивање о предлогу за извршење.

Услови за одређивање претходне мере

Члан 439.

Претходном мером обезбеђује се новчано потраживање.

Претходна мера одређује се на основу домаће одлуке која није правноснажна или домаћег судског или управног поравнања или јавнобележничког записника о поравнању по којима потраживање није доспело или на основу домаћег решења о извршењу на основу веродостојне исправе које је донето на основу менице или чека.

Осим тога, да би се одредила претходна мера потребно је да извршни поверилац учини вероватном опасност да би без претходне мере намирење његовог потраживања било осујећено или знатно отежано.

Претпостављена опасност по потраживање

Члан 440.

Сматра се да опасност која може да осујети или знатно отежа намирење потраживања постоји ако се предлог за одређивање претходне мере заснива на:

- 1) решењу о извршењу на основу веродостојне исправе донетом на основу менице или чека против кога је благовремено поднет приговор;
- 2) пресуди којом је у кривичном поступку усвојен имовинскоправни захтев и против које је предложено понављање кривичног поступка;
- 3) одлуци која треба да се изврши у иностранству, па и кад је за извршење надлежан домаћи суд;
- 4) пресуди на основу признања на коју је поднета жалба;
- 5) судском или управном поравнању или јавнобележничком записнику о поравнању које се побија на законом одређен начин.

Ако се предлог заснива на пресуди на основу признања на коју је поднета жалба или на судском или управном поравнању или јавнобележничком записнику о поравнању које се побија на законом одређен начин суд може, на предлог извршног дужника, условити одређивање или одржавање претходне мере полагањем јемства од извршног повериоца за штету коју би извршни дужник могао да претрпи од претходне мере.

Ако извршни поверилац не положи јемство у року који одреди суд, суд решењем одбија предлог за одређивање претходне мере или решењем обуставља поступак обезбеђења.

Претходна мера ради обезбеђења obroка који нису доспели

Члан 441.

Недоспели obroци потраживања на основу законског издржавања, накнаде штете због нарушења здравља, новчане ренте због потпуне или делимичне неспособности за рад и новчане ренте за издржавање које је изгубљено услед смрти дужника издржавања, обезбеђују се претходном мером само ако доспевају у једној години од подношења предлога за одређивање привремене мере.

Претпоставља се да опасност која може да осујети или знатно отежа намирење потраживања недоспелих obroка постоји и ако је према извршном дужнику већ вођен извршни поступак ради наплате доспелих obroка или поднет предлог за извршење ради наплате доспелог obroка.

Садржина решења о претходној мери. Трајање претходне мере

Члан 442.

Решење о претходној мери, поред осталог, садржи прецизно наведено новчано потраживање које се обезбеђује, с каматом и трошковима поступка, врсту претходне мере и трајање претходне мере.

Претходна мера може да траје најдуже док не истекне 15 дана од испуњења услова за подношење предлога за извршење.

Продужење трајања претходне мере

Члан 443.

Ако трајање претходне мере истекне пре него што одлука постане извршна суд, на предлог извршног повериоца, решењем продужава њено трајање ако нису промењени услови под којима је одређена. Извршни поверилац дужан је да предлог поднесе пре него што претходна мера истекне.

Суд обуставља поступак обезбеђења ако се у року од 15 дана од истека претходне мере не испуне услови за подношење предлога за извршење, а извршни поверилац дотле не предложи да се трајање мере продужи.

Ако се услови за подношење предлога за извршење испуне пре истека трајања претходне мере суд, на предлог извршног дужника, обуставља поступак обезбеђења, али извршни поверилац може одржати претходни меру до подношења предлога за извршење, ако њега поднесе у року од 15 дана од испуњења услова за то.

Укидање претходне мере

Члан 444.

На предлог извршног дужника, суд решењем обуставља поступак обезбеђења и укида претходну меру и све спроведене радње:

- 1) ако извршни дужник положи суду, односно јавном извршитељу потраживање које се обезбеђује, са каматом и трошковима поступка;
- 2) ако извршни дужник докаже да је потраживање наплаћено или довољно обезбеђено;
- 3) ако се правноснажно утврди да потраживање није настало или да је престало;
- 4) ако одлука или судско или управно поравнање или јавнобележнички записник о поравнању на којима се претходна мера заснива престану да важе.

Ако је поступак обезбеђења обустављен, али не зато што је извршни дужник положио потраживање које се обезбеђује (став 1. тачка 1) овог члана), већ из другог разлога (став 1. тач. 2)–4) овог члана), извршни поверилац дужан је да накнади извршном дужнику трошкове поступка обезбеђења.

Врсте претходних мера

Члан 445.

Врсте претходних мера јесу:

- 1) попис покретних ствари и упис заложног права на пописаним покретним стварима у Регистар залогне;
- 2) пленидба новчаног потраживања извршног дужника и стицање заложног права на њему;
- 3) налог организацији за принудну наплату да банкама које воде рачуне извршног дужника наложи да новчана средства у висини обезбеђеног потраживања пренесу у депозит јавног извршитеља;
- 4) упис забране располагања финансијских инструмената и упис заложног права на њима у Централни регистар хартија од вредности;
- 5) упис заложног права извршног повериоца на уделу извршног дужника у друштву са ограниченом одговорношћу, ортачком друштву или

командитном друштву у Регистар залогe и упис заплене удела у Регистар привредних субјеката;

6) пленидба потраживања извршног дужника да му се преда непокретност или одређена покретна ствар или испоручи одређена количина покретних ствари и стицање заложног права на заплeњеном потраживању;

7) предбележба заложног права на непокретности у својини извршног дужника или на праву извршног дужника уписаном на непокретности.

Продаја заложених покретних ствари и пренос потраживања извршног дужника

Члан 446.

Јавни извршитељ може наложити да се заложене покретне ствари продају ако су подложне брзом кварењу или постоји опасност од знатног смањења њихове вредности.

Продају се према одредбама о извршењу ради намирења новчаног потраживања на покретној ствари (чл. 218–255).

Ако се претходна мера састоји од пленидбе новчаног потраживања извршног дужника и стицање заложног права на њему јавни извршитељ може, на предлог странке, наложити да се потраживање пренесе на извршног повериоца ради наплаћивања, ако постоји опасност да оно, због доцње у његовом испуњењу, неће моћи да се наплати или да ће престати право на регрес према другом лицу.

Износ који се добије продајом покретне ствари и наплатом потраживања чува се код јавног извршитеља док се не обустави поступак обезбеђења или не поднесе предлог за извршење, а најдуже 30 дана од испуњења услова за подношење предлога за извршење.

Глава пета

ПРИВРЕМЕНЕ МЕРЕ

1. Опште одредбе

До када може да се одреди привремена мера

Члан 447.

Суд може одредити привремену меру пре, у току или после судског или управног поступка па док извршење не буде спроведено.

Поред обезбеђења потраживања која се састоје од давања, чињења, нечињења или трпљења, привремена мера може да се одреди и ради обезбеђења потраживања која се састоје од захтева за утврђење постојања, односно непостојања неког права или правног односа, повреде права личности и истинитост, односно неистинитост неке исправе или захтева за преображај неког материјалног или процесног односа.

Месна надлежност суда

Члан 448.

Ако је предлог за одређивање привремене мере поднет пре, у току или после парничног или другог поступка у коме се одлучује о основаности потраживања чије се обезбеђење тражи или истовремено с покретањем поступка, о предлогу одлучује суд који у првом степену одлучује о основаности потраживања.

Ако је предлог поднет пре покретања или у току арбитражног поступка, о њему одлучује суд који би био месно надлежан за одлучивање о предлогу за извршење.

Ако је предлог поднет у току извршења која спроводи јавни извршитељ, о њему одлучује суд који је донео решење о извршењу, а ако извршење спроводи суд, он и одлучује о предлогу.

Услови за одређивање привремене мере

Члан 449.

Привременом мером обезбеђује се новчано или неновчано потраживање чије постојање извршни поверилац учини вероватним.

Да би се одредила привремена мера за обезбеђење новчаног потраживања извршни поверилац, поред вероватноће постојања потраживања, мора учинити вероватним да ће без привремене мере извршни дужник осујетити или знатно отежати наплату потраживања тиме што ће своју имовину или средства отуђити, прикрити или на други начин њима располагати (опасност по потраживање).

Да би се одредила привремена мере за обезбеђење неновчаног потраживања, извршни поверилац, осим вероватноће постојања потраживања, мора учинити вероватним и да би без привремене мере испуњење његовог потраживања било осујећено или знатно отежано или да ће бити употребљена сила или настати ненадокнадива штета (опасност по потраживање).

Привременом мером могу да се обезбеде и недоспела, условна и будућа потраживања.

Извршни поверилац није дужан да докаже опасност по потраживање ако учини вероватним да извршни дужник може због привремене мере претрпети само незнатну штету или да потраживање треба да се испуни у иностранству.

Претпостављена опасност по новчано потраживање

Члан 450.

Сматра се да опасност по новчано потраживање постоји:

- 1) ако је ради наплате доспелих obroka законског издржавања према извршном дужнику већ вођен извршни поступак;
- 2) ако потраживање треба да се испуни у иностранству, па и кад је за извршење надлежан домаћи суд;
- 3) ако су редовни приходи извршног дужника мањи од његових законских обавеза и оних утврђених правноснажном одлуком суда и другог органа;
- 4) ако је према извршном дужнику покушано извршење које није успело зато што је одбио да пружи податке о томе где се налази његова имовина.

Јемство уместо привремене мере

Члан 451.

Извршни поверилац може у предлогу за одређивање привремене мере или касније изјавити да се, уместо одређивања привремене мере, задовољава тиме да извршни дужник положи јемство у висини и на време које закључком одреди суд.

Полагање јемства уместо привремене мере може да се дозволи и на предлог извршног дужника, поднет пре или после одређивања привремене мере.

Ако јемство буде положено пре одређивања привремене мере суд одбија предлог за одређивање привремене мере, а ако буде положено после тога суд обуставља поступак обезбеђења.

Јемство као услов за одређивање привремене мере

Члан 452.

На предлог извршног повериоца, суд може одредити привремену меру и када извршни поверилац не учини вероватним постојање потраживања и опасност по потраживање, ако у року одређеном у решењу о привременој мери положи јемство за штету која би извршном дужнику могла бити нанета одређивањем и извршењем привремене мере.

Док се не положи јемство, привремена мера се не извршава, а ако се јемство не положи у року, суд обуставља поступак обезбеђења.

На предлог извршног дужника, суд може, према околностима, решењем о привременој мери или касније закључком одредити да извршни поверилац положи јемство и када је учинио вероватним постојање потраживања и опасност по потраживање.

Садржина решења о привременој мери

Члан 453.

Решење о привременој мери, поред осталог, садржи прецизно наведено потраживање које се обезбеђује, врсту привремене мере и средство и предмет којим се та мера извршава.

Дејство привремене мере

Члан 454.

Привремена мера није основ за стицање заложног права извршног повериоца.

Извршни поверилац може од лица које је било дужно да поштује привремену меру захтевати накнаду штете коју је претрпео због тога што мера није поштована.

Недозвољеност привремене мере

Члан 455.

Није дозвољено да се одреди привремена мера ради обезбеђења новчаног потраживања ако постоје услови за одређивање другог средства обезбеђења којим се постиже иста сврха.

Трајање привремене мере

Члан 456.

Трајање привремене мере одређује се у решењу о привременој мери.

Ако је решење о привременој мери донето пре покретања парничног или другог поступка или ради обезбеђивања будућег потраживања, у њему се одређује рок у коме је извршни поверилац дужан да поднесе тужбу или покрене други поступак ради оправдања привремене мере.

На предлог извршног повериоца, суд решењем продужава трајање привремене мере ако нису промењени услови под којима је мера одређена.

Извршни поверилац дужан је да поднесе предлог да се продужи трајање привремене мере пре него што она истекне.

Укидање привремене мере

Члан 457.

На предлог извршног дужника, суд обуставља поступак обезбеђења и укида привремену меру и све спроведене радње:

- 1) ако извршни поверилац у року одређеном привременом мером не поднесе тужбу или не покрене други поступак ради оправдања привремене мере;
- 2) када истекне трајање привремене мере;
- 3) ако су се услови под којима је привремена мера одређена тако променили да она више није потребна;
- 4) ако извршни дужник положи суду, односно јавном извршитељу потраживање које се обезбеђује, са каматом и трошковима поступка;
- 5) ако извршни дужник докаже да је потраживање наплаћено или довољно обезбеђено;
- 6) ако се правноснажно утврди да потраживање није настало или да је престало.

Накнада штете извршном дужнику

Члан 458.

Извршни дужник има право да му извршни поверилац накнади штету нанесену привременом мером која није била основана или коју извршни поверилац није оправдао.

Право на накнаду штете остварује се у парничном поступку.

2. Врсте привремених мера за обезбеђивање новчаног потраживања

Члан 459.

Ради обезбеђења новчаног потраживања може да се одреди свака мера којом се постиже сврха обезбеђења, а нарочито:

- 1) забрана извршном дужнику да отуђи, односно оптерети покретне ствари чији је власник и, по потреби, њихово одузимање од извршног дужника и поверавање на чување извршном повериоцу или другом лицу или судском депозиту;
- 2) забрана извршном дужнику да отуђи, односно оптерети непокретности чији је власник или друга стварна права која су уписана у његову корист на непокретностима у катастар непокретности, уз упис забележбе забране у катастар непокретности;
- 3) забрана дужнику извршног дужника да исплати потраживање или преда ствар извршном дужнику и забрана извршном дужнику да прими исплату потраживања или прими ствар и да њима располаже;
- 4) налог организацији за принудну наплату да банкама које воде рачуне извршног дужника наложи да новчана средства у висини обезбеђеног потраживања пренесу у депозит јавног извршитеља;

5) налог Централном регистру хартија од вредности да упише забрану отуђења и оптерећења акција извршног дужника и упише забрану извршном дужнику да користи право гласа из акција и располаже њиме;

6) одузимање готовог новца или хартија од вредности од извршног дужника и њихово полагање у судски депозит, односно код јавног извршитеља.

3. Врсте привремених мера за обезбеђење неновчаног потраживања

Члан 460.

Ради обезбеђења неновчаног потраживања може да се одреди свака мера којом се постиже сврха обезбеђења, а нарочито:

1) забрана извршном дужнику да отуђи, односно оптерети покретне ствари које су предмет потраживања извршног повериоца и, по потреби, њихово одузимање од извршног дужника и поверавање на чување извршном повериоцу или другом лицу или судском депозиту;

2) забрана извршном дужнику да отуђи, односно оптерети непокретност која је предмет потраживања извршног повериоца, уз упис забележбе забране у катастар непокретности;

3) забрану извршном дужнику да предузима радње које могу нанети штету извршном повериоцу и забрану да промени ствар која је предмет потраживања извршног повериоца;

4) забрана дужнику извршног дужника да преда извршном дужнику ствар која је предмет потраживања извршног повериоца;

5) налог Централном регистру хартија од вредности да упише забрану отуђења и оптерећења акција које су предмет потраживања извршног повериоца и упише забрану извршном дужнику да користи право гласа из акција и располаже њиме;

6) налог извршном дужнику да предузме радње потребне да се сачува непокретност или покретна ствар и спречи њихова физичка промена, оштећење или уништење;

7) привремено уређење спорног односа, ако је потребно да би се отклонила опасност од насиља или веће ненадокнадиве штете.

Глава шеста

РЕГИСТАР СУДСКИХ ЗАБРАНА

1. Основне одредбе

Појам

Члан 461.

Регистар судских забрана (у даљем тексту: Регистар) јесте јавни регистар који садржи податке о привременим мерама донетим пре, у току или после судског поступка, којима се забрањује отуђење, односно оптерећење покретних ствари, непокретности или стварних права на непокретностима.

Регистар је јединствена, централна електронска база података у којој се чувају сви унети подаци.

Надлежност за вођење Регистра, именовање и разрешење регистратора

Члан 462.

Регистар води Агенција за привредне регистре, преко регистратора.

Регистратор се именује и разрешава према закону којим се уређује Агенција за привредне регистре.

Привремене мере које се уписују

Члан 463.

У Регистар се, на захтев извршног повериоца, уписују:

1) забрана извршном дужнику да отуђи, односно оптерети покретне ствари чији је власник или покретне ствари које су предмет потраживања извршног повериоца;

2) забрана извршном дужнику да отуђи, односно оптерети непокретности чији је власник или друга стварна права на непокретности или непокретност која је предмет потраживања извршног повериоца.

Подаци који се уписују у Регистар

Члан 464.

У Регистар се уписују:

1) подаци о привременој мери: назив суда који је донео решење о привременој мери, пословни број и датум решења о привременој мери, садржина и трајање привремене мере;

2) подаци о извршном дужнику;

3) подаци којима се одређује непокретност или покретна ствар на коју се привремена мера односи;

4) подаци о обустављању поступка обезбеђења привременом мером;

5) други подаци сагласно посебном закону.

Ако је извршни дужник домаће физичко лице, о њему се у Регистар уписују име и презиме, јединствен матични број грађана и пребивалиште, а ако је страном физичко лице – име, презиме, пребивалиште, односно боравиште, број путне исправе и држава издавања путне исправе.

Ако је извршни дужник домаће правно лице, о њему се у Регистар уписују пословно име и матични број, а ако је страном правно лице – пословно име, ознака под којом се води у страном регистру привредних субјеката и назив тог регистра и држава у којој је седиште страног правног лица.

У Регистар се, на захтев заинтересованог лица, уписују и промене већ уписаних података.

Доступност Регистра и јавност података

Члан 465.

Регистар је доступан свим лицима, ради уписа и брисања података, увида у документацију и претраживања података.

Подаци садржани у Регистру јавно су доступни преко интернет стране Регистра.

Свако има право да, сагласно прописима, захтева извод о подацима из Регистра и извод којим се потврђује да Регистар не садржи податке о забрани отуђења, односно оптерећења непокретности или стварног права на њој или забрани отуђења, односно оптерећења покретне ствари.

2. Поступак уписа у Регистар

Члан 466.

На питања која се односе на поступак уписа у Регистар, примењује се закон којим се уређује поступак регистрације у Агенцији за привредне регистре, ако овим законом није другачије прописано.

3. Дејство уписа података у Регистар према трећим лицима

Члан 467.

Нико се од тренутка уписа не може позивати да није упознат са забраном отуђења, односно оптерећења покретне ствари, нити да му нису били познати подаци који су о њој уписани у Регистар.

Исто важи и у погледу непокретности која није уписана у катастар непокретности.

Претпоставља се да је купац покретне ствари која је предмет забране отуђења, односно оптерећења која није уписана у Регистар савестан, као и да је савестан купац непокретности која није уписана у катастар непокретности ако забрана њеног отуђења, односно оптерећења није уписана у Регистар.

ДЕО СЕДМИ

ЈАВНИ ИЗВРШИТЕЉИ

Глава прва

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Основе положаја јавних извршитеља

Јавна овлашћења

Члан 468.

Јавни извршитељ врши јавна овлашћења која су му поверена овим или другим законом.

Јавни извршитељ обавља делатност као предузетник или као члан ортачког друштва чији чланови су искључиво јавни извршитељи.

Број јавних извршитеља

Члан 469.

Број јавних извршитеља одређује министар.

Један јавни извршитељ одређује се, по правилу, на 25.000 становника.

Министар може одредити да на 25.000 становника буде више од једног јавног извршитеља, у зависности од потреба или на образложени предлог Коморе.

Јавноизвршитељска тарифа

Члан 470.

Јавни извршитељ има право на накнаду за рад и на накнаду трошкова, према Јавноизвршитељској тарифи.

Јавноизвршитељску тарифу прописује министар.

2. Почетак делатности јавног извршитеља

Услови за именовање јавног извршитеља

Члан 471.

Јавног извршитеља именује министар, за подручје вишег суда и подручје привредног суда.

За јавног извршитеља може да се именује пословно способан држављанин Републике Србије који испуњава следеће услове:

- 1) дипломирао је на правном факултету и има положен испит за јавног извршитеља и правосудни испит;
- 2) завршио је почетну обуку и има најмање две године радног искуства на пословима правне струке после положеног правосудног испита;
- 3) достојан за делатност јавног извршитеља;
- 4) над ортачким друштвом чији је ортак не води се стечајни поступак;
- 5) против њега не води се кривични поступак за кривично дело против правног саобраћаја или службене дужности, није осуђиван за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци или за кажњиво дело које га чини недостојним делатности јавног извршитеља.

За јавног извршитеља не може да се именује лице које је разрешено дужности јавног извршитеља или јавног бележника, коме је изречена дисциплинска мера брисања из именика адвоката или је разрешено судијске функције или функције јавног тужиоца или заменика јавног тужиоца.

Достојност за делатност јавног извршитеља утврђује се према општеприхваћеним моралним нормама и Етичком кодексу јавних извршитеља и Стандардима професионалног понашања јавних извршитеља.

Испит за јавног извршитеља

Члан 472.

Испит за јавног извршитеља може да полаже лице које је завршило правни факултет и има најмање две године радног искуства на пословима правне струке.

Министарство води евиденцију о лицима са положеним испитом за јавног извршитеља, која садржи име и презиме, датум рођења, јединствени матични број грађана, пребивалиште, датум полагања испита и успех на испиту.

Програм за полагање испита за јавног извршитеља, начин полагања испита, вођење евиденције о лицима са положеним испитом за јавног извршитеља и друга питања од значаја за полагање испита подробније прописује министар.

Испитна комисија

Члан 473.

Испит за јавног извршитеља полаже се пред испитном комисијом коју именује министар.

Састав и начин рада испитне комисије прописује министар.

Чланови испитне комисије примају накнаду за рад у комисији, чију висину одређује министар.

Јавни конкурс

Члан 474.

Јавни извршитељи се именују после јавног конкурса који расписује министар, а води конкурсна комисија.

Конкурсна комисија има пет чланова које именује министар.

Два члана конкурсне комисије јесу јавни извршитељи који се именују са листе коју предлаже Комора.

Поступак јавног конкурса, састав конкурсне комисије и начин њеног рада подробније прописује министар.

Мерила за предлагање кандидата за јавног извршитеља

Члан 475.

Конкурсна комисија саставља предлог кандидата за именовање са образложењем и прослеђује га министру.

При састављању предлога кандидата конкурсна комисија води рачуна о дужини и врсти радног искуства на пословима правне струке, општем успеху на правосудном испиту и испиту за јавног извршитеља, и о стручним знањима и вештинама корисним за делатност јавног извршитеља (стручне специјализације, познавање страног језика и сл.).

Именовање јавног извршитеља

Члан 476.

Министар именује јавног извршитеља решењем, између предложених кандидата.

Решење о именовању јавног извршитеља објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

При именовању води се рачуна о националном саставу становништва.

Решење о именовању је коначно у управном поступку.

Полагање заклетве јавног извршитеља

Члан 477.

Јавни извршитељ полаже заклетву пред министром у року од 30 дана од дана пријема решења о именовању.

Заклетва гласи: „Заклињем се чашћу да ћу поштовати Устав и законе Републике Србије и делатност јавног извршитеља обављати савесно, непристрасно и предано”.

Ако јавни извршитељ неоправдано не положи заклетву у року од 30 дана од дана пријема решења о именовању, сматра се да није именован.

Министар решењем утврђује да се сматра да јавни извршитељ није именован. Решење министра је коначно у управном поступку.

Министар може именовати за јавног извршитеља другог кандидата кога је конкурсна комисија предложила.

Услови који се испуњавају пре полагања заклетве

Члан 478.

Пре полагања заклетве јавни извршитељ мора да:

- 1) закључи уговор о осигурању за штету коју би својом делатношћу могао проузроковати другом лицу и уговор о осигурању просторија и предмета примљених у депозит за случај њиховог оштећења, уништења или нестанка;
- 2) изради печат и штампил.

Доказ да су закључени уговори и израђени печат и штампил достављају се министарству у року од 25 дана од дана пријема решења о именовању.

Отпочињање делатности и почетак рада јавног извршитеља

Члан 479.

Комора издаје јавном извршитељу решење о отпочињању делатности, у року од 15 дана од дана полагања заклетве.

Решење о отпочињању делатности садржи и дан у коме јавни извршитељ почиње да ради и објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Сматра се да јавни извршитељ није именован ако неоправдано не почне да ради на дан одређен у решењу о отпочињању делатности.

Министар решењем утврђује да се сматра да јавни извршитељ није именован. Решење министра је коначно у управном поступку.

Министар може именовати за јавног извршитеља другог кандидата кога је конкурсна комисија предложила.

Услови који се испуњавају пре отпочињања делатности

Члан 480.

Пре отпочињања делатности јавни извршитељ мора да:

- 1) обезбеди канцеларију и опрему неопходну за спровођење извршења и обезбеђења;
- 2) плати Комори уписнину.

Комора утврђује да ли је именовани извршитељ испунио услове у погледу опремљености канцеларије и опреме неопходне за рад.

Подзаконски прописи о почетку рада

Члан 481.

Министар прописује опште услове за закључивање уговора о осигурању за штету коју би јавни извршитељ својом делатношћу могао изазвати другом лицу и уговора о осигурању просторија и предмета примљених у депозит за случај њиховог оштећења, уништења или нестанка, као и најнижу висину оба осигурања.

Услове који се тичу канцеларије, опреме неопходне за спровођење извршења и обезбеђења и уписнине прописује Комора.

Табла, печат и штампил

Члан 482.

Јавни извршитељ истиче на згради у којој је његова канцеларија таблу која садржи назив и грб Републике Србије, назив „јавни извршитељ” и његово

име и презиме. Ако је седиште јавног извршитеља у јединици локалне самоуправе у којој је у службеној употреби језик и писмо националне мањине, на табли се назив „јавни извршитељ” исписује и на њеном језику и писму.

Јавни извршитељ има печат који садржи назив и грб Републике Србије, име и презиме јавног извршитеља, назив „јавни извршитељ” и седиште јавног извршитеља. На облик, изглед и величину печата примењује се закон којим се уређује печат државних и других органа.

Јавни извршитељ има и штамбил који садржи назив Републике Србије, име и презиме јавног извршитеља, назив „јавни извршитељ” и седиште јавног извршитеља. Облик, изглед и величину штамбиља подробније прописује министар.

Ако је седиште јавног извршитеља у јединици локалне самоуправе у којој је у службеној употреби језик и писмо националне мањине, текст печата и штамбиља исписује се и на њеном језику и писму.

Оверени отисак печата и штамбиља депонују се код министарства.

Потпис и легитимација. Коришћење печата, штамбиља и легитимације

Члан 483.

Јавни извршитељ има легитимацију, коју издаје министарство, и у коју се уноси име и презиме јавног извршитеља, назив судова за чије подручје је именован и регистарски број легитимације.

Образац легитимације јавног извршитеља, издавање и уништавање легитимације и евиденцију о издатим легитимацијама прописује министар.

Јавни извршитељ може да користи печат, штамбил и легитимацију само за службене радње које врши унутар својих овлашћења.

Оверени потпис јавног извршитеља депонује се код министарства.

3. Престанак делатности јавног извршитеља

Разлози за престанак делатности

Члан 484.

Јавном извршитељу делатност престаје на лични захтев, кад наврши радни век или кад буде разрешен.

Јавни извршитељ који је навршио радни век или је разрешен брише се из Именика јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља.

Престанак делатности на захтев јавног извршитеља

Члан 485.

Јавни извршитељ може захтевати од министарства да му делатност престане брисањем из Именика јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља.

У сваком случају, јавном извршитељу престаје делатност ако не буде брисан из Именика јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Престанак делатности због навршења радног века јавног извршитеља

Члан 486.

Јавном извршитељу престаје делатност по сили закона кад наврши радни век.

Радни век навршава када напуни 67 година живота.

Министар решењем утврђује навршавање радног века јавног извршитеља.

Решење министра је коначно у управном поступку.

Разлози за разрешење јавног извршитеља

Члан 487.

Јавни извршитељ разрешава се:

- 1) ако престане да испуњава услове за делатност јавног извршитеља;
- 2) ако је прикрио законску сметњу од које зависи именовање јавног извршитеља;
- 3) ако заснује радни однос;
- 4) ако прихвати јавну функцију или функцију у органу управљања или надзора привредног друштва или почне да се бави пословима обезбеђења, адвоката или јавног бележника или другим плаћеним занимањем или пословима који су као неспојиви одређени прописом Коморе;
- 5) ако не плаћа премију за осигурање за штету коју би својом делатношћу могао проузроковати другом лицу или премију за осигурање просторија и предмета примљених у депозит за случај њиховог оштећења, уништења или нестанка;
- 6) ако постоји знатна несагласност између података из извештаја о имовини и стварне имовине јавног извршитеља;
- 7) ако му буде изречена дисциплинска мера трајне забране делатности јавног извршитеља;
- 8) ако буде правноснажно осуђен за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци или за кривично дело против правног саобраћаја или службене дужности или за кажњиво дело које га чини недостојним делатности јавног извршитеља.

Одлучивање о разрешењу јавног извршитеља

Члан 488.

Поступак одлучивања о разрешењу јавног извршитеља покреће министар, на предлог Коморе или на сопствену иницијативу.

Јавном извршитељу пружа се прилика да се пред министром изјасни о томе да ли постоје разлози за разрешење, изузев кад му је изречена дисциплинска мера трајне забране делатности јавног извршитеља.

О томе да ли постоје разлози за разрешење одлучује министар.

Решење о разрешењу јавног извршитеља објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Решења о разрешењу је коначно у управном поступку.

Последице престанка делатности јавног извршитеља

Члан 489.

Кад јавном извршитељу престане делатност, наставља је његов заменик, а ако нема заменика министар именује другог јавног извршитеља који привремено преузима његове послове.

Он се именује у решењу којим се јавни извршитељ брише из Именика јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља, или у решењу којим се утврђује да је јавни извршитељ навршио радни век или којим се јавни извршитељ разрешава или у посебном решењу.

Привремено преузимање послова траје док новоименовани јавни извршитељ не почне да ради.

Ванредни надзор Коморе

Члан 490.

Комора је дужна да изврши ванредни надзор над радом јавног извршитеља коме је престала делатност.

Јавни извршитељ дужан да одмах по пријему решења због кога му престаје делатност преда Комори све списе, књиге, евиденције и печат и штампил.

Архиву јавног извршитеља пописује трочлана комисија коју именује Комора.

4. Спреченост јавног извршитеља да обавља делатност и привремени заменик јавног извршитеља

Члан 491.

Јавни извршитељ који је спречен да обавља делатност, а нема заменика, одређује јавног извршитеља или заменика другог јавног извршитеља да га привремено замењује (привремени заменик јавног извршитеља) и о томе одмах обавештава министарство, Комору и суд за чије подручје је именован.

Ако не одреди привременог заменика пре спречености или се одређени привремени заменик не прихвати посла, привременог заменика одређује решењем председник Коморе.

Јавни извршитељ увек може опозвати привременог заменика кога је одредио он или председник Коморе и одредити другог, а председник Коморе увек може опозвати привременог заменика кога је он одредио и одредити другог.

Привремени заменик води канцеларију у име и за рачун одсутног јавног извршитеља.

Јавни извршитељ дужан је да исплати привременом заменику примерену накнаду која се уређује Јавноизвршитељском тарифом.

Удаљавање са дужности

Члан 492.

Јавни извршитељ се удаљава са дужности ако му је одређен притвор.

Јавни извршитељ може бити удаљен са дужности ако се против њега води кривични поступак за кривично дело против правног саобраћаја или службене дужности или за кажњиво дело које га чини недостојним делатности јавног извршитеља.

Јавног извршитеља решењем удаљава министар.

Решење је коначно у управном поступку.

Глава друга

ОВЛАШЋЕЊА И ДУЖНОСТИ ЈАВНИХ ИЗВРШИТЕЉА

Најважнија овлашћења извршитеља

Члан 493.

Јавни извршитељ пре свега:

- 1) доноси решење о извршењу на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности;
- 2) закључком одређује средство и предмет извршења, мења га или додаје;
- 3) доноси решења и закључке;
- 4) предузима радње којима се непосредно спроводи извршење или обезбеђење;
- 5) доставља акте суда и јавног извршитеља и писмена странака и других учесника у поступку ако јавни извршитељ спроводи извршење;
- 6) прибавља податке о извршном дужнику (члан 30).

Поштовање закона и судских одлука и чување пословне тајне

Члан 494.

Јавни извршитељ дужан је да се придржава закона и судских одлука и да сваку радњу извршења и обезбеђења без одлагања бележи у евиденцију о поступцима извршења и обезбеђења и финансијском пословању.

Јавни извршитељ дужан је да као пословну тајну чува податке које је сазнао у обављању делатности и не сме да их користи ради стицања користи за себе или другог. Ова дужност не престаје с престанком делатности јавног извршитеља.

Разлози за изузеће јавног извршитеља

Члан 495.

Јавни извршитељ изузима се у поступку у коме се непосредно или посредно одлучује о његовим правима и обавезама или правима и обавезама његовог супружника или ванбрачног партнера или крвног сродника у правој линији, а у побочној линији до четвртог степена сродства или о правима и обавезама лица са којима је у односу старатеља, усвојитеља, усвојеника или хранитеља, којима је законски заступник и у поступку у коме се одлучује о правима и обавезама правног лица чији је оснивач (искључење).

Јавни извршитељ изузима се и ако је са странком био у пословном односу поводом кога се спроводи извршење или ако је био заступник или одговорно лице у правном лицу које је странка у поступку.

Јавни извршитељ изузима се и ако друге чињенице доводе у сумњу његову непристрасност.

Нespoјивост

Члан 496.

Са делатношћу јавног извршитеља неспојива је јавна функција, функција у органу управљања или надзора привредног друштва, послови обезбеђења, адвокатуре или јавног бележништва, било које друго плаћено занимање, као и други послови који су као неспојиви одређени прописом Коморе.

Нespoјивости не подлежу научне, стручне, уметничке и образовне делатности, посредовање у мирном решавању спорова, послови судског преводиоца, као и деловање у Комори и међународним удружењима извршитеља.

Обавеза поштовања Етичког кодекса јавних извршитеља и Стандарда професионалног понашања јавних извршитеља

Члан 497.

Јавни извршитељ дужан је да поштује Етички кодекс јавних извршитеља и Стандарде професионалног понашања јавних извршитеља.

Етички кодекс јавних извршитеља доноси Комора, а Стандарде професионалног понашања јавних извршитеља министар.

Одговорност за штету

Члан 498.

Јавни извршитељ одговара својом целокупном имовином за штету коју својом кривицом проузрокује у извршном поступку или поступку обезбеђења.

За ту штету не одговара Република Србија.

Дужност стручног усавршавања јавних извршитеља и почетна обука

Члан 499.

Јавни извршитељ је дужан да похађа редовну стручну обуку.

Комора води евиденцију о похађању редовне стручне обуке и других облика стручног усавршавања и о томе обавештава министарство.

Програм стручног усавршавања јавних извршитеља прописује Комора.

Пре именована за јавног извршитеља кандидат мора да оконча почетну обуку, чији програм и трајање прописује Комора.

Комора води евиденцију о похађању почетне и редовне стручне обуке и других облика стручног усавршавања и о томе обавештава министарство.

Евиденција о похађању редовне стручне обуке и других облика стручног усавршавања садржи име и презиме и седиште јавног извршитеља и облик и трајање обуке.

Евиденција о похађању почетне обуке садржи име и презиме, датум рођења, јединствени матични број грађана, пребивалиште, односно боравиште и датум похађања обуке.

Рачуни јавног извршитеља

Члан 500.

Јавни извршитељ има код банке најмање један наменски рачун на своје име.

На наменски рачун јавног извршитеља уплаћују се средства остварена у извршном поступку и поступку обезбеђења. Средства на наменском рачуну не могу бити заплењена ради испуњења обавеза јавног извршитеља.

Јавни извршитељ дужан је да средства која су уплаћена на наменски рачун ради намирења извршног повериоца пренесе без одлагања на рачун извршног повериоца.

Јавни извршитељ има и најмање један посебан рачун за уплату накнаде за рад и накнаде трошкова.

Обавеза извештавања о имовини

Члан 501.

Јавни извршитељ дужан је да на дан именована и потом једанпут годишње подноси Комори извештај о имовини и редован годишњи финансијски извештај.

Комора проверава тачност података из оба извештаја тако што прибавља потребне податке од органа који воде одговарајуће евиденције о имовини и приходима.

Извештај о имовини садржи податке који су одређени законом којим се уређује Агенција за борбу против корупције.

Начин подношења података из извештаја прописује Комора.

Годишњи извештај о пословању јавног извршитеља

Члан 502.

Јавни извршитељ подноси најмање једанпут годишње извештај о пословању министарству и Комори.

Подаци из годишњег извештаја објављују се на интернет страници министарства и Коморе.

Обавеза вођења евиденције о поступцима извршења и обезбеђења и финансијском пословању

Члан 503.

Јавни извршитељ води евиденцију о поступцима извршења и обезбеђења и финансијском пословању.

Евиденција је јавна и садржи:

1) назив суда који је донео решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе или решење о претходној или превременој мери и пословни број судског предмета;

2) пословни број предмета јавног извршитеља;

3) име и презиме или пословно име извршног дужника и извршног повериоца;

4) предмете и средства извршења или обезбеђења;

5) уплаћено јемство и датум уплате;

6) решења и закључке које је јавни извршитељ донео;

7) износ који је наплатио од извршног дужника;

8) време предузимања радњи и њихов исход;

9) име и презиме или пословно име лица која су намирена и износ намирења;

10) коначни износ накнаде за рад и накнаде трошкова јавног извршитеља.

Евидентира се и број поступака у којима је у једној години јавни извршитељ поступао.

Начин вођења евиденције о поступцима извршења и обезбеђења и финансијском пословању подробније прописује министар.

Евиденција о поступцима извршења и обезбеђења и финансијском пословању води се и у електронском облику, а подаци из ње уносе се у централу базу података, која је део правосудног информационог система.

Плаћање чланарине Комори

Члан 504.

Јавни извршитељ дужан је да плаћа чланарину Комори.

Чланарина се састоји од непромењивог дела и дела чија висина зависи од бројности предмета јавног извршитеља.

Начин одређивања чланарине, начин на који се она плаћа и њену висину подробније прописује Комора.

Глава трећа

ЗАМЕНИЦИ И ПОМОЋНИЦИ ЈАВНИХ ИЗВРШИТЕЉА

Заменик јавног извршитеља

Члан 505.

Јавни извршитељ може имати једног или више заменика.

За заменика јавног извршитеља именује се лице које испуњава услове да буде именовано за јавног извршитеља.

Заменик јавног извршитеља овлашћен је да у име јавног извршитеља предузима све радње и доноси сва решења и све закључке.

Решења и закључке потписује својим именом и презименом и називом „заменик јавног извршитеља”.

При предузимању радњи којима се непосредно спроводи извршење или обезбеђење користи печат и штамбил јавног извршитеља и сопствену легитимацију, коју му издаје министарство.

Легитимација заменика јавног извршитеља садржи име и презиме заменика јавног извршитеља, име и презиме јавног извршитеља за чијег заменика је именован, називе судова за чије подручје је јавни извршитељ именован и регистарски број легитимације.

Образац легитимације заменика јавног извршитеља, издавање и уништавање легитимације и евиденцију о издатим легитимацијама прописује министар.

Одговорност јавног извршитеља и заменика

Члан 506.

Јавни извршитељ и заменик јавног извршитеља солидарно одговарају за штету коју заменик јавног извршитеља проузрокује својим радом.

Заменик јавног извршитеља дужан је да чува пословну тајну као јавни извршитељ.

Именовање заменика јавног извршитеља

Члан 507.

Заменика јавног извршитеља именује министар на предлог јавног извршитеља, по прибављеном мишљењу Коморе.

Решење донето о предлогу за именовање заменика јавног извршитеља јесте коначно у управном поступку.

Заменик јавног извршитеља почиње да ради наредног дана од полагања заклетве пред министром.

Текст заклетве заменика јавног извршитеља исти је као текст заклетве јавног извршитеља.

Сходна примена одредаба о јавном извршитељу

Члан 508.

Одредбе о престанку делатности јавног извршитеља, о овлашћењима и дужностима јавног извршитеља, о надзору над радом и дисциплинској одговорности, сходно се примењују на заменика јавног извршитеља.

Министар разрешава заменика јавног извршитеља на сопствену иницијативу или на предлог јавног извршитеља или Коморе.

Решење о разрешењу је коначно у управном поступку.

Помоћник јавног извршитеља

Члан 509.

Јавни извршитељ може да запосли помоћника који у његово име предузима радње којима се непосредно спроводи извршење или обезбеђење.

Као помоћник јавног извршитеља може да се запосли пословно способан држављанин Републике Србије који има најмање средњу стручну спрему, против кога се не води кривични поступак и који није осуђиван за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци.

Помоћник јавног извршитеља користи легитимацију коју издаје Комора и која садржи име и презиме помоћника јавног извршитеља, име и презиме јавног извршитеља чији је помоћник, називе судова за чије подручје је јавни извршитељ именован и регистарски број легитимације.

Образац легитимације помоћника јавног извршитеља, издавање и уништавање легитимације и евиденцију о издатим легитимацијама прописује Комора.

Јавни извршитељ одговара за штету коју помоћник јавног извршитеља проузрокује при предузимању радњи извршења или обезбеђења.

Помоћник јавног извршитеља дужан је да чува пословну тајну као јавни извршитељ.

Глава четврта**ИМЕНИК ЈАВНИХ ИЗВРШИТЕЉА И ЗАМЕНИКА ЈАВНИХ
ИЗВРШИТЕЉА И ИМЕНИК ОРТАЧКИХ ДРУШТАВА
ЈАВНИХ ИЗВРШИТЕЉА****Именик јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља****Члан 510.**

Министарство води Именик јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља.

У Именик јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља уписују се:

- 1) име и презиме, датум рођења, јединствени матични број грађана, порески идентификациони број и седиште јавног извршитеља и име и презиме, датум рођења и јединствени матични број грађана заменика јавног извршитеља;
- 2) датуми именовања и почетка рада јавног извршитеља и заменика јавног извршитеља и датуми њиховог разрешења;
- 3) суд за чије подручје је јавни извршитељ именован;
- 4) број телефона и адреса електронске поште;
- 5) дисциплинске мере изречене јавном извршитељу и заменику јавног извршитеља.

Именик ортачких друштава**Члан 511.**

Министарство води и Именик ортачких друштава јавних извршитеља, у који се уписују:

- 1) пословно име и порески идентификациони број ортачког друштва;
- 2) датум и број решења о упису или брисању ортачког друштва из Регистра привредних субјеката;
- 3) име и презиме, датум рођења и јединствени матични број грађана оснивача ортачког друштва.

Промена података**Члан 512.**

Јавни извршитељ и заменик јавног извршитеља дужни су да у року од осам дана пријаве промену податка који је уписан у Именик јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља или Именик ортачких друштава јавних извршитеља.

Начин вођења Именика јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља и Именика ортачких друштава јавних извршитеља подробније прописује министар.

Глава пета**КОМОРА ЈАВНИХ ИЗВРШИТЕЉА****Појам****Члан 513.**

Комора јавних извршитеља јесте професионално удружење јавних извршитеља, које чине сви јавни извршитељи.

Комора је недобитно удружење.

Комора је правно лице, са овлашћењима одређеним законом и Статутом Коморе.

Седиште Коморе је у Београду.

Делокруг Коморе**Члан 514.**

Комора:

1) доноси Статут Коморе, Етички кодекс јавних извршитеља и друге прописе и опште и појединачне акте;

2) чува углед и част и права јавних извршитеља и стога покреће дисциплински поступак против јавних извршитеља и заменика јавног извршитеља;

3) стара се да јавни извршитељи и њихови заменици савесно и законито обављају своје делатности;

4) представља јавне извршитеље и њихове заменике пред државним органима, ради заштите јавних извршитеља;

5) води почетну обуку кандидата за јавне извршитеље и редовну обуку и друге облике стручног усавршавања јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља и организује стручне скупове, семинаре и саветовања;

6) сарађује са коморама извршитеља других земаља.

Комора обавља и друге послове одређене законом и Статутом Коморе.

Средства за рад Коморе**Члан 515.**

Средства за рад Коморе су:

1) средства од чланарина и уписнина чланова Коморе;

2) средства остварена наставном и издавачком делатношћу;

3) поклони;

4) други приходи у складу са законом.

Органи Коморе**Члан 516.**

Органи Коморе јесу: скупштина Коморе, извршни одбор Коморе, надзорни одбор Коморе, председник Коморе, заменик председника Коморе, дисциплински тужилац Коморе, заменик дисциплинског тужиоца Коморе и други органи одређени Статутом Коморе.

Чланови извршног и надзорног одбора, председник Коморе, заменик председника Коморе, дисциплински тужиоца Коморе и заменик дисциплинског тужиоца Коморе имају право на накнаду за рад.

Накнаду за рад прописује извршни одбор Коморе.

Скупштина Коморе

Члан 517.

Скупштину Коморе чине сви јавни извршитељи.

Скупштина Коморе:

- 1) доноси Статут Коморе и Етички кодекс јавних извршитеља;
- 2) бира и разрешава председника и заменика председника коморе, чланове извршног и надзорног одбора, дисциплинског тужиоца Коморе, заменика дисциплинског тужиоца Коморе и чланове других органа Коморе;
- 3) усваја годишњи рачун и годишњи извештај о раду Коморе.

Скупштина Коморе обавља и друге послове одређене законом и Статутом Коморе.

Извршни одбор Коморе

Члан 518.

Извршни одбор Коморе има девет чланова.

Председник Коморе и заменик председника Коморе чланови су извршног одбора по функцији.

Извршни одбор Коморе:

- 1) предлаже Статут и доноси прописе и опште акте Коморе;
- 2) припрема седнице скупштине Коморе;
- 3) стара се о пословању Коморе;
- 4) одређује уписнину и чланарину, начин на који се оне плаћају и њихову висину;
- 5) стара се о наплати прихода Коморе.

Извршни одбор Коморе обавља и друге послове одређене законом и Статутом Коморе.

Избор и мандат председника извршног одбора Комора прописује се Статутом Коморе.

Надзорни одбор Коморе

Члан 519.

Надзорни одбор Коморе надзире законитост рада и финансијског пословања Коморе.

Надзорни одбор Коморе обавља и друге послове одређеним законом и Статутом Коморе.

Надзорни одбор Коморе има три члана.

Председник Коморе

Члан 520.

Председник Коморе представља и заступа Комору, стара се о томе да Комора ради и послује сагласно закону и Статуту Коморе, извршава одлуке органа Коморе и обавља друге послове одређене законом и Статутом Коморе.

Статут и други прописи и општи акти Коморе

Члан 521.

Статутом Коморе прописују се уређење и пословање Коморе, начин избора, разрешења, овлашћења и мандат органа Коморе, одређује орган који предлаже разрешење јавног извршитеља или заменика јавног извршитеља и уређују друга питања значајна за рад Коморе.

Статут и други прописи и општи акти Коморе ступају на снагу по добијању сагласности министарства и објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О ускраћивању сагласности доноси се образложено решење.

Надзор над радом Коморе

Члан 522.

Рад Коморе надзире министарство, према закону којим се уређује државна управа.

Комора је дужна да поднесе министарству годишњи извештај о раду Коморе, који може да садржи и предлоге за побољшање делатности јавних извршитеља.

Глава шеста

НАДЗОР НАД РАДОМ ЈАВНИХ ИЗВРШИТЕЉА

Надзор министарства над радом јавних извршитеља

Члан 523.

Рад јавних извршитеља надзире министарство.

Министарство врши надзор на сопствену иницијативу, на предлог председника суда за чије подручје је јавни извршитељ именован или по притужби другог јавног извршитеља, странке или учесника у поступку.

Министарство је овлашћено да:

1) прибави од странака и учесника у поступку и председника судова за чије подручје је јавни извршитељ именован све податке о начину на који је јавни извршитељ доносио решења и закључке и предузимао радње извршења и обезбеђења;

2) захтева документацију о висини трошкова поступка извршења и обезбеђења;

3) захтева извештаје и доказе о томе како су достављани акти судова и јавног извршитеља и писмена странака и других учесника у поступку;

4) начини увид у избор средства и предмета извршења и њихове промене у току извршног поступка или поступка обезбеђења;

5) затражи извештај о томе да ли је и колико пута понављана иста радња извршења или обезбеђења;

6) начини увид у рад канцеларије јавног извршитеља ради провере примене Стандарда професионалног понашања јавних извршитеља;

7) начини увид у евиденцију о поступцима извршења и обезбеђења и финансијском пословању;

8) прибави друге податке који су потребни да се одлучи о томе да ли ће се против јавног извршитеља покренути дисциплински поступак.

Државни службеник који је вршио надзор дужан је да записник о надзору и доказе проследи дисциплинском тужиоцу министарства и дисциплинском тужиоцу Коморе.

Вршење надзора министарства над радом јавних извршитеља подробније прописује министар.

Надзор Коморе над радом јавних извршитеља

Члан 524.

Рад јавног извршитеља надзире и Комора, најмање једном у две године (редовни надзор), при чему проверава и примену Стандарда професионалног понашања јавних извршитеља.

Комора може извршити ванредни надзор по притужби странке или учесника у поступку.

Осим овлашћења министарства (члан 523), Комора има овлашћења и да:

1) начини увид у предмете, податке и други архивски материјал јавног извршитеља, ствари и новац уплаћен на име јемства и признанице за наплаћене износе на име накнаде за рад и накнаде трошкова јавног извршитеља;

2) начини увид у пословне књиге, евиденцију о поступцима извршења и обезбеђења и финансијском пословању, увид у списе предмета и увид ускладиштене ствари;

3) захтева од јавног извршитеља све неопходне податке о његовом пословању;

4) прибави од надлежних органа и организација податке о пословању јавног извршитеља;

5) предузме друге радње, сагласно закону и пропису Коморе.

Комора може да јавном извршитељу наложи отклањање недостатака у одређеном року, ако је по природи ствари то могуће.

Записник о надзору и докази прослеђују се дисциплинском тужиоцу Коморе и дисциплинском тужиоцу министарства.

Вршење надзора Коморе над радом јавних извршитеља подробније прописује Комора.

Глава седма**ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ ЈАВНИХ
ИЗВРШИТЕЉА****1. Дисциплинска одговорност и дисциплинске повреде****Одговорност****Члан 525.**

Јавни извршитељ дисциплински одговара због повреде закона и других прописа, неиспуњавања обавеза одређених Статутом и другим прописима или општим актима Коморе или због повреде угледа јавних извршитеља.

Одговорност за кривично дело или прекршај не искључује дисциплинску одговорност.

Врсте дисциплинских повреда**Члан 526.**

Дисциплинска повреда може бити лакша и тежа.

Лакша дисциплинска повреда одређује се Статутом Коморе.

Тежа дисциплинска повреда одређује се овим или другим законом.

Теже дисциплинске повреде**Члан 527.**

Тежа дисциплинска повреда јесте:

1) спровођење извршења иако јавни извршитељ није био надлежан за то;

2) кашњење са доношењем решења и закључака у извршном поступку или поступку обезбеђења или неблаговремено предузимање радњи којима се непосредно спроводи извршење или обезбеђење;

3) обавештавање суда, односно извршног повериоца да је јавни извршитељ спречен да прихвати спровођење или настављање извршења иако спреченост не постоји (члан 69. став 1. и члан 140);

4) повреда правила о достављању решења или закључака суда или јавног извршитеља због које је странка или учесник у поступку изгубио неко процесно право;

5) одређивање, мењање или додавање средстава и предмета извршења којим је озбиљно нарушено начело сразмере (члан 56);

6) одређивање, промена или додавање предмета извршења који су изузети од извршења или на којима је извршење ограничено, који уследе после доношења решења о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе;

7) понављање исте радње извршења или обезбеђења, да би се увећали трошкови поступка;

8) предузимање радњи и поред разлога за искључење (члан 495. ст. 1. и 2) или донетог решења о изузећу;

9) недоношење решења којим се одбацује предлог за извршење у случају да извршни поверилац уз предлог за извршење не достави јавном извршитељу одговор Коморе из кога произлази да је за јавног извршитеља одређен управо он, или не достави доказ да Комора није одговорила на захтев извршног повериоца у року од пет дана (члан 393. став 4);

10) наплата накнаде за рад или накнаде трошкова супротно Јавноизвршитељској тарифи;

11) незаконито коришћење средстава с наменског рачуна;

12) понављање дисциплинских повреда пре него што је већ изречена дисциплинска мера брисана из евиденције;

13) повреда Етичког кодекса јавних извршитеља или Стандарда професионалног понашања јавних извршитеља која је довела до тешког угрожавања угледа јавних извршитеља;

14) нуђење услуга противно Етичком кодексу јавних извршитеља;

15) повреда дужности чувања пословне тајне;

16) неуредно вођење књига и евиденција;

17) невођење извршног поступка или поступка обезбеђења на језику који је у службеној употреби у суду;

18) поступање са стварима и новчаним средствима у извршном поступку или поступку обезбеђења које је супротно закону или овлашћењу странака;

19) неоправдано одбије да привремено преузме послове јавног извршитеља коме је престала делатност или да на основу решења председник Коморе привремено замењује јавног извршитеља који је спречен да обавља делатност;

20) јавно изношење личних, породичних и материјалних прилика странака и учесника у поступку које је јавни извршитељ сазнао у обављању делатности;

21) неплаћање чланарине Комори три месеца узастопно или шест месеци са прекидима у току календарске године;

22) неоправдано одбијање стручног усавршавања;

23) обављање послова јавног извршитеља упркос изреченој дисциплинској мери привремене забране делатности јавног извршитеља.

2. Дисциплинске мере

Лакше и теже дисциплинске мере

Члан 528.

За лакше дисциплинске повреде изричу се:

1) опомена;

2) новчана казна до једне просечне месечне плате судије основног суда исплаћене у месецу који претходи оном у коме је донето решење о новчаној казни.

За теже дисциплинске повреде изричу се:

1) јавна опомена;

2) новчана казна од једне до 12 просечних месечних плата судије основног суда исплаћених у месецу који претходи оном у коме је донето решење о новчаној казни;

3) привремена забрана делатности јавног извршитеља;

4) трајна забрана делатности јавног извршитеља.

Привремена забрана делатности јавног извршитеља може трајати од три месеца до једне године.

Дисциплинска комисија може удаљити јавног извршитеља са дужности док траје дисциплински поступак.

Новчана казна уплаћује се на прописани уплатни рачун јавних прихода.

Одмеравање дисциплинске мере

Члан 529.

Приликом изрицања дисциплинских мера узимају се у обзир све околности које могу да утичу на врсту и висину мере, а пре свега тежина и последице дисциплинске повреде, раније понашање јавног извршитеља, учињена штета, степен одговорности и раније изречене дисциплинске мере.

3. Дисциплински тужилац Коморе

Члан 530.

Дисциплинског тужиоца Коморе бира скупштина Коморе међу јавним извршитељима сагласно Статуту Коморе.

Дисциплински тужилац Коморе има заменика кога именује скупштина Коморе, сагласно Статуту Коморе.

Мандат и овлашћења дисциплинског тужиоца Коморе и заменика уређују се Статутом Коморе.

4. Дисциплинска комисија

Улога

Члан 531.

Дисциплинска комисија води дисциплински поступак и одлучује о захтеву за утврђивање дисциплинске одговорности.

Састав дисциплинске комисије

Члан 532.

Дисциплинска комисија има пет чланова.

Министар именује три члана међу судијама са искуством у извршном поступку и поступку обезбеђења.

Остала два члана именује извршни одбор Коморе међу јавним извршитељима, на предлог председника Коморе.

Чланови дисциплинске комисије између себе бирају председника, на две године.

Чланови дисциплинске комисије примају накнаду за рад у комисији, чију висину одређује министар.

Мандат чланова дисциплинске комисије

Члан 533.

Чланови дисциплинске комисије именују се на четири године.

Они могу бити поново именовани.

Престанак дужности пре истека времена на које је члан дисциплинске комисије именован. Оставка

Члан 534.

Члану дисциплинске комисије престаје дужност пре истека времена на које је именован у дисциплинску комисију ако му престане својство због кога је именован, оставком или разрешењем.

Оставка се подноси министру или извршном одбору Коморе, зависно од тога ко је именовао члана дисциплинске комисије који подноси оставку, и производи дејство када је министар, односно извршни одбор Коморе прими.

Разрешење члана дисциплинске комисије

Члан 535.

Члан дисциплинске комисије разрешава се ако несавесно извршава своје дужности.

Поступак у коме се одлучује о томе да ли постоје разлози за разрешење члана дисциплинске комисије покреће и води министар или извршни одбор Коморе, зависно од тога ко је именовао члана против кога се води поступак.

Министар или извршни одбор Коморе поступак покрећу на сопствену иницијативу, односно на предлог председника Коморе.

Пошто члану дисциплинске комисије пружи прилику да се изјасни о постојању разлога за разрешење и утврди потребне чињенице, министар, односно извршни одбор Коморе одлучује о томе да ли постоје разлози за разрешење.

Решење о разрешењу је коначно у управном поступку.

Исти поступак сходно се примењује ако је члану дисциплинске комисије престало својство због кога је именован у комисију.

5. Дисциплински поступак

Захтев за утврђивање дисциплинске одговорности

Члан 536.

Дисциплински поступак покреће се захтевом за утврђивање дисциплинске одговорности.

Захтев за утврђивање дисциплинске одговорности могу да поднесу министар, дисциплински тужилац Коморе, дисциплински тужилац министарства и председник Коморе.

Захтев за утврђивање дисциплинске одговорности може да се поднесе и ако пре тога није вршен надзор над радом јавног извршитеља.

Захтев за утврђивање дисциплинске одговорности садржи име и презиме јавног извршитеља, називе судова за чије подручје је именован и седиште његове канцеларије, чињенични опис и правну оцену дисциплинске повреде, предлог доказа које треба извести на усменој расправи и предлог дисциплинске мере.

Достављање захтева јавном извршитељу и заказивање усмене расправе

Члан 537.

Дисциплинска комисија одмах доставља захтев јавном извршитељу, да у року од 15 дана писмено одговори на њега.

По пријему писменог одговора јавног извршитеља или по истеку рока за одговор, дисциплинска комисија заказује усмену расправу.

Усмена расправа се не заказује ако чињенично стање није спорно.

Усмена расправа

Члан 538.

Усмена расправа састоји се од једног или више рочишта.

Дисциплинска комисија предузима све да се усмена расправа не одуговлачи, не одлаже и оконча већ на првом рочишту.

Дужна је да најмање осам дана пре рочишта достави позив за рочиште јавном извршитељу, подносиоцу захтева за утврђивање дисциплинске одговорности и другим лицима чије је присуство на рочишту потребно.

Ако јавни извршитељ не приступи на усмену расправу, иако је уредно позван, усмена расправа може да се одржи или одложи.

Положај јавног извршитеља на усменој расправи

Члан 539.

Јавни извршитељ има право да се на усменој расправи изјасни о чињеницама које су изнете у захтеву за утврђивање дисциплинске одговорности и о понуђеним доказима, да учествује у извођењу доказа, поставља питања сведоцима и вештацима, износи чињенице значајне за његову одбрану, предлаже доказе, износи правне тврдње и побија тврдње које се не слажу с његовим.

Усмена расправа је јавна само ако јавни извршитељ то захтева.

Доношење одлуке

Члан 540.

После усмене расправе дисциплинска комисија доноси одлуку.

Одлука се доноси већином гласова њених чланова.

Дисциплински поступак подробније прописује министар.

Могућност управног спора

Члан 541.

Против одлуке дисциплинске комисије може да се води управни спор.

6. Застарелост

Члан 542.

Покретање дисциплинског поступка застарева у року од шест месеци од сазнања за дисциплинску повреду, а најдуже за једну годину од када је дисциплинска повреда учињена.

Вођење дисциплинског поступка застарева у року од једне године од покретања дисциплинског поступка.

Изречена дисциплинска мера не може да се изврши пошто истекне једна година од њене коначности.

7. Извршење новчане казне

Члан 543.

У решењу о изрицању новчане казне јавни извршитељ обавезује се да новчану казну плати на прописани уплатни рачун јавних прихода у одређеном року и одређује извршење ако новчана казна не буде плаћена у року.

Решење о изрицању новчане казне има дејство решења о извршењу, које по службеној дужности извршава орган Коморе одређен Статутом Коморе.

Наплаћена новчана казна је приход буџета Републике Србије.

8. Брисање изречене мере из евиденције

Члан 544.

Министарство води евиденцију о изреченим дисциплинским мерама.

Евиденција садржи име и презиме, датум рођења, јединствени матични број грађана, порески идентификациони број и седиште јавног извршитеља, број и датум доношења решења о изреченој дисциплинској мери, дисциплинску повреду због које је дисциплинска мера изречена и изречену дисциплинску меру.

Јавни извршитељ не може тражити брисање дисциплинске мере изречене за лакшу дисциплинску повреду пре него што истекне шест месеци од њеног уписа у Именик јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља, нити брисање дисциплинске мере изречене за тежу дисциплинску повреду пре него што истекне једна година од њеног уписа у Именик јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља.

По изрицању привремене забране делатности јавног извршитеља, јавни извршитељ брише се из Именика јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља на време на које је забрана изречена. Он се поново уписује наредног дана од истека забране, а ако не буде поново уписан, сматра се да је поново уписан наредног дана од истека забране.

ДЕО ОСМИ

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Отпочети поступци

Члан 545.

Извршни поступци и поступци обезбеђења који су почели пре ступања на снагу овог закона настављају се према Закону о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 99/11 – др. закона, 109/13 – УС, 55/14 и 139/14).

Укидање првостепеног решења после ступања на снагу овог закона

Члан 546.

Ако после ступања на снагу овог закона буде укинута решење о извршењу, односно о обезбеђењу поступак се наставља применом овог закона. Ако извршење или обезбеђење спроводи суд, а за спровођење извршења или обезбеђења према овом закону искључиво је надлежан јавни извршитељ, извршни поверилац дужан је да у року од 15 дана од дана пријема решења о укидању решења о извршењу, односно обезбеђењу одреди јавног извршитеља и о томе обавести суд, иначе се извршни поступак или поступак обезбеђења обуставља.

После пријема обавештења извршног повериоца суд доноси закључак о обустави спровођења извршења пред судом, па списе предмета доставља јавном извршитељу, који одмах доноси закључак о настављању извршења.

Јавни извршитељ остаје надлежан да спроводи извршење за које је према овом закону искључиво надлежан суд.

Изјашњење извршних поверилаца

Члан 547.

Извршни повериоци у чију корист је пре почетка рада извршитеља у Републици Србији донето решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе или решење о обезбеђењу и који на дан ступања на снагу овог закона још воде извршни поступак или поступак обезбеђења дужни су да се у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона изјасне о томе да ли су вољни да извршење спроведе суд или јавни извршитељ.

Ако се не изјасне у року, извршни поступак се обуставља.

Ако се извршни поверилац изјасни да поступак настави јавни извршитељ, дужан је да јавном извршитељу плати само половину предујма одређеног Јавноизвршитељском тарифом.

Ако се извршни поверилац изјасни да поступак по решењу о извршењу на основу веродостојне исправе ради намирања новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности настави јавни извршитељ, суд је дужан да у року од осам дана достави пословни број судског предмета Комори, која одређује јавног извршитеља који наставља спровођење извршења (чл. 392–412).

Настављање рада извршитеља и заменика извршитеља. Полагање правосудног испита

Члан 548.

Извршитељи и заменици извршитеља именовани у складу са Законом о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 99/11 – др. закона, 109/13 – УС, 55/14 и 139/14) настављају са радом.

Извршитељи и заменици извршитеља који су именовани или буду именовани до 1. јула 2016. године дужни су да положе правосудни испит до 1. јануара 2018. године.

Ако до 1. јануара 2018. године не положе правосудни испит, биће разрешени.

Рок за доношење прописа

Члан 549.

Комора је дужна да усклади Статут Коморе са овим законом у року од 30 дана од дана објављивања овог закона у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Министар и Комора дужни су да прописе одређене овим законом донесу у року од 60 дана од дана објављивања овог закона у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Престанак важења ранијег закона**Члан 550.**

Закон о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 99/11 – др. закона, 109/13 – УС, 55/14 и 139/14) престаје да важи 1. јула 2016. године.

Ступање на снагу овог закона**Члан 551.**

Овај закон ступа на снагу 1. јула 2016. године, осим одредаба члана 393. став 5, члана 470. став 2, члана 472. став 3, члана 473. став 2, члана 474. став 4, члана 481, члана 482. став 3, члана 483. став 2, члана 496. став 1, члана 497. став 2, члана 499. ст. 3. и 4, члана 501. став 4, члана 503. став 4, члана 504, члана 505. став 7, члана 509. став 4, члана 512. став 2, члана 516. став 3, члана 523. став 5, члана 524. став 6, члана 530, члан 532. став 5, члана 540. став 3, члана 548. и члана 549. овог закона које ступају на снагу осмог дана од објављивања овог закона у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Република Србија, поред осталог, уређује и поступак пред судовима (члан 97. тачка 2. Устава). Извршни поступак је судски поступак, његов основни предмет је принудно намирење потраживања извршног повериоца пред судом. Исто важи и када извршење спроводи јавни извршитељ, будући да решење о извршењу и онда доноси суд, који решава и о правном леку против њега.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Важећи Закон о извршењу и обезбеђењу усвојен је 2011. године и мењан три пута. Увео је битну новину. Осим судских извршитеља, за спровођење извршења постали су надлежни и извршитељи, као лица од јавног поверења и имаоци јавних овлашћења, које именује (и разрешава) министар правде. Статус извршитеља уређен је Законом о извршењу и обезбеђењу, који, зато, садржи три групе одредаба: а) процесне, којима се уређује поступак извршења и обезбеђења, б) материјалноправне, којима се уређују промене у сфери материјалног права које настају у поступку извршења и в) статусне, које се баве положајем извршитеља.

Норме о положају извршитеља најјасније су и донеле су најмање недоумица у примени закона. Упркос томе, суштински је остало нејасно шта извршитељи заправо јесу, шта је све њихова надлежност. Разлог је у томе што процесне одредбе закона нису прецизно уредиле овлашћења извршитеља у извршном поступку и поступку обезбеђења, њихов однос према суду, правна средства против аката које доносе, однос са извршним повериоцем и извршним дужником итд. Због празнина у процесном делу, закон је омогућио „трку“ за надлежношћу у којој су се судови углавном повлачили пред извршитељима. Извршитељи доносе закључке, као акте којима се управља поступком (па и у случају кад акт нема природу управљања поступком), па зато против њих није дозвољен приговор. Судска контрола рада извршитеља не постоји. Против судских решења може да се изјави само приговор, о коме решава суд који је донео решење (тачније, трочлано веће суда). Приговор је могућ само када је то законом изричито дозвољено. Контрола најважнијих судских аката донетих у извршном поступку (пре свега решења о извршењу и решења о обустави поступка) и поступку обезбеђења свршава се на нивоу основних и привредних судова. Ни у есенцијалним питањима није могуће уједначити праксу на нивоу виших судова, односно Привредног апелационог суда. Неки судски акти који су

акти супстанцијалног извршног права, којима се он функционално креће напред, преименовани су из решења у закључке, да би се спречила могућност њиховог побијања правним лековима.

Важећи Закон о извршењу и обезбеђењу покушао је да убрза поступак извршења и обезбеђења. Остваривању ове легитимне и сврсисходне намере, уосталом, служи и успостављање извршитеља, као нове правосудне професије у правном систему Републике Србије. Методологија убрзавања поступка је, међутим, спорна. Низ општих института (који нису својствени само извршном поступку) уклоњен је из закона: жалба, одлагање извршног поступка, вештачење.... Потом, нормативно уређење неких веома битних института је скраћено, па су постали нејасни (приговор против решења о извршењу, приговор трећег лица, решење о извршењу на основу веродостојне исправе, противизвршење, природа мера обезбеђења, начини стицања заложног права на непокретностима, итд). Такав метод убрзавања извршног поступка и поступка обезбеђења је једноставан, али проблематичан. Њиме се, зарад брзине, жртвује јасан ток поступка и изазива несигурност.

У извршном поступку, рецимо, више не постоји вештачење. Забрањено је. Извршитељи којима је брзина поступања онтолошка поставка процесног положаја, не ангажују вештаке. Судови, међутим, ангажују стручњаке које називају „стручна лица” и која практично вештаче. Одлагање извршења је забрањено, али се уместо тога са поступком застаје увек кад према мишљењу судије или извршитеља за тиме постоји потреба. Одсуство законских правила и овде се показује као начин за увођење правне несигурности и неједнако поступање.

Према важећем Закону о извршењу и обезбеђењу странка нема право на жалбу, а само када је законом то изричито прописано дозвољен је приговор против првостепеног судског решења, о коме одлучује исти суд који је донео решење против кога је приговор изјављен. Тако су први и последњи пресудитељи постали основни и привредни судови. Правноснажност судских аката (решења) у извршном поступку и поступку обезбеђења завршава се на првостепеним судовима. То, практично значи да је, рецимо, када је реч о поступању по предлогу за извршење или обезбеђење (доношење привремене или претходне мере, итд.) теоријски могуће да сваки основни суд (односно привредни суд) успостави своју судску праксу, различиту од осталих. Томе нарочито погодује и то што закон, понекад и у основним питањима процесног права, није јасан.

Извршитељи, пак, доносе само закључке. Против њихових закључка није могућ ни приговор, могућ је једино захтев за уклањање неправилности у поступку. Ово правно средство, које може да се изјави током спровођења извршења, и које познаје и наш први послератни Закон о извршном поступку из 1956. године, постао је универзални супститут жалбе. Замишљен као могућност

да се нападне фактичка (извршна) радња суда или извршитеља, постао је једини законом јасно дозвољени пут којим извршни поверилац и извршни дужник могу да изразе своје противљење одвијањем поступка. Уместо да се побијају само извршне (фактичке радње) њиме се у пракси побијају и решења и закључци суда, и закључци извршитеља. Неки судови то допуштају, неки не допуштају.

У Министарству правде основана је радна група која је имала задатак да преуреди норме Закона о извршењу и обезбеђењу којима се уређује положај извршитеља. Пре свега, требало је да се јасно разграниче области рада извршитеља у којима надзор над њима врши Министарство правде, од оних области рада извршитеља које надзире Комора извршитеља. Било је мишљења да нејасно разграничење надлежности спречава одговорност извршитеља. Потом, ваљало је прецизније и обимније уредити дисциплинску одговорност извршитеља, будући да она у пракси није била делотворна. Другим речима, радна група требало је да се позабави слабостима важећег закона у трећем сегменту, који уређује статус извршитеља. Но, убрзо се показало да фрагментарне измене закона нису довољне.

Јасна спознаја о статусу извршитеља, тиме и о облицима њихове одговорности, није могућа без прецизно дефинисане процесне улоге и овлашћења извршитеља. Неопходно је да се извршитељи ставе у прецизан процесни контекст, у уређену позицију наспрам суда и странака, да се недвосмислено уреде процесни односи на линији суд–извршитељ и процесни односи унутар троугла суд–странке–извршитељ, да се течно и тачно пропишу овлашћења извршитеља у различитим деловима извршног и поступка обезбеђења. Тек после те спознаје – која не може да се изведе из важећег закона – може бити говора о изменама норми о положају извршитеља и повећавању њихове надлежности. Њихов општи положај, њихова материјална одговорност, надзор над њиховим радом, дисциплинска и друга одговорност – зависе од положаја које имају у поступку извршења и поступку обезбеђења. Осим тога, важећи закон пренебрегао је процесну одговорност извршитеља, одговорност која наступа док извршни поступак (поступак обезбеђења) још траје, дајући примат ванпроцесној одговорности (оличеној у надзору над радом и дисциплинској одговорности) извршитеља. С тачке гледишта друштвене користи, као и из угла извршног дужника, много је важније да се могућност грешке сузбије у самом извршном поступку, него да се касније, кад је у извршном поступку све готово, о томе расправља у дисциплинском поступку. Дисциплинска одговорност је поствентивни и репресивни облик одговорности који не може да исправи пропусте у извршном поступку и поступку обезбеђења. Најефикаснији облик процесне контроле над радом извршитеља јесте жалба или приговор против његове одлуке, који се подносе суду и о којима суд и одлучује. Тиме се једновремено омогућава да извршитељ благовремено спозна

да је погрешно применио закон и убудуће не понови грешку и да странка чији је правни лек усвојен благовремено добије сатисфакцију за пропуст извршитеља.

Тако је решено да се припреми нови закон, у коме би били детаљно реконструисани и реконституисани сви сегменти које уређује важећи закон: и процесни, и материјалноправни, и део о статусу извршитеља.

Стога су основне идеје новог закона: а) постићи компромис између брзине извршног поступка (пре свега оличене у деловању извршитеља) и уједначавања праксе судова (путем жалбе), б) проширити надлежност извршитеља (да би се задржала и повећала брзина извршног поступка), в) најважније акте извршитеља подвргнути правном леку, приговору о коме одлучује суд, чиме се и уједначава пракса извршитеља са подручја истог основног или привредног суда, г) преуредити општи део извршног поступка и учинити га прегледним и систематичним, д) постићи јасна решења која треба да избегну неспоразуме у пракси, ђ) решити питања о којима закон ћути, понекад од 1956. године, е) кауистички редиговати одредбе, како би се што више добило на правној сигурности.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

1. Обим закона

Законом се уређује поступак принудног извршења потраживања који се заснива на страним или домаћим извршним исправама или на веродостојним исправама; уређује се и поступак обезбеђења потраживања и, коначно, положај извршитеља (члан 1). Сврха извршног поступка јесте да се у њему што повољније и што брже намире извршни повериоци чија су потраживања одређена извршном исправом или су садржана у веродостојним исправама и која се њима и доказују. Начелно, сврха поступка обезбеђења јесте да се потраживање извршног повериоца, које се не доказује извршном или веродостојном исправом, обезбеди од могућег осујећења, да се „сачува” док правна снага потраживања не прерасте у снагу извршне исправе којом се оно досуђује да би се, потом, спровео поступак принудног извршења. Коначно, одредбе о извршитељима састављене су из целина којима се уређују услови за стицање својства извршитеља, почетак делатности извршитеља (после именовања од министра правде), овлашћења и обавезе извршитеља, престанак његове делатности, комора извршитеља (као репрезентативан орган који чине сви извршитељи из Републике Србије), надзор над радом јавних извршитеља (Министарства правде и Коморе извршитеља) и дисциплински поступак који се води против јавних извршитеља.

Основне категорије – У „Основним одредбама” закона дефинишу се покретање и вођење извршног поступка. Извршни поступак покреће се на предлог извршног повериоца; исто важи и за поступак обезбеђења. Иницијални акти су предлог за извршење, односно предлог за обезбеђење (тачније за одређену врсту обезбеђења) – члан 3. став 1. Извршни поступак се покреће по службеној дужности (покреће га суд), само када је то одређено законом (члан 3. став 1. *in fine*). Рецимо, суд по службеној дужности покреће поступак извршења решења о новчаној казни, као споредне извршне исправе која може да настане у извршном поступку или поступку обезбеђења. Правило је да о предлогу за извршење или обезбеђење и о предлогу за извршење одлучује суд (члан 3. став 2), основни или привредни, тачније судија појединац унутар тих судова (члан 12. став 1). У поступку по правним лековима решава или веће од троје судија који је донео првостепену одлуку (код приговора) или веће од троје судија непосредно вишег суда (вишег суда или Привредног апелационог суда) – члан 12. став 2. О предлогу за извршење на основу веродостојне исправе ради намирења новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности одлучује јавни извршитељ (члан 3. став 3).

После доношења решења о извршењу или обезбеђењу, почиње други стадијум извршног поступка и поступка обезбеђења – спровођење извршења (члан 3. став 4). Јасно се издваја фундаментална подела извршног поступка на два дела: решавање о дозволи извршења (према старијој терминологији) и спровођење извршења на основу дозволе за извршење. Спровођење извршења почиње и пре правноснажности решења о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе (члан 133. став 1) и најчешће се и окончава пре њихове правноснажности (члан 135. став 1).

Почетак закона уводи појмовни апарат који је битан за разумевање основних појмова извршног поступка и поступка обезбеђења и њихов хронолошки ток, почев од иницијалног акта па до окончања поступка извршења или обезбеђења.

2. Извршне исправе

Врсте извршних исправа уређене су на сличан начин као у важећем закону. То су: извршна судска одлука и судско поравнање, под условом да гласе на давање, чињење, нечињење или трпљење (врсте обавеза преузете су из Закона о облигационим односима); извршна одлука донета у прекршајном или управном поступку и управно поравнање који гласе на новчану обавезу ако посебним законом није друкчије одређено; извод из Регистра залогe и извод из Регистра финансијског лизинга; уговор о хипотеци и заложна изјава; план реорганизације у стечајном поступку; свака јавнобележничка исправа која има снагу извршне исправе (члан 41). Извршне исправе јесу и исправе које су

другим законом одређене као извршне исправе (члан 41. став 1. тачка 8). Последњих десетак година увећава се бројност изврших исправа које по својој природи нису судске или управне одлуке, већ су или акти других, углавном недржавних субјеката, или изјаве воља странака. Садрже их посебни закони (Закон о раду, Закон о заштити права на суђење у разумном року, Закон о мирном решавању спорова, Закон о хипотеци, Закон о финансијском лизингу), али и Закон о парничном поступку.

Уговор о хипотеци и заложна изјава (обе исправе предвиђене Законом о хипотеци) имају својство извршне исправе под условом да су закључени у облику који предвиђа Закон о хипотеци и да садрже одредбе које тај закон налаже (члан 41. став 2) и уписани у катастар непокретности као извршне вансудске хипотеке. Будући да је већ основним текстом Закона о хипотеци предвиђен посебан, вансудски начин намирења продајом хипотековане непокретности, поставило се питање односа вансудског намирења продајом хипотековане непокретности (предвиђеном Законом о хипотеци) и судског намирења продајом хипотековане непокретности, које се одвија према Закону о извршењу и обезбеђењу. Раздвојене су две ситуације. Прва, у којој само један хипотекарни поверилац располаже извршном вансудском хипотеком, када су пред њим две могућности: да изабере да ли ће покренути поступак вансудског намирења или поступак судског намирења (члан 20. став 1). Поступак вансудског намирења покренут је када се донесе решење о упису забележбе хипотекарне продаје, а поступак судског намирења када се суду поднесе предлог за извршење (члан 20. став 2). После тога, наставља се поступак који је поверилац изабрао. Ако поверилац после почетка вансудског намирења одлучи да покрене и поступак судског намирења (подношењем предлога за извршење), суд одбацује предлог за извршење (јер истовремено не могу да се воде оба поступка) – члан 20. став 3, па поверилац тада може покренути поступак судског намирења само ако претходно престане са поступком вансудског намирења. Друга ситуација постоји када различити повериоци истовремено и паралелно воде поступак вансудског и судског намирења на истој непокретности. Примењује се староримска максима *prior tempore, potior iure*. Када је решење о упису забележне хипотекарне продаје донето пре решења о извршењу, намирење се одвија према Закону о хипотеци (члан 21. став 1. реченица прва), а извршни поверилац има право да се намири из износа који се добије вансудском продајом хипотековане непокретности. Редослед његовог намирења одређује се сходно дану у коме је у извршном поступку стекао право на намирење (члан 21. став 1. реченица друга). Кад је редослед обрнут, тј. када је решење о извршењу донето пре решења о упису хипотекарне продаје, намирење се одвија судским путем, у извршном поступку (члан 21. став 3). При томе, хипотекарни повериоци задржавају редослед намирења који су стекли закључењем уговора о хипотеци, па је разумна претпоставка да ће се

намирити пре извршног повериоца. Иначе, поступак вансудског намирења у том случају престаје тако што се забележба хипотекарне продаје по сили закона губи дејство (члан 21. став 3. *in fine*).

Судска одлука која је извршна исправа јесте пресуда, решење и друга одлука која је донета у поступку пред судом, арбитражним судом и судом части при привредној комори (члан 42. став 1). Управну одлуку, као извршну исправу, представља решење или закључак донети у управном поступку (члан 42. став 2). Уређује се и наступање извршности судске и управне одлуке и судског и управног поравнања, пошто је извршност један од битних услова за доношење решења о извршењу. Извршност, барем код кондемпнаторних судских пресуда, наступа када истекне парнициони рок, тј. рок који је одређен у одлуци и у коме извршни дужник имао право да сам, без икаквог узнемиравања добровољно испуни своју обавезу која је одређена одлуком (члан 43). Извршна исправа је правни основ на коме се заснива предлог за извршење. Но, постоје и судске одлуке које се принудно извршавају пре него што стекну својство извршности, па и правноснажности. Тачније – оне постају извршне пре него што постану правноснажне. Реч је пре свега о оним одлукама за које је изричито предвиђено да жалба не задржава њихово извршење. Рецимо, у парничном поступку, по правилу, решења о кажњавању постају извршна пре него што бивају правноснажна, будући да жалба против њих не одлаже њихово извршење. Посебна парнична новост се огледа у могућности да се извесне првостепене одлуке изврше пре њихове правноснажности (члан 368. Закона о парничном поступку).

О предлогу за извршење одлучује суд (основни или привредни): он може предлог за извршење одбацити, одбити или усвојити. Одбацивање или одбијање предлога је на штету извршног повериоца, а усвајање је увек у његову корист. Суд у сва три случаја доноси решење (члан 23. став 2), од којих специфичан, јасно одређен назив има само решење којим се усваја предлог за извршење: то решење, та позитивна одлука, назива се решење о извршењу (члан 2. тачка 7) и служи као основ за даље вођење извршног поступка. Законом су одређени како садржина предлога за извршење (на основу извршне исправе – члан 59), тако и садржина решења о извршењу (члан 66). Решење о извршењу побија се жалбом (члан 73. став 1), а његова правноснажност није услов за почетак спровођења извршења (члан 133. став 1), ни за окончање извршења принудним намирењем извршног повериоца (члан 135. став 1), изузев у два случаја. Намирење извршног повериоца није могуће пре правноснажности решења о извршењу на основу извршне исправе само ако се новчано потраживање намирује продајом непокретности или покретне ствари (члан 135. став 2).

3. Предмети и средства извршења

Предмети и средства извршења исти су као у важећем закону (чл. 54. и 55), с тим што је додата могућност заједничке продаје непокретности и покретних ствари. Зависе од тога да ли се у извршном поступку остварује новчано или неновчано потраживање извршног повериоца и побројани су у закону.

Излажу се нека правила која важе само ако се извршење спроводи ради намирења новчаног потраживања. За извршење ради намирења новчаног потраживања, изузев у једном случају (заједничка продаја непокретности и покретних ствари) – у новом закону искључиво су надлежни извршитељи (члан 4. став 2).

Правило је да је суд везан предлогом извршног повериоца при одређивању средства и предмета извршења ради намирења новчаног потраживања (члан 57. став 1). Од тога суд може да одступи ако се предложеним средством и предметом извршења потиरे начело сразмере (члан 56), и да одреди друго средство и предмет извршења од оног који је предложио извршни поверилац. Рецимо, извршни поверилац предложи да се ради намирења релативно малог новчаног потраживања прода кућа извршног дужника, иако извршни дужник има у својини покретну имовину која је подобна и довољно да се извршни поверилац намири. У том случају суд не би прихватио предлог извршног повериоца да се прода кућа, који је садржан у предлогу за извршење, већ би у решењу о извршењу одредио по службеној дужности намирење продајом покретних ствари.

Уређује се и случај у коме извршни поверилац означи у предлогу за извршење више средстава и предмета извршења која треба истовремено да се спроведу (члан 57). Суд онда има законску обавезу да у решењу о извршењу одреди само она средства и предмете који су довољни да се извршни поверилац намири (члан 57. став 2). Нешто друкчија ситуација је када извршни поверилац наведе у предлогу за извршење више средстава и предлога за извршење чија кумулација је евентуална (наредном средству и предмету извршења прибегава се ако претходно средство и претходни предмет нису били довољни да се извршни поверилац намири). У решењу о извршењу се наводе сва средства и сви предмети извршења, а извршитељ је овлашћен, али само на предлог извршног дужника, да касније ограниче извршење само на нека средства и предмете који су довољни да се извршни поверилац намири (члан 57. став 3). Ако се накнадно покаже да она нису довољна, извршитељ налаже да се извршење спроведе следећим средством и предметом извршења (члан 57. став 4).

До промене средства и предмета извршења који су одређени у решењу о извршењу долази најпре на предлог извршног повериоца, и под условом да

средства и предмети који су садржани у решењу о извршењу нису довољни да се извршни поверилац намири; онда може доћи и до додавања новог средства и предмета поред оних који су већ одређени у решењу о извршењу (члан 58. став 1). А када су решењем о извршењу одређени средства и предмет извршења који претерано исцрпљују имовину извршног дужника, он може предложити извршитељу да донесу решење којим замењују средство или предмет извршења који су одређени у решењу о извршењу, али само ако су ново средство и предмет извршења довољни да се извршни поверилац намири (члан 58. став 2).

И нови закон садржи могућност да се донесе решење о извршењу, а да се у њему не одреде средства и предмет извршења (одређивање извршења на целој имовини извршног дужника) – члан 60. став 1. Имовину накнадно „открива” извршитељ. Такав предлог за извршење је дозвољен и суд га не одбацује због одсуства средства и предмета извршења, већ доноси решење које не садржи средства и предмет (члан 60. став 3). Оно је мањкаво, неизвршиво и средство и предмет извршења морају да се што пре одреде. После идентификовања имовине извршног дужника извршитељ доноси закључак којим се одређују средства и предмет извршења (члан 66. став 2).

4. Врсте одлука у извршном поступку и поступку обезбеђења

Важећи закон предвиђа да суд доноси решења и закључке, а извршитељ само закључке. Закључци суда и извршитеља су акти којима се управља извршним поступком, с тим што извршитељ може доносити и закључке којима се одлучује у извршном поступку. Приговор је дозвољен само против решења (суда) и кад је та могућност законом одређена. Начелно, није могућ ни приговор против закључка (суда или извршитеља), иако је извршитељу дозвољено да у извршном поступку, путем закључка, доноси одлуке које по својој природи не представљају управљање поступком, већ сасвим јасно јесу акти којима се одлучује (рецимо закључак о трошковима поступка које је спровео извршитељ итд). Изузетак, најпре, представља закључак који суд или извршитељ доносе поводом захтева за отклањање неправилности у спровођењу извршења, када је против закључка дозвољен приговор, али и у једној процесној ситуацији која настаје у извршењу на заради извршног дужника. Суд доноси решење о извршењу на основу веродостојне исправе, а извршитељ доноси закључак о извршењу на основу веродостојне исправе која потиче из комуналних и „сличних” услуга. Није јасно зашто се две одлуке које имају исто правно дејство у једном случају називају решењем, а у другом случају закључком.

Решења – Нови закон настоји да прецизно уреди систем одлука у извршном поступку и правне лекове. И суд и извршитељ доносе, најпре,

решења, чиме је у одређивању назива акта којим извршитељ одлучује предност дата правном дејству акта, на уштрб доносиоца (члан 23. став 1). Судска решења или решења извршитеља доносе се само ако је његово доношење предвиђено законом (члан 23. став 2. *in fine*). Ако закон не прописује да суд или извршитељ доносе решење, доносе закључке. Због тога што је конструисана претпоставка у корист закључка, у закону се обавезно наводи када се све доноси решење: без тога изричитог законског одређења случајева у којима се доноси решење, доносио би се закључак. Разлика између закључка и решења је битна: против решења дозвољен је приговор, а некад и жалба, а против закључка није. Сама решења могу да се поделе на више врста, али се на овом месту указује да извршитељ није надлежан да доноси сва решења која може да доноси и суд. Постоји једна круг решења чије је доношење у искључивој надлежности суда. Само суд може да донесе решење о извршењу на основу извршне исправе, решење о новчаној казни, решење о замени новчане казне у казну затвора, решење о захтеву за изузеће судије или извршитеља, решење о предлогу за враћање у пређашње стање, решење о противизвршењу, решење о судским пеналима, решења која се доносе у поступку обезбеђења (о стицању заложног права или привременој и претходној мери), итд.

Закључци – Закључак је акт суда или извршитеља којим се управља поступком. Више није, као што је то случај у важећем закону, акт који има двоструку природу: и управљања поступком и доношења одлука (извршитеља). Против закључка зато није дозвољен правни лек (ни жалба ни приговор) – члан 24. став 5.

5. Правни лекови

Правна средства јесу жалба и приговор (правни лекови) – члан 24, захтев за отклањање неправилности у извршном поступку, противизвршење и оспоравање потраживања (у поступку продаје непокретних или покретних ствари ради намирања новчаног потраживања).

Жалба – Жалбу могу да поднесу само странке (извршни поверилац и извршни дужник, она је двострани правни лек (тј. правни лек који се доставља на одговор странци која није изјавила жалбу). Поступајући по жалби, суд доноси решење. То решење увек је правноснажно, што значи да се више не може побијати нити жалбом, нити приговором (члан 27. став 1). Изузетак је решење о одбацивању жалбе, које може да се побија жалбом али једино ако га донесе првостепени суд. Против решења о одбацивању жалбе које донесе другостепени суд, правног лека нема. О жалби увек одлучује веће од троје судија другостепеног суда (вишег суда или Привредног апелационог суда).

Посебно тешко питање јесте у којим случајевима, тј. против којих решења суда дозволити жалбу. Жалба је деволутивни правни лек, о коме решава другостепени суда, што значи да је првостепени суд, после испитивања процесних претпоставки за жалбу, доставља другостепеном суду, што траје, који мериторно решава о жалби. Несумњиво је да жалбени поступак, на први поглед, због природе инстанционе надлежности, представља извесно успоравање поступка у односу на важећи закон, по коме жалба није дозвољена и, такође на први поглед, додатно оптерећује основне и више судове и привредне и Привредни апелациони суд. Новим законом жалба није дозвољена против свих решења које првостепени суд донесе у извршном поступку или поступку обезбеђења. Жалба је дозвољена у извршном поступку само против решења које је донето о предлогу за извршење на основу извршне исправе (члан 73. ст. 1. и 2), против решења о обустави извршног поступка (аргумент из члана 129. у вези с чланом 24. став 2), против решења које је донето о приговору на решење о извршењу на основу веродостојне исправе (члан 85. став 3) и против решења које је донето о предлогу за противизвршење (члан 117). У поступку обезбеђења жалба је дозвољена против решења које је донето о предлогу за обезбеђење (члан 423. став 1) и решења којим се обуставља поступак обезбеђења (члан 423. став 1. *in fine*).

Жалба је израз тежње да се уједначи пракса основних судова и привредних судова и дозвољена је само против решења која су за странке и судове најбитнија. Има двоструки правно-политички циљ: да омогући странкама у поступку (извршном повериоцу и извршном дужнику) да о њиховим правила и обавезама, у најважнијим питањима, одлучује суд који је компетентнији од првостепеног суда: виши суд (кад се жалбом побија решење основног суда) или Привредни апелациони суд (кад се жалбом побија решење привредног суда). Други циљ је већ наведен: уједначавање судске праксе у најбитнијим питањима. Истина је да се, барем решење о извршењу на основу извршне исправе, као одлука којом се усваја предлог извршног повериоца, заснива на извршној исправи и на начелу формалног легалитета према коме се не може у извршном поступку одступити од извршне исправе. Најчешће се на томе заснивају ставови према којима против решења о извршењу на основу извршне исправе не треба дозволити жалбу, већ приговор, о коме одлучује суд који је решење донео; поред тога, о извршној исправи је већ одлучивано најчешће у когниционом (парничном), у њему су довољно коришћени правни лекови, укључујући и жалбу, она је правноснажна и извршна, што искључује потребу да се у извршном поступку поново дозвољава жалба. Пренебрегава се, при томе, да предмет жалбе на решење о извршењу на основу извршне исправе није извршна исправа, да се жалбом не побија законитост и правилност извршне исправе (у том случају жалба у извршном поступку супстанцијално би представљала ванредни правни лек у поступку из кога потиче извршна

исправа), већ да се жалбом побија дејственост извршне исправе. Другим речима, жалбом у извршном поступку побија се подобност да се на извршној исправи заснује принудно извршење, не и сама извршна исправа. Најтипичнији пример је испуњење потраживања извршног повериоца после настанка извршне исправе. Онда извршна исправа опстаје, законита и правилна, али више не постоје разлози за принудно извршење потраживања на које извршна исправа гласи. Правним леком се решење о извршењу на основу извршне исправе, поред већ знаних разлога прописних Законом о парничном поступку (примена материјалног права, непотпуно и погрешно утврђено чињенично стање, повреде поступка – члан 74), побија и из посебних разлога којима делују тако да спречавају извршење (већ поменути престанак обавезе из извршне исправе испуњењем, застарелост потраживања утврђеног извршном исправом, укидање или преиначење правноснажне извршне исправе, промена странака после правноснажности извршне исправе, итд.) – члан 74. Углавном је реч о разлозима који су настали после извршне исправе и чија листа није мала. Та бројност и могућност различитог решавања истих или сличних питања која се постављају у пракси, јесте један од разлога због којих се овим законом предвиђа жалба против решења о извршењу, а не приговор као у важећем закону. У прилог интервенције вишег, инстанционог суда против решења о извршењу на основу извршне исправе говори и нестабилност у којој се правосуђе Републике Србије налази после неуспешне реформе судског система, али и због различитих и међусобно несагласних закона и других прописа. У нашем извршном праву постоје и извршне исправе које не потичу од судова и других извршних органа, њихов настанак није последица делатности државних органа, а њихов број је све већи. Тако, према Закону о хипотеци статус извршне исправе имају уговор о хипотеци и заложна изјава (под условом да садрже одређене састојке), према Закону о раду извршном исправом сматра се обрачун зараде и накнаде зараде које је послодавац дужан да исплати запосленом, према Закону о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар, статус извршне исправе има извод из Регистра залогe, према Закону о заштити права на суђење у разумном року поравнање између Државног правобранилаштва и странке којој је досуђено новчано обештећење, извршну исправу представља, под одређеним условима, и споразум о решавању спорова посредовањем (Закон о посредовању у решавању спорова), затим јавнобележничка исправа, итд. Постојање извршних исправа које нису одлуке судова или других органа отвара за собом низ питања која су спорна у пракси и налажу њено уједначавање путем жалбе.

У извршном поступку решења могу да доносе и судови и извршитељи (члан 23. став 1). Жалба се подноси само против једног решења извршитеља – решења извршитеља о обустави поступка – у свим осталим случајевима жалба се подноси против решења суда. Закон поставља претпоставку да је жалба

дозвољена против сваког (практично судског) решења које се доноси у првом степену (члан 24. став 2). Претпоставка се обара на два начина (тако да се број жалби коначно своди на четири у извршном поступку и две у поступку обезбеђења). Најпре, тако што се законом изричито искључује жалба (члан 24. став 2): рецимо, жалба није дозвољена против решења о одбијању приговора трећег лица (члан 110. став 2), против решења којим је извршење одложено на предлог извршног повериоца пре почетка спровођења извршења (члан 120. став 1), против решења извршитеља којим је одлучио о оспоравању поднетом у поступку продаје непокретности ради намирања новчаног потраживања (члан 203. став 2. реченица друга). Други начин на који се искључује жалба јесте изричито прописивање приговора као правног лека против првостепеног решења (члан 24. став 2. *in fine*). Рецимо, против решења о изрицању новчане казне у извршном поступку (члан 131), решења о замени новчане казне у казну затвора (члан 132), решења о извршењу на основу веродостојне исправе (члан 85. став 2), решења о предлогу за одлагање извршења који је поднео извршни дужник или треће лице (члан 124. став 2), решења којим се одбацује или усваја приговор трећег лица (члан 110. став 1), решења које се доноси о предлогу за продужење трајања претходне или привремене мере (члан 423. став 3), итд. У тим случајевима већ сама могућност приговора искључује могућност жалбе. Отвара се питање да ли је против решења којим је одлучено о приговору дозвољена жалба? Одговор је потврдан само у једном случају: против првостепеног решења које је суд донето по приговору против решења о извршењу на основу веродостојне исправе може да се изјави жалба – члан 24. став 4 (не и када је реч о тзв. решењима донетим на основу веродостојне исправе којим се намирују новчана потраживања из комуналних и сродних делатности). И на крају, када год се против једног решења изричито искључује жалба а изричито се не дозвољава приговор – решење не може да се побија ниједним правним леком. Рецимо, против решења о одбијању приговора трећег лица изричито је искључена жалба (члан 110. став 2), а пошто приговор није изричито дозвољен – произлази да оно не може да се побија ниједним правним леком. Или: ако престану разлози због којих је новчана казна изречена, суд може решењем наложити да се новчана казна снизи или не изврши; против тог решења нема места ни жалби ни приговору, јер је жалба изричито искључена (члан 132. став 5. реченица прва), а приговор није изричито дозвољен. Иначе, против закључка нису дозвољени ни жалба ни приговор.

Жалба скоро никада нема суспензивно дејство. Подношење жалбе не утиче на ток извршног поступка, он не заостаје, не одлаже се, већ се наставља као да жалбе није било (члан 25. став 3). Само су четири изузетка од тога. Кад се изјави жалба на решење о противизвршењу којим се побија „обавезујући” део решења, жалба има суспензивно дејство на део тог решења којим су одређени средство и предмет извршења, ако извршни поверилац уз жалбу

приложи јемство једнако висини потраживања извршног дужника (члан 117. став 2), јер јој је сврха да спречи да дође до принудног извршења пре него што постане извесна обавеза извршног повериоца да врати оно што је добио извршењем. Потом, жалба одлаже извршење решења о извршењу на основу веродостојне исправе (члан 86. став 3). Коначно, жалба против решења о извршењу на основу извршне исправе која гласи на новчано потраживање на неки начин одлаже извршење решења о извршењу донетог на непокретности или покретној ствари, пошто оне не могу бити продате пре правноснажности решења.

Жалба не мора да доведе до умањења ефикасности поступања судова (посебно кад број дозвољених жалби није велики). Истина је да сама техника по којој се одвија жалбени поступак траје дуже него поступак по приговору. Међутим, кад се ствар сагледа са друкчијег гледишта, дугорочније, могућ је и друкчији закључак. Уједначавање судске праксе до које доводи поступак по жалби треба да олакша поступање првостепених судова и скрати поступак пред њима, дакле да рутинизује поступање првостепених и другостепених судова и потенцијално смањи жалбе у случајевима када је сасвим извесно да оне, с обзиром на праксу другостепених судова, немају изгледа на успех. Ипак, закон садржи извесна средства компензације које треба да умање могуће смањење ефикасности извршног поступка.

Компензација за могуће умањење ефикасности до кога жалба може да доведе огледа се, најпре, у забрани другостепеном суду да жалбу врати првостепеном суду на поновно решавање (члан 26). Иста забрана важи и код решавања о приговору, али за веће првостепеног суда. Тиме се избегава тзв. „линг-понг” ефекат. Он се састоји у томе што другостепени суд враћа предмет на поново суђење првостепеном суду, који, пак, не поступа по налогу другостепеног суда, већ доноси исто решење као претходно, које другостепени суд поново укида и враћа на поновно решавање, а првостепени суд поступа на исти начин итд. Пред другостепеним судом су само четири могућности (ако се искључи могућност одбацивања жалбе): да потврди првостепено решење, да га преиначи, да га укине или да предмет уступи стварно и месно надлежном суду. Као што се види, осим код ненадлежности, другостепени суд мора да реши предмет и да изрекне правноснажну одлуку о предлогу за извршење, о обустави поступка и у другим случајевима кад је дозвољена жалба. Правило би требало да убрза поступак и спречи оклевања и недовољно пажљиво разматрање жалби.

Друга компензација је у садржини жалбе. Садржина жалбе је строго прописана. Поред елемената чија обавезност произлази из сходне примене Закона о парничном поступку (навођење решења које се побија и потпис жалиоца), жалба мора да садржи и жалбене разлоге (разлоге због којих се побија првостепено решење), чињенице на којима се жалбени разлози

заснивају, доказе којима се чињенице поткрепљују (члан 75. став 1), а жалилац је дужан да приложи све писмене доказе на које се позива у жалби (члан 75. став 1. *in fine*). Таква строгост произлази из природе жалбе као изузетног правног лека у извршном поступку (и поступку обезбеђења), из потребе да се другостепеном суду предочи сав процесни материјал како би могао одмах да мериторно одлучује по жалби, али и из тежње да се спречи тзв. тактичко подношење жалбе, да би се успорио поступак. Недостатак било ког од обавезних елемената жалбе има за последицу да се жалба одбацује као непотпуна (члан 75. став 2). Одмах се одбацује, што значи да суд није дужан да је, будући да је непотпуна, врати жалиоцу на допуну (као што је углавном правило у Закону о парничном поступку). У томе је санкција за одсуство законом предвиђене садржине жалбе.

Ако посматрају са становишта разлога због којих решење може да се побија и обавезе другостепеног суда да по службеној дужности води рачуна о жалбеним разлозима – постоје четири врсте жалби. Прва је жалба против решења о извршењу на основу извршне исправе, друга је жалба против решења којим је одређена привремена мера и жалба против решења о усвајању предлога за противизвршење (у оба случаја сходно се примењују правила о жалби на решење о извршењу на основу извршне исправе), трећа је жалба против првостепеног решења које је донето поводом приговора на решење о извршењу на основу веродостојне исправе, и коначно, у четврту групу сврставају се остале жалбе (рецимо, против решења којим је одбачен или одбијен предлог за извршење или обезбеђење, итд.). Разлози за сваку жалбу (и све врсте жалби) слични су разлозима у парничном поступку: погрешна примена материјалног права, повреде правила поступка, недостаци у чињеничном супстрату првостепеног решења. Но, решење о извршењу (као и решење о обезбеђењу, решење о усвајању предлога за противизвршење и приговор на решење које има дејство решења о извршењу), поред тога, може да се побија и због посебних (допунских) разлога који спречавају спровођење извршења. Посреди су, кад је реч о решењу о извршењу на основу извршне исправе, пре свега опозициони и опугнациони разлози. Битно је, међутим, да суд пази о жалбеним разлозима, по правилу, само у границама разлога који су наведени у жалби (члан 78. став 3). Разлози о којима суд води рачуна по службеној дужности ретки су и зависе од врсте решења. Најшири круг разлога о којима суд води рачуна по службеној дужности постоји код решења о извршењу на основу извршне исправе (члан 78. став 3). Ту другостепени суд пази на правилну примену материјалног права, да ли је суд уопште надлежан за доношење решења о извршењу (тзв. апсолутна надлежност суда), на стварну и месну надлежност суда (тзв. релативна надлежност суда), да ли исправа на основу које је донето решење о извршењу има својство извршне исправе, да ли је протекао рок у коме може да се захтева извршење и да ли је извршење

одређено на ствари која је изван правног промета. Посреди је комбинација тзв. апсолутно битних повреда поступка (апсолутна и релативна ненадлежност суда) и разлога који спречавају извршење (да ли исправа на основу које је донето решење о извршењу има својство извршне исправе, да ли је протекао рок у коме може да се захтева извршење и да ли је извршење одређено на ствари која је изван правног промета).

Битна новост у поступку по жалби против решења донетог о предлогу за извршење на основу извршне исправе јесте да, изузев апсолутно битних повреда поступка о којима суд пази по службеној дужности (члан 78. став 3), друге не постоје (члан 78. став 4). Суд је дужан да по службеној дужности води рачуна само о повредама које су овим законом изричито наведене; само у том случају необориво се претпоставља веза између повреде поступка и законитости и правилности решења (па суд укида првостепено решење). О осталим апсолутно битним повредама суд води рачуна само ако их је странка изнела у жалби. Ово је прво од два одступања од Закона о парничном поступку, пошто у парници суд по службеној дужности води рачуна о свим апсолутно битним повредама поступка. Друго одступање огледа се у томе што суд није обавезан да – кад утврди постојање апсолутно битне повреде – укине првостепену одлуку (као што је случај у парничном поступку), што значи да не важи необорива претпоставка да апсолутно битна повреда поступка ствара незаконитост и неправилност побијаног решења (члан 78. став 4). Извршни суд овлашћен је да утврди да ли је конкретна повреда конкретно утицала на законитост и правилност првостепеног решења, што значи да су из режима апсолутно битних повреда (како је у парничном поступку) ове повреде преведене у режим релативно битних повреда у оном делу извршног поступка који претходи одлучивању о предлогу за извршење на основу извршне исправе. Рецимо, судија који је морао да буде изузет од доношења одлуке, усвојио је предлог за извршење на основу извршне исправе. Извршни дужник поднесе жалбу против решења о извршењу и захтева да суд укине првостепено решење зато што је њега донео судија који је морао да буде изузет. Другостепени суд је дужан да оцењује да ли је постојање разлога за изузеће утицало на законитост и правилност првостепеног решења о извршењу. Ако није, жалба се одбија упркос томе што су повређена правила поступка о изузећу и што је решење донео судија који је морао бити изузет (у истом случају у парничном поступку жалба би била усвојена, а предмет враћен на поново суђење). Само по себи, постојање разлога за изузеће није довољно да се првостепено решење укине. Посреди је новина која убрзава поступак.

То све, међутим, важи само на жалбу против решења о извршењу на основу извршне исправе и на жалбу против решења о одбијању или одбацивању предлога за извршење на основу извршне исправе (члан 84. став 2). Разлог за тако узак круг изузетка јесте то што се само у наведеним

случајевима примењује начело формалног легалитета, према коме суд може своју одлуку донети само на основу квалификованих доказа (извршних исправа), чију законитост не сме испитивати. Суд је везан извршном исправом и мимо ње не може да се креће. Слободно судијско уверење овде готово не постоји. У другим случајевима у којима суд доноси првостепено решење његова слобода је шира. Када одлучује о предлогу за противизвршење или за одређивање привремене мере, суд најпре решава да ли постоји потраживање извршног дужника, односно извршног повериоца на коме је он засновао предлог за противизвршење или за одређивање привремене мере. При томе, судија заснива одлуку на тврдњама странака, чињеницама и доказима које су оне изнеле. Сабира процесну грађу и слободно оцењује изведене доказе, одређује које су чињенице значајне за одлучивање и потом просуђује да ли су оне доказане или не. Не постоји ништа што би судији – као што је то случај са извршном исправом – дало чврст ослонац за одлучивање и везало га својом садржином, „наметнуло” му одлуку. Сходно томе, ни жалбена инстанца нема ослонац (као код извршне исправе) са којим би могла да пореди првостепену одлуку и изведе закључак о њеној исправности.

Поступак по свим жалбама у поступку извршења и обезбеђења јесте посебно хитан. То се најбоље види на решењу које ће у пракси најчешће и бити побијано жалбом, на решењу о извршењу на основу извршне исправе. Првостепени суд има пет дана да одбаци жалбу због тога што је неблагоприятна, непотпуна или недозвољена, а решење о одбацивању жалбе мора да странкама отпрати у наредна три радна дана од дана када је решење донео (члан 76. став 2. реченица прва). Ако не одбаци жалбу у истих пет дана мора да је достави на одговор извршном повериоцу (члан 77. став 1). Рок за одговор на жалбу је осам дана и после његовог истека предмет се наредног радног дана доставља другостепеном суду (члан 77. став 2 и члан 78. став 1). Другостепени суд дужан је да о жалби одлучи у року од 15 дана од када му је првостепени суд доставио списе и да решење о жалби отпрати у року од наредна три радна дана (члан 79. став 1). Нешто друкчије ствари стоје ако је првостепени суд одбацио жалбу. Странка има право на жалбу у року од три дана од пријема решења о одбацивању жалбе (члан 76. став 2. реченица друга), а првостепени суд у том случају списе предмета доставља наредног радног дана од пријема жалбе на решење о одбацивању жалбе (члан 76. став 3. реченица прва). У том случају другостепени суд најпре одлучује о жалби на решење о одбацивању жалбе и ако усвоји жалбу, тек после тога решава о жалби (против решења о извршењу на основу извршне исправе). Ипак и онда рок за одлучивање о жалби остаје 15 дана од пријема жалбе на решење о одбацивању жалбе и осталих списа предмета. Изузетак, када рок „расте” на 25 дана настаје када после усвајања жалбе против решења о одбацивању другостепени суд преузме дужност првостепеног суда да жалбу достави на

одговор извршном повериоцу (члан 76. став 3. реченица 2. у вези с чланом 79. ставом 2).

Сви рокови који терете суд, а одређени су законом, па и ови који се тичу жалбе, јесу инструктивни (надзорни). Истек рока у коме је суд дужан да предузме неку радњу, па и описане радње везане за жалбу, не доводи до процесних последица ни по суд, ни по странке. Изгледа да би једина процесна последица могла да буде да се сматра да је жалба (или неки други предлог странака) усвојен или одбијен, што је иначе правило у управном поступку. Но, управни органи и судови поступају по друкчијим начелима и принципима, па у судском поступку „ћутање” суда није санкционисано процесним инструментима. Остаје само могућност ванпроцесних санкција и упозорења. Стога се прописује да „Непоступање судија првостепеног или другостепеног суда по приговору или жалби у роковима који су одређени овим законом увек се узима у обзир у поступку за заштиту права на суђење у разумном року” (члан 17. став 1), чиме се судије опомињу да нечињењем и спорошћу могу да и у поступку по жалби (или по приговору) повреде права странке на суђење у разумном року, а председник суда додатно задужује да о томе води рачуна (члан 17. став 2). Изгледа да је овај систем опомене и задужења довољан да подстакне судије да озбиљније и савесније приступају поступању по жалби него што је сада то случај, будући да Републици Србије предстоји још озбиљније инсистирање на суђењу у разумном року, оличено и у домаћем Закону о заштити права на суђење у разумном року који на снагу треба да ступи 1. јануара 2016. године.

Приговор – Као и жалба, и приговор може да се изјави само на решење. Као и жалбу, и приговор подносе странке (изузетак је приговор трећег лица). Технички гледано, приговор се подноси само и једино када је то искључиво законом предвиђено, за разлику од жалбе која се подноси увек када закон предвиђа да се о нечему доноси решење. Решење које се побија приговором доноси или судија појединац (основног или привредног суда) или извршитељ – члан 12. став 1. и члан 23. став 1. Приговор је ремонстративан правни лек. О њему увек одлучује веће од троје судија првостепеног суда (основног или привредног) – члан 12. став 2 – било да се њиме побија решење суда или извршитеља. Никада се не дешава да о приговору одлучује судија који је донео решење које се приговором побија (кад се побија судско решење), дакле, није могуће да судија појединац, после приговора, испитује законитост и правилност решења које је сам претходно донео. Приговором се, изузев приговора трећег лица, увек напада постојеће решење које је донесено у извршном поступку или поступку обезбеђења (зато је он правни лек). Та решења могу да буду мериторна (када се решава о неком захтеву странке или против странке, а без њеног захтева) или процесна (када се о захтеву странке не решава мериторно). Пример решења против којих је дозвољен приговор, а која се не доносе на предлог странке, јесу решења о изрицању новчане казне (члан 38. и члан 131),

решења о извршењу решења о новчаној казни (члан 131. став 3) и решење о замени новчане казне у казну затвора (члан 132. став 4). Кад се решење доноси на предлог или захтев странке важи следеће: увек када је против неког мериторног решења донетог на предлог странке дозвољен приговор, приговор је дозвољен и против процесног решења којим се предлог странке одбацује. Рецимо, против мериторног решења о приговору трећег лица (којим се он усваја или одбија) дозвољен је приговор (члан 110. ст. 1. и 2), али је приговор дозвољен и против решења којим се одбацује приговор трећег лица (члан 110. став 1). Против решења којим је мериторно одлучено о предлогу за доношење решења које има дејство решења о извршењу (предлог је одбијен или усвојен) може увек да се изјави приговор, али приговор може да се изјави и против решења којим се предлог одбацује (члан 61. став 4). Исто важи и за предлог извршног дужника или трећег лица за одлагање извршења, за предлог о продужењу трајања претходне или привремене мере.

Суд решава о приговору тако што доноси решење. Решење које се донесе поводом приговора је, начелно, правноснажно (члан 27. став 2). Оно више не може да се побија ни новим приговором, ни жалбом. Изузеци од тог правила важе у поступку против решења које суд донесе одлучујући о предлогу за извршење на основу веродостојне исправе, јер је против решења донетог о приговору дозвољена жалба (члан 85. став 3), с тим што ни онда жалба није дозвољена ако је приговором побијан само део решења којим су одмерени трошкови поступка. Овај последњи изузетак мотивисан је тежњом да се самостална решења о трошковима поступка увек побијају само приговором.

Приговор, као и жалба не одлаже извршење решења које се приговором побија (члан 25. став 3). Изузетак је приговор против решења којим се новчана казна замењује казном затвора (члан 132. став 6), који је инспирисан тежином санкције која погађа лице коме је изречена новчана казна.

Правно-политички узев, значај приговора није толико у уједначавању праксе судова (јер се његов домет исцрпљује на нивоу суда који је донео решење које се побија, тј. основног или привредног суда). Сврха приговора је пре свега да омогући испитивање законитости и правилности решења које може битно да утиче на правни положај странака, и тиме заштите интересе странака. Приговор омогућава контролу судије појединца који је побијано решење донео, коју чини трочлано веће истог суда. Но, када се приговором побија решење извршитеља, приговор посебно добија на тежини, будући да представља иницијални акт којим се омогућава судска контрола решења која донесу извршитељи. Рецимо, решење о предлогу извршног дужника за одлагање извршења доноси извршитељ увек кад он спроводи извршење, исто важи и за решење поводом приговора трећег лица, за решење о трошковима извршног поступка у случају да извршење спроводи извршитељ и сл. У свим тим случајевима, као и у низу других који нису наведени, приговор има дејство

судске контроле аката извршитеља, чиме се добија на уједначавању праксе извршитеља, квалитету заштите и судској контроли.

Приговор се изјављује и на решење које се, у присуству додатних елемената о којима се одлучује, побија жалбом. Случај је то са одлуком о трошковима поступка. Она по својој природи представља решење. Решењем о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе, одређују се и трошкови поступка које сноси извршни дужник. Исто бива и са трошковима поступка ако се предлог за извршење на основу извршне или веродостојне исправе одбије или одбаци, што важи и за решења донета по предлогу за обезбеђење. Наведена решења којим се, поред мериторног одлучивања о предлогу странке, решава и о трошковима поступка побијају се жалбом против мериторног решења. Решавајући о жалби, инстанциони суд решава и о трошковима поступка. Поставило се питање да ли инстанциони суд треба да решава и о решењу које се побија искључиво зато што извршни поверилац или извршни дужник сматрају да трошкови поступка нису правилно одмерени. У овом случају реч је пре свега о једној о техничкој операцији, у којој суд не разматра мериторна питања, па нема потребе да се активира другостепени суд. Стога се решење о трошковима поступка самостално побија само приговором (члан 73. став 3, члан 85. став 2, члан 396. став 1, члан 398. став 1, члан 423. став 2). Практично, то значи: ако извршни поверилац, рецимо, намерава да побија решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе само, једино и искључиво зато што сматра да првостепени суд није правилно одмерио трошкове поступка, он то мора чинити искључиво приговором, о коме одлучује веће од троје судија суда који је донео решење о извршењу. Разлог за то је што се само формално побија решење о извршењу, док се суштински побија само онај део решења којим је одлучено о трошковима поступка. Исто важи и када се после окончања извршног поступка или поступка обезбеђења посебним решењем одлучује о трошковима извршног поступка и поступка обезбеђења. Оно се побија приговором (члан 34. став 5). Свиме тиме одступљено је од правила Закона о парничном поступку према којима се решење о трошковима поступка увек побија жалбом. С друге стране, важећи Закон о извршењу и обезбеђењу прописује да суд или извршитељ одлучују о трошковима поступка закључком, што значи да одлука о трошковима данас никако не може да се оспори.

Још у једном случају директно је одступљено од норми Закона о парничном поступку. Према њему, решење којим се усваја захтев за изузеће судије не може да се побија, а на решење којим је одбачен или одбијен захтев за изузеће судије није дозвољена посебна жалба, што значи да она могу да се нападају само када и одлука којом се окончава парнични поступак (рецимо, пресуда) – тзв. везана жалба. Законом је, насупрот томе, предвиђено да на решење којим се одбацује или одбија захтев за изузеће судије (и извршитеља)

може да се поднесе приговор (члан 13. став 4. и члан 68. став 4), из чега произлази да на решење о усвајању захтева за изузеће нису дозвољени ни жалба ни приговор (као и у Закону о парничном поступку). Одступање од Закона о парничном поступку у погледу решења о одбацивању или одбијању захтева за изузеће налагале су тешкоће око примене концепта везане жалбе у извршном поступку и поступку обезбеђења, али и одсуство потребе да о решењу којим је одбијен или одбачен захтев за изузеће судије (извршитеља) решава инстанциони суд (то би успоравало поступак).

Приговор трећег лица – Он је посебно правно средство које се уређује законом. Свако лице које сматра да има право на предмету на коме се спроводи извршење, а природа тог права је да искључује извршење на њему (власник или ималац неког стварног права ужег од права својине), може да поднесе приговор на решење од извршењу (члан 108. став 1). Приговор се подноси суду који спроводи извршење (што ће, с обзиром на битно смањену надлежност суда ретко бити случај), односно извршитељу (што ће најчешће бити случај). Могућ је до окончања извршног поступка и њиме се захтева да се извршење на одређеном предмету утврди као недозвољено (члан 108. став 1). О приговору трећег лица одлучује извршитељ (суд), а облик одлуке о приговору трећег лица јесте решење. Против решења којим се предлог одбацује или усваја, извршни дужник, односно извршни поверилац (ако се приговор усвоји) имају право на приговор (члан 110. став 1). Али против решења којим се приговор одбија није дозвољена ни жалба ни приговор (члан 110. став 2). Разлог је у томе што трећем лицу, као својеврсна компензација за одсуство приговора или жалбе, на располагању стоји тужба да се извршење прогласи недопуштеним. Тужба се подноси у преклузивном року од 30 дана од правноснажности решења којим је приговор одбије (члан 111. став 1). Ако пре окончања извршног поступка правноснажно буде усвојен захтев трећег лица да се извршење огласи недозвољеним, извршитељ, на предлог трећег лица, обуставља извршни поступак у погледу ствари на којој извршење није дозвољено (члан 111. став 5). У случају да се поступак правноснажно оконча после окончаног извршног поступка, трећем лицу на располагању стоји предлог за противизвршење (члан 119).

Приговор против решења које има дејства решења о извршењу – Готово сва од тих решења доноси извршитељ, а суд доноси само једно: решење којим се послодавац обавезује да извршном повериоцу исплати месечне износе зараде која је доспела од правноснажности пресуде до враћања извршног повериоца на рад (накнада изгубљене зараде) – члан 384. То су решења која се доносе током спровођења разних извршења ради остварења неновчаног потраживања извршног повериоца. Ради остварења новчаног потраживања, доноси се само једно решење које има дејство решења о извршењу, решење којим се послодавац обавезује да намири извршном

повериоцу оброке зараде које послодавац није запленио и наплатио (члан 295). Решења која имају дејство решења о извршењу су увек адхезионе и споредне природе, зависне од спровођења „главног” извршења поводом кога су настала. Састоје се од два дела: првог, којим се извршни дужник обавезује да нешто учини (рок за чињење је увек осам дана од пријема решења) и другог, којим се одређује извршење ако извршни дужник своју обавезу не испуни (члан 72. став 1). Концепт је заснован на начелу евентуалности (као и код решења о извршењу на основу веродостојне исправе). Суштински гледано, овде постоје два решења. Прво решење представља практично потенцијалну извршну исправу, а друго решење представља потенцијално извршење. Друго решење бива дејствено само ако прво не буде побијано или безуспешно буде побијано. Током стварања концепта решења које има дејство решења о извршењу дилема је гласила: да ли да се оба решења да се споје у једно или да се поступи као у неким другим случајевима у закону, тј. да се одвојено доносе два решења, једно које је потенцијална извршна исправа и друго које је заправо решење о њеном извршењу. То је случај, рецимо, код решења о трошковима поступка (извршна исправа) које се спроводи доношењем посебног закључка о намирењу трошкова (члан 34. став 3), код решења о изрицању судских пенала (које је извршна исправа – члан 340. став 4) које се извршава доношењем посебног решења о извршењу (члан 342), код решења о изрицању новчане казне (извршна исправа) које се извршава доношењем посебног решења о извршењу новчане казне итд. Задржавајући ове традиционалне случајеве раздвајања извршних исправа и решења о њиховом извршењу, творци закона одлучили су се да у неколико ситуација споје оба акта у један, чиме је настала концепција решења које има дејство решења о извршењу. Бива то код извршења на заради и другим сталним новчаним примањима, када се послодавац обавезује да извршном повериоцу намири оне оброке зарада које није запленио и истовремено одређује извршење послодавчеве обавезе (члан 295), затим код извршења ради предаје индивидуално одређених покретних ствари кад се, ако ствари нису нађене код извршног дужника, доноси решење којим се извршни дужник обавезује да плати извршном повериоцу вредност ствари и истовремено одређује извршење ако не плати вредност ствари (члан 345), итд. Изузев решења које има дејство решења о извршењу и које се доноси ради исплате оброка зараде извршног дужника које послодавац није запленио и решења које се доноси ради накнаде изгубљене зараде извршног повериоца – у осталим случајевима решење које има дејство решења о извршењу замењују потраживање из извршне исправе које, из неког разлога (неретко због кривице извршног дужника), не може да се испуни у извршном поступку, услед чега се прибегава испуњењу неког другог предмета (најчешће исплати новца). Тако настају супститути извршних исправа, који су строго везани за потраживање које је утврђено у извршној исправи, који из њега произлазе, на њему се

заснивају, њега модификују. Исто *mutatis mutandis* важи и за решења која имају дејство решења о извршењу којим се послодавац обавезује да извршном повериоцу намираи оброке зарада које није запленио и за решење о накнади изгубљене зараде извршног повериоца, мада она, строго узев, не замењују извршну исправу. Стога је настала прва последица: спајање „супститута” извршне исправе са одређивањем предмета и средства извршења тог супститута у једно решење (решење које има дејство решења о извршењу), чиме се добија на времену и брзини поступка и спречава да се доносе два одвојена решења са одвојеним системом оспоравања решења, упркос томе што је њиховом доношењу претходило само једно решење, тј. решење о извршењу на основу извршне исправе. Кратко речено, једно (решење о извршењу на основу извршне исправе) које не може да се испуни, не раздваја се у два (решење о супсидијарној извршној исправи и решење о извршењу супсидијарне извршне исправе), већ остаје једно (решење које има дејство решења о извршењу). Будући да се решење о извршењу на основу извршне исправе побија жалбом, а да супститути замењују извршну исправу или су барем уско везан за њу, у сваком случају нису самостални, предвиђено је да се решење које има дејство решења о извршењу побија приговором (члан 72. став 4), а не жалбом. Жалба остаје резервисана само за „изворне” извршне исправе, а оне које их надомештају нападају се приговором. Двострука жалба у мање или више истим питањима пролонгирала би поступак и расипала процесну енергију. Оквир супсидијарних извршних исправа (извршна исправа сама) побија се жалбом на решење о извршењу, а њихова конкретизација – приговором. Приговором може да се напада како део решења којим је извршни дужник обавезан, тако и део решења којим се одређује извршење. Извршни дужник је довољно заштићен, тим пре што се у поступку по приговору сходно примењују правила о жалби против решења о извршењу на основу извршне исправе (члан 72. став 5). Једино се не примењују правила о обавезном достављању жалбе на решење о извршењу на одговор извршном повериоцу, чим се суду препушта оцена о томе да ли приговор против решења које има дејство извршне исправе треба доставити на одговор извршном дужнику; исто је предвиђено код противизвршења (члан 117. став 4. *in fine*) и решења о обезбеђењу (члан 423. став 5).

С друге стране, увек када споредна извршна исправа која настане у току спровођења извршења није у вези са извршном исправом којом је започет извршни поступак, када се споредна исправа доноси независно од садржине извршне исправе, задржано је постојеће, помало већ традиционално раздвајање споредних извршних исправа које настану у току спровођења извршења и решења о њиховом извршењу (решење о новчаној казни и решење о извршењу новчане казне, решење о судским пеналима и решење о њиховом

извршењу, решење о трошковима поступка и решење којим се они извршавају итд.).

6. Подела надлежности између суда и извршитеља

Разлике између важећег и новог закона – Важећи Закон о извршењу и обезбеђењу од 2011. године начелно заговара паралелизам у спровођењу извршења (назван је и мешовитим системом). И суд и извршитељ могу да спроводе одговарајуће врсте извршења. Тако, продају непокретности и покретних ствари ради извршења новчаног потраживања могу да спроводе и суд и извршитељ, зависно од избора извршног повериоца, исто, у суштини, важи и за извршење ради остваривања неновчаних потраживања и друга извршења. Разуме се, суд и извршитељ не могу да истовремено спроводе исто извршење. Није могуће да и суд и извршитељ спроводе извршење на истом новчаном потраживању истог извршног дужника. Паралелизам се, дакле, огледа у дозвољености да једно средство и предмет извршавају и суд и извршитељ, а не у истовременом извршавању конкретног средства и предмета, тј. истог решења о извршењу.

Поред паралелизма, који је најзаступљенији, у важећем закону постоји и домен искључиве надлежности у спровођењу извршења, у ком случају само суд или само извршитељ могу да спроводе одређено извршење. Тако је према важећем закону суд искључиво надлежан за спровођење извршења одлука у вези са породичним односима и за извршење ради враћања запосленог на рад. Извршитељи су искључиво надлежни за извршење потраживања по основу комуналних и сличних услуга.

Извршни поступак се састоји од два одвојена стадијума: од одлучивању о предлогу за извршење на основу извршне или веродостојне исправе и од спровођења извршења. У првом стадијуму реч је о ономе што се у старијој доктрини називало дозволом извршења, у другом о предузимању низа радњи којима се конкретно извршење спроводи. Према важећем закону, суд је искључиво надлежан да одлучује о предлозима за извршење на основу извршне или веродостојне исправе, а извршитељ је искључиво надлежан да одлучује о предлогу за извршење потраживања по основу комуналних и сличних услуга (посреди је поступак извршења на основу веродостојних исправа у посебном, комуналним и „сродним” стварима).

У нашим стратешком документима о правосуђу предвиђено је снажење надлежности извршитеља. Проширење надлежности могуће је како у сфери одлучивања о предлогу за извршење, тако и у сфери спровођења извршења или у обе сфере. Извршитељи у Републици Србији делују већ дуже од три године и значајно су утицали на јачање ефикасности спровођења извршења

(пре свега у тзв. комуналним предметима). С друге стране, судови су претерано оптерећени предметима, јер се, начелно, судска надлежност шири. Одлука о повећању надлежности извршитеља није, дакле, зависила само од њихових способности (мада се на томе фундаментално заснива), већ и од спорости обременених судова.

Новим законом се задржава постојеће стање у одлучивању о предлогу за извршење на основу извршне или веродостојне исправе и о предлогу за обезбеђење. Искључиво надлежан за одређивање (дозволу) извршења остаје суд. Извршитељи, пак, задржавају садашњу искључиву надлежност да доносе решења о предлога за извршење на основу веродостојних исправа које потичу из комуналних и сродних делатности (могу да одбаце или одбију предлог или да га усвоје доношењем решења о извршењу на основу веродостојне исправе која потиче из комуналних и сродних делатности).

Новим законом се у домену спровођења извршења укида паралелизам надлежности. Надлежност суда се унеколико проширује (члан 4. став 1). Он је искључиво надлежан да спроводи извршење заједничке продаје непокретности и покретних ствари, извршење специфичних извршних исправа у којима је извршном дужнику наложено чињење, нечињење или трпљење и извршних исправа у вези с породичним односима и враћањем запосленог на рад. Када је реч о заједничкој продаји непокретности и покретних ствари (чл. 211 – 216) посреди је сасвим нов институт у праву Републике Србије у коме се продаја једних ствари (непокретности) условљава продајом покретних ствари и обратно (комплекси фабрика са машинама, итд.), због чега је један део извршног поступка заједнички за обе продаје, а један различит за обе продаје (намирење). Спровођење извршења извршних исправа које гласе на чињење, нечињење или трпљење углавном обилује доношењем решења о новчаним казнама којим се извршни дужник санкционише због одбијања да испуни обавезу. Извршни дужник друкчије не може бити нагнан да предузме чињење које само он може (члан 363) или нечињење или трпљење (члан 364) или уздржавање од поновног сметања државине (члан 366). Новчана казна не изриче се само ако радњу уместо извршног дужника може предузети ко други (чл. 360. и 362) или код успостављања пређашњег стања (члан 365). Посреди је један заједнички извршни систем чији се елементи наслањају на друге елементе система и зато је најбоље да сва таква извршења спроводи суд. Бројност таквих извршења иначе није честа у пракси, тако да се на њима не гради закључак о ефикасности или неефикасности спровођења извршења. Спровођење извршења извршних исправа у вези с породичним односима и враћањем запосленог на рад јесте традиционално у надлежности судова, због, како се то објашњава, степена јавног интереса који она ангажују.

Сва остала извршења су у искључивој надлежности извршитеља (члан 4. став 2), укључујући и извршење решења о одређивању претходне или

привремене мере као средстава обезбеђења (члан 422. став 4), затим извршење решења о изрицању судских пенала (члан 4. став 2), итд.

Надлежност за доношење решења у фази спровођења извршења – Спровођење извршења несумњиво представља предузимање низа фактичких радњи (извршне радње). Оно почиње, независно од тога ко спроводи извршење, када суд или извршитељ предузму прву радњу којим се спроводи извршење (члан 136). Одлучивање у току спровођења извршења пре свега се испољава доношењем закључака, као аката којима се управља извршним радњама. Међутим, током спровођења извршења може настати потреба да се донесу нека решења, чиме нестаје хармонична слика спровођењу извршења као низања извршних радњи. Ко је надлежан да та решења донесе, будући да извршење спроводе и извршитељи и суд? Важи једноставно правило: кад суд спроводи извршење, он доноси и решења у току спровођења извршења; а кад извршитељ спроводи извршење, он је тај који доноси решења за којима настане потреба током спровођења извршења. Тако, ако током спровођења извршења ради враћања запосленог на рад, за које је искључиво надлежан суд, извршни дужник затражи одлагање извршења, о одлагању одлучује суд, који и доноси решење о предлогу за одлагање. Ако, пак, извршни дужник поднесе предлог за одлагање у току спровођења извршења на непокретности, о њему одлучује извршитељ, јер је он искључиво надлежан да спроводи извршење на непокретности. Ако треће лице поднесе приговор тврдећи да има неко право на непокретности која се заједнички продаје са покретним стварима, о приговору одлучује суд, јер је он искључиво надлежан да спроводи извршење заједничком продајом непокретности и покретних ствари; али ако треће лице поднесе приговор и тврди да има права на покретној ствари која је предмет извршења (кад се извршење спроводи само на покретној ствари), о приговору трећег лица одлучује извршитељ, јер је он (искључиво) надлежан да спроводи извршење ради наплате новчаног потраживања на покретној ствари. Ако се стекну услови за обуставу извршног поступка, решење о томе доноси суд ако он спроводи извршење, односно извршитељ ако он спроводи извршење итд.

Али, кад је суд искључиво надлежан да спроводи извршење, питање је који је то суд, тачније који суд доноси решења у току спровођења извршења? Стварна надлежност није спорна: то је основни суд или привредни суд. Проблем се јавља код месне надлежности. Могу (али не морају) да се разликују два суда: суд који је донео решење о извршењу (тј. суд дозволе извршења) и суд који спроводи извршење (суд извршења). Кад је реч о одлучивању о предлогу за извршење (одређивање извршења, дозвола извршења), важи правило да скоро увек (изузев код извршења на непокретностима, када је надлежност суда на чијем се подручју налази непокретност искључива), постоји изберива надлежност између суда који је надлежан према месту пребивалишта, боравишта или седишта извршног дужника (општа надлежност или општи

форум) и неког другог суда. Тако, нпр. код извршења чињења, нечињења или трпљења, за одлучивање о предлогу за извршење надлежан је и суд на чијем подручју се налази пребивалиште или боравиште извршног дужника, али и суд на чијем подручју извршни дужник треба да испуни своју обавезу (члан 359). Извршни поверилац може да предлог за извршење поднесе било коме од та два суда, оба су надлежна и оба имају право да одлуче о предлогу. Ако се место пребивалишта или боравишта извршног дужника и место испуњења његове обавезе подударарају, подударарају се и суд одређивања извршења и суд спровођења извршења. Али ако се не подударарају, већ се налазе на подручју два различита основна суда, а извршни поверилац поднесе предлог за извршење суду пребивалишта или боравишта дужника, долази до раздвајања. Један суд је надлежан да одлучи о предлогу за извршење, а други да спроведе извршење. Зато, ако током спровођења извршења извршни дужник затражи одлагање, поставља се питање који је од та два суда месно надлежан да о одлагању одлучи? Закон је предвидео да је месно надлежан суд који спроводи извршење – члан 9. став 2 (у овом случају био би то суд на чијем подручју је извршни дужник обавезан да испуни обавезу). Тиме се добија на ефикасности и економичности поступка и спречава губљење времена током „шетања” списка (до кога би дошло ако би надлежан био суд који је донео решење о извршењу). То важи за доношење првостепеног решења. Али, исти принцип вреди и за решавање о приговору или жалби против првостепеног решења, јер се надлежност за одлучивање о правним средствима везује за суд који је донео првостепено решење. То значи да би за решавање о приговору био надлежан суд који спроводи извршење, а за решавање о жалби, суд које је непосредно виши суд од првостепеног суда.

Такве дилеме се не постављају када решење о извршењу спроводи извршитељ. Извршитељ је надлежан да спроводи решење о извршењу судова за чије је подручје именован (члан 10. став 1). Извршитељ се увек именује за подручје вишег суда и подручје привредног суда (члан 471. став 1). Тако је, рецимо, извршитељ који је именован за подручје вишег суда у А и привредног суда у А надлежан да спроводи извршење свих решења о извршењу које донесу основни судови са подручја вишег суда у А или привредни суд у А. При томе, радње које извршитељ предузима нису искључиво везане само за подручје суда за које је именован, тачније: извршитељ може да предузима извршне радње и изван подручја суда за који је именован. Извршитељ који спроводи извршење решења о извршењу суда А, може, спроводећи извршење, да попише покретне ствари и ако се оне налазе на подручју суда Б, В или Г. Ово даје велику флексибилност спровођењу извршења од извршитеља, јер не доводи до промене спроводиоца извршења ако се промени предмет извршења који је одређен у решењу о извршењу (што се дешава када извршење спроводи суд). То је и разлог за радикално умањење надлежности судова за спровођење

извршења и радикално повећање искључиве надлежности извршитеља. Тиме се, у најмању руку, спречава да списи предмета „путују” од једног до другог суда увек кад се промени предмет извршења (чиме се мења суд који спроводи извршење).

Од правила да кад суд који спроводи извршење уз то и доноси решења у току спровођења извршења, а да извршитељ који спроводи извршење доноси и решења у току спровођења извршења постоје неколико изузетака. Наиме, нека решења у извршном поступку може да донесе само суд, не и извршитељ. Другим речима, суд је једини и искључиво надлежан да доноси нека првостепена решења у извршном поступку. Таквих решења нема много: то су решење о изрицању новчане казне, решење о замени новчане казне у казну затвора, решење о изрицању судских пенала, решење којим се усваја предлог за противизвршење, решење о захтеву за изузеће судије или извршитеља и решења поводом приговора на првостепено решење суда или извршитеља. Решење о изрицању судских пенала представља посебно средство извршења и не тангира извршитеље (они спроводе решење о извршењу решења о изрицању судских пенала), а исто важи и за решење којим се усваја предлог за противизвршење (посреди је посебно правно средство које се рађа после окончања претходног извршног поступка). По себи се подразумева да о захтеву за изузеће судије или извршитеља одлучује суд, никада извршитељ. Искључива надлежност суда за изрицање новчане казне и замену новчане казне у казну затвора је последица казнене природе решења о изрицању новчане казне и о њеној замени у казну затвора. Коначно, приговор је редован правни лек о коме искључиво решава суд. Кад је реч о поступку обезбеђења суд је једини и искључиво надлежан да доноси решења (члан 419).

Када извршење спроводи суд, за доношење решења која су у искључивој надлежности суда, а за којима настане потреба у току спровођења извршења, надлежан је суд који спроводи извршење (члан 9. став 2). Он ће изрећи новчану казну, заменити новчану казну у казну затвора, одлучити о захтеву за изузеће и решавати о приговорима који буду поднети против решења која је донео (не само решења за која је искључиво надлежан суд, већ и за друга решења која је донео, рецимо, решење којим одбија захтев за одлагање извршења).

Лажна дилема настаје када извршење спроводи извршитељ, а настане потреба да се донесе решење које је у искључивој надлежности суда. Рецимо, извршитељ одбије приговор трећег лица, које поднесе приговор против решења извршитеља или извршитељ сматра да треба донети решење о новчаном кажњавању извршног дужника, итд. Овде недоумица нема, најмање из једног разлога: будући да извршење не спроводи суд, већ извршитељ, постоји само један суд у извршном поступку, а то је суд дозволе (одређивања) извршења, тј. суд који је донео решење о извршењу. Суд спровођења извршења не постоји,

па се и не поставља питање конкуренције два месно надлежна суда. Када извршитељ спроводи извршење у извршном поступку, за доношење решења која су у искључивој надлежности суда, надлежан је суд који је донео решење о извршењу (члан 9. став 1). Надлежност није названа искључивом, због одсуства било којег суда који би том суду могао да конкурише. И ово решење, које је логички наметнуто, погодује убрзању извршног поступка, будући да се извршитељ управо именује за подручје суда који доноси решење о извршењу и који је месно надлежан да доноси решења из искључиве надлежности судова. Исти принцип се, по аналогији, примењује и у поступку обезбеђења.

Извршне исправе које настају током извршног поступка – Извршни поступак се, поједностављено, хронолошки и логички приказује као ток који почиње извршном исправом, наставља се решењем којим се одређује извршење (решење о извршењу) и окончава спровођењем извршења (схваћеним као низ радњи којима се непосредно извршавају извршна исправа и решење о извршењу). Изван сумње је да извршни поступак служи остварењу потраживања садржаног у извршној исправи, да решење о извршењу представља основни процесни инструмент којим се то постиже, да је то сврха извршног поступка. Међутим, током извршног поступка, пре свега током спровођења извршења, доносе се акти који имају природу извршне исправе који, за разлику од извршне исправе због које се и води извршни поступак – настају током самог извршног поступка, прецизније током спровођења извршења. То су решење о новчаној казни, решење о замени новчане казне у казну затвора, решење о трошковима извршног поступка (а у поступку обезбеђења решење којим се усваја предлог за одређивање претходне или привремене мере) и решења која су већ раније названа као решења која имају дејство решења о извршењу. Све те извршне исправе представљају споредне исправе, које извиру из извршног поступка. Оне, строго узев, улазе у део поступка спровођења извршења. За њихово доношење надлежан је онај ко спроводи извршење „главне” извршне исправе, извршитељ или суд. Изузетак су решење о новчаној казни и решење о замени новчане казне казном затвора које увек доноси суд и онда када извршење спроводи извршитељ. Постављају се, на крају, још два питања. Прво, ко је надлежан да доноси решења о извршењу којим се принудно извршавају споредне извршне исправе и друго, ко је надлежан да спроведе извршење тог решења о извршењу. У првом случају надлежан је ко је и донео споредну исправу, а у другом случају надлежан је онај ко спроводи извршење „главне извршне исправе”. Тако је код изрицања новчане казне предвиђено да њу изриче суд и да суд доноси решење о њеном извршењу, док је пак, извршава суд или извршитељ, у зависности од тога ко спроводи извршење извршне исправе због које је и покренут извршни поступак (закон код извршења новчане казне користи синтагму по којој је извршава „ко спроводи извршење решења о извршењу поводом кога је донето решење о

изрицању новчане казне” – члан 132. став 3). На исти начин решено је и питање извршења решења које има дејство решења о извршењу. Формулација гласи: „Решење које има дејство решења о извршењу извршава суд или извршитељ, зависно од тога ко спроводи извршење решења о извршењу поводом кога је донето решење које има дејство решења о извршењу” (члан 72. став 3).

Надлежности за извршење решења о извршењу решења о изреченим судским пеналима и решења о усвајању предлога за противизвршење, закон решава у корист извршитеља, чија је надлежност овде искључива (члан 4. став 2).

7. Веродостојне исправе и решење о извршењу на основу веродостојне исправе

Веродостојне исправе набројане су у закону. Веродостојном исправом доказује се новчано потраживање. Поступак се и овде, као код извршне исправе, покреће предлогом за извршење, али сада на основу веродостојне исправе. Попут предлога за извршење на основу веродостојне исправе и у овом случају суд решењем одлучује о предлогу. Или одбацује предлог или га одбија или усваја. Позитивна одлука назива се решењем о извршењу на основу веродостојне исправе (члан 2. тачка 8). Оно има друкчију структуру од решења о извршењу на основу извршне исправе. Састоји се из два дела: првог, којим се извршни дужник обавезује да у року од осам дана од пријема решења о извршењу на основу веродостојне исправе намири потраживање извршног повериоца које се доказује веродостојном исправом (тзв. обавезујући део решења), и другог, којим се одређују средства и предмет извршења (тзв. одређујући део) за случај да извршни дужник не испуни потраживање извршног повериоца у року који је одређен у првом делу решења (осам дана од пријема решења) – члан 67. Обавезујући део решења представља потенцијалну извршну исправу, а одређујући део представља могуће извршење веродостојне исправе која се она претвори у извршну исправу. И овде је дакле, реч о примени начела евентуалности, према коме други део решења само евентуално постаје дејствен, тј. бива конзумиран само ако се током поступка први део решења преобрази из веродостојне у извршну исправу (слично као код решења које има дејство решења о извршењу). Решење о извршењу на основу веродостојне исправе доноси судија појединац основног или привредног суда (члан 6. став 1. у вези са чланом 12. став 1). Правни лек може да се изјави не само против позитивне одлуке (када га изјављује извршни дужник), него и против негативне одлуке (одбијање или одбацивање предлога), када га подноси извршни поверилац (члан 85. став 1).

Правни лек против решења донетих о предлогу за извршење на основу веродостојне исправе, јесте приговор (за разлику од решења о извршењу на основу извршне исправе које се побија само жалбом). Приговор се подноси и ако једна од странака (или обе странке) желе да побијају само део решења о извршењу на основу веродостојне исправе којим су одмерени трошкови поступка – члан 85. став 2 (које је садржано у решењу које је донето о предлогу за извршење). Подноси се судији појединцу основног или привредног суда које је донео решење које се побија (члан 86. став 1), а одлуку о приговору доноси веће од троје судија (члан 86. став 2). Два елемента од којих се састоји решење (обавезујући и одређујући) стварају различите комбинације, како код приговора, тако и код решавања о приговору. Могуће је да се приговором побија само обавезујући део решења, само одређујући део решења или и један и други (решење у целини). Кад се побија само обавезујући део решења, не испитује се одређујући део, већ се, буде ли приговор одбијен, изрека решења о приговору односи само на обавезујући део, док одређујући део стиче правноснажност, чија перспектива даље зависи од поступка по жалби (који може да се настави поводом обавезујућег дела решења). Ако се побија само одређујући део решења, а обавезујући не, обавезујући део решења стиче правноснажност, која га претвара у извршну исправу, а од исхода жалбе против дела решења који је одређено извршење зависи ефектуитет обавезујућег дела решења. Коначно, када се побија цело решење, најпре се испитује обавезујући део решења; ако он није законит и правилан, поступак по приговору се завршава и одређујући део решења се и не разматра. Но, ако је обавезујући део решења законит и правилан, испитује се законитост и правилност одређујућег дела решења. Наведени редослед, који је изричито предвиђен законом (члан 104), последица је евентуалне максиме по којој одређујући део решења добија ефективност само ако је обавезујући део правноснажан. Иначе, независно од тога који део решења се побија, веће суда (и касније жалбени суд) дужно је да по службеној дужности пази на примену материјалног права, да ли је суд уопште надлежан за доношење решења о извршењу на основу веродостојне исправе, на стварну и месну надлежност првостепеног суда, да ли исправа на основу које је донето решење о извршењу на основу веродостојне исправе има својство веродостојне исправе и да ли је извршење одређено на ствари која је изван правног промета (члан 87. став 2).

Разлике између два дела решења о извршењу на основу веродостојне исправе узрокују и разлике у разлозима за њихово оспоравање. Обавезујући део решења представља исказ о постојању неког потраживања, па се приговором против њега доводи у питање само потраживање. С друге стране, одређујући део решења представља сегмент решења о извршењу (сегмент у том контексту што не садржи све састојке решења о извршењу на основу извршне исправе) који се састоји од одређивања средства и предмета

извршења, па се тај део решења може побијати углавном из разлога који се тичу начина на који се намирује потраживање извршног повериоца. Разлози због којих може да се изјави приговор на обавезујући део решења о извршењу на основу веродостојне исправе таксативно су наведени у закону (члан 89. став 1) и мимо њих није могуће истицати другу мањкавост тог дела решења. Посреди су разлози којима се спори постојање потраживања из веродостојне исправе (да никад није настало или да је престало). Као што се решење заснива на писменим доказима (веродостојним исправама), тако и приговор на обавезујући део решења и тврдње које су изнесене у приговору морају да се поткрепе писменим доказима (члан 89. став 2. и 3). Коначни расплет следи после размене писмених доказа, који служе да веће стекне утисак о томе чије су тврдње вероватније. Писменим доказом извршни дужник није дужан да доказује тврдњу да обавеза која се налази у извршној исправи није настала (члан 89. став 4). Будући да је реч о тзв. негативној чињеници, она не може да се доказује ничим, па ни писменим доказом, већ се приговор у том случају доставља на одговор извршном повериоцу. Пошто прими чињеничне и правне тврдње и доказе странака, веће одлучује о приговору.

Против решења које је донето о приговору може да се изјави жалба (члан 85. став 3); (жалба није дозвољена само против решења већа којим је одлучивано о приговору на трошкове поступка). Ово је једини случај у закону којим се решење о приговору побија жалбом. Концепција извршења на основу веродостојне исправе заснива се на претходном поверењу које се даје извршном повериоцу да потраживање које произлази из веродостојне исправе заиста постоји, и ако је некада настало, да ни на који начин није престало. Извршни дужник доводи приговором то поверење под сумњу. Пред судом су три могућности. Да после приговора на обавезујући део решења стави ван снаге одређујући део решења и цео предмет упути у парницу у којој се решава о основаности обавезујућег дела решења према правилима поступка која се примењују после приговора против платног налога, да би се, после вођења парничног поступка, решење о извршењу на основу веродостојне исправе, тј. његов обавезујући део, одржало на снази или укинуло. Наведена могућност постојала је у нашем праву до ступања на снагу важећег Закона о извршењу и обезбеђењу. Друга могућност је да се сва питања расправе у оквиру извршног поступка унутар кога би поводом приговора настала мини парница у којој би се изводила сва релевантна доказна средства и уверење суда о постојању потраживања доводило до извесности. И трећа могућност, која је заступљена и у важећем закону, али на недовољно јасан начин, јесте да суд о постојању потраживања доноси закључак на основу вероватноће, зависно од тога да ли претежу аргументи да потраживање постоји или не постоји. Наведену могућност прихватио је и овај закон (члан 92. став 3, члан 101. став 2. и члан 104. став 2). Правила из важећег закона промењена су утолико што странка која

није задовољна првостепеним решењем донетим о приговору има право на жалбу (вишем суду или Привредном апелационом суду), а не на поновљени приговор суду који је једном већ решавао о приговору. У поступак се уводи и виша инстанца и тако још једном, али сада од компетентнијег суда, проверава уверење до кога је дошло веће првостепеног суда када је решавало о приговору. Изгледа да је ова промена била неопходна и треба да доведе до још веће уверљивости веродостојне исправе, а да истовремено не доведе до пута парнице и тиме додатно оптерети наше судове. Иначе и жалбени суд, попут већа судија првостепеног суда, дужан је да по службеној дужности пази на примену материјалног права, да ли је суд уопште надлежан за доношење решења о извршењу на основу веродостојне исправе, на стварну и месну надлежност првостепеног суда, да ли исправа на основу које је донето решење о извршењу на основу веродостојне исправе има својство веродостојне исправе и да ли је извршење одређено на ствари која је изван правног промета (члан 87. став 2). Решење које је донето по жалби је правноснажно и против њега не могу да се улажу ванредна правна средства (као што то није могуће ни кад је правноснажно решење о приговору).

Могућност да се побија само један део решења о извршењу на основу веродостојне исправе или цело решење, различитост ситуација до којих долази у зависности од тога који део решења се побија и коју је суд одлуку донео, улога извршитеља током целог поступка (јер они су искључиво надлежни да спроведе извршење правноснажног решења о извршењу на основу веродостојне исправе) налагало је казуистичко уређење побијања решења о извршењу на основу веродостојне исправе, да се жалба и приговор исцрпно уреде. Методолошки, поступање по приговору и жалби раздвојено је на четири целине: а) заједничке и основне одредбе (чл. 85 – 88), б) када се приговором и жалбом побија само обавезујући део решења (чл. 89 – 96), в) када се побија само одређујући део решења (чл. 97 – 101), г) када се побија цело решење (чл. 102 – 107). Унутар сваке целине одвојене су фазе подношења и одлучивања о приговору и о жалби и посебно назначен тренутак у коме се у поступак укључује извршитељ, да спроведе извршење.

Веродостојна исправа за комунална потраживања – О извршењу на основу веродостојне исправе је реч и када се намирују новчана потраживања настала из комуналних и сродних делатности (тзв. комунални предмети). Веродостојне исправе су рачун и извод из пословних књига (члан 52. став 2 тач. 3. и 4). Као и у општем поступку за доношење решења о извршењу на основу веродостојне исправе и у овом случају решење се извршава тек после правноснажности. Посебност тог поступка најпре огледа се у немогућности извршног повериоца да изабере извршитеља који треба а) да одлучује о предлогу за извршење и б) да спроведе извршење. Слободан избор извршитеља сматра се, изазвао је корупцију, и незадовољство међу

извршитељима због неједнаког прилива „комуналних” предмета. Због тога је законодавац интервенисао још током 2014. године и увео принцип равномерне расподеле тих предмета, који је преузет и у овај закон (члан 393). Извршни поверилац је дужан да се, ради спознаје којем извршитељу треба да поднесе предлог за извршење, обрати комори извршитеља да она одреди коме се предлог подноси. При томе, ни комора није слободна већ је дужна да извршитеља одреди према азбучном реду уписа извршитеља у именик извршитеља и заменика извршитеља и водећи рачуна о томе да се месна надлежност извршитеља заснива према месту пребивалишта, боравишта или седишта извршног дужника (пре измене закона заснивала се према седишту извршног повериоца, што је такође изазивало незадовољство извршитеља). Извршитељ одлучује о предлогу за извршење и стоје му на располагању исте опције као и суду. У свему осталом, поступак је исти као у општем поступку извршења на основу веродостојне исправе, уз један веома значајан изузетак. Против решења извршитеља дозвољен је само приговор (члан 396. ст. 1 – 3 и члан 398. ст. 1 – 3), а против решења које се донесе по приговору није дозвољена жалба (члан 396. став 4 и члан 398. став 4). Дакле, ток до правноснажности решења заснива се на линији извршитељ – веће првостепеног суда (основног или привредног). Разлог због кога овде није дозвољена жалба лежи у томе што је број веродостојних исправа на којима се заснива извршење мали, тачније само их је две, да су извршни повериоци искључиво комунална или друга сродна предузећа и да су поступци већ прилично рутинизирани. Будући да решење доноси извршитељ чија месна надлежност се одређује према форуму (пребивалишту) извршног дужника, за доношење решења, да о њему решава суд, био ни месно надлежан суд на чијем подручју се налази пребивалиште, боравиште или седиште извршног дужника. То је и разлог због кога се прописује да се приговор подноси суду који би био надлежан да одлучује о предлогу за извршење да је одлучивање о том предлогу у надлежности судова (члан 396. став 2. и члан 398. став 2). Практично, то је суд чије подручје чини део подручја за које је извршитељ надлежан (најчешће ће ти бити речи о основним судовима). Веће тог суда решава о приговору и твори правноснажност решења.

8. Поступак обезбеђења потраживања

Поступак обезбеђења грађанскоправних потраживања темељно је размотрен. Нормиране су правне празнине и изостављена нека решења која се по инерцији преносе из закона у закон. Врсте средстава обезбеђења остале су исте као у важећем закону.

Традиционално, обезбеђују се потраживања давања, чињења, нечињења и трпљења (класификације је у наше извршно право преузета из Закона о облигационим односима). Новина је у томе што се, када је реч о привременим мерама, потраживањем сматрају и захтеви за доношење утврђујуће (декларативне) судске одлуке (рецимо, утврђивање ништавости уговора или неке једностране изјаве воље) или за доношење преображајне (конститутивне) одлуке (члан 447. став 2). До сада је судска пракса углавном била подељена око тога да ли и код ових потраживања може да се донесе привремена мера, али сада је то изричито решено законом.

Врсте средстава обезбеђења јесу стицање заложног права на непокретностима и покретним стварима на основу споразума странака, стицање заложног права на непокретностима и покретним стварима (на основу извршне исправе), претходне мере и привремене мере (члан 414).

Поступак обезбеђења (независно од врсте средства обезбеђења) почиње предлогом за обезбеђење, који се увек подноси суду (члан 415. став 1. и члан 418. став 1). Суд је једини надлежан да одлучује о предлогу. При томе, он може предлог одбацити, одбити или усвојити и одредити средство обезбеђења (члан 418. став 1). Предлог за обезбеђење одбацује се када није испуњена нека позитивна или је испуњена нека негативна процесна претпоставка (ако је неуредан, поднет од неовлашћеног лица или лица које нема правни интерес, итд). Одбија се ако не постоје услови који су прописани за одређивање средства обезбеђења. Код привремених и претходних мера најчешће је реч о томе да није учињено вероватним постојање потраживања за које се тражи обезбеђење или да није учињена вероватном опасност за његово осујећивање. Решење којим се усваја предлог за обезбеђење (позитивно решење) носи генерички назив „решење о обезбеђењу” (члан 418. став 2), а посебни називи су, рецимо, решење о привременој мери или решење о претходној мери. Законом је одређена садржина предлога за обезбеђење; она је заједничка за све врсте средстава обезбеђења. Предлог мора да садржи прецизно наведено потраживање чије се обезбеђење тражи, законске разлоге за обезбеђење, чињенице и доказе из којих се утврђује да је постојање законских разлога за обезбеђење вероватно и врсту средства обезбеђења (члан 415. став 2). Предлог за одређивање претходне и привремене мере, поред тих елемената, мора да садржи још и врсту претходне или привремене мере, и њихово трајање, а предлог за одређивање привремене мере мора да садржи и средство и предмет којим се привремена мера извршава (члан 416. ст. 1. и 2).

Потреба да предлог за одређивање привремене мере садржи и предлог и средство којим се привремена мера извршава (члан 416. став 2) крупна је новина. Заснива се на новој конструкцији структуре привремене мере. Решење о привременој мери (позитивна одлука) представља извршну исправу (извршни

наслов) до које се долази после испитивања вероватноћа постојања потраживања и постојања опасности по потраживање. Само утврђивање вероватноће, представља првенствено парнични институт, тако да се не може приговорити ауторима који тврде да одлучивању о предлогу за привремену меру претходи мини парница (па и онда када се пре одлуке не заказује рочиште). Решење о привременој мери јесте извршна исправа, која настаје у поступку обезбеђења. Њоме се по први пут, истина провизорно, утврђује да је вероватно да одређено потраживање постоји. Строго узев, да би се привремена мера извршила потребно је да се донесе решење о извршењу и оно изврши принудно (ако изостане добровољно испуњење). Питање гласи: да ли иницијативу за принудно извршење решења о привременој мери (за доношење решења о извршењу привремене мере) препустити странкама на чији предлог је привремена мера и одређена или суду? Начело страначке диспозиције, које доминира и у поступку обезбеђења (једнако као и у извршном поступку), говори да принудно извршење извршних исправа (решења о привременој мери) треба препустити странкама на чији предлог су донете. Ово би значило да доношење решења о извршењу привремених мера није могуће без предлога странке на чију иницијативу су донете. Међутим, поставља се наредно питање: у чему је интерес странака да траже доношење решења о привременој мери, ако не намеравају да донето решење принудно изврше? Зашто онда процесно исцрпљују суд и противну странку? Да ли постоји правни интерес да се донесе решење о привременој мери (као извршној исправи), а да се после тога, или истовремено са предлогом за његово доношење, не тражи доношење решења о извршењу? Закон даје негативан одговор на та питања и прибегава правној творевини према којој се решење о привременој мери убудуће састоји се од две логичке целине: а) од извршне исправе и б) одређивања средства и предмета. Дакле, реч је о решењу које у себи спаја и извршну исправу и решење о извршењу. То спајање јесте начин да се спречи вођење два посебна поступка (за доношење решења о привременој мери и потом решења о извршењу привремене мере) и оба поступка сведу на један, чиме се штеди на времену и средствима и добија на брзини и економичности. Интерес извршног дужника заштићен је његовим правом на жалбу, која се подноси из истих разлога као и против решења о извршењу – члан 423. ст. 1. и 4. (једна од последица новог концепта привремене мере). Круг жалбених разлога није ограничен и извршни дужник може да побија решење из свих разлога из којих би могао да побија и решење о извршењу (посебно у делу у коме оно представља извршну исправу). Решење о привременој мери извршава се пре његове правноснажности – 422. став 1 (жалба не одлаже извршење решења). Извршење се спроводи по службеној дужности. Закон не садржи такву одредбу, будући да би могла да изазове забуну, али се значење састоји у томе да извршење почиње без икаквог формалног предлога извршног

повериоца. Извршни поверилац није дужан да подноси предлог за извршење, будући да извршитељ по службеној дужности прелази на извршење решења. Све то се одржава и на садржину предлога о привременој мери. Предлог за доношење решења о привременој мери мора да садржи и средство и предмет извршења којим се извршава обавеза (истина, понекад се врста привремене мере и средство извршења привремене мере подударaju када се неком, најчешће извршном дужнику, налаже нека радња). Одсуство једног или другог обавезног елемента предлога за одређивање привремене мере, води у одбацивање предлога. У закону је изричито наведено да се предлог за одређивање привремене мере одбацује ако у себи не садржи средство и предмет којим се привремена мера извршава, и то одмах, што значи да се пре одбацивања не враћа извршном повериоцу на допуну (члан 416. став 3). Разлог за одбацивање предлога јесте одсуство правног интереса да се донесе само решење које представља извршну исправу, а да се не захтева извршење обавезе из извршне исправе. Што се може одмах и одједном, не може се из два пута. На предмете и средства извршења, као и на њихово одређивање сходно се примењују правила закона којима се уређује извршење на основу извршне исправе (члан 416. став 2).

Иначе, законом је предвиђено да свако решење о обезбеђењу, независно од средства обезбеђења, има дејство решења о извршењу (члан 422. став 1). Правило је од нарочитог значаја за претходне мере, разуме се, и за привремене мере. Рећи да решење о обезбеђењу има дејство решења о извршењу значи најпре рећи да предлог извршног повериоца за спровођење извршења решења о обезбеђењу није потребан. Решење о обезбеђењу почиње да се извршава чим стекне својство извршности. Извршност решења о претходној и привременој мери наступа када решење прими онај ко је на основу решења дужан да нешто не учини или трпи (члан 422. став 2) – посредни су забране од којих се често састоје претходне или привремене мере. Но, често се код привремене мере извршном дужнику налаже нека радња, неко активно понашање (а не нечињење) и одређује рок у коме је он дужан изврши радњу; привремена мера у том случају постаје извршни наслов када безуспешно истекне рок у коме је извршни дужник или неко други обавезан да нешто учини (члан 422. став 3). За извршење претходне или привремене мере искључиво је надлежан извршитељ (члан 422. став 4). Средство обезбеђења које се састоји од стицања заложног права на непокретностима и покретним стварима увек извршава суд (члан 422. став 5).

У поступку обезбеђења дозвољена су два правна лека, жалба и приговор. Против решења које се донесе о приговору жалба није дозвољена (члан 423. став 4). Ни жалба ни приговор не одлажу извршење решења (члан 25. став 3, члан 422. став 1. и члан 426). Као и у извршном поступку, превасходна улога жалбе јесте да уједначава праксу судова. Стога је у поступку

обезбеђења жалба дозвољена против решења које се донесе о предлогу за обезбеђење (којим се предлог усваја, одбија или одбацује), као и против решења о обустави поступка обезбеђења (члан 423. став 1). Овде је видљива аналогија са жалбом у извршном поступку. На жалбу против позитивне одлуке (решења о обезбеђењу) сходно се примењују одредбе о жалби извршног дужника на решење о извршењу на основу извршне исправе, изузев одредаба о обавезном достављању жалбе на одговор (члан 423. став 5). Почев од жалбених разлога, преко жалбеног поступка. Сходна примена се у овом случају огледа у примени оних одредаба о жалби против решења о извршењу које имају место и правно дејство и у жалби против решења о обезбеђењу. Цитирана правила посебно важе за жалбу против решења о привременој мери. На остала решења у поступку обезбеђења која могу да се побијају жалбом сходно се примењују одредбе о жалби „против осталих решења у извршном поступку” (члан 423. став 5. *in fine* и чл. 82 – 84). Посреди су решења о одбацивању или одбијању предлога за обезбеђење и решење о обустави поступка обезбеђења. О жалби увек решава веће од три судије другостепеног суда (вишег или Привредно апелационог). У поступку обезбеђења дозвољен је и приговор, у три случаја: против решења којим је одлучено о предлогу за продужење претходне мере (о одбацивању, одбијању или усвајању предлога) – члан 443. ст. 1. и 2, против решења којим је одлучено о предлогу за продужење привремене мере (одбацивање, одбијање, усвајање) – члан 456. ст. 3. и 4, као и када се побија само део решења донетог о предлогу за обезбеђење којим су одмерени трошкови поступка обезбеђења (члан 423. став 2). Првостепено решење у поступку обезбеђења увек доноси судија појединац основног или привредног суда, а о приговору решава веће истог суда. Овде не постоје правила која су друкчија од правила која важе у поступку извршења.

9. Јавни извршитељи

Извршитељи су уведени у наш прави систем Законом о извршењу и обезбеђењу из 2011. године. Њихов положај није довољно јасан, пре свега у току извршног поступка и поступка обезбеђења, а многа битна питања која остала су изван уређења важећег закона. Извршитељи су у пракси названи „приватним извршитељима”, због тога што их бирају извршни повериоци, али и да би се начинила разлика између судских извршитеља (који су у радном односу у суду) и извршитеља који делују по избору извршног повериоца. У Републици Србији, тако постоје две врсте извршитеља: судски и „приватни”. „Приватни” извршитељи овлашћени су да доносе одлуке током извршног поступка и поступка обезбеђења и да непосредно предузимају извршне радње. Судски извршитељи могу само да непосредно предузимају извршне радње.

Назив „приватни” извршитељ, мада потекао у животу, без законског ослонаца, јесте погрешан. Извршитељи обављају посао који је од јавног интереса, они не делују ни у корист извршног повериоца, нити у корист извршног дужника, нити у корист суда. Они се, истина, превасходно старају о намирењу извршног повериоца, али не једнострано. Дужни су да при томе поштују закон, али и права дужника (члан 138. став 1). Нису никакви пуномоћници извршног повериоца, већ своја овлашћења изводе директно из закона. Извршни поверилац не може ни да им дода било које овлашћење нити да им одузме. Имају јавна овлашћења која су им поверена Законом о извршењу и обезбеђењу или неким другим законом. Практично, то значи да је власт јавних извршитеља успостављена у јавном интересу, не у приватном. Доследно томе, јавни извршитељи су дужни, како је већ наведено да се старају о очувању процесних права и извршног дужника. Због тога њима је промењен назив из садашњег – извршитељи – у „јавни извршитељи”. Тиме се подвлачи јавноправна компонента њиховог деловања. Последица те јавноправне компоненте јесте и да се предвиђају разлози за изузеће јавног извршитеља (члан 495), о коме увек одлучује суд (члан 88. став 2).

Јавни извршитељи су битан елемент новог закона, они су основни носиоци спровођења извршења. Њихова основна делатност, да спроводе извршење, постаје знатно шира и знатно израженија него у важећем закону, будући да се укида тзв. паралелна или мешовита надлежност за спровођење извршења, према којој су за спровођење извршења на једном средству и предмету извршења могли да буду, зависно од избора извршног повериоца, надлежни и суд и јавни извршитељ. Сада је, насупрот томе, јасно одређено да су јавни извршитељи једини (искључиво) надлежни за спровођење највећег броја извршења, а судска надлежност је битно смањена. Будући да су јавни извршитељи искључиво надлежни за спровођење извршења која су далеко најчешћа у пракси, све то требало би да се одрази на једноставни поступак и брже спровођење извршења.

Јавни извршитељи не могу одбити захтев извршног повериоца да спроводе извршење. Изузетак постоји само ако јавни извршитељ спречен да прихвати спровођење извршења (члан 69. став 1. и члан 140), у ком случају извршни поверилац оптира за новог. Неоправдано навођење спречености да се прихвати спровођење извршења представља дисциплински преступ (члан 527. тачка 3). Јавни извршитељ који се прихватио да спроводи извршење не може да од тога одустане и да извршном повериоцу да отказ (члан 138. став 3). Насупрот томе, извршни поверилац може увек ускратити јавном извршитељу право да спроводи извршење (члан 139. став 1). Извршни поверилац није лишен права да јавном извршитељу сугерише да предузме или не предузме неку радњу на коју је само јавни извршитељ овлашћен (извршни поверилац није на њу овлашћен). Међутим, јавни извршитељ није дужан да послуша извршног

повериоца (члан 138. став 2. реченица 1), и извршни поверилац не може да спречи такво понашање јавног извршитеља. Једино може да јавног извршитеља замени другим јавним извршитељем. Кад су и извршни поверилац и јавни извршитељ овлашћени да предузму неку радњу (дакле, када јавни извршитељ нема процесни монопол), важи прва радња која је предузета и други (извршни поверилац или јавни извршитељ) не може да је опозове (члан 138. став 2. реченица 2). Такво решење налагала је правна сигурност, а ако је извршни поверилац незадовољан радњом јавног извршитеља, може да га замени другим. Јавни извршитељ не може извршном повериоцу отказати спровођење извршења (члан 138. став 3).

Осим процесног положаја јавних извршитеља уређује се и њихов ванпроцесни, пословни статус. Повећање надлежности јавних извршитеља налагала је да се постави нови услов за стицање својства јавних извршитеља – положен правосудни испит (члан 471. став 2. тачка 1). Предуслов да се постане јавни извршитељ јесте именовање од министра правде (члан 471. став 1). Они су предузетници и не именују се на одређено време, већ на неодређено, и од њихове воље, начелно, зависи докле ће остати јавни извршитељи (члан 468. став 2). Једном именован, јавни извршитељ остаје то док не наврши радни век, а пре тога може престати да то буде само ако се разреши или му делатност престане на његов захтев. Услови за именовање јавног извршитеља изричито су предвиђени законом. Поред захтева струке, тражи се и достојност за делатности извршитеља (члан 471. став 2. тачка 3). Она се одређује према општеприхваћеним моралним нормама и Етичком кодексу јавних извршитеља и Стандардима професионалног понашања јавних извршитеља (члан 471. став 4). Етички кодекс доноси Комора јавних извршитеља (члан 497. став 2), а Стандарде професионалног понашања доноси министар правде (члан 497. став 2). Предвиђен је и један негативан услов чије наступање спречава лице да буде именовано за јавног извршитеља: „За јавног извршитеља не може да се именује лице које је разрешено дужности јавног извршитеља или јавног бележника, коме је изречена дисциплинска мера брисања из именика адвоката или је разрешено судијске функције или функције јавног тужиоца или заменика јавног тужиоца” (члан 471. став 3). Практично, коме је његовом кривицом престала нека друга правосудна делатност, не може да буде ни јавни извршитељ.

Правило је да министар правде одређује број јавних извршитеља тако што се један јавни извршитељ именује на 25.000 становника (члан 469. став 2). Именују се после јавног конкурса, који води комисија од пет чланова, од којих се да члана именују на предлог Коморе јавних извршитеља. Комисију именује министар правде (члан 474). Одређена су мерила која конкурсна комисија разматра при одлучивању о томе ко ће бити кандидат за именовање. То су дужина и врста радног искуства на правничким пословима, општи успех на

испиту за јавног извршитеља и на правосудном испиту и поседовање стручних знања и вештина које су корисне за делатност јавних извршитеља (стручне специјализације, познавање страног језика и сл.) – члан 475. став 2. Конкурсна комисија саставља образложени предлог кандидата који прослеђује министру, који потом именује јавног извршитеља (члан 476. став 1).

Поступак почетка рада јавног извршитеља је прецизно уређен. Најпре је одређено шта све јавни извршитељ мора да предузме, које услове мора да испуни да би могао да полаже заклетву пред министром правде. Мора да закључи уговор о осигурању за штету коју би својом делатношћу могао проузроковати другом лицу и уговор о осигурању просторија и предмета примљених у депозит за случај њиховог оштећења, уништења или нестанка и да изради печат и штампил (члан 478). Заклетва се полаже пред министром, у року од 30 дана од када је јавном извршитељу достављено решење о именовању (члан 477. став 1). После заклетве, Комора јавних извршитеља предаја јавном извршитељу издаје посебно решење, које је у закону названо „решење о отпочињању делатности” (члан 479. став 1). У њему се прецизно одређује дан у коме је јавни извршитељ дужан да почне да ради (члан 479. став 2). Неоправдано неотпочињање рада на дан који је одређен у решењу води до претпоставке по којој се сматра да јавни извршитељ није ни именован (члан 479. став 3), што утврђује министар правде (члан 479. став 4). Решење министра је коначно у управном поступку, па против њега може да се покрене управни спор пред Управним судом у коме ће јавни извршитељ доказивати или да је почео да ради на време или да постоје оправдани разлози због којих није благовремено почео да ради.

Систематизоване су и доведене у склад норме о престанку делатности јавног извршитеља. Делатност јавног извршитеља престаје на лични захтев, навршењем радног века и разрешењем (члан 484. став 1). Делатност престаје на лични захтев тако што јавни извршитељ захтева да буде брисан из Именика јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља (члан 485. став 1). Брисање из именика је, дакле, начин на који јавном извршитељу престаје делатност на његову иницијативу. Њега из именика брише Министарство правде (оно води именик), које је дужно да то учини у року од 30 дана од подношења захтева за брисање; ако дотле не буде брисан, јавном извршитељу делатност престаје истеком 30 дана од подношења захтева за брисање (члан 485. став 2). Други разлог за престанак делатности јесте навршење радног века јавног извршитеља. Реч је о разлогу који наступа *ex lege* кад јавни извршитељ напуни 67 година живота (члан 486. ст. 1. и 2). О томе министар правде доноси решење, против кога јавни извршитељ може поднети тужбу Управном суду (члан 486. ст. 3. и 4).

Коначно, јавном извршитељу престаје делатност и када буде разрешен. Разлози за разрешење одређени су законом и не могу да се прошире прописом

ниже правне снаге од закона. Јавни извршитељ (и заменик јавног извршитеља) разрешава се ако више не испуњава услове за делатност јавног извршитеља (изгуби пословну способност, престане му држављанство Републике Србије итд.), ако је прикривао законску сметњу од које зависи именовање јавног извршитеља (прикривао је да је осуђен за неко кривично дело које га чини недостојним за јавног извршитеља, итд.), ако прихвати јавну, функцију у органу управљања или надзора привредног друштва или почне да се бави пословима обезбеђења, адвоката или јавног бележника или другим пословима који су као неспојиви одређени прописом Коморе (неспојивост), ако заснује радни однос, не плаћа потребна осигурања за штету, ако постоји знатна несагласност података из извештаја о имовини и стварног стања имовине јавног извршитеља, ако му буде изречена дисциплинска мера трајне забране делатности јавног извршитеља и буде ли правноснажно осуђен за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци или за кривично дело против правног саобраћаја или службене дужности или за кажњиво дело које га чини недостојним делатности јавног извршитеља (члан 487). Поступак у коме се одлучује о томе да ли постоје разлози за разрешење покреће министар, на сопствену иницијативу или на предлог Коморе јавних извршитеља (члан 488. став 1). Јавни извршитељ има право на одбрану (члан 488. став 2). Пошто се јавни извршитељ изјасни о томе да ли постоје разлози за његово разрешење или пропусти право на изјашњење (одбрану) министар правде доноси одлуку. Он може утврдити да постоје или не постоје разлози за разрешење јавног извршитеља. У другом случају доноси решење о разрешењу. Решење о разрешењу је коначно и јавни извршитељ има право да га побија тужбом пред Управним судом (члан 488. став 5).

Пошто јавном извршитељу престане делатност, њу наставља његов заменик док не буде именован нови јавни извршитељ, а ако јавни извршитељ нема заменика, министар именује другог јавног извршитеља који привремено преузима послове бившег јавног извршитеља, све док не буде именован нови јавни извршитељ и он не почне да ради (члан 489. ст. 1. и 3). Јавни извршитељ који привремено преузима послове јавног извршитеља именује се у решењу којим се јавни извршитељ брише из Именика јавних извршитеља и заменика јавних извршитеља или у решењу којим се утврђује да је јавни извршитељ навршио радни век или у решењу којим се јавни извршитељ разрешава (члан 489. став 2), чиме се спречава вакуум. Могуће је и да се он именује посебним решењем (рецимо, ако Министарство правде не донесе у року од 30 дана решење о брисању јавног извршитеља из именика, па му делатност прећутно престане).

Јавни извршитељи имају своју Комору јавних извршитеља, која је израз њиховог права на самоорганизовање. Комора је професионално и недобитно удружење које има статус правног лица и које чине сви јавни извршитељи (али

не и њихови заменици или помоћници) – члан 513. став 1. Законом је одређен само основни делокруг Коморе (члан 514. став 1), а на њеном статуту је да уреди и друге послове који су значајни за деловање коморе и јавних извршитеља (члан 514. став 2). Слично томе, законом су предвиђени само основни органи Коморе: скупштина Коморе, извршни одбор Коморе, надзорни одбор Коморе, председник Коморе, заменик председника Коморе, дисциплински тужилац Коморе, заменик дисциплинског тужиоца Коморе и други органи одређени Статутом Коморе (члан 516. став 1). Статутом Коморе могу да се одреде и други органи, поред оних који су законом предвиђени (члан 516. став 1. *in fine*). Скупштину Коморе чине сви јавни извршитељи, а надлежна је да доноси Статут Коморе и Етички кодекс јавних извршитеља, бира и разрешава чланове извршног и надзорног одбора, председника Коморе, дисциплинског тужиоца Коморе, заменик дисциплинског тужиоца Коморе и чланове других органа Коморе и усваја годишњи рачун и извештај о раду Коморе (члан 517. ст. 1 – 2). Остали послови Скупштине коморе уређују се Статутом Коморе (члан 517. став 3). Извршни одбор Коморе, као оперативни орган, за разлику од важећег закона, постаје надлежан да доноси прописе и друге опште акте Коморе (члан 518). Тренутно је за то надлежна Скупштина Коморе, што успорава рад Коморе и отежава њену нормативну делатност. Законом су, како је наведено, још овлаш уређени надзорни одбор Коморе (члан 519) и председник Коморе (члан 520).

Један од приговора на важећи закон је да не омогућава ефикасан надзор над радом јавних извршитеља. Питање је да ли је приговор основан. Но, нови закон предвиђа да рад јавног извршитеља надзиру Министарство правде и Комора јавних извршитеља. Посреди су облици надзора мимо поступка извршења или обезбеђења, који су изванпроцесне природе. Принцип је да је Министарство правде овлашћено да пре свега надзире рад јавног извршитеља у поступку извршења или обезбеђења – дакле процесни аспект делатности јавних извршитеља (члан 523. став 3), а Комора и то, али и друге аспекте делатности јавних извршитеља (члан 524. став 3). Овлашћења Министарства правде и Коморе доследно томе су и одређена. Тако, министарство је овлашћено да прибави од странака, учесника у поступку и председника судова за чије подручје је јавни извршитељ именован све податке о начину на који је јавни извршитељ предузимао радње извршења и обезбеђења, да захтева документацију о висини трошкова поступка извршења и поступка обезбеђења, захтева извештаје и доказе о томе како су акти судова и јавних извршитеља, закључци и писмена, начини увид у избор средства и предмета извршења и њихове промене у току извршног поступка или поступка обезбеђења, затражи извештај о томе да ли је и колико пута понављана иста радња извршења или обезбеђења (што може да се учини ради повећања накнаде јавног извршитеља, тиме и трошкова поступка које сноси извршни дужник) и да прибави друге

податке који су потребни да се одлучи да ли ће се против јавног извршитеља или његовог заменика покренути дисциплински поступак (члан 523. став 3). Државни службеник који је извршио надзор дужан је да проследи записник о надзору и доказе дисциплинском тужиоцу министарства, али и дисциплинском тужиоцу Коморе (члан 523. став 4), да би они проучили записник и доказе и евентуално покренули дисциплински поступак против јавног извршитеља. Исто, *mutatis mutandis*, важи и када надзор спроводи Комора. Она је дужна да јавног извршитеља надзире најмање једанпут у две године (редовни надзор – члан 524. став 1), али може и да изврши ванредни надзор по притужби странке и учесника у извршном поступку или поступку обезбеђења (члан 524. став 2) или код примопредаје делатности с једног на другог јавног извршитеља (члан 490. став 1). Комора има овлашћења која има и министарство и поред тога још и да: начини увид у предмете, податке и други архивски материјал јавног извршитеља, ствари и новац уплаћен на име јемства, признанице за наплаћене износе на име накнаде за рад и накнаде трошкова јавног извршитеља, начини увид у пословне књиге, списе и ускладиштене ствари, захтева од јавног извршитеља све неопходне податке о његовом пословању, прибави од надлежних органа и организација податке о пословању јавног извршитеља и предузме друге радње, сагласно закону и пропису Коморе (члан 524. став 3). Комора може, по окончању надзора да јавном извршитељу наложи предузимање корективних мера (што министарство, због природе надзора, не може), али само ако је отклањање недостатка по природи ствари могуће (члан 524. став 4). Рецимо, ако јавни извршитељ не води уредно евиденцију о поступцима извршења и обезбеђења и финансијском пословању или пословне књиге, може да му се наложи отклањање недостатака. Али, ако се уочи да јавни извршитељ није у неком предмету правилно одредио средство или предмет извршења или није правилно доставио акт суда или странке другој странци или га није уопште доставио, њему не може бити наложено да то исправи, барем из најмање два разлога: првог, што се то вероватно више не може исправити, јер је поступак зашао већ у другу фазу и другог, важнијег разлога, што би се тиме директно утицало на поступање јавног извршитеља у конкретном извршном поступку или поступку обезбеђења, што није дозвољено ни Министарству правде, ни Комори.

Јавни извршитељ (и заменик јавног извршитеља) одговара дисциплински због повреде закона и других прописа, због неиспуњавања обавеза одређених Статутом и другим прописима или општим актима Коморе и повреде части и угледа професије јавног извршитеља (члан 525. став 1). Дисциплинске повреде могу бити лакше или теже: лакше се уређују Статутом, а теже законом, овим или неким другим (члан 526). Могућност да се тежа дисциплинска повреда одреди и неким другим законом произлази из несумњиво могућег повећања надлежности јавних извршилаца које треба да се

простру и на друге правне области. Потпуно нове су теже дисциплинске повреде које произлазе из новог закона. Пример за то је, рецимо, спровођење извршења иако јавни извршитељ није био надлежан за то (било да није апсолутно надлежан јер је за спровођење извршења био надлежан суд, било да није месно надлежан, јер је то неки други јавни извршитељ) – члан 527. став 1. тачка 1. Веома битна тежа повреда јесте и кашњење са доношењем одлука у извршном поступку или поступку обезбеђења или неблаговремено предузимање радњи којима се непосредно спроводи извршење или обезбеђење (члан 527. став 1. тачка 2). Потом, тежа дисциплинска повреда је и обавештавање суда или извршног повериоца (ко се обавештава зависи од фазе у којој се поступак налази: суд се обавештава одмах после доношења решења о извршењу, а извршни поверилац касније, током спровођења извршења) од стране јавног извршитеља да је јавни извршитељ спречен да прихвати спровођење извршења упркос томе што спреченост не постоји, чиме се санкционише обавеза јавног извршитеља да поштује то што су му поверена јавна овлашћења и да се бави делатношћу од јавног интереса (члан 527. став 1. тачка 3). Потом, повреда правила о достављању решења или закључака суда или јавног извршитеља због које је странка или учесник у поступку изгубио неко процесно право (члан 527. став 1. тачка 4). Законом су јавни извршитељи стекли обавезу да достављају све акте суда и јавних извршитеља када они спроводе извршење. Новом тежом дисциплинском повредом штити се поштовање правила о достављању, која директно утичу на положај странке (пре свега извршног дужника); нису ретке притужбе извршних дужника да им се не достављају акти суда којима се одређује извршење или обезбеђење, чиме им се ускраћује право на правни лек. Затим, нова тежа дисциплинска повреда је одређивање, мењање или додавање средстава и предмета извршења којим је озбиљно нарушено начело сразмере (члан 527. став 1. тачка 5), затим понављање исте радње извршења или обезбеђења, да би се увећали трошкови поступка (такође не баш тако ретка притужба грађана – извршних дужника на које се коначно сносе трошкови извршног поступка или поступка обезбеђења) – члан 527. став 1. тачка 7), предузимање радњи у поступку и поред разлога за искључење и донетог решења о изузећу јавног извршитеља, недоношење закључка којим се одбацује предлог за извршење ако извршни поверилац уз предлог за извршење не достави јавном извршитељу одговор Коморе из кога произлази да је за јавног извршитеља одређен управо он, или ако му не достави доказ да Комора није одговорила у року, што је последица новог система расподеле тзв „комуналних предмета”, итд.

За теже дисциплинске повреде изричу се јавна опомена, новчана казна од једне до 12 просечних месечних плата судије основног суда исплаћених у месецу који је претходио месецу у коме је донето решење о новчаној казни, привремена забрана делатности од три месеца до једне године и коначно,

трајна забрана делатности (после које се јавни извршитељ разрешава) – члан 528. ст. 2. и 3.

Дисциплински поступак води дисциплинска комисија, која одлучује и о изрицању дисциплинске мере. Има пет чланова; три члана именује министар правде, а два члана именује извршни одбор Коморе, на предлог председника Коморе (члан 532). Чланови које именује министар правде именују се међу судијама које имају искуство у извршном поступку и поступку обезбеђења (члан 532. став 2), а два члана која именује извршни одбор Коморе међу јавним извршитељима (члан 532. став 3). Тако у дисциплинској комисији постоји минимална судијска већина, а заступљеност јавних извршитеља није мала, тим пре што њих више, као по важећем закону, не именује министар, већ директно орган Коморе, извршни одбор. Промена у односу на важећи закон огледа се и у томе што у дисциплинску комисију више не улазе државни службеници из Министарства правде. Измена састава дисциплинске комисије требало би најпре да јемчи њену компетентност, а потом и непристрасност у којој има места да се чује и глас јавних извршитеља који су њени чланови. Чланови дисциплинске комисије именују се на четири године, с правом да буду поново именовани (члан 533. ст. 1. и 2). Они између себе бирају председника чији је мандат две године (члан 532. став 4).

Уређени су и разлози за престанак дужности члана дисциплинске комисије и поступак у коме се утврђује постојање тих разлога. Нови разлог је престанак својства због кога је члан именован у дисциплинску комисију; практично, судија престаје да буде члан дисциплинске комисије кад престане да буде судија, а јавни извршитељ – кад престане да буде јавни извршитељ (члан 534. став 1). Члан дисциплинске комисије разрешава се ако несавесно извршава своје дужности (члан 535. став 1). Надлежност за одлучивање о томе да ли постоје разлози за разрешење заснована је на симетрији са надлежношћу за именовање члана дисциплинске комисије који се разрешава. О разрешењу судија као чланова комисије одлучује министар правде, а о разрешењу јавних извршитеља – извршни одбор Коморе (члан 535. став 2). Тиме се додатно штити независност чланова дисциплинске комисије и спречавају сукоби између различитих професија унутар ње. У поступку у коме се одлучује о томе да ли постоје разлози за разрешење члана дисциплинске комисије њему се обавезно пружа могућност да се брани и своје аргументе супротстави аргументима противне стране (члан 535. став 4). Решење о разрешењу члана дисциплинске комисије је коначно, што значи да може да се побија тужбом у управном спору (члан 535. став 5).

Дисциплински поступак против јавног извршитеља почиње када дисциплинска комисија прими захтев за утврђивање дисциплинске одговорности (члан 536. став 1). Тај захтев је поднесак којим почиње поступак. Поступак се активира, покреће, самим подношењем захтева; од тада настаје и

обавеза дисциплинске комисије да води дисциплински поступак и донесе потребну одлуку. Захтев могу да поднесу да поднесу министар правде, дисциплински тужилац Коморе, дисциплински тужилац министарства и председник Коморе (члан 536. став 2). Законом је предвиђена и садржина захтева (члан 536. став 4).

Кад прими захтев, дисциплинска комисија доставља захтев јавном извршитељу против кога је поступак покренут. Сврха тога је двојака: да се јавни извршитељ упозна с тиме да је против њега покренут поступак од 15 дана од пријема захтева и да, после анализе захтева, почне да припрема своју одбрану или да је писмено изнесе у року од 15 дана од пријема захтева. Практично, овде је реч о припремним радњама за одржавање усмене расправе. Пошто приме захтев и одговор на њега, чланови дисциплинске комисије утврђују које су чињенице значајне за одлучивање, које од њих су међу странкама спорне, а које нису, и које су правне тврдње странака. После пријема одговора на захтев или када протекне рок од 15 дана у коме је одговор био могућ а није дат, комисија заказује усмену расправу (члан 537. став 2). Будући да је сврха усмене расправе да се на њој пре свега утврди чињенично стање, она се не заказује кад међу странкама оно није спорно (члан 537. став 3). Одлучивање се онда састоји искључиво од примене права, а заказивање усмене расправе било би само расипање времена и средстава.

Сама усмена расправа састоји се од једног или више рочишта, а дисциплинска комисија предузима све да се усмена расправа не одуговлачи и не одлаже и да се оконча већ на првом рочишту, тј. да се већ после првог рочишта донесе одлука (члан 538. став 2). Усмена расправа, начелно, може да се одржи и ако њој не присуствује јавни извршитељ, ако је на њу уредно позван. Право одбране јавног извршитеља на усменој расправи је исцрпно предвиђено. „Јавни извршитељ има право да се на усменој расправи изјасни о чињеницама које су изнете у захтеву за изрицање дисциплинске мере и понуђеним доказима, да учествује у извођењу доказа, поставља питања сведоцима и вештацима, износи чињенице значајне за његову одбрану, предлаже доказе, износи правне, и побија тврдње које се не слажу с његовим” (члан 539. став 1). После одржане усмене расправе, дисциплинска комисија доноси одлуку, већином гласова њених чланова (члан 540. ст. 1. и 2). Дисциплински поступак подробније се уређује прописом министра (члан 540. став 3). Против одлуке дисциплинске комисије може да се води управни спор (члан 541).

10. Прелазне и завршне одредбе

Извршни поступци који су почели пре ступања новог закона на снагу настављају се према Закону о извршењу и обезбеђењу из 2011. године (члан

545). Од тога се одступа ако после ступања на снагу овог закона буде укинута решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе (према правилима важећег закона из 2011. године); у том случају поступак се наставља применом одредаба новог закона (члан 546. став 1. реченица прва). Проблем настаје услед измене надлежности суда и јавних извршитеља: могуће је да је извршење водио суд, а да по новом закону треба да то чини јавни извршитељ (као што је могуће и обратно, да је извршење спроводио јавни извршитељ, а да је по новом закону за то надлежан суд). У том случају извршни поверилац је дужан да у року од 15 дана од пријема решења о укидању решења о извршењу, односно обезбеђењу одреди јавног извршитеља и о томе обавести суд, иначе се извршни поступак или поступак обезбеђења обуставља (члан 546. став 1. реченица друга). Ако извршни поверилац благовремено извести суд о томе, суд доноси закључак о обустави спровођења извршења пред судом, па списе предмета доставља јавном извршитељу, који одмах доноси закључак о настављању извршења (члан 546. став 2). У другој ситуацији, тј. кад је суд постао искључиво надлежан да спроводи извршење које у праксу спроводи јавни извршитељ (рецимо, извршење нечињења), јавни извршитељ задржава надлежност да спроведе извршење које је отпочео (члан 546. став 3).

Постављено је још једно правило које гласи „Извршни повериоци у чију корист је пре почетка рада извршитеља у Републици Србији донето решење о извршењу на основу извршне или веродостојне исправе или решење о обезбеђењу и који на дан ступања на снагу овог закона још воде извршни поступак или поступак обезбеђења дужни су да се у року од 60 дана од ступања на снагу овог закона изјасне о томе да ли су вољни да извршење спроведе суд или јавни извршитељ. Ако се не изјасне у року, извршни поступак се обуставља” (члан 547. ст. 1. и 2). Овде је реч о поступцима извршења који су почели пре него што су извршитељи уопште почели да раде, па је извршење спроводио само онај који је и могао, а то је суд. Извршном повериоцу се препушта да бира да ли ће извршење наставити суд (према закону од 2011. године) или јавни извршитељ, према новом закону. У принципу, они бирају који ће закон на њих бити примењиван, нови или стари.

Новим законом предвиђено је да јавни извршитељи морају да имају положен правосудни испит. То важи како за оне који су већ именовани, тако и за оне који пледирају да буду именовани. Ови први дужни су да положе правосудни испит до 1. јануара 2018, иначе престају да испуњавају један од услова потребних за именовање, услед чега се разрешавају (члан 548. став 2).

Предвиђено је докле су министар правде и Комора јавних извршитеља дужни да донесу прописе који су предвиђени новим законом, а Комора и да с њиме усклади свој Статут (члан 549). Коначно, одређен је двоструки *vacatio legis* за ступање овог закона на снагу (чл. 550. и 511). Највећи број одредаба почиње да се примењује 1. јула 2016. године (члан 551).

IV. СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно да се обезбеде додатна средства у буџету Републике Србије.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
--

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада
Обрађивач: Министарство правде

2. Назив прописа

Предлог закона о извршењу и обезбеђењу

Draft Law on Enforcement and Security

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

Наслов VII. – Правосуђе, слободе и безбедност, у оквиру којег је члан 80 – Јачање институција и владавина права.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума,

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

Наслов VII. – Правосуђе, слободе и безбедност, у оквиру којег је члан 80 – Јачање институција и владавина права.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

- /

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

- /

5. Ако не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе Директиве).

Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност Предлога закона о извршењу и обезбеђењу.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

- /

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Пропис је преведен на енглески језик.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

У току израде прописа учествовали су домаћи и страни консултанти међународних организација. У оквиру пројекта „Владавина права и извршење потраживања” који се спроводи кроз директан споразум са Програмом за правне и правосудне реформе Немачког друштва за међународну сарадњу - *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (ГИЗ)* и представља реализацију мере одређене у Акционом плану за спровођење Националне стратегије реформе правосуђа 2013-2018, под бр. 5.5.2.1, као и препоруке ЕК из извештаја о скринигу за поглавље 23, потпоглавље правосуђе, учествовали су представници ГИЗ, чији су уважени коментари утицали на израду Нацрта закона. Поред њих учешће у изради Нацрта узели су и представници УСАИД и Светске банке, а такође кроз активно учешће у току јавне расправе о Нацрту закона о извршењу и обезбеђењу, представника Савета страних инвеститора, Америчке привредне коморе, Удружења банака Србије и других организација, Нацрт закона је унапређен и усклађен са међународном праксом и стандарима.

У поступку припреме закона консултована је Европска комисија у смислу усклађивања текста закона са правним тековинама Европске уније. Обзиром на важност материје које уређује предметни закон, Европска комисија је известила о постојању могућности достављања накнадних коментара у фази праћења спровођења закона.